F A K

A FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM
FAZEKAS MIHÁLY GYAKORLÓ GIMNÁZIUMÁNAK

B
373/209

ÉVKÖNYVE

AZ 1960/61. ISKOLAI ÉVRŐL

BUDAPEST, 1961

1976

B 373
37763 /209

A GYAKORLATI SZEMINÁRIUMOKRÓL

A Fazekas Mihály Általános Gimnázium 1958 szeptemberében a Fővárosi Tanács Oktatási Osztályának rendelete alapján a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium gyakorló iskolájává alakult át. Azóta szoros kapcsolat létesült a két intézmény között: az új gyakorló gimnázium a budapesti középiskolai tanárok kiépülő szakmai továbbképzésének egyik legfőbb színtere lett. Ez a kölcsönös kapcsolat és a pedagógus továbbképzés nagy ügye kötelez most arra, hogy felmérjük, milyen tapasztalatokat szereztünk az elmúlt esztendőben, melyek a jövő előttünk kirajzolódó útjai és feladatai.

* *

A pedagógusok továbbképzésében az elmúlt évek során különböző szervezeti formák alakultak ki. Elég a legfőbb típusokat felsorolnunk, hogy a változatosság tényéről meggyőződjünk: előadások és tanfolyamok, konzultatív jellegű megbeszélések, tapasztalatcserék, konferenciák, az önképzést elősegítő pályázatok s végül, de nem utolsósorban a pedagógusok gyakorlati szemináriumai.

Ez utóbbi formáról szeretnénk a következőkben néhány szóval tájékoztatást adni. Általános didaktikai törvényszerűség, hogy a szerzett ismeretek elmélyítésének legfőbb előmozdítója az elmélet és a gyakorlat összekapcsolása. Kétségtelen, hogy ez a tétel a továbbképzési munkára is érvényes. Igaz, egy-egy elméleti előadás, jól vezetett ankét vagy konferencia nagyon sokat tehet a marxista világnézeti meggyőződés vagy a szocialista pedagógiai felkészültség megszerzése érdekében, a hatékonyságot azonban még ezeknél a szervezeti formáknál is azon lehet legjobban lemérni, hogy mennyire tudja kamatoztatni a pedagógus az elméleti ismereteket a konkrét oktató-nevelő tevékenységében. A gyakorlati szemináriumok munkájában ez a szempont egyeduralkodó. A résztvevő pedagógusok a gyakorló iskolák kiválóan felkészült, nagy tapasztalattal rendelkező vezető tanárainak óráin hospitálnak, s az óralátogatást megelőző és követő megbeszélések témája természetes közvetlenséggel nő ki az adott tantárgy szakmai és pedagógiai problématikájából. Ezen a ponton az elmélet és a gyakorlat közvetlenül áthatja egymást.

A Fővárosi Pedagógiai Szeminárium ötven esztendős múltjának legértékesebb hagyományai ezek a gyakorlati szemináriumok. Hasznosságukat maga az élet igazolta. A szocialista iskola megteremtésén munkálkodó továbbképzés éppen ezért megtartotta, és a szocialista oktatásügy szolgálatába állította ezt a jól bevált szervezeti formát. A Fazekas Gimnázium gyakorló iskolává alakulása 1958-ban éppen azért jelentős esemény a fővárosi pedagógus továbbképzés történetében, mert a gyakorló gimnázium létrejötte után kialakíthattuk a gyakorlati szemináriumok rendszerét a középiskolai pedagógusok számára is.

Az intézkedés helyességét már az a tény is mutatja, hogy a hallgatók szívesen jelentkeztek a továbbképzés e formájára, s meg is szerették. A jelentkezettek túlnyomó része kezdő pedagógus. Ők kiváltképpen tudják, hogy mennyire szükséges a jó pedagógiai tapasztalatok tanulmányozása és hasznosítása. Kétségtelen ugyanis, hogy minden tantárgy tanításának vannak az idők során át kijegecesedett helyes módszerei, amelyeket a magukra hagyott fiatal kartársak csak évek múltán, hosszabb gyakorlat alapján tudnának megismerni és alkalmazni.

Milyen szempontokat érvényesítettünk a gyakorlati szemináriumok programjának kidolgozásában és az egész munka irányításában?

Jól bevált szokás, hogy a tanév elején az FPSZ illetékes tanszékének munkatársai és a gimnázium vezető tanárai tájékoztatást adnak az adott szaktárgy tanterv anyagáról, ennek osztályok szerinti elrendezéséről, a tananyagbeosztásról, a tanmenetkészítésről és óravázlatok készítéséről, a tankönyvekről. Hangsúlyozzák, hogy az anyag tartalmas, a tantervi követelményeknek megfelelő feldolgozásához előre kell készülnie a tanárnak, ami önmagában is kidomborítja a tervszerű eljárás fontosságát. De enélkül nem lehet megkeresni a régi és új anyag érintkezési pontjait, az összekapcsolás eszközeit, az új anyag feldolgozásának dialektikus módszereit sem. E szempontot hangoztatva azt is kiemelik, hogy a tanulók túlterhelése gondosan elkerülendő, az egyes tantárgyak anyagából csak annyi és olyan terjedelemben vehető fel az óravázlatokba, amennyi egy-egy tanítási órán feltétlenül elvégezhető.

A pedagógiai tudatosság kialakítását célozzák azok az előadások is, amelyeket az óralátogatások előtt tartunk. Az adott szakterület neves képviselői ilyenkor különböző aktuális ideológiai, szakmai, pedagógiai és pszichológiai kérdéseket világítanak meg, amelyek az adott tantárgy tanításának gyakorlatában felmerülnek. A magyar szakosok szemináriumán pl. előadás hangzott el az „izmusok" történetéről és tanításuk szakmódszertanáról. Az előadás — a bemutató órákhoz kapcsolódóan — komplex módon, ideológiailag, irodalomtörténetileg és metodológiailag tárgyalta ezt a tankönyvekben és szakkönyvekben szűkszavúan elintézett és a tanároknak sok gondot okozó témát. Fontos itt megjegyezni, hogy a probléma marxista megvilágítása a világnézeti nevelés szempontjából is értékes segítséget adott. Egyáltalán a világnézeti nevelés alkalmainak és lehetőségeinek tudatosítása az előadások tematikájának kidolgozásában és az egyes tantárgyak bemutató tanításában alapszempontként érvényesült.

Oktatásügyünk továbbfejlesztése, az iskolareform egy sor újszerű feladatot állít pedagógusaink elé. A gyakorlati szemináriumokon maximális módon figyelembe vettük ezt a tényt, s minden lehetséges módon igyekeztünk felkészíteni hallgatóinkat a rájuk váró feladatokra. Legelsősorban az elméleti és gyakorlati oktatás egybekapcsolódásának lehetőségeit tudatosítottuk. A matematikai tanszék pl. ilyen témákat vett fel az előadások tematikájába: A közelítő számítások tanítása (tekintettel a tanulók üzemi foglalkoztatására), A matematika tanítás nevelési feladatai (tekintettel az ifjúság szocialista szellemű nevelésének problémáira) stb. A fizika tanszék három üzemlátogatást szervezett a hallgatók számára, hogy a helyszínen is tanulmányozzák a tanulók üzemi munkája és a fizika tanítás kapcsolatának lehetőségeit. A biológia tanszék ugyanilyen céllal tsz-látogatásokat szervezett, s itt kell említést tenni azokról a tanulmányi kirándulásokról, városnéző utakról, múzeumlátogatásokról, amelyekkel tanszékeink az elmélet és a gyakorlat egységének megteremtésén munkálkodtak.

A gyakorlati szemináriumok munkájának középpontjában azonban a bemutató órák és azok megbeszélése állt. Ez az a terület, ahol a Fazekas Gimnázium vezető tanárai a legtöbbet tehetnek, és tesznek a fővárosi pedagógusok továbbképzéséért.

Miközben hangsúlyt kapott a gyakorlati szemináriumokon a tanterv szellemében történő tanítás — a minél jobb eredmény biztosítása, a metodika kérdésében nem a merev egyöntetűség, hanem a helyesen értelmezett „módszertani szabadság" álláspontjára helyezkedtünk. A gyakorlati szemináriumokkal „mintát" is kívántunk nyújtani az egyes tantárgyak anyagának változatos — a lényeget kiemelő és alkalmazó tanítására. A metodikai követelményeket mindenkor az oktatás menetéhez igazítva alkalmaztuk, azaz a tanítási anyag jellegéből, a tanulói személyiség fejlesztésének

igényéből, fejlettségi szintjéből stb. adódó változó tényezőként fogtuk fel. Törekedtünk a tanítási egységre leginkább „rászabott" módszerek tudatos figyelembevételére, hangsúlyozván egyrészt a módszer rendkívül nagy nevelő erejét az ifjúság gondolkodásának és tevékenységének formálásában, másrészt a tanári hivatással való szoros összefüggésben. Tanszékeink kifejtették a metodikai kérdésekkel való foglalkozás fontosságát, amely — az elengedhetetlenül szükséges tárgyi tudás mellett — azért is nagy jelentőségű, mivel enélkül a tanár nem is válhat igazi szakemberré. Tanszékeink és vezető tanáraink egyben lehetőséget is kaptak arra, hogy „kísérleti-tapasztalati" munkájuk eredményeit elméleti és módszertani előadások, tanulmányok, cikkek formájában közreadják, véleményüket a szaksajtóban, munkaközösségekben, az iskolareform szakbizottságaiban kifejthessék.

*

Befejezésül szögezzük le, hogy gyakorlati szemináriumaink jól szolgálták az iskolareform irányelveiben körvonalazott fő törekvések kibontakozását, a marxista elvi alapokon felépülő egységes pedagógiai gyakorlat kifejlődését a fővárosi középiskolákban. Ennyivel azonban nem elégedhetünk meg. A munka során szerzett tapasztalatokat még korántsem elemeztük kellő mélységben, a gyakorlat által felvetett pedagógiai problémákat még nem tudtuk elég differenciáltan kifejteni és elég széles körben hatékonnyá tenni. Pedig a gyakorlati szemináriumok központi funkciója az lehetne, hogy segítségükkel túllépjünk a mostanáig kialakult helyzeten, megszüntessük a dialektikus materialista gondolkodásban még jócskán fellelhető bizonytalanság okait, és ezzel széleskörűen tovább erősítsük a szocialista pedagógia térhódítását a gyakorlatban.

Ebben a munkánkban saját tapasztalatainkon túl fokozottan támaszkodhatunk egyrészt arra a marxista ideológiai alapra, amelyet pedagógusaink filozófiai tanulmányaik során az elmúlt években szereztek, másrészt jobban fel kell használnunk a szocialista neveléstudomány új eredményeit is, amelyek egyre gazdagabban elemzik — történeti és gyakorlati vonatkozásban egyaránt — a pedagógiai tevékenység különböző területeit, egyre inkább lépést tartva a társadalmi fejlődéssel. Számos fontos pedagógiai kérdésben ismeretes ma már a marxista neveléstudomány álláspontja — ennek a gyakorlatban való alkalmazását továbbképző munkánk fő célkitűzésének kell tekintenünk.

A pedagógia területén fontos tényezőként kell számbavenni a marxista pszichológia már kimunkált eredményeit is, mert a pedagógiai pszichológia nagyhatású tényező lehet a szakavatott pedagógus oktató-nevelő munkájában.

További fontos és újszerű mozzanatot jelent számunkra a termelési oktatásból fakadó pedagógiai lehetőségek kimunkálása és felhasználása, amelynek során egyre közelebb tudjuk hozni az iskolát az élethez. Az ismeretek alkalmazásának egészen új lehetőségei tárulnak itt elénk nemcsak a természettudományi, hanem a humán tárgyak vonatkozásában is. Az ismeretek konkretizálásának jóval szélesebb területei állnak ma rendelkezésre, mint a múltban. Az adott lehetőségekkel élni számunkra azt jelenti, hogy gyakorlati szemináriumainkon is az eddig megfogalmazott feladatok mellé újak kerülnek, az alkalmazott pedagógiai eljárások folyamatos kritikai „felülvizsgálata" válik szükségessé, hogy a korszerű eredmények biztosítása érdekében megkereshessük a pedagógiailag leghatékonyabb módszereket, amelyek határozott és biztos eredményekre vezetnek. Ezekben kell látnunk a jövő kirajzolódó útjait és feladatait.

Kovács József,
a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium igazgatója

AZ 1960/61-ES TANÉV TAPASZTALATAI

Ebben a tanévben munkánkat már a készülő iskolareform szellemében végeztük. Bár még csak terveket, javaslatokat vitattunk meg széles körben, szülőkkel és nevelőkkel egyaránt, a fejlődés útjait világosan látjuk, és felelősségérzettől áthatva törekszünk arra, hogy e nagytávlatú terveket minél előbb valóra válthassuk. Részletkérdésekben vannak, sőt lesznek is vitáink, de a célokban megegyezünk.

A tanév folyamán újszerű munkát is végeztünk. Így többek közt iskolánk gyakorló jellegének megfelelően tágítottuk feladatainak körét. Beható elemzés alapján a Pedagógiai Tudományos Intézet képviselőinek jelenlétében vitattuk meg a készülő nevelési tervjavaslatot; ugyancsak megbeszéltük az új általános iskolai tantervet és az egyes tantárgyakhoz fűződő észrevételeinket — különös tekintettel a készülőben levő középiskolai tantervre — a Pedagógiai Tudományos Intézetnek megküldtük. Bekapcsolódtunk a Pedagógiai Tudományos Intézet és a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium lélektani tanszékének kísérleteibe, és magunk is végeztünk önálló pedagógiai kísérleteket. Mindez nem ártott a konkrét iskolai munkának, sőt elősegítette azt, és hozzájárult a tanulmányi színvonal emeléséhez.

Tanulmányi eredményeink igen szépek voltak. Talán jogosan hisszük, hogy a legjobb budapesti középiskolák sorába emelkedtünk. A tanulók 54,1 százaléka kitűnő, jeles és jó eredménnyel végzett. Elégtelen osztályzat csupán 7,6 százalék volt, az osztályismétlésre utasítottak száma mindössze 1,3 százalék. Az érettségi vizsgálatok is azt mutatják, hogy tanulóink megbirkóztak a nagy erőpróbával, és az új érettségi utasítás nem okozott különösebb zökkenőt. 128 érettségit tett tanulónk közül 59,1 százalék érettségizett kitűnően, jelesen és jól, és csak két tanulónak kell javító érettségi vizsgát tennie. Az iskola tanulmányi átlaga 3,48. Örülünk annak, hogy kiszeseink becsülettel megállták a helyüket a tanulmányi munka terén is; átlaguk 3,78, magasan felülmúlja az iskola átlagát. Egyetlen olyan osztályunk sincs, ahol az osztály átlaga 3,00 alatt lenne. Igen sok osztályunkban a munkás származású tanulók átlaga magasabb az osztályátlagnál. Ezek a számszerűleg szép eredmények reális tudást tükröznek, a tanulók megérdemelten kapták osztályzataikat. A tanulmányi munka színvonalának emelkedését bizonyítja az országos és iskolai tanulmányi versenyeken elért sikerünk. Egy tanulónk az országos Arany Dániel Matematikai Versenyben harmadik helyezést ért el (Szidarovszky Ferenc II. C. o. t.), három tanulónk az országos tanulmányi versenyen dicséretet kapott (Szendrői Ágnes IV. C. a biológiából, Benczúr András III. D. matematikából, Bak Borbála III. C. a földrajzból). Az immár hagyományossá vált Fazekas Mihály tanulmányi versenyünkön 547 növendékünkből 336 vett részt. A beadott pályaművek, az egyes versenyfeladatok megoldásának színvonala magas volt, és a verseny jelentősen hozzájárult az egyes szaktárgyak alaposabb megismeréséhez. Az évzáró ünnepségen 8060 Ft jutalmat osztottunk ki kitűnően tanuló diákjainknak, a tanulmányi verseny győzteseinek és helyezettjeinek.

Tanulóink fegyelmét illetően is elégedettek lehetünk. Történtek ugyan súlyosabb fegyelemsértések is a tanévben, ezek száma azonban rendkívül csekély, és minden esetben elszigetelt jelenségekként mutatkoztak. Az osztályközösség mindenkor képes volt szembeszállni a fegyelemsértőkkel. Sajnos, az egy főre eső hiányzási átlag magas (38,8 óra), de azt néhány tanulónk hosszantartó betegsége némiképpen indokolja. Külön ki kell emelnünk Deák Krisztina IV. A. és Szaszik Edit IV. C. osztályos tanulónkat, akik négy éven át egyetlen egy napot sem hiányoztak az iskolából. 62 tanulónk pedig ebben a tanévben nem hiányzott egyszer sem. A 64 igazolatlan óra arra int bennünket, hogy jövőre mindent megtegyünk az igazolatlan

mulasztások teljes megszüntetésére. Elmondhatjuk, hogy iskolánk tanárainak és diákjainak munkája állandóan szakemberek fényszórójában volt a tanév folyamán, hiszen a hozzánk továbbképzésre járó több mint száz pedagógus éber szemmel, nagy érdeklődéssel figyelte mindazt, amit nálunk láthatott, tapasztalhatott. Az volt a véleményük, hogy tanulóink iskolánk zsúfoltsága ellenére is szerény, illedelmes, középiskolás diákhoz méltó magatartást tanúsítottak. De még sok a tennivalónk e téren is. Kifogásoljuk egyes leányok és fiúk öltözködését, nyegle modorát, hanyagságát, apró-cseprő, de összegeződésükben komolyan ható fegyelmi vétségeit. A jövő tanévben határozottan lépünk fel mindenféle fegyelmezetlenség ellen, és keményen megbüntetjük mindazokat, akik nem hajlandók az iskola követelményeinek megfelelően dolgozni és élni. Nagy szükségünk van a szülői ház segítségére, mert csak közösen, egyetértve nevelhetünk eredményesen.

Az egész tanévben nagy gonddal, eredményesen foglalkoztattuk diákjainkat a tanórákon kívül is. Számtalan színház-, mozi-, operalátogatást szerveztünk, kisebb-nagyobb kirándulásokat tettünk, múzeumokat, kiállításokat látogattunk meg. Jól szerepelt iskolai énekkarunk és zenekarunk, és büszkék lehetünk tanulóink sporteredményeire. Külön meg kell dicsérnünk szakköreink munkáját, mert lehetővé tették tanulóink egyéni tehetségének kibontakozását. Sok kísérletezés után az év végén sikeres, színes, idegennyelvű klubnapokat tartottunk, és tapasztalatainkat felhasználva a jövő évben nyilvános nemzetközi klubnapot szándékozunk rendezni.

Mindent összevetve úgy véljük, hogy iskolánk nem végzett rossz munkát az 1960—61-es tanévben. Büszkék vagyunk eredményeinkre, ugyanakkor azonban világosan látjuk, hogy tovább kell fejlődnünk. Mind tanárainkban, mind diákjainkban megvan a tehetség és a lelkesedés ahhoz, hogy iskolánk jó hírét a jövő tanévben öregbíteni képesek legyenek.

Számos nehéz feladat vár megoldásra a jövő tanévben is, de tanárok és diákok egy közösségbe forrva minden bizonnyal megállják helyüket.

Radó János
igazgató

A tanári testület

Név	Szakképzettség	Szolgálati év	Beosztás	Megbizatások	Kitüntetések
Radó János	okleveles középiskolai pedagógia-orosz szakos tanár	19	igazgató	Az F. P. Sz. pártszervezetének vezetőségi tagja, az Országos Nevelési Munkaközösség tagja	48-as díszérem, Közbiztonsági Érem bronz fokozata
Balkovitz Lajos	okleveles középiskolai orosz—magyar szakos tanár	10	tanár		
Bellay Lászlóné	okleveles középiskolai fizika—matematika szakos tanár	21	vezető tanár		
Dr. Besnyő Miklós	okleveles középiskolai történelem—földrajz szakos tanár	26	vezető tanár	SzB elnök	„Oktatásügy Kiváló Dolgozója" 1956.
Bolyó László	okleveles középiskolai földrajz—történelem szakos tanár	28	vezető tanár	földrajzi szakmai munkaközösség vezetője	„Kiváló Tanár" 1952. Munkaérdemérem 1955.
Dr. Deutsch Sándorné	okleveles középiskolai matematika—fizika szakos tanár	27	vezető tanár		
Dlustus Béla	okleveles középiskolai német—angol—orosz szakos tanár	24	vezető tanár	idegen nyelvi szakmai munkaközösség vezetője	
Egedy Mária	okleveles középiskolai magyar-latin szakos tanár	14	vezető tanár		
Gál Mihály	okleveles középiskolai matematika—fizika szakos tanár	4	tanár		
Harmath Józsefné	okleveles középiskolai testnevelés szakos tanár	24	tanár		
Hesslein Béláné	okleveles középiskolai magyar—latin szakos tanár	11	tanár		
Huszágh Nándorné	olasz—spanyol szakos tanárjelölt — óraadó tanár				
Dr. Kamocsay Dezsőné	okleveles középiskolai magyar—német szakos tanár	21	vezető tanár		„Oktatásügy Kiváló Dolgozója"
Kaszab Andorné	okleveles középiskolai történelem—földrajz szakos tanár	20	vezető tanár		
Kokits Zsigmondné	okleveles középiskolai matematika—fizika szakos tanár	22	vezető tanár	matematikai szakmai munkaközösség vezetője	
Komlós Gyuláné	okleveles középiskolai matematika szakos tanár	9	vezető tanár		
Kottay Ferenc	okleveles középiskolai történelem—földrajz szakos tanár	20	vezető tanár	osztályfőnöki munkaközösség vezetője	„Oktatásügy Kiváló Dolgozója" 1955.
Dr. Kovács Ilona	okleveles középiskolai biológia—kémia—földrajz szakos tanár	30	vezető tanár	SZMK-összekötő, biológiai szakmai munkaközösség vezetője, munkavédelmi felügyelő a VIII. kerületi Ped. Szakszervezetben	
Dr. Kovács Lászlóné	okleveles középiskolai rajz—művészettörténet—ábrázoló szakos tanár	21	tanár		
Lakits Pál	okleveles középiskolai magyar—francia szakos tanár	10	vezető tanár	könyvtáros	
Dr. Lelkes István	okleveles középiskolai magyar—francia szakos tanár	30	vezető tanár	magyar szakmai munkaközösség vezetője	
Lukács Sándor	okleveles középiskolai pedagógia szakos tanár	23	igazgató-helyettes		Népköztársaság Érdemérem arany fokozat, Szocialista Munkáért Érdemérem
Lux Lászlóné	okleveles középiskolai magyar—francia szakos tanár	26	tanár		
Major Jenőné	okleveles középiskolai magyar—történelem—földrajz szakos tanár	23	tanár		
Dr. Nyárády Zoltán	okleveles középiskolai biológia—földrajz—kémia szakos tanár	24	vezető tanár	politechnikai munkaközösség vezetője	
Polgár Gizella	okleveles középiskolai angol—magyar szakos tanár	16	tanár		

Név	Szakképzettség	Szolgálati év	Beosztás	Megbizatások	Kitüntetések
Rábai Imre	okleveles középiskolai matematika—fizika szakos tanár	10	vezető tanár	KISZ-vezető tanár	
Rédey Györgyné	okleveles középiskolai orosz szakos tanár	23	vezető tanár		
Szanyi István	okleveles középiskolai magyar—német—orosz szakos tanár	13	tanár		
Szántó Lászlóné	okleveles középiskolai történelem—földrajz szakos tanár	13	vezető tanár		
Szerényi Gyuláné	okleveles középiskolai biológia—földrajz szakos tanár	12	tanár		
Szeewald Ferencné	okleveles középiskolai magyar—német szakos tanár	25	igazgató-helyettes		
Szolláth Györgyné	okleveles középiskolai kémia—fizika—matematika szakos tanár	12	vezető tanár		
Szücs Gergely Miklós	okleveles középiskolai ének szakos tanár	11	vezető tanár		„Oktatásügy Kiváló Dolgozója"
Dr. Timár Magda	okleveles középiskolai magyar—latin—orosz szakos tanár	24	tanár		
Thiry Imréné	okleveles középiskolai matematika—fizika szakos tanár	8	tanár		
Vajda Mihályné	okleveles középiskola i filozófia-német szakos tanár	3	tanár		
Dr. Valló Józsefné	okleveles középiskolai magyar—német szakos tanár	20	tanár		
Zibolen Endréné	okleveles középiskolai testnevelő szakos tanár	18	tanár		„Oktatásügy Kiváló Dolgozója 1953."
Dr. Zsombor László	okleveles középiskolai biológia—földrajz—kémia szakos tanár	14	vezető tanár	kémiai szakmai munkaközösség vezetője	

Személyi változások a tanári testületben

1. Iskolánkba helyezték dr. Zibolen Endréné testnevelés szakos kartársat a II. ker. Ady Endre leánygimnáziumból, Vajda Mihályné filozófia-német szakos kartársat, és óraadóként Huszágh Nándorné olasz-spanyol szakos tanárjelöltet.
2. Iskolánkból elhelyezték Trebits Jolán testnevelő tanárt a II. ker. Ady Endre leánygimnáziumba, Istvánffy Klára kémia-fizika szakos tanárt a VIII. ker. Bem József gimnáziumba. Dr. Gergely Jánosné magyar-olasz szakos tanár szabad pályán helyezkedett el.

A tanév fontosabb eseményei

1960. IX. 1. Tanévnyitó ünnepség
IX. 29. A Néphadsereg napja
X. 2. Nemzetközi Békenap
X. 14. Ideológiai konferencia
X. 10—15. Őszi szünet
Divatbemutató
XI. 7. Megemlékezés a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójáról
XI. 8—9. Osztályértekezletek
XI. 16. Első negyedévi ellenőrző értekezlet
XI. 19. Ideológiai konferencia
XI. 20. A Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának évfordulója
XI. 30. KISZ-ankét. Előadó: Huszár Tibor. Tárgy: Milyen legyen a modern fiatal?
XI. 30. I. nevelési értekezlet
XII. 3. Hagyományindító klubest
XII. 7. Idegen nyelvű klubnap (orosz)
XII. 21. Idegen nyelvű klubnap (angol)
II. nevelési értekezlet
XII. 22. Ideológiai konferencia
XII. 22—1961. I. 7-ig téli szünet

1961. I. 7. Ideológiai konferencia
I. 18—19. Osztályértekezletek
I. 25. Félévi osztályozó értekezlet
I. 27. Megemlékezés Leninről halálának 37. évfordulóján
II. 1. Ideológiai konferencia
II. 8. Összevont szülői értekezlet
II. 11. A negyedik osztályos tanulók szalagavatása
II. 13. Megemlékezés Budapest felszabadításának évfordulójáról

II. 15.	Beszélgetés Hárs elvtárssal, a Magyar Rádió és Televízió elnök-helyettesével
II. 24.	Szakszervezeti nap. Szabad pártnap
III. 8.	III. nevelési értekezlet Nemzetközi nőnap
III. 10.	Nőnapi klubest a szakszervezet rendezésében
III. 15.	Március 15-i megemlékezés
III. 21.	A Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulója
III. 22.	Német nyelvű klubnap
III. 25.	Iskolabál
III. 29.	A IV. évfolyam osztályértekezletei
IV. 1.	Összevont iskolai ünnepség felszabadulásunk évfordulója alkalmából
IV. 2—12.	Tavaszi szünet
IV. 7.	Záró ideológiai konferencia
IV. 8.	Osztályértekezletek
IV. 10.	KISZ-járőrverseny
IV. 12.	III. negyedévi ellenőrző értekezlet
IV. 19.	IV. nevelési értekezlet
IV. 22.	Lenin születésének évfordulója
V. 1.	A proletárnemzetköziség ünnepe
V. 6.	Megemlékezés Anyák Napja alkalmából A IV. osztályos tanulók ballagása
V. 9.	Francia nyelvű klubnap
V. 10.	IV. évfolyam osztályozó értekezlete
V. 15—17.	Írásbeli érettségi vizsgák
V. 23—27.	A szemináriumi hallgatók záró megbeszélései
VI. 3.	Pedagógusnap
VI. 10—13.	Évvégi összefoglalók
VI. 9—12.	A IV. B. osztály szóbeli érettségi vizsgája
VI. 13—15.	A IV. A. osztály szóbeli érettségi vizsgája
VI. 15—17.	A IV. C. osztály szóbeli érettségi vizsgája
VI. 16—19.	A IV. D. osztály szóbeli érettségi vizsgája
VI. 14.	Osztályértekezletek
VI. 20.	Bizonyítványosztás Tanévzáró ünnepély
VI. 21—22.	Beiratások
VI. 29.	Tanévzáró értekezlet

Látogatások

A tanév folyamán Békés Tiborné biológia, dr. Herczeg Gyula olasz nyelv és irodalom, Filla István történelem, Kaszab Andor orosz és német nyelv és irodalom, dr. Kertész László angol és latin nyelv és irodalom, Megyer Szabolcs magyar nyelv és irodalom, Molnár József matematika, Raffael Zoltán testnevelés, dr. Smaroglay Ferenc földrajz, dr. Soós József kémia, Meixl Péter biológia szakfelügyelő kartársak, valamint Zoltay Dénes, a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium pedagógia tanszékének munkatársa mint általános tanulmányi felügyelő látogatták meg iskolánkat.

A népi demokratikus országokból is többen felkeresték gimnáziumunkat. Így a tanév folyamán bolgár, csehszlovák és román küldöttség járt iskolánkban.

Az MSZMP iskolai pártszervezete

Iskolánk pártszervezete a Fővárosi Pedagógiai Szeminárum MSZMP alapszervezetéhez tartozik. Ebben a tanévben még nem működött önálló pártcsoportként, hanem a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium alapszervezete egyik pártcsoportjának munkájában vett részt.

Az elmúlt tanév során mind a pártcsoport, mind az egész alapszervezet fokozott mértékben foglalkozott iskolánk munkájával. Külön pártvezetőségi ülésen vitatta meg iskolánk KISZ-szervezetének munkáját és az iskolai szakszervezeti munkát. Több esetben közvetlen segítséget nyújtott az iskola problémáinak megoldásában. A pártszervezet vezetősége megtárgyalta az iskolavezetés kérdéseit is, és mindenkor hathatósan támogatta az iskola igazgatóságának munkáját.

Jelentős sikereket ért el a pártszervezet a pártépítés területén. Három tagjelöltet és egy tagot vett fel.

Az iskola igazgatója mint a pártvezetőség tagja működött.

A szakszervezeti munka

Az iskolai szakszervezeti alapszerv életében 1960 novemberében jelentős szervezeti változás következett be. Az alapszerv az elmúlt években mint önálló szervezet a VIII. kerületi Szakszervezeti Bizottság irányítása alatt állott, de a jelen tanév novembere óta a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium és a Horváth Mihály téri általános gyakorló iskola alapszerveivel egyesülve folytatta szakszervezeti életét, és közvetlenül a Budapesti Területi Bizottság irányítása alá került. Erre a változásra a három intézmény szorosabb együttműködése érdekében nagy szükség volt. A közös alapszervben nagyobb lehetőségük van a nevelőknek egymás kölcsönös megismerésére, segítésére és a szükséges együttműködésre. Hathatósabban tudjuk előmozdítani a Pedagógus Szakszervezet legfontosabb célkitűzését, a pedagógusok szakmai, pedagógiai és ideológiai egységének kialakítását.

1960. október elején még önálló alapszervként vitattuk meg a szakszervezeti taggyűlésen az MSZMP VIII. kerületi pártbizottsága és a Pedagógus Szakszervezet Budapesti Területi Bizottsága képviselőinek jelenlétében az oktatási rendszerünk továbbfejlesztésére kiadott irányelveket. Dr. Besnyő Miklós Sz. B. elnök referátuma után élénk vitában tárgyaltuk meg az irányelvek fő célkitűzéseit: hogyan segít-

hetjük elő iskolánknak az élettel, gyakorlattal, a termeléssel való szorosabb kapcsolatát, hogyan emelhetjük az általános és szakmai műveltség színvonalát iskolánkban, s szüntethetjük meg a tanulók túlterhelését, ugyanakkor az egész oktató-nevelő munkánk hogyan szolgálja a szocialista világnézet és erkölcs kialakítását.

1961 márciusában a már egységes alapszerv megvitatta a Pedagógus Szakszervezet alapszabályait, majd testületünk ugyanebben a hónapban önálló szakszervezeti klubnapot rendezett, amelyen Hárs István, a VIII. kerületi pártbizottság tagja, a Rádió és Televízió alelnöke bel- és külpolitika tájékoztatót tartott. A vele létesített kapcsolat alapján vált lehetővé, hogy a testület tagjai közül néhányan részt vehettek a Rádió VI. stúdiójának nyilvános adásán.

A közös alapszerv két klubestét rendezett. A november 7-i műsoros estet tánc követte. Márciusi klubnapunkon a Pedagógusok Lapját népszerűsítettük. Az estén Szablyár kartárs, a lap munkatársa olvasta fel humoros, hangulatos elbeszélését.

Az alapszerv tagjai nagy számban jelentek meg május 1-én a munkásosztály nagy harci ünnepén rendezett felvonuláson.

Iskolánk szakszervezeti tagsága december hóban jól sikerült műsoros est keretében avatta fel az iskola kibővített tanári szobáját, a tavaszi szünetben pedig fehér asztalnál tartottunk baráti összejövetelt.

Szakszervezeti munkánk fő feladatának tekintettük, hogy segítséget nyújtsunk az iskola vezetőségének a testületi egység megszilárdításában. Ezt a célkitűzésünket kívánjuk erősíteni a tanév végén a szakszervezet hozzájárulásával szervezendő autóbusz-kirándulásunkkal is.

A szakszervezeti életet az egyesülésig dr. Besnyő Miklós mint az Sz. B. elnöke, majd az egyesülés után mint a vezetőség tagja irányította.

Dr. Besnyő Miklós
vezetőségi tag

A Szülői Munkaközösség

Az 1960—61. tanévben a Szülői Munkaközösség munkájában az elmúlt évekhez viszonyítva döntő fordulat állt be. Az anyagi támogatás, segítés mellett a nevelési területen való szoros együttműködést is feladatául tűzte ki az iskola nevelőtestülete és Szülői Munkaközössége.

A szülők komolyan dolgoztak az iskolai élet több területén. Megbeszélték az iskola által kitűzött nevelési célokat, hogy megteremtsék az iskolai és családi nevelés egységét, s felszámolják a kettős nevelést. Az iskola igazgatója megvitatta a szülőkkel az oktatásügyünk fejlesztését célzó reformtervezetet: az itt elhangzott észrevételeket osztályszülői értekezletek is felhasználták.

Az iskola igazgatója közölte, hogy a szülői munkaközösség milyen mérvű és társadalmi munkával nyújthat segítséget. Az SZMK sokat segített a tanulószoba rendbehozatalában. A falakat és bútorokat befestette, az asztalokra terítőket vásárolt. A KISZ szervezetnek rádiót ajándékozott. Társadalmi munkával készült az iskola eseménytáblája, az iskolai bábcsoport felszerelése, az udvari sportpálya bevonása vörös salakkal. Ünnepélyeink új dekorációját, az iskola bevirágosítását is az SZMK vállalta.

A Nemzetközi nőnap, az Anyák Napja, a Pedagógusnap megünneplése a KISZ szervezettel és a szakszervezettel karöltve az SZMK feladatai közé tartozott. A IV. osztályos tanulók ballagásakor a hagyományos Fazekas tarisznya elkészítését vállalta,

az udvar és az osztályok feldíszítésében segített. Az iskolabál előkészítési és végrehajtási munkáiban aktívan részt vett. Az erkölcsi sikeren felül anyagiakban is eredményes volt a bál. Az ifjúság fegyelmezett magatartása és a jól nevelt lányokhoz és fiúkhoz méltó viselkedése elismerést váltott ki a megjelent vendégek körében, és ez nagyban hozzájárult a bál erkölcsi sikeréhez.

Az érettségizett tanulók és az első osztályba beiratkozók beiskolázási értekezletein az SZMK jelen volt. Az I. o. fogadását is az SZMK vállalta. Sok segítséget nyújtottak a szülők az évvégi kiállításhoz szükséges szekrények, táblák kölcsön — zésével, valamint az iskola emeletráépítésével kapcsolatos tervek és javaslatok elkészítésével is. Jól bevált osztályonként a szülői munkaközösségek megalakulása és önálló működése. Az SZMK választmányán hozott — az egész tanévre szóló — döntéseket, terveket a szülői munkaközösségek megvitatták, és a határozatok figyelembevételével készítették el osztályokra lebontott munkatervüket. Az egyes szülői munkaközösségek egy-egy osztályt érintő nevelési problémákat beszéltek meg. Segítségére voltak az osztályfőnököknek tanulmányi kirándulásokon, családlátogatások lebonyolításában, hiányzások ellenőrzésében, leányaik és fiaik helyes szórakozásában is. Szépen sikerült osztályklub-összejövetelt tartottak az I. osztályos tanulók. Ezeken az összejöveteleken megjelent szülők segítségével sikerült biztosítani a fiatalság helyes társasági nevelését.

Az egyes osztályokszülői munkaközösségei

SZMK tagok:
I. A. Konta Rudolfné, dr. Koppány Jánosné
I. B. Bach Ferencné, Hettman Györgyné
I. C. Domonkos Józsefné, Flaschner Imre
I. D. Dr. Rébay Lajos, Einőder Antal
II. B. Bodor Tiborné, Koronkai Károlyné, Mácsik Ferenc, Szentesi István
II. B. Timár Jánosné, Krenner Imréné
II. C. Hullai István, Nyitrai Józsefné
III. A. Dr. Bezdek József, Berényi Endréné, Sunavecz Istvánné
III. B. Lakatos Péterné, Szentirmai Lászlóné
III. C. Ferencz Sándorné, Hidegkúti Gyuláné, Vári László
III. D. Fekete Istvánné
IV. A. Kozik Rezsőné
IV. B. Fehér Györgyné, Pádár Sándorné
IV. C. Bartucz Józsefné
IV. D. Horváth Imréné

Iskolai választmány

Markos Ferencné, Mácsik Ferenc, Mácsik Ferencné, Kisgyörgy Ferencné.

Az SZMK elnöke révén kapcsolatot tartottunk fenn a VIII. ker. Nőtanáccsal. Markos Ferencné elnöknő a Nőtanács megbeszéléseire rendszeresen eljárt, az ott kapott irányelveket is figyelembe vettük SZMK munkánkban.

Bármilyen kéréssel fordultunk a szülőkhöz, szívesen teljesítették. Ezúton mondunk köszönetet a távozó Markos Ferencné elnöknőnek, aki négy éven át áldozatos munkájával vezette az iskolai SZMK-t. Elismerés illeti a vezetőséget külön-külön és együtt is. A szülői választmányok lelkiismeretes munkája lehetővé tette az SZMK választmány céljainak megvalósítását.

Dr. Kovács Ilona
összekötő tanár

A tanulószoba

A tanulószobai foglalkozások szeptember 12-én kezdődtek és június 10-én fejeződtek be. Szombat kivételével a hét minden munkanapján tartottunk foglalkozásokat. Két csoport működésére kaptunk engedélyt, összesen 65-ös létszámmal. Az egyik csoportba az I., II. és III. osztályos lányok, a másik csoportba a IV. osztályos lányok és az I., II., III. osztályos fiúk jártak.

A tanulószobának az a feladata, hogy a dolgozó szülők gyermekei szaktanári irányítással, jól fűtött tantermekben, nyugodt körülmények között készülhessenek fel az órákra. Ezért elsősorban azokat a tanulókat vettük fel, akiknek mindkét szülője dolgozik, vagy akiknek otthoni tanulása bizonyos körülmények, pl. rossz lakásviszonyok miatt nem volt biztosítva.

A tanulószobások minden tanítási napon ebédet és uzsonnát kaptak, és ezért átlagban havi 50 Ft térítési hozzájárulást fizettek. A térítés összegét a család anyagi körülményei és a tanulók előmenetele alapján állapítottuk meg. Az étkezési költségek nagy részét a Fővárosi Tanács fedezi.

A tanulószobás diákjaink munkarendje: a tanítás befejezése után a tanulók megebédeltek, majd a tanulószobai foglalkozás megkezdéséig pihentek (beszélgetés, séta, játék az udvaron). A munkát 14 órakor kellett elkezdeniük. A délután folyamán egy alkalommal 15 perces szünetet tartottunk, akkor elfogyaszthatták uzsonnájukat.

A tanulószobán tanári felügyelettel egyéni tanulás folyt. A tanulók egymásnak segíthettek, és a felügyelő tanár segítségét is igénybe vehették. A felügyeleti rendet úgy állítottuk össze, hogy hetenként két vagy több alkalommal minden fontosabb tantárgyból szaktanár legyen a felügyelő. Így biztosítottuk a korrepetálási lehetőséget.

A tanulószoba iránt a dolgozó szülők körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az idei tanév nagy eredménye, hogy egyre több munkásszülő íratja be gyermekét tanulószobára. Az elmúlt éveket általában az jellemezte, hogy a munkásszármazású tanulók aránylag kis számban vették igénybe ezt az étkezési és tanulási lehetőséget. Még a múlt tanévben is a tanulószobásoknak csak 33%-a volt munkásszármazású, az 1960/61-es tanévben már 44,6%-a.

Balkovitz Lajos
a tanulószoba vezetője

Iskolánk egészségügye

Az iskolás gyermekek egészségügyi gondozásának az a feladata, hogy a gyakorlatilag egészségesnek mondható gyermekeket jó egészségben megtartsuk, átmeneti megbetegedések idején utókezelésüket biztosítsuk, a betegség esetleges maradványait leküzdjük, a betegségek korai felismerésével lehetővé tegyük a gyors és tökéletes gyógyulást, a szervezet ellenállóerejét az előírt védőoltások elvégzésével megfelelően fokozzuk, s egyben specifikus diagnosztikus próbákkal a gyermekek átvészeltségi viszonyait nyilvántartsuk.

Az iskolaorvos fontos feladatai közé tartozik még olyan adatok gyűjtése is, amelyek egzakt módon tájékoztatnak a gyermekek fejlettségi és tápláltsági állapotáról. Ezek a különböző gyermekanyagon egységes módszerekkel felvett adatok alkalmasak arra, hogy segítségükkel a különböző életkorú gyermekek biológiai sajátságait tudományosan meghatározzuk, hiszen az egészséges gyermek fejlődését

illetően is érvényesek, mint minden más valószínűségszámításban, a nagy számok törvényszerűségei.

A felmerülő egészségi panaszokat, ha szükséges, szakorvosokkal megbeszéljük, és a megfelelő gyógykezelést megindítjuk. Így a szülőt a lehetőségekhez mérten megkíméljük a gyermekek rendelőintézetbe kísérésével járó időveszteségtől, a termelést attól, hogy ilyen feladatok elintézése miatt a szülők rövidebb-hosszabb időre kiessenek a munkából, a gyermek számára pedig úgy biztosítjuk a gyógykezeltetését, hogy amiatt ne kelljen tanítási órákat elmulasztania.

Az orvosi vizsgálatok rendszeres megismétlésével a fejlődést vagy az esetleges szervezeti károsodást ellenőrizhetjük, egyben képet kapunk a különböző életmódot folytató vagy különböző munkafolyamatok között élő gyermekek szervezeti reakcióiról.

A tanítás munkájának eredményesebbé tételére a gyermekek erőbeli állapotát emeljük ott, ahol arra szükség van, így a tanév kezdetére beütemezett trachomaszűrővizsgálatokkal párhuzamosan a vérszegényeket is kiszűröm, s azonnal megkezdem a megfelelő gyógykezelést. Ezáltal a teljesítményt előreláthatóan csökkentő szervezeti károsodást mindjárt a tanév kezdetén korrigálom. Trachomás vagy trachoma-gyanús tanulót ebben a tanévben nem találtam, viszont e vizsgálattal kapcsolatban 33 gyermeket kellett szemészeti felülvizsgálatra küldenem kötőhártyagyulladás miatt, ugyanis az őszi szemgyulladások sokszor fertőzők, ezért ezek a gyermekek három napig nem is látogathatják az iskolát. Ebben az intézetben 8 gyermeken fordult elő fertőző kötőhártyagyulladás.

Vizsgálataim teljes képet adnak a gyermekek egészségi állapotáról. Minthogy a középiskolába járók serdülő korban vannak, illetve az ifjúkorba mennek át, többször merül fel az a kérdés, hogy a különböző szerveknek és az idegrendszernek e korban jelentkező elhajlása az egészséges állapottól nem jelenti-e a kóros állapot kezdetét. Ezeket a gyermekeket többször is ellenőrző vizsgálatnak vetjük alá. A heti egy alkalommal tartható vizsgálati órák azonban nem elégségesek arra, hogy az ellenőrzésre előjegyzett gyermekekkel olyan behatóan foglalkozzunk, mint az megítélésünk szerint szükséges lenne.

A gyermekek egészségre nevelése a vizsgálatokkal egybekötött megbeszéléseken, egy-egy felmerülő problémához kapcsolódó úgynevezett kis előadásokon történik. Ma már ezt a módszert sem tartjuk kielégítőnek, hiszen nemcsak anatómiai és fiziológiai ismeretek rendszeres átadására van szükség, hanem a tömegek egészségügyi aktivizálásához a fertőzések elleni küzdelemben, a korszerű táplálkozás, a munkaártalmak, a közlekedési balesetekből keletkező károsodások, továbbá a személyi higiéne olyan fokú tudatosítása volna célszerű, amely védelmet, segítséget adna, és amely lehetővé tenné, hogy magatartásuk egészségügyi tekintetben korunk technikai viszonyai között a legkorszerűbb legyen. A tömegek mozgósítása nélkül nem kielégítő a szocialista egészségügy fejlődése; viszonyainknak megfelelően korszerű magatartást kell sugalmaznunk, amikor egészségügyet szolgáló intézmények, szervek felállításáról van szó, sőt, éppen a tömegektől kell várnunk jó kezdeményezéseket az egészségügy területén.

Az elmúlt tanévben körzetem létszáma 350 általános iskolással növekedett, ez volt az oka annak, hogy az előző években még erre az iskolára fordított hétfői rendelőórákat is az általános iskolások számára fenntartott órákhoz kellett csatolnom.

Az iskola egészségügyi gondozásának átvételekor azzal a ma csaknem általánosan jelentkező sajátsággal találkoztam, hogy megcsappant a tanulók hajlandósága a testnevelés iránt, ez akkor 33%-os tornafelmentési kérelemben mutatkozott meg.

elő könyvtáraink fejlesztésére is. Ezek mellett folytatjuk az elavult tantermi kályhák kicserélését. A felmerült szükségletnek megfelelően végeztettük el az ingatlan és ingó leltári tárgyak karbantartását, javítását.

Az ötéves felújítási tervünkben szerepel a még hátralevő tantermek újból való padlóburkolása, a folyosók burkolatának kicserélése és az intézet teljes belső tatarozása. A berendezési tárgyak kiegészítésére és a szertárak további fejlesztésére az elkövetkező években megfelelő összegeket fogunk előirányozni.

A tervszerű fejlesztéssel azt kívánjuk elérni, hogy gimnáziumunk anyagi ellátottság tekintetében is gyakorló iskolának megfelelő színvonalat érhessen el.

Dr. Magyar Lajos
a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium
gazdasági hivatalának vezetője

A tanári testület szakmai, pedagógiai és ideológiai továbbképzése

Az eredményes oktató-nevelő munkának a felszabadulás óta alapvető feltétele volt mind az egyéni, mind a testületi állandó, rendszeres szakmai, pedagógiai és ideológiai továbbképzés. A pedagógusok továbbképzésének a jelen tanévtől kezdődően még nagyobb fontossága van oktatásügyünk átszervezése és az iskolareform miatt. Hogy az iskolareform célkitűzéseit, a vele kapcsolatos feladatokat világosan lássuk, és megvalósításukban tevékenyen közreműködhessünk, lépést kell tartanunk a pedagógiai tudomány és az egyes szaktudományok fejlődésével, s ideológiai téren szilárd marxista—leninista világnézetre kell alapoznunk oktató-nevelő munkánkat. Ez a feladatunk még hangsúlyozottabb az iskola gyakorló-iskolai jellege következtében, mert a tantestület továbbképzése, a korszerű módszerek kikísérletezése és alkalmazása visszatükröződik a gyakorlatra beosztott tanárok s így igen sok budapesti iskola munkájában is.

A tantestület szakmai és pedagógiai továbbképzésében az egyéni tanulás mellett jelentős szerepe volt a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium egyes tanszékeinek, az idén megszervezett kerületi munkaközösségeknek, az iskolai osztályfőnöki és szakmai munkaközösségeknek, továbbá a nevelési értekezleteknek. A szakmai továbbképzést az egyes tanszékek vezetői irányították, s a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium által szervezett Szabad Egyetemen az illető tudományágak legkiválóbb képviselői által tartott előadások az egyes tantárgyak legújabb problémáit világították meg. Nagy segítséget jelentett az F. P. Sz. által megszervezett könyvtárszolgálat, ahol a legfontosabb dokumentumok, módszertani és szakkönyvek bármikor rendelkezésünkre állottak. Erre annál nagyobb szükségünk volt, mert az iskolai tanári könyvtár az utóbbi években történt fejlesztés ellenére sem felel meg a kívánalmaknak.

A pedagógiai továbbképzést szolgálta az iskola szakszervezeti alapszerve által a tanév elején rendezett ankét, melyen az oktatási rendszerünk továbbfejlesztésére vonatkozó irányelveket vitattuk meg, majd december hóban a többi iskolát megelőzve megtartott értekezlet, amelyen részletesen elemeztük és bíráltuk a Pedagógiai Tudományos Intézet által megvitatásra kiadott Nevelési Tervezetet; továbbá április hóban az általános iskolai tantervek általános és részletes megbeszélése. Általános megjegyzéseinket és az egyes tantárgyak tantervével kapcsolatos részletes észrevételeinket — figyelembe véve a középiskola új tanterveinek perspektíváit — eljuttattuk a Pedagógiai Tudományos Intézet irányításával működő tantervi bizottságokhoz.

Az egyes szakmai munkaközösségek és főként az osztályfőnöki munkaközösség több alkalommal foglalkoztak olyan pedagógiai kérdésekkel, amelyek a továbbképzést is szolgálták. Minél jobban elmélyedtünk az egyes problémákban, annál világosabbá vált előttünk, hogy a jó pedagógus nem végezheti munkáját csupán rutin és gyakorlat alapján, s ezért a következő tanév megkezdése előtt pszichológiai és pedagógiai előadásokon kívánjuk pedagógiai tudásunkat fejleszteni és a testület nevelői egységét megszilárdítani.

Saját eszmei-politikai fejlődésünk előmozdítása, de tanítványaink szilárdabb marxista—leninista világnézeti nevelése érdekében is döntő szerepe van ideológiai továbbképzésünknek. Az előző években tartott ideológiai ankétok, amelyeket Schiro Ödön, az F. P. Sz. gyakorló általános iskolájának igazgatója vezetett, nagymértékben tisztázták a hazafias, erkölcsi, világnézeti nevelés sok problémáját; az ideológiai továbbképzés új formája, a marxizmus—leninizmus rendszeres tanulmányozása megszilárdítja a tantestület marxista—leninista világnézetét, és felkészíti a szerzett ismereteknek a gyakorlatban való alkalmazására. A tanári testület valamennyi tagja bekapcsolódott ebbe a továbbképzési formába. A testület egy része már az előző évben megkezdte a dialektikus materializmus tanulmányozását. Ezeknek a filozófiai konferenciáknak résztvevői február havában vizsgáztak az elvégzett anyagból. A filozófia második évfolyamán a konferenciákat Zoltai Dénes, az F. P. Sz. pedagógiai tanszékének munkatársa vezette, az első évfolyamon Kőműves Imréné, az MSZMP pártfőiskolájának tanára tartotta az előadásokat, és vezette a konferenciákat. E két filozófiai tanfolyamon főleg a magyar és természettudományi szakos kartársak vettek részt. A történelem-, a földrajz-, továbbá az orosz szakos tanárok a munkájukat nagymértékben támogató politikai gazdaságtant tanulták. Az első évfolyamot Lukács Sándor, az iskola igazgatóhelyettese, a második évfolyamot Gimesi Józsefné politikai gazdaságtan szakos tanár vezette. Lakits Pál a Budapesti Pártbizottság marxizmus—leninizmus esti egyetemének I. évfolyamát végezte.

A jelen tanévben rendszeresen megtartott konferenciák, konzultációk és a kiváló eredménnyel letett vizsgák biztosítják, hogy tanulmányainkat sikerrel folytathassuk, és az itt szerzett tudásunkat nevelő munkánkban is gyümölcsöztethessük.

Dr. Besnyő Miklós
az Sz. B. vezetőségi tagja

A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK

Az osztályfőnöki munkaközösség

I. Az osztályfőnöki munkaközösség megalakulása

Az osztályfőnökök munkája minden iskola életében nagy jelentőségű. Az osztályfőnöknek, ha valóban nevelője akar lenni osztályának, nem szabad az időt s fáradságot sajnálnia a gyermekek irányításában, oktatásában, formálásában. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az osztályok arculatán mindig fellelhető az osztályfőnök kezevonása, s annyira lesz vonzó vagy taszító ez az arc, amennyire az osztályfőnök mester, sőt művész feladata megvalósításában.

A munka közben mutatkozó problémák tisztázásában a pedagógia területén is nagy segítséget jelent a közösség ereje. Ez a gondolat vezette az iskola igazgatóságát, amikor megalakította a sok szaktárgyi munkaközösség mellett az osztályfőnökök munkaközösségét is. A munkaközösségnek minden osztályfőnök tagja lett. Mivel az életkori sajátságok szinte évfolyamonként más és más problémákat vetnek fel, célszerűnek látszott, hogy évfolyamonként osztályfőnöki alcsoportok is alakuljanak. Az egész közösséget egy osztályfőnök irányította, s az egyik igazgatóhelyettes patronálta.

Az osztályfőnöki munkaközösség az év folyamán nem csupán az egyes osztályfőnökök munkáját segítette, hanem az iskola vezetőségének munkáját is.

II. A tanév folyamán végzett munka

1. A munkatervek és az osztályfői órák tematikája

A szeptember 21-én tartott alakuló értekezleten a munkaközösség fő vonásaiban megbeszélte célját és feladatát. Ez az értekezlet szabta meg az osztályfőnöki munkaterv irányelveit és beadási határidejét. Ugyancsak itt fogadták el azt a javaslatot, amely szerint minden osztályfő a Művelődésügyi Minisztérium által kötelezőnek megjelölt tematika, valamint a tanulók életkori sajátosságának és kívánságainak figyelembevételével elkészíti az osztályfőnöki órák tervét. Az elkészített munkaterveket, illetve tematikákat először az évfolyamfelelősök, majd a munkaközösség vezetője — aki összefoglaló referátumot készített az igazgató számára — bírálta meg. Az igazgató jóváhagyása után e tervek alapján indult meg az osztályfőnök munkája.

A munkatervek és tematikák elkészítésénél különös figyelmet kellett fordítani az első és negyedik évfolyam osztályainak munkaterveire, illetve tematikájára. Az előbbinél ezt különösen az indokolta, hogy a tanulók sok általános iskolából jöttek (vidéki, pesti) s valamennyi elsős tanuló — a fiúk is, a lányok is — a serdülés korában vannak. Ez a kor pedig a legkülönbözőbb problémákat vetheti és veti is felszínre. Az utóbbinál pedig az indokolta, hogy a negyedik osztályok az év végén megválnak az iskolától. Valamennyi osztályfőnök egyetértett abban, hogy minden munkatervben benne kell lenniük a következő szempontoknak: az osztályfőnök és a tanulók, az osztályfőnök és a szülői ház, az osztályfőnök és a tanulószoba (internátus), az osztályfőnök és a KISZ, végül az osztályfőnök és a tanulók iskolán kívüli elfoglaltsága. Ezeken kívül a munkatervek még olyan vonatkozásokat is tartalmaztak, amelyek az osztály sajátosságaival függtek össze.

Az osztályfői órák összeállításánál az előzőkben megjelölteken kívül az osztályfők arra is gondoltak, hogy maradjon idő az előre nem látott, menet közben felmerülő kérdések megbeszélésére is.

A II. félévben a szerzett tapasztalatok alapján az egyes osztályfőnökök bizonyos helyesbítéseket eszközöltek terveikben, tematikájukban.

2. Az óralátogatások

Az osztályfőnöki munka központi része volt a tanulók minél alaposabb megismerése. Ezt a célt kitűnően szolgálták az óralátogatások. Az előző évek ilyen irányú munkájához képest az idei évben lényeges előrehaladás volt tapasztalható mind a meglátogatott órák száma, mind az elemzések alaposság tekintetében. A munkaközösség jó úton jár. Az egyes osztályfőnökök tapasztalatait a többiek is hasznosíthatták, mert a szűkebb vagy tágabb körű megbeszélések módot adtak a tapasztalatok megvitatására. A látogatások azért is hasznosak voltak, mert nagymértékben elősegítették az oktató-nevelő munka egyöntetűségét.

3. A családlátogatások

Részben a szülői házzal való kapcsolat kiépítését, illetve elmélyítését (a II., III., IV. osztályokban) szolgálták, részben pedig a tanulók megismerését. Ez az osztályfői tevékenység is sok közös tapasztalat forrásává vált. Pl. az osztályfői látogatások alapján bebizonyosodott, hogy a tanuló minden komolyabb eltévelyedésének gyökerét a szülői nevelésben is kell keresnünk.

4. A munkaközösség szakmai és ideológiai továbbképzése

A munkaközösség szakmai és ideológiai továbbképzéséről az igazgatóság gondoskodott. Az előadásokra a testület nem osztályfőnök tagjait is meghívta. November 2-án a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Pedagógiai Tanszékének egyik előadója, Füle Sándor tartott előadást az osztályfőnöki órák módszertanáról és a tanuló személyiségének megismeréséről, illetve a jellemlapok elkészítéséről. November 30-án és április 26-án a Főv. Ped. Szem. marxizmus—leninizmus tanszékének előadója, Huszár Tibor elvtárs az ateista nevelésről, illetve a neotomizmusról tartott előadása adott sok elméleti segítséget az osztályfőnököknek a világnézeti nevelés eredményesebbé tételéhez.

Ugyancsak a szakmai elmélyülést szolgálta az a vita, amelyet az iskola igazgatójának részvételével tartott a munkaközösség március 21-én. Radó János igazgatónak az osztályfőnök oktató-nevelő munkájával foglalkozó tanulmánya volt a megbeszélés tárgya. A munkaközösség vita után állást foglalt a tanulmányban ismertetett elvek igazsága és tendenciájának helyessége mellett, és elfogadta azokat, mint olyan normákat, amelyeknek megvalósítására minden osztályfőnöknek törekednie kell.

Végül az osztályfői munkaközösség anyagot szolgáltatott az iskola igazgatójának „Az egyéni bánásmód elvének gyakorlati alkalmazása" c. előadásához.

5. A munkaközösség és a kerület

A kerületi osztályfői munkaközösség vezetőinek december 19-én megtartott ülésén az iskola munkaközösségének vezetője vett részt, és a többi osztályfőnökkel folytatott megbeszélés alapján képviselte „A tanulók személyiségének megismerése és fejlesztése" c. előadás vitájában az iskola osztályfőnökeinek véleményét. Ugyancsak a munkaközösség vezetője vett részt február 15-én a munkaközösségvezetők részére tartott előkészítésen, ahol „Az osztályfőnök feladatai az iskolai oktató- nevelő munka rendszerében" címmel Radó János, a Fazekas Gimnázium igazgatója tartott előadást a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium pedagógiai tanszékének felkérésére.

A munkaközösség képviseletében 6 osztályfőnök vett részt azokon az előadásokon, amelyeket az Akadémia rendezett, s amelyek a tanulók pszichéjének vizsgálatával, illetve a vizsgálati módszerekkel foglalkoztak.

6. A munkaközösség és a KISZ

Az osztályfői munkaközösség és a KISZ együttesen készítették el a KISZ által rendezett járőrverseny, az iskolai ünnepségek és az évvégi jutalmazások tervezetét. Nevelési kérdések megoldásában, egyes tanulók problémáinak tisztázásánál jól működött együtt az iskolának ez a két fontos szerve.

7. A munkaközösség kísérlete

Végül, az igazgatóság kezdeményezésére a munkaközösség újszerű kísérletet végzett a szülői ház és az iskola kapcsolatának elmélyítésére. Ez abból állt, hogy az osztályzó és ellenőrző értekezleteket megelőzően minden osztályfőnök az osztályában

tanító mindegyik tanárral minden egyes tanulóról eszmecserét folytatott, s ennek rövid összegezését beírta a tanulók ellenőrző könyvecskéjébe. Ez egyrészt a szülők számára szolgált útmutatásul, másrészt a tanulók önismeretének egyik igen hatásos forrása lett.

A munkaközösség idei munkája még nem volt zökkenésmentes. A tendencia azonban helyes volt minden munkaterületen. A jövőben arra törekszünk, hogy az eddigi tapasztalatok alapján javítsunk munkánkon.

Kottay Ferenc
a munkaközösség vezetője

Beszámoló az osztályfőnöki munkáról

Az osztályfőnöki munkával, az osztályfőnökök szerepével, feladataival az utóbbi időben a szokottnál is több megbeszélés foglalkozott. Az iskolák osztályfőnöki munkaközösségeinek megalakulása, a kerületi jellegű összejövetelek, tanácskozások, a megjelent értekezések mind azt mutatják, hogy az osztályfőnöki munka jelentősége megnövekedett. Ezért talán nem lesz haszontalan, ha beszámolok arról, hogy mint az egyik I. (fiú) osztály osztályfőnöke mit s hogyan végeztem.

I. A tanév előkészítése

Gondolatban sokat foglalkoztam az osztályfő feladatának problémáival. Voltak terveim, éltek bennem elgondolások arról, hogy adott esetben mit s hogyan csinálnék. Ebben az esztendőben azután lehetőséget kaptam elképzeléseim megvalósítására. Olyan fiú osztály osztályfőnöke lettem a Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziumban, amelynek tanulói 12 általános iskolából jöttek (11 pesti, 1 vidéki iskola).

Az általános iskolák megküldték szokásos jellemzéseiket, a tanulók beirakoztak, beadták általános iskolai indexeiket. E két okmány segítségével fogtam hozzá a tanév előkészítéséhez. Két papír, névvel, anyakönyvi adatokkal, néhány osztályzattal, néhány sor írással, s mindegyik mögött sok-sok munka, sok-sok cselekvés.

Gondosan átnéztem minden tanuló korábbi bizonyítványait a magatartás, a rendűség, a humán és reál tárgyakban elért eredmények és a mulasztott órák szempontjából. Az így nyert eredményeket egybevetettem a tanulóról írt jellemzéssel, amely bizonyos tekintetben igazolta a bizonyítványban írtakat, bizonyos tekintetben kiegészítette azokat.

A beiratkozásnál, néhány eset kivételével, a tanuló is megjelent édesanyja vagy édesapja kíséretében. Ha az első találkozáskor kaptam érdemleges benyomást — például a tanuló magatartásáról, annak a néhány percnek alapján, míg — az adatok megkérdezése közben — vele beszélgettem —, feljegyeztem magamnak, s az előbb említett okmányok átvizsgálásakor ezt is felhasználtam.

Így most már volt néhány támpontom és benyomásom.

Az adatok felvételekor a tanuló lakóhelyét is feljegyeztem, és elkészítettem magamnak a családlátogatás és a késés ellenőrzése szempontjából nem mellékes lakóhely-vázlatot. Ez úgy készült, hogy egy Budapest térképen megjelöltem az iskolát és az egyes tanulók lakóhelyét. Így hozzávetőlegesen láttam, hogy ki milyen távolságról jár be, és azt is fel tudtam mérni, hogy egy-egy napon, amikor családot látogatok, milyen járműveket használhatok, mennyi időt vesz igénybe az út, s hány tanuló szüleit kereshetem fel egy-egy délután.

Mindazt, amit eddig nyertem, a tanév megkezdése után azonnal — az eleven szó többet mond, mint a holt betű elve alapján — kiegészítettem: felkerestem

azokat az általános iskolákat, ahonnan a tanulók zöme jött. Így jutottam el abba a négy iskolába, amely 16, 8, 5, illetve 4 tanulót küldött. A többi nyolc iskolából csak egy-két tanuló jött, s akkor még azt gondoltam, ezek nem formálhatnak, nem alakíthatnak ki osztály-közvéleményt, s ezért e tanulók volt iskoláit nem kerestem fel. Ma már nem vallom ezt, mert az év közben szerzett tapasztalatok éppen az ellenkezőjét bizonyították.

A meglátogatott iskolák igazgatóival, a tanulók volt osztályfőnökével, néhány olyan tanárral, aki a gyerekeket éveken át tanította, hosszas és alapos eszmecserét folytattam. E beszélgetések során sok-sok értékes adat birtokába jutottam a gyerekek egészségi állapotáról, családi körülményeiről, egyéni adottságairól, jó és rossz tulajdonságairól, munkaerkölcséről, az úttörő mozgalomban végzett munkájáról, a szülői ház és az iskola kapcsolatáról, és ezeket igen jól fel tudtam használni egy-egy előzetes portré megrajzolásához.

A bizonyítványok, az általános iskolai jellemzések és a beszélgetések most már elég adatot nyújtottak ahhoz, hogy elkészítsem tervemet erre a tanévre, és megkeressem azokat az eszközöket, amelyekkel a tervben kitűzött célt elérhetem.

II. A kitűzött cél és a felhasznált eszközök, módszerek

1. A cél

A cél adva volt: a 12 iskolából összegyűlt, sok vonatkozásban heterogén gyermekseregből — serdülőkből — egységes, jó közösségi életet élő osztályt kellett kialakítani. Az eszközök, módszerek megválasztásánál jó segítséget adott Radó Jánosnak, iskolánk igazgatójának „Az osztályfőnökök feladatai az iskolai oktató-nevelő munkában" (Fővárosi Ped. Szem. kiadv. 1960) c. tanulmánya, amelyet én a szerző jóvoltából már kéziratban is megismerhettem. A kiválasztott és felhasznált módszerek azután egy-egy lépéssel közelebb vittek a cél eléréséhez.

2. Az osztályfőnök és a tanulók

a) A tanulók bizalmának megnyerése

Abból a gondolatból indultam ki, hogy a tanulók új környezetbe kerültek, új nevelőkkel kerültek kapcsolatba, legfontosabb tehát a gyermekek bizalmának megnyerése. E célból a tanév megindulása után körülbelül hat héten át függetlenül attól, hogy volt-e órám vagy nem aznap az osztályban, minden reggel $\frac{3}{4}$8-ra bent voltam az iskolában, és a tanteremben elbeszélgettem a gyerekekkel. Ezeket a látogatásokat meglepetéssel vegyes csodálkozással fogadták. Amint a későbbiek során kiderült, jól esett nekik ez a törődés. Nagyon ügyeltem arra, hogy minden kezdeti csetlésen-botláson átsegítsem őket, s ezért az év elején mutatkozó problémák megoldásában (tanulószobai felvétel, tanszerekkel való ellátás stb.) minden erővel támogattam őket. Napjában többször felkerestem az osztályt az órák közötti szünetekben is.

Néhány nap eltelte után, részben az általános iskolákban nyert értesülések, részben az első benyomások alapján megválasztottuk az ideiglenes osztályvezetőséget. Amint az idők múltával kiderült, jól választottunk. Némi módosítással most az év végén is ugyanaz az osztályvezetőség intézi az osztály ügyeit.

b) Az óralátogatás

A tanulók megismeréséhez, amely az egységes osztálykollektíva kialakítása szempontjából döntő, nélkülözhetetlen az óralátogatás, az ott szerzett tapasztalatok megbeszélése a szaktanárokkal és a tanulókkal is az osztályfőnöki óra keretében. Az óralátogatások sok szempontból bizonyultak hasznosaknak. Láttam az osztály

fegyelmét, aktivitását, a tanárok követelményeit és következetességét. Volt olyan alkalom, amikor egy délelőtt négy különböző órán át figyeltem az osztályt s ezen belül a kiszemelt tanuló munkáját. Meg tudtam mérni a fáradékonyságot, amely a koncentráció és az aktivitás gyengülésében, illetve csökkenésében mutatkozott meg. Figyelemmel kísérhettem, hogy az egyes tanárok mennyire következetesen kívánják meg a formák, az alakiság (pl.: hetesjelentés módja) megtartását.

A tapasztalatokat mind a tanárokkal, mind a tanulókkal megbeszéltem. Iskolánkban általános érvényű határozat volt, s osztályfőnöki munkatervemben is fontos helyet foglalt el a kitűzött részcélok között a gondolkodtatásra, a problémalátásra való nevelés. Egy-egy ilyen egész délelőttöt kitöltő látogatás a legalkalmasabb annak megállapítására, milyen mértékben sikerült megvalósítani ezt az igen fontos elgondolást. S most az év végén bebizonyosodott, hogy tanulóink nagy előrehaladást tettek ezen a területen, de gyarapodott szókincsük is, gördülékenyebben tudják magukat kifejezni, biztosabb lett a fellépésük.

c) Az osztályfőnöki óra

Az osztályfőnök és tanulók viszonyának elmélyítését kiválóan szolgálják az osztályfőnöki órák. (Itt utalok Füle Sándornak, a Pedagógiai Szemle 1961. IV. számában megjelent cikkére, amely az osztályfőnöki óra módszertani kérdéseivel foglalkozik.) A Művelődésügyi Minisztériumnak az év elején küldött módszertani levele, valamint a tanulók életkori sajátosságainak és igényeinek figyelembevételével készítettem el az osztályfői órák tematikáját. Tekintettel a tanulók 15 éves életkorára, sokat foglalkoztunk a kamaszkor legégetőbb kérdéseivel. (A kamaszkor sajátosságai, a tisztálkodás, az öltözködés, a viselkedés, fiúk-lányok kapcsolata, kamaszok-felnőttek stb.) Elértük, hogy az osztályfőnöki órákon fesztelen, őszinte légkörben a legkényesebb kérdéseket is megvitattuk.

d) A tanulószoba és a kollégium

Osztályomból öt tanuló látogatja a tanulószobát, egy pedig a középiskolá, diákotthon lakója. A tanulószoba rendszeres (hetenként többszöri) látogatása a diákotthonnal való szoros kapcsolat nem csupán az érdekelt gyermekek számára volt hasznos. A meglátogatottak a látogatást elmondták osztálytársaiknak, és az osztály eggyé kovácsolásában ez is egy szegecset jelentett.

e) A politechnika

Osztályom politechnikai osztály. A politechnikai foglalkozásokon havonta egy alkalommal vettem részt. Már előre feltételeztem, hogy a gyermekek munkában történő megfigyelése majd új vonásokkal egészíti ki azt a képet, amelyet egy-egy tanulómról az addigiak során alkottam. Nem csalódtam. A gyermekek munkájának figyelése, a fizikai munkában való helytállásukról szerzett tapasztalatok, a kísérő tanárral és a műhely-oktatókkal folytatott elemző megbeszélések ismét új oldalról mutatták meg egy-egy növendékemet. Minden megfigyelést feljegyeztem a személyiség-naplóba a tanuló neve mellé, hogy amikor év végén a jellemlapokat el kell készítenem, elég anyagom legyen egy-egy gyermek arculatának megrajzolásához. A politechnikai órák néhány tanulónak, különösen kezdetben, nehézséget okoztak. Volt olyan, aki a kezdeti sikertelenség miatt teljesen letört. Kedvét szegte, hogy a reszelővel nem tudott kellőképpen bánni, s hogy selejtet gyártott. Ilyenkor az osztályfőnök feladata volt, hogy összefogva a technikum tanáraival, a kísérő tanárral és a szülői házzal — az önbizalmát elvesztett tanulót megsegítse. Fáradozásunk mindig sikerrel járt, és nem lehet nagyobb öröm a nevelő számára, mint amikor a fiatal fiú arcát a mosoly sugarai derítik fel, amikor az elkedvetlenedett gyermek új erőre kap, és derűsen mutatja munkája eredményét.

f) A tanulók iskolán kívüli meglátogatása

Az alaposabb megismerés céljából arra is törekedtem, hogy az iskolai és az iskolán kívüli élet több megnyilvánulási formájában is szemügyre vehessem növendékeimet. Meglátogattam a szakköröket, részt vettem a klubdélutánokon, az osztályrendezvények egy részén, elmentem egyik tanulóm szavalóversenyének kerületi döntőjére, és meglátogattam gyermekeimet az iskolán kívüli sportfoglalkozásokon és a tánciskolában is. Közös erővel készítettük el az iskolai reprezentatív jellegű faliújságot, és együtt készülünk most az évvégi bélyegkiállítás megrendezésére.

3. Az osztályfőnök és a szülői ház

a) A tanulók szüleinek munkaközössége

Az általános iskolai értesülések nagy segítséget adtak a szülői munkaközösség megalakításához is. Buzgó, az iskoláért szolgálatot szívesen vállaló szülőket kértem fel a teendők ellátására. A szülői értekezlet a vezetőségre tett javaslatomat elfogadta. A szülői munkaközösség programot dolgozott ki, s most, mikor az év végén járunk, és visszatekintünk a megtett útra, elmondhatjuk, hogy amit vállaltunk, teljesítettük. Az osztálytermet ízléses reprodukciók, kedves virágok díszítik, az osztálynaplót bekötöttük, és elkészült az osztálykönyvtár egyik legfontosabb kelléke, a könyvesláda. Komoly segítséget adott az SZMK az év közben tartott üzemlátogatások megszervezéséhez, a kirándulások megtervezéséhez és lebonyolításához. Nem csupán osztály, hanem iskolai viszonylatban is jó munkát végzett, amikor az iskola évkönyvének elkészítésében is közreműködött. A szülői házzal való jó kapcsolat kiépítésében is buzgólkodott az SZMK. A politechnika iránt is érdeklődött a szülői ház: a szülők közül néhányan megjelentek a politechnikai órákon, és megelégedéssel szemlélték gyermekeik munkáját a tanműhelyekben.

b) A családlátogatás

A szülői házzal való kapcsolat kiépítését szolgálták a családlátogatások is. Április végéig 46 tanulóm otthonában jártam. Szeretném megjegyezni, hogy egy-egy ilyen alkalom nem formális udvariassági gesztus volt. Sokszor több órát töltöttem a szülőknél beszélgetve, vitatkozva. Ezek a viták mindig egyet szolgáltak: a gyermek érdekeit. Tapasztalataim szerint a szülői ház általában hivatása magaslatán áll: a szülők pedagógiai értelemben is jól teljesítik hivatásukat. Az iskola nevelési céljaival ellentétes irányú nevelést nem tapasztaltam. Legfeljebb arról lehet szó, hogy némely módszeres eljárással nem tudtam egyetérteni, mert — szerintem — nem szolgálta a gyermek érdekeit (pl. volt egy édesapa, aki csak hosszas vita után fogadta el, hogy lehetnek olyan kérdések, amelyeknek megvitatásánál jobb, ha gyermeke nincs jelen. Egy másik szülő pedig azt értette meg nehezen, hogy gyermeke előtt miért nem szabad bírálnia az iskola intézkedéseit).

c) A szülői értekezletek és a fogadó órák

A szülői házzal való jó kapcsolat kiépítését és a tanulók érdekeit szolgálták ezek az összejövetelek is. Év közben három szülői értekezletet tartottam. Az első értekezleten, amelyen a szülői ház képviselői teljes számban megjelentek, az iskola élete, jellemző vonásai, az osztályfőnöki munkaterv ismertetése, az osztályban tanító tanárok bemutatása és a kamaszkor tanulmányozására való felhívás volt a megbeszélés tárgya.

A második értekezleten a kamaszkor legjellemzőbb sajátosságairól és a félévi osztályzatokról folytattunk hasznos beszélgetést.

A harmadik értekezleten a film, a színház kérdéseivel foglalkoztunk és a ¾ évi eredményeket, valamint a még előttünk álló teendőket ismertettem.

A családlátogatást és a szülői értekezletet a tanuló nevelése szempontjából szerencsésen egészítették ki a fogadó órák. A szülői ház és az iskola, konkrétabban az osztályban tanító tanárok és a szülők jó kapcsolata, a szülők együttműködési készsége és a gyermekekkel való törődés nyilvánult meg a fogadó órák látogatottságában.

Ebben az esztendőben mint osztályfőnököt és mint szaktanárt körülbelül 50—60 látogatással tisztelt meg a szülői ház a fogadó órákon. A többi szaktanárt is elég gyakran keresték fel a szülők. Figyelmességüket tanúsítja az is, hogy a többség, ha valami akadályozta a szülői értekezleten való megjelenését, vagy telefonon értesített, vagy a fogadó órán jelezte távolmaradásának okát. Ha gyermeküket bálba vagy későig tartó egyéb rendezvényre akarták elvinni a szülők, vagy elutaztak a fővárosból, mindig jelezték, és az osztályfőnök hozzájárulását kérték.

Az eddig ismertetett erőfeszítések már a tanév közben is hoztak eredményeket. Ennek legvilágosabb megnyilatkozását akkor tapasztaltam, amikor egy hétig betegség tartott távol az iskolától, s egy más alkalommal, amikor technikai okok miatt négy napon át naponta új osztályterembe kellett menniük a tanulóknak. Ez a rendkívüli állapot nem okozott megrázkódtatást fegyelmükben. Ismét egy más alkalommal, amikor az idei kevés csapadékú tél lehetőséget adott a hólabdázásra, egy keményebbre gyúrt hógolyó betörte az ablakot. A „vétkes" azonnal jelentkezett. Néhány tanuló szívesen hódolt az iskolai leckeírás (mások kész feladatainak lemásolása) rossz szokásának. Egyik osztályfői órán — pedig látogató is volt bent — a kérdés feltevésekor, hogy kik azok, akik megtévedtek, azonnal felállt az a nyolc gyerek, aki ebben magát ludasnak érezte. Nem szeretném, ha valaki a kartársak közül azt gondolná, hogy az elmondottak alapján most már az elégedettség, hogy ne mondjam az önelégültség állapotába kerültem. Csupán néhány eredmény megemlítése volt a célom. Volt, és van is bőven tennivaló. Az osztályom nem „csodagyermekek" gyülekezete, annak ellenére, hogy a velük foglalkozó kartársaim hivatásuk magaslatán állnak, és az ő példamutatóan jó munkájuk nélkül aligha jutottunk volna tanulmányi és fegyelmi téren oda, ahol most állunk. Azt azonban megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy a fiúk magatartását általában az őszinteség, a belső fegyelem igénylése, az egymás iránti felelősség, az iskola jó hírnevének megőrzésére való törekvés jellemzi.

4. Az osztályfőnök és a KISZ

A gondoskodó, áldozatos tanári munka, a szülői ház és az iskola együttműködése mellett külön kell szólni az osztály KISZ-szervezetének megalakulásáról és életéről. A tanulók zöme több éves úttörő múltra tekinthetett vissza, amikor középiskolai tanuló lett. Sok volt közöttük olyan, aki rajvezető, krónikás, kisdobos volt. Ezzel is magyarázható, hogy az első tagfelvétel alkalmával 18 tanuló jelentkezett a KISZ-be. Közöttük volt néhány olyan is, aki az általános iskola úttörő szervezetétől kapott ajánlás alapján automatikusan került a szervezetbe. Az iskolai vezetőség természetesen előzőleg ezeket is megismerte. Az új KISZ-esek bátor és harcos kiállását több alkalommal tapasztalhattam kisebb és nagyobb értekezleteken, taggyűléseken. Jó munkájukat dicséri az is, hogy a második tagfelvételen újabb 17 tanuló lett a KISZ tagja. A még nem KISZ-tagok egy része Kilián-próba előtt áll, és a napokban várja felvételét. Nagyon előnyös az, hogy az osztály KISZ-vezetősége a legjobban tanuló és magatartásukat tekintve is minden tekintetben példát mutató tanulók közül kerül ki. Azok között a tanulók között, akik nem tagjai a KISZ-nek, jó tanuló nincs.

A KISZ igen sok segítséget adott mind az osztályfőnöknek, mind az iskolának. Több osztályfőnöki órán felhívta a figyelmet olyan bajokra (pl. az órák előtti leckeírás, egy-két tanuló esetében a nem megfelelő hang használata az osztálytársakkal szemben, a testi erő nem helyes irányban történő felhasználása stb.), amelyeknek megszüntetése nem tűrt halasztást. Jelentős szerepük volt az osztály KISZ-eseinek az iskolarádió felszerelésében, a járőrverseny megszervezésében, a tanulópár-mozgalom megindításában és irányításában, az osztály tisztaságának biztosításában, az osztálydekoráció, a József Attila olvasómozgalom, a virágöntöző brigád megszervezésében, a társadalmi munka irányításában és elvégzésében stb. (Egész évben fenntartottam a kapcsolatot az osztályt takarító hivatalsegéddel, aki mindig elismeréssel szólt az osztály tisztaságáról.)

A KISZ az osztályban erős. Képes arra, hogy azokat is irányítsa, akik jelenleg még nem KISZ-tagok. Igaz, hogy ezek száma alig több 10%-nál. Az előbb említett különféle munkákban a nem KISZ-tagok is részt vettek.

5. Az osztályfőnök egyéb tevékenységei

a) Az osztálykönyvtár

Mint nem általános szokásról szeretnék beszámolni az osztálykönyvtár létesítéséről. Azzal a szándékkal, hogy jó könyvek olvastatásával segítsük a tanulók helyes irányú világnézeti nevelését, s hogy az ifjúsági könyvtárt is tehermentesítsük, az iskola patronálója, a Bútorgyár segítségével vetettük meg az osztálykönyvtár alapját. A Bútorgyár könyvtárládával ajándékozott meg bennünket. A négy esztendő során bizonyosan megtelő könyvtárláda majd az osztály kedves ajándéka lesz az öreg alma maternek, illetve a következő évfolyamoknak.

Az ellenőrző könyv

Igen fontos szerepet töltött be az iskola és a szülői ház kapcsolatának állandóvá tételében az ellenőrző könyvecske. Ez nem csupán a megszokott dolgok bejegyzésére szolgált (intő, rovó, figyelmeztető, óraigazolás stb.). Minden ellenőrző, illetve a félévi osztályozó konferenciára — s ezt valamennyi osztályfőnök csinálta — rövid tájékoztatót írtunk, amelyben beszámoltunk egy-egy tanuló pillanatnyi helyzetéről, tanulmányi és magatartási tekintetben. A tájékoztató megírását minden tanuló esetében az osztályban tanító összes tanárokkal folytatott eszmecsere előzte meg. Minden tanár véleményének meghallgatása és a már említett személyiség-naplóba való bejegyzés után az osztályfőnök összegezte ezeket a véleményeket. Ez igen nagy munkát jelentett, de megvolt a pedagógiai haszna. A szülői ház helyes és teljes tájékoztatást kapott a gyermek fejlődéséről, a tanuló számára pedig ez a jellemzés önismeretének egyik forrásává vált.

Nem fordult elő ún. „lógás" tanítási napokon, amely pedig a 15 éves fiúgyermeknél, különösen nagyvárosi iskolákban, nem ritkaság. A mulasztott órák igazolására mindig kínosan ügyeltem. Ennek eredményeként az mindig idejében és hitelt érdemlően történt meg. A pontosságra és a következetességre magam is nagyon vigyáztam. Közös találkozásainkról nem késtem, ígéretemet megtartottam, ítéleteimben mindig nagy körültekintéssel jártam el. A 15 éves gyermek a maga erős egocentrizmusa ellenére ezt kénytelen volt észrevenni és elismerni. A tanulók ellenőrző könyvét minden iskolai vagy általam diktált beírás után ellenőrzöm, a szülői láttamozást kézjeggyel ellenjegyzem. Két hetenként ezektől teljesen függetlenül is átnézem a tanulók ellenőrző könyveit az esetleges bejegyzések miatt. Nem kerülik el figyelmemet a tanulók iskolai dolgozat-füzetei sem. Az átnézés tényét dátummal és aláírással bizonyítom. A más órákon készített jegyzetfüzetekbe is belepillantok, és megteszem észrevételeimet.

Sokat végeztünk ebben az esztendőben, de négyéves utunknak még csak az elején vagyunk. Az ugar feltörése nem könnyű munka. Sok verítékcseppet kell letörölnie a homlokáról annak, aki a szűzföld kemény göröngyeit termővé teszi. A gyümölcs íze, illata azonban bőséges kárpótlást nyújt a fáradozásért.

A gyermek pszichéjének tanulmányozása, továbbfejlesztése s alkalmassá tétele az igazságok befogadására sem könnyű munka, de ez is megéri a fáradozást. Ennek következményeként ismerjük meg a reánkbízottakat. Így erősíthetjük pozitív tulajdonságaikat, s így vethetünk gátat a helytelen szokások elburjánzásának, s teremthetjük meg a következő évek számára a világnézeti és erkölcsi nevelés kedvező feltételeit. Ilyen módon már nem lesz nagyon nehéz feladat kialakítani ifjúságunkban a szocialista embert jellemző vonásokat.

Kottay Ferenc
az I. d. oszt. főnöke

A magyar szakmai munkaközösség

A magyar szakmai munkaközösség feladatait nemcsak iskolánk sajátos helyzete szabta meg, hanem az is, hogy ebben a tanévben a magyar nyelv és irodalom oktatásában két osztályban, az elsőben és a másodikban, jelentős változások történtek a tananyagban és az, hogy új minisztériumi rendelet szabályozta a szóbeli érettségi tételek összeállítását, az érettségi vizsga lefolyását. Különös jelentőségű volt tehát már a tanév elején az egész évre szóló tanmenetek összeállítása, megvitatása és bemutatása a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium magyar irodalmi tanszékének, amellyel munkaközösségünk az egész évben szorosan együttműködött. Főleg a második osztályok tanmeneteinek elkészítése okozott gondot, hiszen az utasításoknak megfelelően erősen csökkentenünk kellett a régi magyar irodalom anyagát, hogy a reformkorszak íróinak a második osztályban megkívánt tárgyalása és a szélesebb világirodalmi alapvetés a túlterhelés szándékolt csökkentése helyett ne vezessen éppen újabb túlterhelésre. Az volt az elvünk, hogy az irányító tanmenetek utasításait, javaslatait teljes mértékben tiszteletben tartjuk, de ugyanakkor nem szűntünk meg küzdeni az egész év folyamán az irodalomtörténet tanításának olyan felfogásáért, amely nem zsúfolt ismeretek gyors iramú átadását tartja céljának, hanem kevés író jelentős műveinek alapos elemzésével, inkább nagy műveket, nagy írókat, nagy korokat, mint részletező irodalomtörténetet tanítva szándékozik erkölcsi, politikai és nem utolsósorban esztétikai nevelésben részesíteni, irodalmi művek olvasására képessé tenni a magyar ifjúságot. Ezt a felfogásunkat számtalanszor hangsúlyoztuk szakmai munkaközösségünk összejövetelein, a vezető tanárok bemutató óráit megelőző előadásokon és az azokat követő vitákban, tanári testületünk értekezletein, a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium magyar irodalmi tanszéke rendezte továbbképző tanfolyam résztvevőinek gyűlésén stb. Örömmel fogadtuk tehát az év végén a Művelődésügyi Minisztériumnak az érettségi vizsgákra vonatkozó új utasításait, melyek a tételek számának csökkentésével, átcsoportosításával már ezt a tendenciát látszanak szolgálni. Az utasításokat megvitattuk, a tételeket gondosan átnéztük, és véleményünket, javaslatainkat írásba foglalva felsőbb hatóságunkhoz felterjesztettük.

Munkaközösségünk tagjai mindig úgy érezték, hogy feladatuk, kötelességük nem merülhet ki a felsőbb utasítások még olyan lelkiismeretes végrehajtásában: minden újjal szemben, de nem ellene, éppen az új érdekében állást kell foglalniuk, pedagógiai gyakorlatukat, ha eredményei arra érdemesek, nagyobb körben is meg

kell ismertetniök. A nevelési reform szellemében készülő általános iskolai magyar nyelvi oktatás tervezetét három kartársunk, Egedy Mária, Lux Lászlóné és Lakits Pál alaposan áttanulmányozta; észrevételeiket először szóban, tanári testületünk értekezletén, amelyen általános iskolában tanító kartársaink is részt vettek, majd később írásban is megtették. Hasonlóképpen jártunk el, mikor a Pedagógiai Tudományos Intézet egyik munkatársa megvitatásra a Fazekas Mihály gyakorló iskola tanári testülete elé bocsátotta az intézetben készült általános iskolai nevelési reformtervezet főbb pontjait.

Tevékenységünk azonban meddő maradt volna, ha kimerül a bírálatban. Magunknak is tanulnunk és tanítanunk kellett, új tapasztalatokat szereznünk, és tapasztalatokat átadnunk. Jó alkalmat szolgáltattak erre a heti bemutató órák, amelyeken több mint húsz budapesti kartársunk vett részt, és azok az előadások, amelyeket a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium magyar tanszéke rendezett. A tapasztalatcserére kitűnő lehetőség nyílt még a VIII. kerületi magyar szakmai munkaközösségek vezetőinek az év folyamán tartott három összejövetelén. Ezek előre ismert programja (1. A magyar nyelvtan tanítása a magyar órákon, különös tekintettel az új kísérleti nyelvtankönyvre; 2. Erkölcsi és politikai nevelés a II. osztályos magyar órákon; 3. Irodalmi önképzőkörök, szakkörök) lehetővé tette a felkészülést. Iskolánk munkaközössége abban a szerencsés helyzetben volt, hogy vezetőjének csak ismertetnie kellett azokat a kísérleteket, amelyek iskolánkban a magyar nyelvtan tanításában már évek óta folynak. Az Egedy Mária kartársnő óráin tapasztaltakról kellett beszámolnia, a nyelvtan egyre jobban elmélyülő koncentrikus tanításáról, amelynek folyamatában a helyesírásnak, a nyelvhelyességnek és a stíluserzék fejlesztésének igen fontos szerepe van; már ismertethette azt az órát is, amelyet Egedy Mária az új nyelvtan szerzői, szakemberek és a Fazekas Mihály gimnázium magyar tanárai előtt az egyik első osztályban tartott, és amely után elmondotta, hogy pár hónap alatt milyen értékes tapasztalatokat szerzett az új könyv használhatóságát, kiválóságát illetően. — Midőn a második téma került megvitatásra, a munkaközösség vezetője megint csak iskolánk gyakorlatára hivatkozhatott, a saját gyakorlatára is, hiszen a Fazekas Gimnázium magyar óráin az erkölcsi, politikai nevelés, maga a nevelés általában sohasem szorul háttérbe. — Az irodalmi szakkörök, az önképzőkör problémájának megtárgyalásán az a vélemény alakult ki, hogy a világirodalom főbb áramlatai, egy-egy már klasszikussá vált nagy mű vagy ma sikert arató irodalmi újdonság érdekli, izgatja a fiatalságot: diákjaink az irodalomban is világot akarnak látni. A szakmai munkaközösség vezetője hozzászólásában a Fazekas Mihály Gimnázium önképzőkörének programját ismertette, amelyben nagy szovjet és nyugati írók műveinek megbeszélése, közös színházlátogatásokat követő vita sűrűn fordult elő. Felemlítette, hogy az önképzőkör vezetője, Lakits Pál kartársunk két ízben is beszámolt a munkaközösségnek a nyugati irodalmak, de a magyar irodalom tanításának is egyik problémájáról, az izmusokról. (Lakits ezt az előadást elmélyítve megismételte a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium továbbképző tanfolyamának előadássorozatában, majd a Művelődésügyi Minisztérium felkérésére nagyon használható módszertani levelet írt a modern nyugati irodalom tanításának problémáiról, szép példáját adván annak, hogy egy munkaközösségi kezdeményezés hogyan válik nagyobb körben is ható hasznos cselekedetté.)

A szakmai munkaközösség az év elején tartott első ülésén módfelett szerénynek látszó feladatokat tűzött ki az iskola magyar tanárai számára: a helyesírás, a nyelvtan és a fogalmazás tanításának jobb, eredményesebb módjait kellett tapasztalatok alapján kidolgozniok, gyakorlatban kipróbálniok. Ezeket a problémákat

választva tulajdonképpen a magyar anyanyelvi oktatás legégetőbb kérdéseit választotta, és ugyanakkor megmutatta, hogy minden újításnak egy útja van, az, amely az általános iskolai és középfokú magyar oktatás erőteljes összehangolásához vezet.

Munkaközösségünk a helyesírás tanításának kérdését úgy fogta fel, mint az egységes osztályozás részproblémáját, és ilyenként igyekezett egyelőre alacsony szinten megoldani. A négy első osztályban azonos szövegű helyesírási gyakorlatot írattunk, a dolgozatokat együtt és azonos szempontok szerint bíráltuk el, és megállapítottuk, hogy ilyen ún. helyesírási normákra, amelyeknek két fajtáját is kidolgoztuk (az egyiket Egedy Mária, a másikat Lakits Pál), feltétlenül szükségünk van, ha az osztályzások egyöntetűségét biztosítani akarjuk. — A nyelvtan tanításának az a módja, amelyet Egedy Mária kartársnő évek hosszú során kialakított, igen eredményes. Munkaközösségünk egyik feladata a jövőben az lehet, hogy ezt a módszert országosan ismertté teszi. — A fogalmazás tanításának kérdéseivel éppen csak hogy ismerkedtünk. Úgy véljük, hogy az általános iskolai fogalmazástanítás reformja nélkül a középiskola csak tüneti kezelést adhat, retusálhat, de számottevő eredményt nem érhet el. Mikor ezt megállapítjuk, nem a feladat elől akarunk meghátrálni. De előbb látni szeretnénk, hol kezdjük, mire építhetünk. Viszont az általános iskolai kartársaknak segíthetünk azzal, ha megmondjuk, mi hiányzik, mi kellene nekünk. Első feladatunk tehát az lehetne, hogy összeállítjuk részletesen és szinte tudományos gonddal az első osztályokba lépő tanulók fogalmazási hibáinak, sajnos, gazdag tárát.

A munkaközösség tagjai részt vettek az ideológiai továbbképzésben, többnyire a filozófiaiban. A hallottakat és tanultakat egymás között szívesen megbeszéltük, és lassan rájöttünk arra, mi a tanári munka lényege: az, hogy az ember ne csak ismereteit tanítsa, azt, amit tud, hanem azt, ami ő, vagyis saját magát.

Kis közösséggé alakulva nem törekedtünk arra, hogy az iskola áramló életében sziget legyünk: nem felejtettük el, hogy egy nagyobb közösségbe tartozunk, és ahol kellett, segítettünk, ha szerényen is. Elbíráltuk a faliújság cikkeit, az Országos Tanulmányi Versenyre és a Fazekas Mihály tanulmányi versenyre beadott pályaműveket és, természetszerűleg, szerepet vállaltunk az iskolai ünnepélyek rendezésében is. Különösen Seewald Ferencné, Balkovitz Lajos és Lakits Pál kartársak buzgólkodtak.

Most, számot adva egész évi munkánkról, úgy látjuk, hogy — különösen az egész iskoláért — keveset tettünk. Tárgyunknak az emberré nevelésben szép szerep jutott. Pótolhatatlan szerep. És ezt nem hangsúlyoztuk eléggé.

Dr. Lelkes István
a munkaközösség vezetője

A történelmi munkaközösség

A történelemnek mint tantárgynak a tanulók világnézetét alakító rendkívüli fontossága és az erkölcsi nevelést szolgáló szerepe miatt nagy feladat hárult a történelmi szakmai munkaközösségre. E tekintetben betöltendő hivatását előmozdította az a körülmény is, hogy az osztályfőnöki munkaközösség élén a történelmi munkaközösség egyik tagja állott, és így az osztályfőnöki órák fontos célkitűzéseinek megvalósításához is segítséget tudtunk adni az erkölcsi, eszmei-politikai és más vonatkozású kérdések tárgyalásában.

Iskolánk munkaközösségeinek, köztük a történelmi munkaközösségnek is hármas feladata volt a jelen tanévben. Foglalkoztunk olyan témákkal, amelyek az iskolai munka egészét, pedagógiai egységét érintették. Ilyen kérdések voltak: a tanulóknak a tanulás módszertanába és technikájába való bevezetése, a magatartás egységes elbírálása és annak érdemjegyben való kifejezése, a tanulók általános műveltségének emelése, kulturált magatartásának biztosítása, az erkölcsi és esztétikai nevelésükben nyújtandó segítség. Az általános műveltség emelését, az olvasás megszerettetetését, de egyben a történelemtanítás élményszerűbbé tételét szolgáltuk azzal, hogy összeállítottuk az egyes osztályok számára a történelmi vonatkozású, olvasásra ajánlott munkák jegyzékét, szorgalmaztuk ezek olvasását, egy-egy olvasmányt azután megtárgyaltunk, illetve az egyes témakörök illusztrálására felhasználtunk.

Szakmai vonatkozásban fontos kérdés volt megbeszéléseink során az oktatásügyi reformmal kapcsolatos tananyagcsökkentés, anyagrészek összevonása. Ezek eredményét főleg az I. és II. osztályra vonatkozólag a kerületi munkaközösségek előtt is ismertettük. Tervbe vettük a magyar tankönyvek átolvasását és felülvizsgálását a történelmi terminológia használatát illetőleg. Ez a III. osztályban el is készült, a következő tanévben ezt a többi osztályokban is el kell készítenünk.

A szakmai munkaközösség működését nagymértékben elősegítette, hogy a gyakorlati szemináriumi foglalkozások után folytatott megbeszéléseken problematikus esetekben a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Történelem Tanszékétől közvetlen útmutatást kaptunk.

Az említett kérdéseken kívül foglalkoztunk azokkal a kérdésekkel, amelyeket a most megalakult körzeti szakmai munkaközösségek központi feladatul kaptak. Ilyen kérdés volt a proletár internacionalizmusra való nevelés megvizsgálása saját iskolánkban. Alapfeltételként feldolgoztuk a burzsoá nacionalizmusról és a proletár internacionalizmusról kiadott téziseket. Az iskolareformmal kapcsolatos kérdéseket illetően a munkaközösség aktívan vett részt az általános iskolai tanterv megvitatásában, és erre vonatkozó megjegyzéseit a Pedagógiai Tudományos Intézethez írásban is beterjesztette. Végül a munkaközösség kidolgozta az úgynevezett B-tételeket a szóbeli érettségi vizsgákra az MM útmutatásának szellemében, szem előtt tartva az iskola sajátos jellegét.

Dr. Besnyő Miklós
a munkaközösség vezetője

Az idegen nyelvi munkaközösség

Az idegen nyelveket tanító tanárok az orosz, német, angol, francia, olasz, latin nyelv, oktatása során adódó lehetőségeket jól kihasználták, mert tudják, hogy mind nevelési, mind művelődési, mind pedig oktatási szempontból nagy jelentősége van annak, ha tanulóink megismerik a tanult idegen nyelv országának, népének jelenét, múltját, irodalmát, művészetét, kultúráját.

Szocialista társadalmunk igénye az, hogy a tanulók az iskolában tanult élő idegen nyelveket elsősorban a szóbeli érintkezés eszközeként tudják felhasználni, de emellett képesek legyenek idegen nyelvű szövegek megértésére is. Az idegen nyelvek tanításában arra törekedtünk, hogy megvalósítsuk a gyakorlati nyelvoktatás követelményeit, közelebb vigyük idegen nyelvoktatásunkat az élethez.

Jelentős fejlődést értünk el a nyelvoktatásban a szövegfeldolgozás eredményesebbé tétele, valamint az olvasás és beszédkészség tudatos fejlesztése terén.

Külön foglalkoztunk az egyes nyelvek speciális szakmai és módszertani kérdéseivel. A munkaközösségen belül az egyes nyelveket tanító tanárok saját elgondolásaikat és általánosításra érdemes gyakorlatukat ismertették, és így is hozzájárultak iskolánkban az idegen nyelvoktatás eredményességének fokozásához.

Munkaközösségünk az év folyamán elsősorban a központilag kijelölt témákat tárgyalta meg, és alkotó feldolgozásukat a tanítási gyakorlatban igyekezett megvalósítani. Nagy figyelemmel kísértük az INyT szakfolyóirat szakmai és módszertani cikkeit, és nyelvenként beszéltük meg a fontosabb írásokat. A munka színvonalának emelését szolgálták a kartársak hospitálásai.

Mind a három központi téma nagy segítséget adott nyelvtanárainknak. „A diáklevelezés a nyelvoktatás és az erkölcsi-politikai nevelés szolgálatában" c. téma újszerű és sokat ígérő nyelvoktatási területen adott irányítást. A diáklevelezésnek igen nagy jelentősége van a tanulók nyelvtanulása szempontjából. Iskolánk tanulói az összes tanult nyelveken leveleznek, és ennek jó hatását az elkövetkező időkben fogjuk majd látni. Tanulóink kapcsolatban álltak szovjet, német, angol, francia, japán, lengyel, cseh, amerikai diákokkal. Soha nem látott és tapasztalt érdeklődés mutatkozik a levelezés iránt. Munkaközösségünk minden tagja szívesen segít tanulóinak, és vállalja az ezzel járó többletmunkát is. — A második téma — A világnézeti és erkölcsi-politikai nevelés az idegen nyelvek tanításában — nagyon sok új szempontot adott munkaközösségünk minden tagjának az erkölcsi-politikai nevelés munkájának megjavításához. — A harmadik téma — Az új kísérleti tankönyvek a gyakorlati nyelvoktatás szolgálatában — keretében megvitattuk az új tankönyvek adta lehetőségeket, különös tekintettel a beszélt nyelv tanításának problémáira. Az egész tanév folyamán figyeltük az új tankönyvek olvasmányainak és nyelvtani anyagának tervezési és elvégezhetőségi adatait; egész év folyamán gyűjtöttük gyakorlati tapasztalatainkat. A tankönyvekkel kapcsolatos véleményünket a tanév befejezése után írásban juttatjuk el az MM illetékes szerveihez.

Legutolsó megbeszélésünkön az egyes nyelvek oktatásával kapcsolatban szerzett tapasztalataikról számoltak be a munkaközösség tagjai. Tekintsük meg iskolánkban a tanított nyelvek helyzetét az 1960—61-es tanév befejezése alkalmából!

Az orosz nyelvben az első osztályosok egy szinten vannak tudásban. A kötelező tananyag elvégzése mellett a mindennapi életből vett szókincs bővítésére is találtak időt az orosz nyelv tanárai mind a négy osztályban. Ezek a témák nagyon érdekelték tanulóinkat, és az orosz órák hangulata és tanítványaink érdeklődése az első osztályokban mintaszerű volt. A tanulók legnagyobb része jól ismeri a szókincset és a nyelvtani szabályokat; a következő évben biztosan építhetünk ezekre az alapokra. — A második osztályokban több a problémát okozó tanuló. Ezeknél az alapfogalmak ismeretének bizonytalansága okozott nehézségeket. A II. C. osztályban az érdeklődő és szorgalmas tanulók népes csoportja mellett van egy kicsi, de az osztályt visszatartó erő. A tanár külön is foglalkozott ezekkel a tanulókkal. A II. B. osztályban nem a szorgalommal vagy az érdeklődéssel van a baj, hanem a tanulás formájával. A tanulók egy része a szaktanárok többszöri segítő útmutatása ellenére az értelmes tanulás helyett a magolás helytelen módszerével dolgozott. Ezek a tanulók, amikor a tankönyv olvasmányait kellett elmondani, jól feleltek, de a szavak más formában történő alkalmazásánál már nem tudtak elfogadható feleletet produkálni. Ebben az osztályban a következő évre is maradt megoldandó feladat. A II. A. osztályban mutatkozó nehézségek az év végére megszűntek, és a tanulók nagy érdeklődéssel

foglalkoztak a tananyaggal, sőt kedvenc tárgyuknak tartották az orosz nyelvet. — A harmadik osztályosok az új tankönyv segítségével a beszélt nyelv elsajátításában igen szép eredményeket értek el. Nagy érdeklődéssel foglalkoztak az irodalmi, a szovjet ifjúság életét tárgyaló, valamint történelmi vonatkozású olvasmányokkal. Igen sok alkalom nyílott a mindennapi élet szókincsének feldolgozására és bővítésére. A tanulók nyelvtani ismereteinek megszilárdítására is igen nagy gondot fordítottak a harmadik osztályokban tanító tanárok. A negyedikes tanulók évvégi eredményei megnyugtatók voltak. Az osztályvizsgán nem bukott egyetlen tanuló sem orosz nyelvből. Még a leggyengébbek is elérték azt a szintet, hogy nyugodtan engedhettük őket érettségi vizsgára. A tanulók minden részletet átvettek, és komolyan felkészültek arra az eshetőségre is, hogy ha esetleg gyengébben sikerül az érettségi dolgozat, szóbelivel érdemeljék ki a jobb osztályzatot. Az érettségire való felkészülés mellett mindegyik osztályban jutott idő a beszélt nyelv szókincsének gyarapítására. Van olyan tanulónk is, aki annyira megszerette az orosz nyelvet, hogy az érettségi után ezt a nyelvet felhasználva igyekszik majd elhelyezkedni.

A német nyelv tanításának középpontjában a beszédgyakorlatok álltak. Az olvasmányok feldolgozásánál a tartalom elmondásával és szemléltető képek alapján folytatott beszélgetésekkel fejlesztettük tanítványaink beszédkészségét. A nyelvtani formák tudásának biztosabbá tételére külön nyelvtan füzetet is vezettek tanulóink, ezt mind a négy évben használják, kiegészítik, és belőle könnyen ismételhetnek. A német nyelvtanulási kedvet fokozta, élénkítette a megrendezett német klubnap, valamint az egyre élénkülő levelezés. A levelezés során barátságok szövődtek: ebben az évben sok tanítványunk hív magához német vendéget.

Az első évfolyamok (I. A., B., D.) nagy lendülettel fogtak a nyelv tanulásához. Jó eredményt értek el a beszélgetés és a nyelvtani alapfogalmak alkalmazásában. Ebben nagy segítséget nyújt a tanárnak a jól használható tankönyv. A második osztályok (II. A., B.) eredményeit fegyelmi problémák csökkentik. Ez különösen a II. B. osztály tanulóira vonatkozik. A harmadik osztályok (III. B., D.) tanulói a gyengébbek közül kerültek ki. Ezeknél a legtöbb gondot az okozta, hogy nem nagyon érdeklődők, és csak az érettségi tantárgyat tanulták komolyan (III. D.), a német nyelvet csak annyira, hogy meg ne bukjanak.

Az angol nyelv tanításában az első és második évfolyamokban a jó tankönyv nagy segítség volt tanulóinknak. A másik két évfolyamban a tankönyv hiányosságait a gyakorlati szókincs területén a szaktanárnak külön munkával kellett leküzdenie. Az angol nyelv iránti nagy lelkesedés bizonyítéka, hogy a IV. évfolyamból sokan jelentkeztek érettségi vizsgára. Az elkészített dolgozatok azt mutatják, hogy tanulóink az angol nyelvben járatosak. A tanév folyamán mindegyik osztályban többször használtuk a magnetofont. Egyrészt a központi tanszalagokat használtuk, másrészt tanítványaink kiejtésének tökéletesítésére felvettük, majd visszajátszottuk beszédüket. A harmadik osztályban a nehéz irodalmi részletek sokszor próbára tették a gyengébb tanulókat. Természetes, hogy sokan a szorgalom hiánya miatt szerepeltek gyengén. Nagy a remény az első és második osztályosok eredményesebb munkáját illetően. A jó tankönyvből megfelelő gyakorlati szókincset kaptak, és ha elkészül az új harmadik osztályos könyv, tudásuk még alaposabbá válhatik. Az I. és II. osztály számára tervezett központi tanmenetek anyagát kihagyások nélkül elvégeztük, sőt, a második osztályban a függelékben levő olvasmányokat is feldolgoztuk.

Az olasz nyelvet iskolánkban összesen két kis csoport tanulja. Az első osztályosok a tanév elején mutatkozó elmaradást behozták. A tankönyv jó szövegeit a minden-

napi életből vett kifejezésekkel tettük még hangulatosabbá. Nagyon sokat segített a központi magnószalag gyakori alkalmazása. A tanulók hozzászoktak, hogy ne csak szaktanáruk, hanem idegenek beszédét is megértsék. Az első osztályosok között kiemelkedő eredményt mutató tanuló nincs, csak közepesek vannak. A második osztályosoknál különösen dicsérendő a buzgó levelezés, amelynek hatására jobban tanulják a nyelvet. Ebben az osztályban a magnót olasz dalok tanításához használtuk.

A francia nyelvet tanuló elsősöket a szaktanár az otthoni felkészülés helyes formáinak és tanulási fogásoknak ismertetésével segítette. A tankönyv didaktikai felépítése sok nehézséget okozott a tanulóknak. Mégis döntő többségük egy szintű tudást szerzett; csak azok maradtak le, akik más tárgyból is elégtelenek. Biztos tudást a tanulók azzal szereztek, hogy már az órán megindult a szavak alapos begyakorlása, és az új szavakat később is nagyon sokszor ismételték szóban és írásban. A második osztályban a szaktanár francia gyermeklapokból vett szövegekkel igyekezett a tanulók érdeklődését minél jobban felkelteni. A magnetofont a tanulók kiejtésének tökéletesítésére és énekek tanulására is felhasználták. Nagyon sokat jelentett tanulóink nyelvtanulási kedvének felkeltésében a sikeres francia klubnap is, amelyen a második osztályos tanulók szép számban szerepeltek. A harmadik és negyedikes tanulók már fejlettebb nyelvtanulási formákat igényeltek. Ezekben az osztályokban a szaktanárok a tankönyv szövegei mellett újságokból (L'Humanité) olvastattak, és irodalmi részletekkel tették hangulatossá az olvasókönyv nem mindig élvezhető szövegeit. Nagyon szerették a tanulók a versek műfordításait is. Igen élénk vita alakult ki közöttük a különböző műfordítások összehasonlítása közben.

A latin nyelvet a szaktanárok úgy oktatják, mint az ifjúság sokoldalú nevelésének egyik fontos segítőjét. A szókincs összeválogatásában olyan szempontok voltak az irányadók, hogy segítségükkel a mai élet tudományos terminusait könnyen megérthessék, és a többi idegen nyelv tanulása is könnyebben menjen. De jó segítség a latin nyelv tanítása az esztétikai, valamint a pontosságra és logikus gondolkodásra való nevelésben is. Az első osztályosok (I. A.) szép eredménnyel végeztek. Nagyon sokat jelentett, hogy a tananyag bevésését már az órán megkezdték, sőt gyakran az órán tanulták meg az új nyelvtani jelenségeket, vagy fordították le az új tananyagot. A tanárok sok gyakorlással igyekeztek megkönnyíteni a tanulók otthoni munkáját. A második osztályban két csoport tanulta (II. A., B.) a latin nyelvet. Ezekben az osztályokban a fő cél az volt, hogy a tanulókat pontosságra neveljük és koncentrálási készségüket fejlesszük. A II. B. osztályban ez teljes sikerrel járt, míg a II. A. osztály tanulóinál még a harmadik osztályra is maradt ezen a téren pótolni való. Ezek a tanulók megelégedtek a szövegek betanulásával. Inkább a külsőségek, mint a belső tartalom átélése és a tanult szókincs felhasználása jellemezték ezt az osztályt. A harmadik osztályokban három csoport tanulja a latin nyelvet. A legeredményesebben dolgozó csoport a III. C. osztály tanulóiból került ki. Nyelvtani ismereteik szilárdak, fordítási készségük jó, igyekezetük dicsérendő. A III. A., B. tanulói viszont nem nagy érdeklődést mutattak a latin nyelv iránt. A jobb tanulók nem nagyon segítik osztálytársaikat. Olyan szívonalat azért még a leggyengébb tanuló is elér, hogy ne bukjék meg. Negyedikes tanulóink mutatták a legegyenletesebb munkát. Tudásuk megfelelő színvonalú volt. Érdeklődésüket és az elért eredményt mutatja, hogy igen nagy számban jelentkeztek érettségi vizsgára, és az elkészített dolgozatok is jól sikerültek. — Tanulóink érdeklődnek a latin nyelv iránt; ennek szép bizonysága, hogy iskolánk tanulmányi versenyén a legtöbb pályatételt latinból adták be tanulóink.

A tanév folyamán öt alkalommal rendeztünk klubnapot. Orosz, angol, német és francia nyelven tartottunk idegen nyelvű műsoros estet. A német nyelvű műsort

nagy sikere miatt megismételtük. Tanítványaink nagy lelkesedéssel készültek a műsorokra, és az idegen nyelven előadott műsorszámok nemcsak az előadó tanulók, hanem a műsoron résztvevők nyelvtanulási kedvét is serkentették. Mind a rendező tanárok, mind a műsorszámokat előadó tanítványaink igen sok külön munkával nívós műsorokban mutatták meg, hogy iskolánk nyelvekben magas színvonalat ért el.

Tanítványaink nagy igyekezettel készültek az országos középiskolai és iskolánk „Fazekas Mihály" tanulmányi versenyére. A munkaközösség egyik feladata az volt, hogy ezekre a versenyekre minél nagyobb számban jelentkezzenek tanítványaink. Az országos versenyeken két tanítványunk került a döntőbe. Az iskolai versenyeken orosz nyelvből kilenceven tanuló vett részt. A többi nyelvből pedig szép számban adtak be pályaműveket. A beadott műfordítások között sok olyan van, amelyet nyomtatásban is bátran megjelentethetnénk.

Fontos feladataink közé tartozott iskolánk idegen nyelvű levelezésének irányítása. Tanítványaink minden nyelven leveleztek; júniusban kiállításunkon bemutatjuk a legérdekesebb leveleket. Ez a vállalkozás nagyon megnövelte tanulóink érdeklődését, önbizalmát. Levelező társuk legtöbbször elismerően nyilatkozott nyelvtudásuk fejlettségéről.

Munkaközösségünk minden tagja kísérleteket folytatott a magnetofon alkalmazásával kapcsolatban. Nagyon jól használtuk a központi szalagokat angol, francia, német, olasz és orosz nyelvből. Bemutató tanításainkon többször szerepeltek a saját és a központi felvételek. Nagyon jó szolgálatot tettek tanulóink helyes idegen nyelvi kiejtésének tökéletesítésében.

Végül igen fontos feladatunk volt az idegen nyelvek eredményes tanításának minden eszközzel történő előmozdítása. Az elégtelen osztályzatokat a minimumra csökkentettük, és jó oktató munkával a jó osztályzatok számát emeltük. A tankönyvek tananyagán kívül tanulóink nagy része külön is foglalkozott a nyelvvel — idegen nyelvű levelek fogalmazása, szereplés az idegen nyelvű klubnapokon, tanulmányi versenyeken való részvétel, szakkörökön való munka, mindez azért történt, hogy ifjúságunk kedvvel tanulja az idegen nyelveket, és átérezze, magáévá tegye azt a találó mondást — ahány nyelv, annyi ember.

Dlustus Béla,
az idegen nyelvi munkaközösség vezetője

A matematikai munkaközösség

Az öttagú munkaközösség a tanmenetek elkészítésével kezdte meg munkáját. A tanmenetek elkészítésekor különös tekintettel voltunk arra, hogy a tanulók numerikus számolási készségét állandó gyakorlással fejlesszük, s hogy az egyes anyagrészekhez kapcsolódó folyamatos ismétléseket az új anyag tanításának menetébe iktassuk. A közösen készített tanmenetekkel igyekeztünk a matematika tanítását az iskolán belül egységessé tenni. A tanítás egyöntetűségének érdekében foglalkozott a munkaközösség a feleltetés, az osztályozás, a dolgozatok témája és elbírálásuk kérdésével.

Hogy a matematika tanulását, az eredményes munkát gátló körülményeket — elsősorban azt a tanulók közti gyakori állásfoglalást: nem tudom úgysem megtanulni a matematikát! — csökkentsük, a következő pontok alapján szerveztük a tanulók házi munkáját.

1. Gondoljuk át az órán átvett anyagot először a füzetből, azután nézzük át a tankönyv rá vonatkozó fejezetét!

2. Ezután lehetőleg hangosan mondjuk el, és közben írjuk az esetleges bizonyításokat, feladatmegoldásokat!

3. A következő pontok megtartásával próbáljuk megoldani a házi feladatot:

a) Értsd meg a feladatot!
b) Keress összefüggést az adatok és az ismeretlen között!
c) Készítsd el a megoldási tervet!
d) Hajtsd végre tervedet!
e) Vizsgáld meg a megoldást!

4. Ha a házi feladatot valaki ezek után sem tudja önállóan megoldani, próbáljon előbbre jutni az órán megoldott feladatok gondolatmenetének segítségével!

5. Ha a házi feladat megoldása nem sikerül, oldjunk meg a könyvből, ugyanabból az anyagrészből egy könnyebb feladatot!

A munkaközösség folyamatosan foglalkozott aktuális szakmai és didaktikai kérdésekkel, elsősorban a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Matematika Tanszéke által kibocsátott körlevelek anyagával. Ezek:

1. A közelítő számítások tanítása a középiskolában.

2. A tanulók aktivitásának felkeltése és önálló munkára nevelése a matematika órán.

3. A korszerű matematika órák tervezésének és levezetésének kérdései.

Mindhárom kérdéssel kapcsolatban a munkaközösségek vezetői részére rendezett ankétok gondolatait, tapasztalatait esetenként megbeszéltük, tanítási munkánkban felhasználtuk, a második kérdéssel kapcsolatos eredményeinket pályamunkában kívánjuk rögzíteni. (Határidő: 1961. szeptember 15.) A közelítő számításokat a tanítás menetében az alkalmas anyagrészeknél alkalmazzuk. Igen jó eszköz arra, hogy tanulóink számolását a gépiesség színvonaláról a tudatosságig emeljük, másrészt arra, hogy a valóság viszonyait tanulóink jobban megfigyeljék. A korszerű matematika órák tervezésének és levezetésének kérdéseivel kapcsolatban a munkaközösség tagjai eredményes tapasztalatról számolhatnak be, különösen a gyakorló és a rendszerező, ismétlő órákat illetően.

A Fővárosi Pedagógiai Szeminárium által rendezett, a továbbképzést szolgáló előadásokat a lehetőségekhez mérten látogattuk. Igen értékes szakmai továbbképzést jelentő volt *A közelítő számítások és a valószínűségszámítás* címmel megrendezett előadássorozat, mert ismereteinket kiegészítette, és további ismeretek szerzésére ösztönzött. Igen sok haszonnal járt a szemináriumi hallgatók részére tartott előadásokon való részvétel is. Sok didaktikai és szakmai kérdés került ezeken az előadásokon módszeres megvilágításban a résztvevők elé.

Nagy munkát jelentett a munkaközösség tagjai részére a házi verseny megrendezése is: a tanulók matematika iránti érdeklődésének fokozására kétféle versenyt rendeztünk:

1. Fejszámolási versenyt (126 tanuló részvételével).

2. Feladat megoldási versenyt (69 tanuló részvételével).

Mindkét versenyben az egyes évfolyamok matematika anyagához kapcsolódó ismeretek elsajátításának mértékéről kellett a résztvevőknek számot adniok. (Részletezés a megfelelő fejezetben.)

Az általános iskolai matematika tanítás is foglalkoztatta a munkaközösséget: még szeptemberben az általános iskola tananyagának ismertetése volt egyik megbeszélésünk tárgya, majd megvitattuk az új tananyagtervezetet is. Így kívántunk adatokat gyűjteni a jövőben megvitatandó középiskolai tananyagtervezethez.

A munkaközösség tagjainak szoros együttműködését biztosították az állandó óraközi megbeszélések, egymás óráinak meglátogatása, az órákon tapasztaltak megbeszélése. Az óralátogatások számát azonban a jövőben fokoznunk kell, mert egymás munkájának megismerése, a látogatásokat követő megbeszélés mindkét fél munkáját csak javíthatja.

Kívánatos lenne, hogy a közösség tagjai egyformán felismerjék, hogy egymás segítése, a tapasztalatok állandó kicserélése nagyon fontos, az oktatás eredményességét fokozza.

Nagy segítséget jelentett munkánkban a Tanszékkel fenntartott állandó, szoros kapcsolat, a problémák megoldásához nyújtott állandó segítésnek, irányításnak kedvező hatása valamennyi munkaközösségi tag munkáján erősen érezhető volt.

A munkaközösség igyekezett jó munkát végezni. Eredményeink bíztatóak, a felismert hiányok pótlására, munkánk szervezetebbé tételére serkentenek.

Kokits Zsigmondné
a munkaközösség vezetője

A fizikai szakmai munkaközösség

Az 1960—61. tanévben a fizikai munkaközösség tagjai a következő osztályokban tanították a fizikát:

Bellay Lászlóné: III. A., III. B., IV. B., és IV. C.

Dr. Deutsch Sándorné: II. A., II. B., IV. A. és IV. D.

Gál Mihály: II. C. és III. D.

Thiry Imréné: III. C.

A munkaközösség vezetője: Bellay Lászlóné.

A fizikai szakkört dr. Deutsch Sándorné vezette.

A fizikai szertár őre: Bellay Lászlóné.

Vezető tanári minőségben működött: Bellay Lászlóné és dr. Deutsch Sándorné. A hiányzó harmadik vezető tanár fizika óráit 1960. október 15-én a munkaközösség tagjai között szétosztották. A bemutató tanítások az év folyamán mindig szerdai napon a fizika előadóteremben történtek. A fizikai előadóterem használatát az órarend a négy IV. osztály összes fizika órája és a többi osztály fizika gyakorlati órája számára biztosította. A III. osztályok számára az előadóterem használata általában csak hetenként kétszer volt lehetséges. A II. osztályok fizika óráit — a bemutató órák kivételével — általában a tanteremben tartották.

A munkaközösség tagjai a tanmeneteket a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium fizika tanszéke által elkészített irányító tanmenet alapján a tanév elején elkészítették, és a tanév folyamán eszerint haladtak. Egy-egy osztálynak időnkénti lemaradása anyagösszevonással pótlást nyert, így az előírt tananyagot fizikából minden osztály elvégezte.

A tananyagot ebben a tanévben a szeptember elején kiadott miniszteri rendelet csökkentette, és az anyag megtanításának sorrendjét a tankönyv sorrendjéhez képest több helyen megváltoztatta. A tananyag csökkentésével és a sorrendi változással fellépő problémákat a munkaközösség időnként felmérte, és a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium fizika tanszékével megbeszélte.

A tanév folyamán a munkaközösség a szakmai problémákon kívül a következő kérdésekkel foglalkozott részletesen: a világnézeti neveléssel, az önálló gondolkodásra nevelés kérdésével és az eredményes fizika tanulás módszerének problémájával. A világnézeti nevelés kérdésével kapcsolatban a munkaközösség megállapodott abban, hogy ahol a fizika tanítása lehetővé teszi a filozófiai következtetést, ott azt a tanulókkal azonnal levonja, és a IV. osztályban az egész középiskolai fizika anyag ismétlésekor a fizika tételeivel együtt összefoglalja. Továbbá az önálló gondolkodásra nevelést a házi feladatok gondos kiválasztásával és ellenőrzésével, valamint fizikai problémák felvetésével és megoldásával igyekszik megvalósítani. Az eredményes fizika tanulás módszerét a munkaközösség pontokba szedte, a tanulókkal „hogyan kell a fizikát tanulni" címen megtárgyalta, és javasolta, hogy a jövőben a tanév elején tartandó szülői értekezleten a szülőkkel is megbeszélje.

A IV. osztályokban tanító munkaközösségi tagok az érettségi tételek feldolgozásának módját, az érettségi feladatok összeállítását és a csoportosítást, valamint az érettségi feleletek egyöntetű elbírálásának alapját is megbeszélték.

A munkaközösség vezetője részt vett a VIII. kerületi fizikai mukaközösségi vezetők részére negyedévenként egyszer rendezett előadáson, illetőleg gyakorlati foglalkozáson, és az ott tapasztaltakat a tagokkal szintén ismertette.

Bellay Lászlóné,
a munkaközösség vezetője

A biológiai szakmai munkaközösség

A munkaközösség tagjai: dr. Kovács Ilona, dr. Nyárádi Zoltán, Szerényi Gyuláné. Vezetője: dr. Kovács Ilona.

Megbeszéléseinken szakmai, ideológiai, módszertani kérdéseket, időszerű feladatokat tárgyaltunk meg.

A tanév elején a módszertani levél megbeszélése és a tantervi maximalizmus megszüntetésére kiadott tananyagbeosztás megvitatása után készítettük el munkatervünket és tanmeneteinket. A párhuzamos osztályokban a jobb eredmény érdekében kísérletként a tanmenetekben sorrendi változásokat, különböző óratípusok alkalmazását határoztuk el.

Egész évi munkánkra vonatkozó célkitűzéseink a következők voltak:

1. A korszerű műveltséghez szükséges mezőgazdasági ismeretek elsajátíttatása.
2. Az emberi test biológiai sajátságainak megismerése, az egészséges életmódra nevelés.
3. A tanulók dialektikus materialista világnézetének formálása.
4. A tanulók előkészítése a termelő munkában való részvételre.
5. Az egyetemi és főiskolai tanulmányokhoz szükséges ismeretek megszereztetése.

Célunk elérése érdekében az ismeretek közlésére, begyakorlására, ellenőrzésére és szemléltetésére vonatkozóan közös módszeres eljárásban állapodtunk meg.

Munkaközösségünk két tagja vezető tanár. Bemutató óráinkat a legtöbb problémát jelentő anyagrészekből tartottuk. Az egységes munka elengedhetetlen feltételeként kölcsönösen hospitáltunk. Egymás óráinak látogatásán kívül a továbbképzésre járó kartársak óráit 10—10 alkalommal meglátogattuk. Így módunkban állt a munkánkban elért kísérleti eredményeket, bevált tanítási és szemléltetési módszereket, a legújabb kutatási eredményeket a kartársakkal együtt megvitatni.

Munkaközösségünk vezetője együttműködött a kerületi munkaközösséggel. Minden alkalommal tolmácsolta álláspontunkat a biológia helyzetére, a nevelési tervjavaslatra vonatkozólag. Konkrét példákon mutatta be a biológiában a világnézeti nevelés módjait, és beszámolt eredményeiről is. A kerületi munkaközösség egyik feladataként kitűzött mezőgazdasági állattani segédkönyvet közösen bíráltuk meg.

Kapcsolatot tartottunk fenn az Orvostudományi Egyetemmel és a TTK Fejlődéstani Intézetével. Általuk értékes szemléltető anyaghoz jutottunk, és a legkorszerűbb kísérletek eredményeit is megismerhettük.

A Pedagógus Akadémia előadásait is látogattuk. A hallottakat jól fel tudtuk használni tanulóink ismereteinek elmélyítésére.

Legfőbb feladatunk megvalósítását, a tanulók dialektikus materialista világnézetének formálását segítette a filozófiai továbbképzés és az igazgatóság hathatós támogatása. A marxista filozófia és a biológia tantárgyi koncentrációját munkaközösségünk írásban is kidolgozta. Tanítási óráinkat ennek szellemében tartottuk egész éven át. Meixl Péter, a biológiai tanszék vezetője, aki iskolai munkaközösségünk, valamint a kerületi munkaközösség megbeszélésein a felvetett problémákat tisztázó vitákat irányította, nagy segítségünkre volt ebben.

Munkaközösségünk a tanulmányi kirándulásokban, a szakköri munka megszervezésében is megállapodott. A házi tanulmányi verseny tárgyát is mi jelöltük ki. A bírálatot közösen végeztük. Az országos középiskolai tanulmányi verseny dolgozatait is mi értékeltük.

A korszerű biológiai oktatás eredményeihez szükséges marxista és biológiai szakirodalomból az időszerű cikkeket elolvastuk, megvitattuk, és tanításunkban alkalmaztuk is. (Világosság, Élet és Tudomány, Élővilág c. folyóirat, a könyvek közül a marxista filozófia alapjai, Darwin: Az ember származása, A fajok eredete. Nyeszturh: Az ember származása, Törő: Általános biológia. Törő: Szövettan, Pavlov: Anatómia és élettan, Straub: Biokémia, Kuthy: Biokémia, Magyar-Petrányi: Belgyógyászat, Issekutz: Gyógyszertan, Dobi: Növényélettan, Soó: Növényrendszertan, Bende—Megyeri: Állattan, Plisseckij: Az ember származása, Az ember keletkezése és fejlődése stb.; nem szólva a tankönyvekről és egyéb segédkönyvekről.) A tudományos szint mellett mindenkor szemünk előtt tartottuk azonban a tananyagcsökkentő rendelet utasításait.

Munkaközösségünk bekapcsolódott a tanügyi reform munkájába is. Áttanulmányoztuk a nevelési tervjavaslatot, szaktárgyunkkal kapcsolatos észrevételeinket a tanári értekezleteken közöltük. A munkaközösség vezetője a VIII. kerületi tervjavaslat értekezleten is részt vett, és álláspontunkat ott is kifejtette. Az általános iskola számára elkészült biológiai oktatási tervet szintén megvitattuk, megállapításainkat írásban közöltük. A készülő középiskolai szaktárgyi tervjavaslathoz dr. Nyárády Zoltán a IV. osztályos tankönyvet bírálta, a munkaközösség vezetője az I., a III. és a IV. osztályban egy fél éven át kísérleteket, megfigyeléseket végzett annak megállapítására, hogyan lennének megszüntethetők a tantervi és módszerbeli nehézségek a biológiában.

Dr. Kovács Ilona,
a biológiai munkaközösség vezetője

A kémiai szakmai munkaközösség

A kémiai munkaközösség az idén nemcsak helyi feladatokat oldott meg, hanem bekapcsolódott a szakmai továbbképzésbe is. A munkaközösség vezetője a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium kémia tanszéke által — a körzeti munkaközösség-vezetők közreműködésével — irányított foglalkozásokon útmutatást kapott a munkaközösség részére az iskolai munka jó elvégzéséhez, illetve beszámolt a munkaközösség által tanulmányozott módszertani problémák megoldásáról. (A tanulmányozott témák: 1. a gimnáziumi első osztályos tankönyv alapfogalmi részének tanítási tapasztalatai, 2. A tanulók aktivizálásának módszerei. Ezen belül főleg a tanulók kísérletezésének aktivizáló szerepe. 3. A nevelési célok kitűzése és megvalósítása az egyes tanítási órák anyagában.)

A munkaközösség tagjai gyakorlati kutatómunkát végeztek az első, illetve a harmadik osztályos tankönyvek egy-egy részletének taníthatóságára vonatkozóan is. Az eredményeket a Pedagógiai Tudományos Intézet rendelkezésére bocsátották.

Részt vettek a munkaközösség tagjai a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Kémia tanszéke által rendezett tanulmányi kiránduláson: a Dunai Vasművet tekintették meg Sztálinvárosban.

A szakmai és ideológiai továbbképzés, illetve az oktatás és nevelés egységének megfelelően a munkaközösség az ideológiai továbbképzés keretében szervezett filozófia tanfolyam anyagát is feldolgozta, eredményesen tanulmányozta.

Az iskola továbbképző jellege miatt a helyi munka jelentős és folyamatos része volt az iskolát látogató kartársaknak adott útmutatások megbeszélése, kidolgozása.

A gimnáziumi és általános iskolai kémia oktatás kapcsolatának vizsgálása érdekében a továbbképzésben résztvevő általános iskolai tanárok részére is tartottak a munkaközösség tagjai bemutató-tanítást.

A munkaközösség megvizsgálta az iskolai munkaterv által meghatározott és azonkívül is az aktuálissá vált didaktikai kérdéseket a kémia oktatás eredményességének növelése érdekében.

Elbírálta az Országos Tanulmányi Verseny és a Fazekas Mihály háziverseny kémiai pályamunkáit.

Végül felmérte az iskolában a kémiai oktatás tárgyi feltételei megjavításának lehetőségeit, és szakmai irányítást adott a kémiai oktatási helyiségek kibővítéséhez, valamint a szertár fejlesztéséhez.

Dr. Zsombor László,
a munkaközösség vezetője

A földrajzi szakmai munkaközösség

Munkaközösségünk — iskolánk gyakorló jellegéből kifolyólag — abban látta legfőbb feladatát, hogy iskolai munkánkat úgy szervezze meg és úgy végezze, hogy az a Budapesten folyó földrajz tanításhoz, főleg a bemutató tanítások és az azokból leszűrt tapasztalatok által a gyakorló pedagógusoknak (a szemináriumi továbbképzésben résztvevőknek) a lehető legnagyobb segítséget adja.

Tanmenetünket már a tanév elején — még időben is — úgy állítottuk össze, hogy azokat továbbképzésre járó kartársaink is felhasználhassák. Szakmai és nevelési célkitűzéseinkkel, tematikus tervezésünkkel sikerült bizonyos segítséget, útmutatást nyújtani kartársainknak.

A tanári munka lényege azonban az órákon folyó munka. Ennek javítása érdekében alaposan tanulmányoztuk az MM év eleji útmutató rendelkezését, s ennek értelmében igyekeztünk tanmenetünket és az egyes órák terveit is elkészíteni. A földrajztanítás színvonalának emelésére — az óraszámok lényeges csökkentése következtében is — a tanítás módszerének jobb megválasztása és alaposabb kidolgozása jelentette munkaközösségünk legfőbb problémáját. Módszer kérdésében az anyagelsajátításnak, a szemléltetés bővítésének, a tanulás ellenőrzésének, s ezzel együtt a tanulók órán való aktivizálásának szempontjait helyeztük ebben az iskolai évben előtérbe. A számonkérés hatékonyabbá tétele szempontjából már az év elején megegyeztünk abban, hogy a feleltetés különböző formáit (szó, írás, térkép, rajz) egyidejűleg alkalmazzuk. Tanításunk szemléletesebbé tétele céljából elhatároztuk, hogy tanulóinkat személy szerint is jobban bevonjuk ebbe a munkába. A megvalósítás során nagyon sok — csaknem minden — tanulónak jutott valamilyen feladat. Tanulóink részt vettek az anyaggal kapcsolatos szemelvények, olvasmányok, képanyag felkutatásában, órákon való ismertetésében, s ezenkívül elég sok szemléltető képanyagot is gyűjtöttek, illetőleg készítettek, amelyeknek egy része nemcsak alkalmai jellegű, hanem a későbbiekben is használható lesz. A tanulók a gyűjtött és a készített szemléltető anyagból az év folyamán kisebb kállítást is rendeztek, amely megmutatta, hogy a tanulók érdeklődésére és tevékenységére lehet építeni.

A szertár kezelésére — mert helyiségünk nagyon szűk és még ez is közös — már az év elején önként jelentkező III. osztályos tanulót állítottunk be, így a szemléltető eszközök felhasználásának a lehetőségét maximálisan biztosítottuk. Szertárunk elrendezését, kezelését és a kiállítást a szemináriumi továbbképzésben résztvevő kartársak is érdeklődéssel tanulmányozták.

Elhatároztuk, hogy szervesebb kapcsolatot teremtünk a földrajz tanítás és a politechnikai oktatás között, bár erre iskolánkban nem kínálkoznak jó lehetőségek, mivel fiú tanulóink nem üzembe járnak politechnikai gyakorlatra. De már az idén kidolgoztuk terveinket, amelyeket a jövő tanévtől kezdve próbálunk megvalósítani.

Az iskolai, az osztály- és természetesen a földrajzi kirándulásokat igyekeztünk földrajz tanításunkba szervesen beilleszteni, bár az őszi aktív szünetet egyrészt az előkészítésre rendelkezésre álló idő rövidsége miatt, másrészt szállásszerzés nehézségei miatt nem tudtuk teljesen felhasználni.

Részt vettünk a kerületi szakmai munkaközösségi megbeszéléseken is, ezeknek a megbeszéléseknek nálunk is alkalmazható tanulságait igyekeztünk megvalósítani. Így elsősorban a földrajz tanítás és a politechnikai oktatás koncentrációjának kérdését a kerületi munkaközösségi megbeszéléseken felvetődött módon próbáltuk mi is megoldani.

Úgy gondoljuk, hogy megbeszéléseink, terveink kidolgozása, azoknak tanításunkban való alkalmazása, az eredmények közös vizsgálata révén ebben az iskolai évben is tettünk néhány lépést előre, s így munkánkat a következő iskolai évben jobb feltételek mellett kezdhetjük meg.

Bolyó László
a munkaközösség vezetője

A politechnikai oktatás helyzete iskolánkban

Iskolánkban a politechnikai oktatás 1959 őszén indult meg. Már akkor is világosan állott előttünk, hogy szervezett formákban is össze kell kapcsolni az iskolát az élettel, erősíteni kell az oktatás és gyakorlat egységét. Egyetértettünk

avval a célkitűzéssel, hogy az iskolai tanulmányokkal egy időben ismerkedjenek meg a tanulók a termelőmunkával, az üzemi élettel. A tanév elején azonban néhány elvi kérdés még tisztázatlan volt: közülük a legsúlyosabb a szakképzés vagy szakirányú képzés dilemmája. (Mint ismeretes, időközben az utóbbi javára dőlt el a kérdés, és az elmúlt tanévben ez a körülmény megkönnyítette feladatainkat.)

Az 1959—60-as tanévben szinte az iskolák egyéni kezdeményező készségén múlott, hogy megvalósítják-e és milyen mértékben a politechnikai oktatást, hogy milyen mértékben vezetik be a politechnikai képzést, csak az első évfolyamban-e, vagy a magasabb évfolyamokban is. A képzés idejére nézve is két változatot engedélyezett a művelődésügyi kormányzat, vagy heti két órát, vagy hetenként egy napot. Az iskolákra volt bízva, hogy hol és mennyi tanulónak találnak oktatásra alkalmas lehetőséget és helyet.

Ebben a helyzetben iskolánk a helyesebb utat választva úgy döntött, hogy csak az első évfolyamban indítja meg a politechnikai oktatást, hiszen csak így lehet a tényleges képzés megvalósítására elég időt biztosítani. A képzési idő szempontjából azonban — a minimális tényleges lehetőségtől szorítva — a helytelenebb utat volt kénytelen követni, és a megnyílt két első leányosztályban csak heti kétórás képzést adott, és csak az egyetlen elsős fiúosztálynak nyújthatta a heti egynapos (5+1) politechnikai oktatást. Még nehezebb volt a helyzet az oktatási munkahelyek biztosítása terén. Ezzel magyarázható, hogy osztályonként 3 vagy 2 csoportra osztva különféle munkahelyeken, különféle tanárok vezetésével történt az oktatás.

Mi volt tehát a politechnikai oktatás tényleges helyzete az 1959—60. iskolai évben nálunk? Az akkori I. A. (most a II. A.) leányosztály első harmada az Iparművészeti Főiskolán szőnyegszövést tanult Valló Józsefné tanár kíséretével. A második harmad az Iparművészeti Vállalat bútortextil üzemében fonás-szövést tanult Szerényi Gyuláné kíséretével. A harmadik harmad a Nyomdaipari Tanüzemben könyvkötést tanult Kovács Lászlóné kíséretével. — A tavalyi I. B. (most II. B.) leányosztály első harmada műszaki rajzot tanult Kovács Lászlóné kíséretével. A második harmad a VIII. ker. Kézműipari Vállalat üzemében kötszövést tanult Valló Józsefné kíséretével. Végül a harmadik harmad szőnyegszövést tanult Szerényi Gyuláné kíséretével. Az akkori I. C. (most. II. C.) fiúosztály fele a Dinamó Villamos- és Forgógép Gyárban 11 műhelyrészlegben csoportonként váltakoztatva asztalos, szerszámkészítő, edző, esztergályos, stb. munkában vett részt, másik fele pedig a Kandó Kálmán Villamosipari Technikum tanműhelyében részesült műszerész alapkiképzésben.

Az első év viszonylag szép eredménnyel zárult. Ezt mutatta a tanulók által készített munkadarabokból összeállított szép évvégi politechnikai kiállítás is. De menetközben kiderültek az első év hibái és hiányosságai is. Kitűnt ugyanis, hogy az osztályok szétosztása különféle munkahelyekre igen egyenetlenné teszi a képzést. Az is kiderült, hogy csak olyan munkahelyekre érdemes irányítani a tanulókat, ahol nem alkalomszerűen, hanem tervszerűen folyhat a képzésük, és ahol a négy iskolai év idejére a fejlődés távlatai is adva vannak.

Az 1960—61. iskolaév kezdetére tisztázódtak a politechnikai képzés legfontosabb elvi és gyakorlati kérdései. A mi iskolánk tapasztalatai is azt bizonyították, hogy a középiskolai gyakorlati foglalkozásokon egy szakma alapelemeinek elsajátításával lehet leginkább biztosítani a kitűzött célt. A szakirányú képzés biztosítja a legjobban a tanulók széleskörű technikai, elméleti és gyakorlati ismereteit. Az is bebizonyosodott, hogy az üzemi munkát tanműhelyben folyó képzésnek kell megelőznie. A legcélszerűbb, ha ez a képzés az üzem tanműhelyében folyik, bár az is

bizonyosnak látszik, hogy a Kandó-technikumban folyó kétéves oktatás kitűnő előképzést jelent a Ganz Mávagba induló harmadéves tanulóinknak. Jól bevált az a gyakorlat, hogy az elméleti oktatást mérnökök nyújtják, a munkahelyeken pedig szakmunkások foglalkoznak a tanulókkal.

A fentiek figyelembevételével változtattunk az iskolánkban folyó politechnikai oktatáson. Ezért az új első évfolyamban már nem szerveztünk heti kétórás politechnikai oktatást, csak heti egynaposat. Az üzemek megválasztásánál is nagyobb körültekintéssel igyekeztünk eljárni.

Az idei tanévben a politechnikai oktatás helyzete iskolánkban a következő:

II. A. leányosztály továbbra is három különböző csoportban eltérő munkahelyen, eltérő politechnikai képzésben részesül heti két órában. Az első harmad iskolánkban szabást és a lehetőséghez képest varrást tanul egy varrónő vezetésével és Kaszab Andorné tanárnő kíséretével. Tanulmányi anyaguk: szoknya szabása többféle módon, derék-, ujj- és gallér-szabások. Varrás terén gyengék voltak a képzési lehetőségeik varrógépek hiányában. Az ügyesebbek így is elkészítettek maguknak egy-egy nyári ruhát, sőt ketten egy-egy kosztümöt is.

A második harmad az Iparművészeti Vállalat bútortextil üzemében folytatja továbbra is tanulását, a tavalyi fonó-szövő képzést Szerényi Gyuláné kíséretével. Munkakörük fonálkészítés, orsózás, szövés. Megfelelő elméleti oktatásban is részesülnek. A harmadik harmad szintén tavalyi munkahelyén, a Nyomdaipari Tanüzem könyvkötészetében dolgozik jelenleg is Kovács Lászlóné kíséretével. Idei munkájuk három könyv bekötése, emlékkönyv, igazolványtok és szertári tároló dobozok készítése.

A II. B. leányosztály ugyancsak három csoportban kap az idén is politechnikai oktatást heti két órában. Az egyik harmad itt is szabás-varrást tanul szintén iskolánkban Szolláth Györgyné kíséretében a II. A. osztály megfelelő csoportjához hasonló módon és nehézségekkel. — A második harmad tovább folytatta a kötszövést a VIII. ker. Kézműipari Vállalat üzemében Vajda Mihályné kíséretével. A gépi kötés, szaporítás, fogyasztás, bekezdés és szemátrakás műveleteivel foglalkoztak, továbbá a gép kezelésével és karbantartásával, meg anyagismerettel. — A harmadik harmad az Iparművészeti Vállalat bútortextil üzemében nyert elhelyezést az idén, és Major Jenőné kíséretével szövést tanult.

A II. C. (fiú) osztály most teljes egészében a Kandó Kálmán Villamosipari technikum tanműhelyében kapott politechnikai képzést. A már második éve idejáró részleg egész éven át a villamosszerelő és optikai tanműhelyben kapott oktatást, a csak az idén idekerültek pedig előbb még műszerész alapképzésben részesültek. Természetszerűleg itt volt a legalaposabb és a legszakszerűbb a politechnikai oktatás.

Az I. A. és az I. C. leányosztály teljes egészében a Pénzverdébe járt politechnikai oktatásra Major Jenőné és Komlós Gyuláné kíséretében. Mindkét osztály három eltérő csoportba osztva eltérő képzésben részesült. Az egyik harmad tanműhelyben kapott oktatást. Ez a csoport eleinte a gombszerelő és válogató munkahelyen dolgozott. Tananyaguk elméleti része anyagismeret és forrasztástechnika, gyakorlati része pedig szerszámkezelés és huzaljavítás-formálás volt. A másik harmad a bizsu-részlegben kéz alá dolgozott különféle segédmunkát végezve (előkészítés, reszelés, feldarabolás, fűzés, láncfelszerelés). A harmadik harmad az éremszerelő műhelybe volt beosztva: drótegyengető és fúrógépet kezelnek, festenek, forrasztásra és zománcozásra készítenek elő. — Ez a munkahely, bár nagy és sokoldalú üzem, csak nehezen tudta biztosítani a politechnikai oktatás szükséges feltételeit. Ebben az üzemben is a tanműhely biztosította a legjobb képzést, de a tanévvégi kiállítás meggyőzően

bizonyította, hogy lényegében véve mindkét osztályunk jó képzést kapott, és szeretnénk, ha a mindenkori reál-tagozatú leányosztályunk a Pénzverdében kaphatná politechnikai képzését.

Az I. B. leányosztály megint teljes egészében a VIII. ker. Kézműipari Vállalat Práter utcai kötszövő-üzemébe járt politechnikai oktatásra dr. Valló Józsefné kíséretében. Elméleti oktatásuk tárgya anyagismeret (különböző minőségű szálak) és géptan (kötőgép szerkezete és működése). A gyakorlati oktatás részletei: orsózás, kötés, vasalás, javítás és minőségellenőrzés. Az egyes munkafolyamatokban egy-egy tanuló egy-egy hónapig dolgozik, azután váltására kerül a sor. Meg kell említeni, hogy ez a vállalat középüzem ellenére is igen jól végzi a tanulók politechnikai oktatását immár második éve, és reális távlatot is tud biztosítani a további képzés számára.

Az I. d. fiú osztály teljes egészében a Kandó Kálmán Villamosipari technikum tanműhelyébe jár politechnikai oktatásra Szerényi Gyuláné kíséretével. Műszerész-alapképzésben részesülnek; eközben kalapácsot, lyukasztót, pontozót és lemezvágót készítettek, és elsajátították a csiszolás és reszelés technikáját. Igen szakszerű és gondos e munkahelyen is a politechnikai képzés. Örülhet iskolánk, hogy két fiú osztályunk, az egyik már második éve, ilyen kitűnő helyen nyer politechnikai oktatást.

Egészben véve:

Heti 2 órás politechnikai oktatásban részesül a két második leányosztályunk (II. A. és II. B.)	92
Heti egynapos határás (5+1) politechnikai oktatást kap a másodikos fiú osztály (II. C.)	36
és a 4 első (3 leány és 1 fiú) osztály (I. A., I. B., I. C. és I. D.)	128
Összesen	164
Politechnikai oktatásban részesül összesen	256 tanuló

A politechnikai oktatásnak két fontos pedagógiai problémája is sokat foglalkoztatott bennünket. Az egyik az, hogy hogyan lehet a régebbi tárgyak tanításával egy szintre hozni a politechnikai oktatást. A másik az, hogy a különböző munkahelyek politechnikai oktatását hogyan lehetne egyenértékűvé tenni. Sajnos, az utóbbi — iskolánkon kívül álló okokból — még távolról sem sikerült. Ennél fogva általában nem sikerülhetett az előbbi sem, legfeljebb egyes munkahelyekkel kapcsolatban és csak megközelítőleg.

Az 1961/62. tanévtől kezdve szeretnénk biztosítani a politechnikai képzés bizonyos profilirozását. Mindegyik első osztályunk tanműhelyben dolgozik majd általában két évig, a másik két esztendőben üzemi munka biztosítja a képzést. A megoszlás a következő: A. osztályok szabás-varrás, a B. osztályok kötés-szövés, a C. osztályok ötvös, a D. osztályok műszerész alapképzésben részesülnek.

A politechnikai képzés politikai eredményeiről jók a tapasztalataink. Tanulóink megszerették az üzemeket és különösen a velük foglalkozó munkásokat. Megbecsülik az üzemi munkások felelősségteljes magatartását, segítőkészségét, nagy tapasztalatát és gyakran életbölcsességét. Az új tanévben azon is fáradozunk, hogy a politikai együttműködés elsősorban a KISZ-szervezetek útján szervezett formát is nyerjen.

Dr. Nyárády Zoltán,
a munkaközösség vezetője

Az iskolai KISZ-szervezet története

A Párt hívó szavára 1957. március 21-én alakult meg a Kommunista Ifjúsági Szövetség, hogy tömörítse a haladó gondolkodású dolgozó- és tanulóifjakat. Ez nem volt könnyű feladat, hiszen, mint tudjuk, az 1956-os ellenforradalom éppen a fiatalok lelkében, eszmevilágában okozta a legnagyobb zűrzavart. Meg kellett törnünk a tanulóifjúság közönyét. Az 1956—57-es tanév végén mindössze 3—4 igen öntudatos, helyes politikai érzékkel rendelkező tanulóból, az igen világos látású Szmuk Zsuzsa irányításával alakult meg iskolai szervezetünk. Eleinte azonban inkább csak ellenszenvvel vagy közönnyel találkozott. Az 1957—58-as tanév azonban megtörte a jeget, fokozatosan sikerült a KISZ iránti idegenkedést megszüntetni, a taglétszám az év elején 20-ra, az év végén pedig 42-re emelkedett. Jelentős fejlődés történt magában a szervezetben is. A tanév elején a tagok alig ismerték egymást, de a tanév végére az együttes munka során, a sikeresen végzett feladatok következtében közelebb kerültek egymáshoz. Lényeges lépést jelentett, hogy december elején az iskola vezetősége megengedte, hogy az akkori tanári könyvtár helyiségét a KISZ-szervezet is felhasználhatja „klubszobának" délutánonként, ott tarthatja összejöveteleit. Ott olvashatnak, szórakozhatnak a tagok. Maradandó élmény volt azután 1958. március 15-én az ünnepélyes tagavatás és fogadalomtétel, a névadó megválasztása és az új zászló átadása. A szervezet megkapta a „Kállai Éva" nevet, és azóta is e hőslelkű kommunista asszony nevét viseli. Az ünnepélyen megjelentek a Központi Tiszti Iskola, a Belügyminisztérium egyik KISZ alapszervének képviselői, valamint Szántó Miklós elvtárs — Kállai Éva férje is. E tanév során választotta meg a tagság Lőwy Rózsát titkárnak, aki komolyságával, példamutató tanulmányi eredményével, társai iránti segítő szándékával hamar megnyerte a tagságot. Erősítette a KISZ-szervezet tekintélyét a jól sikerült nyári sárospataki táborozás is. E tanévben már az osztályfőnökök is hathatósabb segítséget nyújtottak a KISZ-szervezetnek. Lépéseket tettünk a KISZ-tagság politikai nevelése terén is, ebből a szempontból különösen Lukács Sándor igazgatóhelyettes elvtárs két előadása volt nagy jelentőségű, az egyik a magyar munkásmozgalom múltjáról, a másik az igazi hazafiságról szólt. A KISZ-munka eredményei mellett még egy sereg hibával kellett megküzdenünk, a vezetőség összetétele ekkor még nem volt megfelelő, tagjai között egészen rossz tanulók is akadtak. A tagság sem a tanuló ifjúság legöntudatosabb tagjaiból állt. Ebben az időben rengeteg volt még a szervezési feladat a KISZ-ben, és kevés a komoly, tervszerű nevelőmunka.

Az 1958—59-es tanévben a KISZ-tagok száma már 100 körül járt. Az új jelentkezőket csoportokba osztottuk, és így készültek fel a „Kilián György" próbára. Az év folyamán a próbát hatvan tanuló tette le; felvételüket március 1-én kezdtük meg, és több taggyűlésen át folytattuk.

A KISZ-szervezet élete ebben a tanévben már sokkal élénkebb, mozgalmasabb volt. A választás napján segítettek a kerület munkájában. Többször szerveztek kirándulást. Jártak Kőhegyen, Zebegényben, a Vöröskő sziklán, hajóztak a Dunán, részt vettek az oszolytetői nagy túrán. Március 21-én akadályversennyel egybekötött ifjúsági napot rendeztek a Tanácsköztársaság tiszteletére, és az esti tábortűznél régi vöröskatona mesélt emlékeiről. A szovjet filmhét alkalmával több értékes filmet tekintettek meg. A Hiradó filmszínház vezetésével megalakították a filmbarátok körét. A filmbarátok köre megtekintette a „Patyomkin páncélos" c. filmet, majd az előadás után egy rendező segítségével megvitatta; később meglátogatták a budapesti Filmstúdiót, és végignézték egy kisfilm forgatását. Sokszor voltak kiszeseink közös színházlátogatáson is, így pl. megnézték a Honvágy, Bekötött szemmel, Boldogság,

merre vagy, Szélvihar és Kötéltánc című darabok előadását. Részt vettek az Ifjúsági Akadémia előadássorozatán, több ízben ellátogattak múzeumokba. Érdeklődéssel hallgatták Kemény Csaba elvtárs, a Budapesti KISZ Központ képviselőjének válaszait az időszerű kérdésekről egy jól sikerült „Kérdezz-felelek" délután keretében. Halottak napján a szervezet tagjai kivonultak a Kerepesi-temetőbe, és megkoszorúzták a névadó Kállai Éva sírját. Március 15-én a KISZ-szervezet 70 tagja vett részt a Múzeum-kertben tartott koszorúzási ünnepségen. A KIMSZ megalakulásának évfordulóján ünnepélyes taggyűlést tartottunk. Szívesen vállaltak társadalmi munkát is: a téli szünetben kb. ötvenen egy sportpálya építésénél dolgoztak, a kerületi Közért boltokban 400 órát segítettek, és a Nőtanács kérésére 100 babát varrtak. A VIT tiszteletére szép ajándékokat készítettek (cigarettatartó dobozokat, könyvjelzőket, díszes albumot). A tanévet jól sikerült nyári táborozás zárta Miskolctapolcán.

Az év során a szervezet a tantestület tanáraitól is egyre több segítséget kapott. A „Tanulni-tanulni" részpróba letételéhez a történelem tanárok nyújtottak segítséget. Kottay Ferenc tanár Lenin életéről, Besnyő Miklós tanár a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról tartott előadást. Szücs Gergely Miklós énektanár mozgalmi dalokat tanított kiszeseinknek.

A június 20-án tartott évzáró taggyűlés mérlegelte a szervezet évi működésének eredményeit és hibáit. Megállapítottuk, hogy a KISZ életében a kezdeti szervezés korszaka lezárult, a szervezet megerősödött, létszámban megnövekedett. De még mindig nem foglalta el az őt megillető helyet az ifjúság vezetésében, hatását éreztetnie kell az iskola egész tanulóifjúságának munkájában.

Az 1959—60-as tanévben a KISZ a következő feladatokat tűzte maga elé:

a) új tagok felvételével a szervezet megerősítése,
b) iskolai rendezvények, ünnepélyek előkészítése, megszervezése,
c) a szervezet irányító hatásának érvényesítése az osztályközösségeken belül,
d) önálló pénzalap megteremtése a szervezet kiadásainak fedezésére,
e) a faliújság szerkesztésének irányítása,
f) KISZ-szoba létrehozása,
g) az iskolai munkafegyelem megszilárdításának elősegítése,
h) tanulmányi versenyek, szakkörök szervezése,
i) központi feladatok, utasítások pontos végrehajtása.

A kitűzött célokat a következőképpen valósítottuk meg:

a) A taglétszám 153-ra emelkedett. A nagy létszámemelkedés már novemberben újabb feladat megoldását követelte. Az alapszervezetet decentralizálni kellett. Ez komoly káderproblémákat jelentett, nem voltak megfelelő vezetők, nehezen sikerült a legalkalmasabbakat megtalálni. Végül sikerült a februárban felmentésüket kérő IV. osztályos csúcsvezetőségi tagok pótlását is biztosítanunk.

b) Az iskolai rendezvények, ünnepélyek megszervezését jól oldottuk meg. Színvonalas ünnepélyeink érdekében aktivistáink becsületesen dolgoztak.

c) Az osztályközösségeken belül az irányító tevékenység már kevésbé volt sikeres. Csak azokban az osztályokban mutatkozott eredmény, ahol sok olyan KISZ-tagunk volt, akik egyúttal tanulásban, fegyelmezettségben is élen jártak, de ahol a KISZ-tagok száma kevés volt, vagy gyenge tanulók voltak, ott nehezen sikerült érvényt szerezni a vezetőség határozatainak. Ekkor határozta el a vezetőség: arra kell törekedni, hogy a legjobbak legyenek KISZ tagok, és a jövőben arra kell törekedniük

az osztályfőnököknek is az osztályvezetőség megválasztásakor, hogy az osztálytitkár és a többi osztályfelelős csak KISZ-tagok közül kerüljön ki.

d) Az önálló pénzalapot az októberben rendezett táncesttel sikerült megvalósítanunk. A szervezet pénzéből Lőwy Rózsának és Zahumenszky Zillének 500—500 forint jutalmat is adtunk.

e) A faliújság-szerkesztés terén jó munkát végeztünk: az idei faliújságok általában színesek, élénkek, ötletesek voltak. Mind a politikai kérdésekkel, mind pedig az iskola belső életével foglalkozó cikkek időszerűek, helyesek és nevelő-értékűek voltak.

f) Az SZMK segítségével a KISZ-szoba is megvalósult. A tagság igen lelkesen dolgozott berendezésén, és év közben is szívesen vette igénybe. Lelkesedésük abban is megmutatkozott, hogy elhatározták egy kis könyvtár létrehozását is. A szoba egyedüli hibája az, hogy méretei nagyon kicsinyek, és így csak vezetőségi vagy csoportmegbeszélésekre alkalmas.

g) Az iskolai munkafegyelem megszilárdítása érdekében a vezetőség több határozatot hozott: az osztályozó és az ellenőrző értekezletek után a KISZ-tagok tanulmányi eredményét felülvizsgálja és értékeli, az erősen hanyatlókat tisztségükről leváltja. Az órák közötti fegyelem fenntartása érdekében ifjúsági ügyeletes szolgálatot rendszeresítettünk.

h) A szakkörök szervezése nehezen haladt. Tanulóinkat még nem mindig a tantárgy iránti érdeklődés irányította a szakkörbe, hanem egyéb szempontok. De a szaktanárok segítségével sikerült a szakköröket létrehoznunk.

A tanulmányi versenyek igen jól sikerültek. Mind az iskolai, mind a kerületi szellemi olimpián s a „Dupla vagy semmi" játékon tagjaink nagy számban vettek részt, és jó helyezést értek el. Ugyanez vonatkozik az iskolánk által meghirdetett felszabadulási versenypályázatra is. Ez utóbbin a KISZ-tagság funkcionárius tagjai majdnem teljes számmal részt vettek.

i) A központi feladatokat is megvalósítottuk. Tagjaink teljesítették a 20 órai társadalmi munkát a következő területeken: földmunka, hólapátolás, Közért-boltokban kiszolgálás, udvarrendezés stb. Részt vettek KISZ-tagjaink a Politikai Ifjúsági Akadémján. Sokan részt vettek a József Attila olvasómozgalomban, valamint az iskolák közötti kultúr- és sportversenyeken. Nyári munkatáborba 60 leány és 30 fiú jelentkezett.

Az 1960—61-es tanév munkájának előkészítését Istvánffy Klára tanárnő és Vég Katalin titkár vezetésével még augusztus hónapban megkezdte a vezetőség. Megbeszélték a tanév legfontosabb feladatait.

Az új első osztályosokat fogadta, és üdvözölte a szervezet. Közülük nagyon sokan úttörő ajánlással kérték felvételüket a KISZ-be; általában iskolánk tanulói élénken érdeklődtek szervezetünk iránt, és igen sokan akartak tagjai lenni.

Az első ünnepélyes taggyűlésen a régi vezetőség beszámolója és lemondása után választottuk meg az új vezetőséget. A szervezet titkára Kiss Mária, vezetőségi tagok Fehérvári Katalin, Kaszab Piroska, Radóczy Edit, Vári Anikó és Ruzicska Károly lettek.

Taglétszámunk az előző évinek több mint hétszeresére emelkedett már a tanév elején, így öt alapszervezetet hoztunk létre, három tagú vezetőséggel. Alapszervi titkárok lettek: Berényi Mária, Mácsik Margit, Timár Éva, Dringó László és Tarr Gábor. A csúcsvezetőség munkáját Rábai Imre tanár, az egyes alapszervekét pedig Kaszab Andorné, Polgár Gizella, Thiry Imréné, Gál Mihály és Lakits Pál tanárok segítették.

Az új vezetőség első feladata az volt, hogy az aktívákat kiválassza és munkájukat támogassa. Kádereink fejlődését elősegítette a szeptemberi három napos aktívaképző tanfolyam, amelyen hatan vettek részt, és a titkárok részére szervezett ötnapos téli tábor.

Egyik fontos feladatunk az újonnan jelentkezettek elbírálása és felvétele volt. A vezetőség igyekezett mindenkivel egyénenként foglalkozni. Az egyéni elbírálásnál nagy segítséget kaptunk az osztályfőnököktől. A tagfelvétel zömét határidőre lebonyolítottuk, így szervezetünk létszáma közel háromszáz lett.

Szervezeti életünk középpontjába az „Ifjúság a Szocializmusért" mozgalmat állítottuk. Propagandistáink széleskörű agitációs munka után összegyűjtötték a jelentkezéseket. Újjászerveztük az „Ifjú Kommunista" és „Kilián"-csoportokat. Mivel a csoportfoglalkozások politikai nevelőmunkánknak úgyszólván az alapja, a csoportvezetők képzését tanárok segítségével oldottuk meg. A csoportfoglalkozásokon, melyeket minden hét szerdáján tartottunk, felkészültünk a mozgalom politikai követelményeinek teljesítésére. Tervbe vettük, hogy nagyszabású járőrversenyt rendezünk, amelynek keretében csoportjaink munkásmozgalmi emlékeket keresnek fel, s közben ezek történetéről is beszámolnak. A tervbe vett járőrversenyt két részletben bonyolítottuk le. Az április 10-én megrendezett járőrversenyen 160-an vettek részt. Az igen jól sikerült versenyen a csoportok levélben adtak választ a feltett kérdésekre. A versenyt a budai hegyekben tett kirándulással fejeztük be. A járőrversenyről a „Magyar Ifjúság" is megemlékezett — Muzsay András I. D. tudósításában. Szerveztünk egy pótjárőrversenyt is, amelyen közel 100 tag vett részt. A helyi járőrversenyen szerzett tapasztalatokat jól érvényesítettük a kerület által rendezett járőrversenyen, amelyen hét csapatot indítottunk. A kerületi iskolák KISZ-szervezetei között egy második és egy hatodik helyet szereztünk.

A csoportfoglalkozásokon a napi politikai eseményekről és aktuális problémákról is beszélgettünk. Az egyes csoportok és a csúcsvezetőség is munkatervet készített, ezt a kerületi bizottság is elfogadta.

Tagságunk politikai képzésére marxista-kört szerveztünk Vajda Mihályné tanárnő vezetésével harminc tag részére. Nyolc tagunk a kerület által rendezett Munkásakadémia előadásait látogatta.

Az egyes alapszervezetek az év elején bizonyos állandó feladatokat vállaltak el. Az egyik alapszerv a KISZ-szoba rendbentartásáról és díszítéséről gondoskodott. A többi alapszerv a KISZ posta közvetítését, KISZ kongresszusi ajándék készítését, a felvett tagok tagkönyvének megírását, az udvar rendbentartását vállalta. Az egyik KISZ-csoport Lengyel Margit elvtársnőnek sietett segítségére. Szemoperációja után a tagok az év folyamán naponta felkeresték, felolvastak neki, és segítettek a háztartási munkában.

Nagy jelentőségű volt az októberben lebonyolított „Ifjú kommunista" próba, melyen 83 tagunk bizonyította be felkészültségét. A próbát a rossz időjárás miatt az iskolában bonyolítottuk le.

A szakkörök szervezésében és vezetésében is tevékenyen részt vett a szervezet, igyekeztünk a tanár elvtársaknak segítséget nyújtani. Az előző év hagyományaihoz híven október végén Nemzetközi Diáknapot tartottunk, melyen harminc külföldi fiatal vett részt, velük azóta is tartjuk a kapcsolatot.

Nagy élményt jelentett tagságunk számára Huszár Tibor tanár elvtárs „Milyen legyen a modern fiatal?" c. előadása és az azt követő vita.

Az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom kulturális részét tagságunk többféle formában igyekszik teljesíteni.

Ének- és zenekarunk, valamint bábcsoportunk tagjai az ez évi kulturális seregszemlére való készüléssel és szerepléssel teljesítik a feltételeket. A nyelvi klubnapokon résztvevők munkáját is értékeljük. Igen sok jelentkező van a József Attila olvasómozgalomra, melynek próbáit a következő tanév első heteiben tartjuk meg. A szervezés munkáját a IV. C. osztály végezte. A kulturális rész teljesítésére módot nyújt még a közös színház- és mozilátogatás. Ezenkívül öt tag részt vett a Vörösmarty Gimnázium szellemi öttusáján.

Kulturális munkának számít még a különféle faliújságok készítése. A faliújságok közül kitűnt a „Földrajzi Híradó", amelyet Bolyó László tanár elvtárs vezetésével szerkesztettek a KISZ-csoportok. Kulturális tevékenységnek számít az iskolai és budapesti tanulmányi versenyen való részvétel is. Az év folyamán több alkalommal klubdélutánokat rendeztünk. Különösen jól sikerült az I. B. és I. C. osztály rendezvénye, melyeken a rendezők a megjelenteket műsorral is szórakoztatták.

Sikeres volt a III. C. osztályközössége és az osztály KISZ csoportja által rendezett Kölcsey-délután és az előadó est, amelyen magyar költők szerelmes verseit mutatták be a tanulók.

Társadalmi munkát a VIII. kerületi Ifjúsági Park építésénél végzett a tagság. Minden olyan munkát, mely a tanítást elősegítette, de nem közvetlen iskolai munka, társadalmi munkának fogadunk el. Így az iskola udvarán egy kisebb sportpálya építésében, az egyes szertárak gondozásában, fejlesztésében résztvevők munkáját is. Társadalmi munkának számít a nyári építőtáborban való részvétel is. A fiúk közül hatan Vácott végzik a társadalmi munkát július 30-tól augusztus 12-ig, huszonheten Kisújszálláson augusztus 13—26-ig. A lányok Bihalon dolgoznak a nyáron, hetvenkilencen, július 30-tól augusztus 12-ig.

Sokan vettek részt társadalmi munkát teljesítve az iskolarádió szerelésében: a rádiót kulturális és agitációs műsorok adására használjuk.

Az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom sport-követelményeinek háziversenyek, túrák rendezésével teszünk eleget, de teljesíti a követelményeket az is, aki egyesületi tag, és rendszeresen versenyez. Az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom adminisztrációs részét brigádok alakításával próbáljuk megoldani. Szervezetünk adminisztrációs, ellenőrző, sportnyilvántartó és ügyeletes brigádot hozott létre. Az egyes brigádok vezetői: Szalay Katalin, Bach Klára, Istók Endre és Várszegi Emőke. Az ügyeletes brigád munkáját Zsombor László tanár elvtárs segítette.

Szervezetünk nem maradt ki a kerületi méretű megmozdulásokból sem. Csaknem teljes létszámmal vettünk részt a március 20-i fáklyás felvonuláson és a május 1-i felvonuláson. A KISZ Központi Bizottsága által rendezett farkashegyi találkozón szervezetünk 80 taggal vett rész. Itt tett ünnepélyes fogadalmat és kapta meg tagkönyvét az a tizenöt úttörő, akiket az előző taggyűlésen felvettünk.

Nem feledkeztünk meg március 8-ról, és nőnapi köszöntőt mondtunk az iskolarádióban, május 7-én pedig üdvözlő lapokat küldtünk a KISZ-tagok édesanyjának.

Bár nagyon sok elképzelés megvalósult az idén, mégis szervezetünk életében ezt az évet is tanuló évnek számíthatjuk. Sok, már ebben az évben is hasznosítható tapasztalatot gyűjtöttünk. A csoportok vezetésére pl. az elkövetkezendő évben egyetemista KISZ-tagokat kérünk fel. Ezek közül jó néhánnyal már fel is vettük a kapcsolatot.

A szervezet erősítését szolgálják a vezetőképző táborok; a nógrádverőcei titkári táborban részt vesz: Hanák Péter, Berényi Mária, Tarr Gábor, Timár Éva, Mácsik Margit, Dringó László, Ruzicska Károly, Kiss Mária. Ez augusztus 1-től 7-ig tart. A másik vezetőképző tábor Porvacseszneken lesz július 24-től augusztus 3-ig. Ezen

Mátrai Erzsébet, Bach Klára, Zavagyák Edit, Székely Ágnes, Bártfay Pál, Gál Andor, Lipovecz Iván, Weglarz Bálint, Muzsay András, Székelyhidi János vesz részt.

November 7-én három jól dolgozó KISZ-tagunk: Vég Katalin, Kiss Mária és Nagy Sándor 200—200 Ft jutalomban részesült. Rajtuk kívül az év folyamán kiemelkedő KISZ-munkát végzett Berényi Mária, Mácsik Margit, Timár Éva, Fehérvári Katalin és Hanák Péter. Nagyon sok tagunk segítette az úttörő szervezet munkáját, közülük Majoros Árpád és Tarr Gábor az úttörő mozgalom 15 éves fennállása alkalmából kitüntetést kapott.

Eddig is igyekeztünk, de már már, több tapasztalattal is rendelkezvén, minden reményünk megvan arra, hogy szervezetünk életét nagy mértékben fellendítjük.

Rábai Imre
KISZ-segítő tanár

Az iskolarádió

Új színt hozott iskolánk életébe, és az év folyamán fontos szerepet játszott a tanév folyamán létrehozott iskolarádió. Dísztermünk nem lévén, az iskolai ünnepélyek megtartása az előző években nagy gondot okozott. Ebben az évben az ünnepélyek műsorát magnószalagra vettük, és az iskolarádión keresztül minden osztály a saját termében hallgathatta meg. Az ifjúságnak szóló hirdetmények jó része szintén rádiónkon keresztül hangzott el a húszperces szünetben. Így kevesebb alkalommal zavarták meg az osztályok munkáját a körözvények felolvasásával. Fontos bel- és külpolitikai események alkalmával pedig rövid tájékoztatókat közvetítettünk.

A tanév kezdetekor már megvolt a két egységből álló (Audió gyártmányú Au 620 és AK 324 típusú) háromcsatornás erősítőberendezésünk, de csak három hangszóró működött a folyosókon. Nyolc diákunk (Cserna Gábor, Hanák Péter, Komor Tamás, Szakács László I. D. és Bakos Gergely, Lellei György, Szabó Balázs, Vető István II. C.) társadalmi munkában egy hónap alatt szerelt fel 500 méter kábelt, egy 12 W-os és 22 darab 3 W-os hangszórót. Összesen mintegy 350 munkaóra értékű munkát végeztek. Ugyancsak magunk tettük akusztikailag használhatóvá ideiglenes stúdióhelyiségünket, a tanári ruhatárat. Az ehhez szükséges textilanyagokat patronáló intézményeinktől, az Iparművészeti Vállalattól és a Pesterzsébeti Kötöttáru gyártól kaptuk. Támogatásukért köszönetünket fejezzük ki.

Első ízben október 19-én szólalt meg a hangszóró az osztályokban: közleményeket olvastunk fel, és Szabó Ferenc: „Ludas Matyi" szvitje hangzott el. A mű egy részlete rádiónk szünetjele lett. Négy kísérleti adás után november 5-én jelentkeztünk első rendes adásunkkal: 45 perces ünnepi műsorunkkal a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 43. évfordulója alkalmából. Akkor adta át Radó János igazgató az iskolarádiót KISZ-szervezetünknek. A műsort magnószalagról adtuk, a felvételeknél már közreműködött a teljes technikus brigád: Lellei György, Szabó Balázs, Vető István II. C. o. t. vezetőtechnikusokkal az élen Jancsovics Ilona, Pozsonyi Zsuzsa, Szalontai Vera II. A. o. t., Bakos Gergely II. C. o. t., Bach Klára, Hettmann Zsuza, Torday Hajnalka I. B. o. t., Cserna Gábor, Hanák Péter, Komor Tamás és Szakács László I. D. o. t. Továbbá a bemondó brigád: Halász Klotild III. B., Szirmay Tamás III. D., Bodor Klára, Buzsáki Ilona II. A., Isaszegi Ilona II. B., Farkas György II. C., Bakondi Mária I. B., Domonkos Zsuzsa I. C., Mádi Szabó László, Szegedi Péter I. D. o. t., Rodé Judit III. A. o. t. brigádvezetővel.

Az év folyamán összesen 6 ünnepi műsor, 6 politikai tájékoztató és 41 KISZ-, Sportköri, Vöröskereszt- és szakköri közlemény hangzott el.

Terveink. A következő évben szeretnénk:

1. a technikusok számára szakoktatást biztosítani,
2. a bemondók számára beszédtechnikai gyakorlatokat tartani,
3. állandó időben, heti 1—2 alkalommal színes műsorral jelentkezni és végül,
4. új megfelelő stúdióhelyiséget építeni saját erőnkből.

Szűcs Gergely Miklós
vezető tanár

A faliújság

Iskolánk egyik haladó hagyománya immár több esztendeje tanuló ifjúságunk közös, nagy gonddal szerkesztett és formájában is választékos faliújsága. Kéthetenként más-más osztály KISZ-alapszervének vezetésével kollektív munka eredménye. A faliújságot megjelenése napján olyan nagy kíváncsisággal és érdeklődéssel olvassák tanulóink, hogy szinte alig lehet a folyosó e részén elmenni az újságot olvasó, bíráló diákcsoportoktól. Az év folyamán körülbelül 180 cikk jelent meg nagyon változatos tartalommal.

A cikkek tematikája a világpolitika legfontosabb eseményeit, aktuális problémáinkat, békeharcunk fontos állomásait, nagy nemzetközi és nemzeti ünnepeinket nemcsak egyszerűen regisztrálta, hanem a középiskolás diák szemszögéből értékelte, iskolánk helyi adottságaira is vonatkoztatta.

Egyik legjobb ilyen tárgyú cikk volt felszabadulásunk évfordulójával kapcsolatban annak a bemutatása, hogy mit jelent új életünk a tanulóifjúság számára.

Az iskolai faliújság természetesen tükrözte iskolánk életét is. Tanulóinknak, de nekünk is nagy esemény diákjaink és egyben saját munkánk értékelése, szakaszos mérlegelése, a negyedévi, félévi, háromnegyedévi konferenciák dicséreteinek, intőinek kiosztása. Az iskolai magatartást, munkát értékelő cikkekben a komoly szavak és sorok mellett a nevelés, a mozgósítás érdekében, nagyon helyesen, a humor lehetőségeit is kihasználták. A vidámságot nemcsak a szavak adták az újságnak, hanem ötletes karikatúrák, rajzok és néha még divatos dalocskák szellemesen átírt verssorai is.

Iskolai rendezvényeink, kulturális megmozdulásaink egyik legjobb propagálója és bírálója is volt újságunk.

Iskolánk régi hagyománya, hogy tanulóink az átlagosnál valamivel nagyobb érdeklődést mutatnak a sportesemények, tornaversenyek iránt. A szerkesztőség sportrovatának vezetője csaknem minden osztály figyelmét felhívta, hogy legalább egy cikkben foglalkozzanak diákságunkat érdeklő sporteseménnyel is.

A KISZ-faliújság szerkesztőinek egyik erénye az volt, hogy a sorra kerülő osztályoknak csak általános elvi útmutatást adtak, s azután hagyták, hogy az osztály sajátos helyzete, egyénisége érvényesüljön. Ennek köszönhető, hogy nagyon érdekes, változatos számok láttak napvilágot. Az első osztályosok például kedves és eredeti módon számoltak be iskolánkról szerzett benyomásukról, a negyedikesek a búcsúzó diák hangján szólaltak meg. Egyik osztályunk, amelyben a közösségi

szellem, egymás helyes segítése nem volt elég fejlett, kritikát kapott, amelyre egy későbbi számban egészségesen reagált. Egy osztály ügyét az egész közösség ügyévé tették.

A II. C. osztály kezdeményezésére az idén új faliújság is született iskolánkban: a földrajzi faliújság. Az újság szerkesztésében a II. C. osztályon kívül a III. C. o. és a II. B. osztály vett részt. A faliújság az afrikai politikai események topográfiájával és gazdasági vonatkozásaival, a magyar mezőgazdaság szocialista átszervezésének területi és százalékos ismertetésével, a csehszlovák népgazdaság fejlődésével és földrajzi érdekességekkel, Gagarin űrrepülésével stb. foglalkozott. Az érdeklődés a földrajzi faliújság iránt állandóan fokozódott, színvonala javult. Remélhető, hogy a jövő iskolai évben tartalmában is gazdagodni fog.

Így vált faliújságunk diákságunk minden osztályt érdeklő közös munkájává. Ennek a feladatnak külső formájában is igyekezett megfelelni. Szép, ízléses és nagyon ötletes elrendezésben, díszítéssel jelentek meg a cikkek, rajzok, fényképek, illusztrációk. Az iskolánkat látogató kartársak is szívesen gyönyörködtek diákjaink munkájában.

Kaszab Andorné
vezető tanár

SZAKKÖRÖK

Az irodalmi szakkör

Az irodalmi szakkör az 1960/61. tanévben két csoportban működött.

Az I. csoport, amelybe a jelentkezettek közül a III. és IV. osztályos tanulókat osztottuk, modern drámai és lírai kérdéseket tűzött programjára. Arra törekedett, hogy közelebb kerüljön az élő irodalomhoz, megértse a XX. század néhány jellegzetes irodalmi jelenségét, támpontot nyerjen modern irodalmi művek megítéléséhez, megértse mi a külsődleges, modoros, dekadens, és mi a valóban új, értékes, időtálló ezekben az alkotásokban. Az első félév során megvitatta Dürrenmatt és Miller nálunk is megjelent, illetve bemutatott műveit; a III. A. osztállyal együtt nyilvános ankéton beszélte meg Arbuzov: „Irkucki történet" és Kohout: „Ilyen nagy szerelem" című drámáját. Figyelemmel kísérte a színházak és mozik műsorát, s futó megbeszéléseket tartott Shaw, Priestley, Brecht egy-egy darabjáról, illetve néhány filmről. — A második félév során Baudelaire, Verlaine, Rilke, Apollinaire, Majakovszkij, Éluard költészetével ismerkedett, megvitatta a lírai izmusok néhány kérdését, s foglalkozott Ady, Juhász Gyula, Tóth Árpád, József Attila költészetének egy-egy oldalával. — Az egész tanévben olvasgatta a Nagyvilág és a Kortárs c. folyóiratot és — részint az irodalmi anyaggal kapcsolatban — képzőművészeti kiadványokat is tanulmányozott. — A résztvevők közül gondos, értékes előadást tartott Clauser Zsuzsa, Eisler Mária, Gödér Judit III. A., Hangos Mária, Major Katalin III. B., Csonka Erzsébet IV. C. osztályú tanuló.

A II. csoport első és másodikos tanulókból tevődött össze. Azt tűzte ki célul, hogy megismerkedjék a régi európai irodalom (ókor, középkor, reneszánsz) néhány kiemelkedően értékes alkotásával, megértse konkrét történelmi jelentésüket és továbbélésük okait; ezzel párhuzamosan áttekintést akart nyerni ezeknek a koroknak legjellegzetesebb irodalmi jelenségeiről és irodalmi életéről. Különösen színháztörténeti kérdések iránt érdeklődött. A megbeszélések középpontjában az első

félévben Szofoklész Oidipusz-trilógiája, a második félévben Shakespeare néhány műve (Július Caesar, Romeo és Júlia, Hamlet, Szentivánéji álom, III. Richard) állt. Ezenkívül foglalkozott a görög dráma születésével, az antik színházzal, a regény születésével, a középkori irodalom néhány tipikus művével; olvasott néhány részletet Dantéből; megismerkedett a középkori és reneszánsz színjátszással. — Értékes előadásával és állandó érdeklődésével kitűnt Marinovszky Katalin, Szücs Erzsébet I. B. Somogyi Judit I. C., Hullai István és Zdeborsky György II. C. osztályú tanuló.

Lakits Pál
szakkörvezető

A történelmi szakkör

A történelmi szakköri foglalkozásoknak a jelen tanévben az volt a céljuk, hogy a humán érdeklődésű tanulókat megismertessük azokkal a budapesti kulturális intézményekkel, amelyek segítségével aztán maguk is gyarapíthatják általános műveltségüket, történelmi, művészettörténeti ismereteiket, és esetleg a jövendő élethivatásuk megválasztásához is segítséget, tájékoztatást kaphatnak. Figyelembe vettük azt a körülményt is, hogy tanulóink a tanulmányi kirándulások alkalmával megismerkednek hazánk városainak, tájainak művészettörténeti emlékeivel, ugyanakkor fővárosunk sok történelmi nevezetességét, képtárait, múzeumait, könyvtárait alig ismerik. Tanulmányaik során a forrásfeldolgozó órákon foglalkoznak egykorú szövegekkel, krónikarészletekkel, oklevelekkel, okmányokkal, de nincs elképzelésük megőrzésükről, kezelésükről. Így szükségesnek látszott az Országos Levéltár megtekintése is.

A történelmi szakkör ezenfelül nem utolsósorban feladatának tekintette azt is, hogy az iskolai tanulmányi versenyre készülőket bevezesse az anyaggyűjtés s feldolgozás módszertanába. Tanulóink ugyanis a források, feldolgozások anyagát néha kritikátlanul veszik át, és egyébként helyes történelemszemléletük ellenére a feldolgozásokból átvett részletek nincsenek összhangban materialista világnézetükkel.

A Vármúzeum megtekintése a középkori Buda és Pest elképzeléséhez nyújtott segítséget, a Kiscelli úti Múzeum a török kiűzése utáni városképet elevenítette meg előttük. Az Országos Levéltár állandó kiállításának megtekintésekor a magyar múltnak mind a középkori, mind az új- és legújabbkori legfontosabb eseményeire vonatkozó eredeti dokumentumokat ismertek meg a szakköri tagokon kívül más érdeklődő tanulók is. Ugyanakkor látták az oklevelek megőrzését, tárolását, fotókópiák készítését is. Felhívtuk a figyelmet a Nemzeti Múzeumban minden hónap első vasárnapján kiállított aranykincsek (Rákóczi-kincsek, hun- és avarkori leletek) megszemlélésére is. Egy alkalommal a Nemzeti Galéria magyar történelmi tárgyú festményeinek megtekintésével érdeklődést igyekeztünk kelteni a rendszeres képtárlátogatások iránt.

A következő tanévben feladatunknak kell tekintenünk, hogy a főváros nagy kulturális értékeit és gazdagságát ne csak egy kisszámú csoport, hanem minél több tanulónk is megismerje. A tanulók esztétikai nevelését városnéző sétákkal, tárlatok megtekintésével kell elmélyítenünk és az iskolai csekély szemléltetési lehetőségeinket ily módon kibővítenünk.

Dr. Besnyő Miklós
szakkörvezető

Az orosz szakkörök

A KISZ-szervezet által meghirdetett szakkörök közül a legnagyobb számban az orosz szakkörre jelentkeztek tanulóink. A jelentkezőket négy csoportba, osztottuk, és tudásuknak, valamint igényüknek megfelelő szintű foglalkozásokat biztosítottunk számukra. A csoportokban bizonyos természetes lemorzsolódás mutatkozott, de a szorgalmasan járó és érdeklődő tanulóink igen termékenyen használták fel az orosz nyelv alaposabb elsajátítását szolgáló szakköri foglalkozásainkat.

Az 1. sz. szakköri csoportban a III. C., IV. A., és IV. B. osztály tanulói foglalkoztak Rédey Györgyné vezetésével. A csoport foglalkozásainak célja a hétköznapi szókincsnek alaposabb begyakorlása volt. Ennek a célnak az elérésére sok szemléltető képet használtak. Igen jó hangulatban, nagy érdeklődés közepette folytak a szakköri foglalkozások.

A 2. sz. szakkörben Szanyi István vezetésével az I. D., II. C. és III. D. osztályos tanulók tanultak. Irodalmi témák mellett (Puskin, Gogol és Lermontov) igen részletesen foglalkoztak egy utazás (vonat, repülő, hajó) szókincsének megismerésével és begyakorlásával. Sok orosz és szovjet dalt tanultak. Nagy érdeklődéssel figyelték társaik orosz nyelvű leveleinek felolvasását. Néhányan több alkalommal újság- és folyóiratcikkek orosz nyelvű ismertetésére is vállalkoztak.

A 3. sz. csoport vezetője Balkovitz Lajos. Csoportjába az I. A., és I. D. osztályból jártak tanulók. Az év folyamán kétféle foglalkozásokat tartottak. A gyengébb tanulók nyelvtani gyakorló foglalkozásokon vettek részt, és pótolni igyekeztek hiányosságaikat. A másik csoport — a jobb tanulók — a Rázgovornyik könyv alapján haladva fejlesztette tudását. Az otthon, egy hétköznapom, az utca és a közlekedés, az iskolai élet, a különböző foglalkozások voltak a tanév főbb témái. Csak auditív módon átvett szövegek elmondása kedvelt foglalkozási formája volt óráiknak. A tanulók nagyon érdeklődtek és szerettek szakkörbe járni.

A 4. sz. csoportban Dlustus Béla vezetésével a II. B. osztály tanulói akarták jobban elsajátítani az orosz nyelvet. Az órákon főleg a mindennapi élet témaköreivel foglalkoztak a kör tagjai. (Az utazás, a város és a forgalom, a különféle szórakozások (mozi, színház, opera), a különféle sportok, az otthoni munkák és a bevásárlások, az áruház, a piac, különféle séták városban és falun.) A tanulók a foglalkozásokon tolmácsolás formájában dolgoztak fel egyes témákat. Nagy érdeklődéssel hallgatták az önként vállalkozó tanulók beszámolóit is. Eredményes és szorgalmas munkájával kitűnt Ablonczy Éva, Rajháthy Erika, Isaszegi Ilona és Várszegi Emőke.

A szaktanárok megállapítása az, hogy a szakköri foglalkozások igen hasznosak. A jövőben is biztosítani kell, hogy minél több tanuló tehesse tudását ilyen formában biztosabbá és tökéletesebbé.

Dlustus Béla
szakkörvezető

A matematikai szakkör

Iskolánkban az 1960—61-es tanévben több matematika szakkör működött. A szakkörök elsőrendű feladata az volt, hogy az iskolai matematika oktatásra támaszkodva elmélyítse a tanulók tudását. Ezenkívül a szakkörök olyan anyagrészekkel is foglalkoztak, melyek szélesítették a szakköri tagok ismereteit.

Az I. A. és B. humán leányosztály számára Thiry Imréné tanárnő vezetett a második félévben feladatmegoldó szakkört. A szakkör legfőbb célja a tananyag felhasználásával megoldható nehezebb versenyfeladatok gyakorlása volt. A szakkörben 14 állandó tag működött. Legeredményesebben Botár Borbála I. B. osztályos tanuló dolgozott.

Az I. D. osztályosok számára Rábai Imre tanár vezette a szakkört. A szakkörben néhány lényegesebb résszel foglalkoztak. Ezek a következők:

a) elemi logikai feladatok,

b) számrendszerek,

c) oszthatóság és tulajdonságai, oszthatósági feladatok,

d) egyenlőtlenségek tulajdonságai, elsőfokú egyenlőtlenségek és egyenlőtlenségi rendszerek megoldása, azonos egyenlőtlenségek igazolása,

e) lineáris határozatlan egyenletek,

f) geometriai szerkesztések és bizonyítások,

g) szöveges, paraméteres egyenletek megoldása, azonosságok igazolása,

h) az előző évek Arany Dániel versenyfeladatainak megoldása.

A záró szakkörön a szakkör tagjai általuk választott tanulságos feladatok megoldásait mutatták be.

A Matematikai Lapokba is rendszeresen küldtek be feladatokat.

A II. osztályosok részére Gál Mihály tanár vezetett szakkört. A szakkörben 10 tanuló vett részt. A foglalkozások tárgya a következő volt:

1. Hasonlóság felhasználása szerkesztési, bizonyítási és számítási feladatok megoldására.
2. A másodfokú egyenlet néhány tulajdonságának felhasználása feladatok megoldására. (Paraméteres egyenletek, diszkusszió stb.)
3. Vektoralgebra. Műveletek vektorokkal, feladatok megoldása.
4. Kombinatorika (permutáció, variáció, kombináció, binomiális együttható és tulajdonságai, binomiális tétel).

Egy-egy alkalommal önálló szakköri foglalkozást tartott Tasnády Mária II. A. és Szidarovszky Ferenc II. C. osztályos tanuló. Mindketten a KML kiváló teljesítményt nyújtó rendszeres feladat-megoldói, ezért fényképüket is közli a lap.

A III—IV. osztályos tanulók számára Rábai Imre tanár vezette a szakkört, amelyben 20 tanuló vett részt. A szakkör anyaga a III. osztályosok tananyagához kapcsolódott. A foglalkozási anyag a következő volt: Trigonometrikus azonosságok, egyenletek és egyenlőtlenségek. Mollweide-formulák és tangens-tétel. Trigonometrikus függvények inverz függvényei. Gömbháromszögtan (a derékszögű gömbháromszögek alapösszefüggései, a gömbháromszögtan sinus és cosinus tétele, földgömbi távolság meghatározása). Vektoralgebra elemei.

Önálló szakköri foglalkozást tartott Benczúr András III. D. osztályos tanuló. Az utolsó összejöveteleken az egyetemi felvételi vizsgákon az előző években kitűzött feladatok megoldásával foglalkozott a szakkör.

A KML feladatmegoldói: Benczúr András (fényképét is közlik) és Bellay Ágnes III. A. osztályos tanuló.

Az iskolai matematikai versenyen helyezett tanulók mind részt vettek valamelyik szakkör munkájában.

Az Arany Dániel matematikai versenyen a szakkör tagjai eredményesen vettek részt. A döntőbe a következő tanulók kerültek: Botár Borbála I. B., Gál Andor, Hanák Péter, Komor Tamás, Lipovecz Iván, Schuszter Endre I. D. és Szidarovszky Ferenc II. C. osztályú tanuló, ő a versenyen III. helyezést ért el. Az országos tanulmányi versenyen Benczur András III. D. osztályú tanuló a 10 legjobb közé került, dicséretben és könyvjutalomban részesült.

Rábai Imre
szakkörvezető

A fizikai szakkör

A fizika szakkör ebben az esztendőben feladatok megoldásával foglalkozott. Mivel a második osztályos tanulók még nagyon kezdetleges tudással rendelkeztek, szükségessé vált, hogy a szakkör két csoportban működjék. Külön csoportba osztottuk a második osztályosokat és külön a harmadik-negyedik osztályosokat. A második osztályosok csoportjába tizenkét, a felsősök csoportjába tizenhat tanuló jelentkezett. Minden második héten pénteken, illetve szombaton tartottuk az összejöveteleket.

A felsősök csoportjában részint a könyvek nehezebb feladatai közül, részint pedig a „Fizikai versenyfeladatok" című könyvből dolgoztunk ki példákat. Természetesen itt is úgy kellett megválasztani a kidolgozásra kerülő problémákat, hogy a harmadik osztályos növendékek is hozzá tudjanak szólni a megoldáshoz. Ennek a csoportnak tagjai az első félévben nagyon szorgalmasan jártak a szakköri foglalkozásokra, és még arra is hajlandók voltak, hogy egy-egy nehezebb feladaton otthon gondolkozzanak. Különösen meg kell dicsérnem Altmann Judit IV. B. oszt., Lukovics Éva IV. D., Bíró Erika IV. D., Mocsai Júlia IV. C., Hriadlovszky Anna IV. C. osztályos tanulókat szorgalmas munkájukért. A második félévben ennek a csoportnak látogatottsága érthető okokból erősen megcsappant. Mikor a negyedikes tanulók, akik a csoport többségét tették, elmaradtak, összevontam a harmadik osztályosokat a másodikosok csoportjával.

Az alsósok csoportjában eleinte természetesen csak nagyon egyszerű feladatokkal foglalkozhattunk, hiszen fizika tudásuk még nagyon kezdetleges volt. Ennek a csoportnak munkája azonban távolról sem mutatta azt a képet, mint a felsősöké. Ezt először is azzal magyarázom, hogy nem tudtunk más alkalmas napot találni, mint a szombatot. Márpedig a szombat délután nem nagyon kedvező iskolai foglalkozásra, a legtöbb tanulónak ugyanis ebben az időben egyéb iskolán kívüli elfoglaltsága van. Nehézséget okozott a szakkör munkájában az is, hogy a jelentkező tanulók nagy része az év folyamán gyenge fizikusnak bizonyult, s így nem tudtunk a szakkör nívójának megfelelő feladatokkal foglalkozni. A jelentkezettek nagy része azt gondolta, hogy összejöveteleinken fogjuk gyakorolni azoknak a feladatoknak megoldását, amelyekre az órán nem került sor. Egy-két tanulót azonban meg kell dicsérnem alapos s jó munkájáért, név szerint: Szalontai Veronika II. A., Fűrész Klári II. A. és Kántor Erzsébet II. B. osztályú tanulókat.

Dr. Deutsch Sándorné
szakkörvezető

Az alsós biológiai szakkör

Ez a szakkör az I. és II. osztályok biológiai érdeklődésű tanulóit tömörítette. Elég nehezen népesült be. A szakköri foglalkozás délutáni ideje nem kedvező a sokoldalúan (sport, mozgalom, politechnika stb.) igénybe vett tanuló-ifjúság számára. A túlságos propagandát pedig kerülni akartuk, nehogy a tanulók túlterhelését fokozzuk. A létszám így csak 10 volt, de ez az év folyamán nem ingadozott még az egyes foglalkozásokat tekintve sem. Tehát a szakkör a valóban érdeklődőket csoportosította. Vendégtanulók ismételt meghívásával igyekeztünk érdeklődőket szerezni, de nem nagy sikerrel. Egy alkalmat kivéve, amikor 15 vendégünk is volt, 2—3 vendégnél nem volt több jelen egy foglalkozáson sem.

Tizenkét foglalkozást tartottunk, kedd délután havonta kétszer két-két órában.

Szakkörünk témája az életjelenségek bővebb tárgyalása, az anatómiai ismeretek elmélyítése és a vizsgálati módszerek gyakorlása volt. Az elméleti anyag — az életjelenségek — tárgyalását állandó és gazdag filmvetítés alapján végeztük. A foglalkozáson rendszerint egy növénytani és egy állattani témakör feldolgozása szerepelt, tekintettel a szakkör két évfolyamból történő benépesülésére. A gyakorlati rész boncolásokból, mikroszkópi vizsgálatokból (saját készítmény és kész metszet) és növényélettani kísérleti feladatok kivitelezéséből állott.

A gyakorlati részben a tanulók teljes önállósággal működtek — természetesen szaktanári felügyelet és elindítás mellett. Ide kell számítani a filmvetítést is, amelynek során minden szakköri tag teljesen elsajátította a vetítőgép és tartozékainak kezelését. A szakkör hiányossága az volt, hogy a tanulók nem szívesen vállaltak elméleti munkát, előadás-tartást, sem téma-kidolgozást. Erre ugyan az iskolai pályázat ösztönzően hatott, de a nehézségek elől — egy-két tanuló kivételével — e téren is meghátráltak.

Legaktívabb szakköri tagok voltak: Mosonyi Gyula és Weglarz Bálint II. C., valamint Fornádi Ferenc és Láng István I. D. osztályos tanuló.

Dr. Nyárády Zoltán
szakkörvezető

A felső (III., IV.) osztályos tanulók biológiai szakköre

A szakkör 25 taggal működött. Embertannal és biológiával foglalkozott, a legújabb kutatási eredményeket ismertette, és előkészített a felvételi vizsgákra.

Gyűléseinket 2 hetenként tartottuk. Behatóan foglalkoztunk az élő anyag keletkezésére vonatkozó kutatások eredményeivel. Az élő anyag szerveződését, a növényi és állati sejtek, a növényi és állati szövetek szerkezetét, természetes és rendellenes működését és vele kapcsolatos gyakorlatokat vetített képes bemutatásokkal egészítettük ki. Az asszimiláció és disszimiláció folyamatának kísérleteken alapuló előadásánál a legújabb megállapításokkal ismerkedtek meg a tagok. A növekedés és fejlődés lényegét és tényezőit folytatólagos előadásban több alkalommal a vezető tanár ismertette. Az idegrendszerrel és az érzékszervekről tartott gyakorlattal egybekötött előadásokon alkalomszerűen boncolást is végeztünk. A tanulók közül Borza Éva III. B. osztályos tanuló a vitaminokról, Major Katalin III. B. osztályos tanuló a hormonokról tartott előadást. Szakköröseink élénk és szakszerű hozzászólása jelentősen emelte az előadások színvonalát.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemről Walter Mária tanárjelölt szakkörünkbe járt gyakorlati foglalkozásra: a vérátömlesztésről és a vércsoportok meghatározásáról gyakorlattal egybekötött igen ügyes előadást is tartott.

Szakkörünk gyakorlati munkái: az előadásokkal kapcsolatos kísérletek, mikroszkópi metszetek vizsgálata és rajzolása, akváriumok berendezése, gondozása, élettani kísérletek és boncolások.

A szakkör tagjaival együtt meglátogattuk az Orvostudományi Egyetem anatómiai múzeumát, a Kertészeti Főiskolán előadáson vettünk részt.

Az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyre jelentkezők részére a munka elkezdéséhez iránymutatást adtam a szakirodalom megválasztására és felhasználásának módjára vonatkozóan. Az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyen 9 tanuló vett részt, a házi tanulmányi versenyen 4 tanuló indult biológiából.

Dr. Kovács Ilona
szakkörvezető

A zenei szakkör

A zenei szakkör munkájába az idén csak hangszeren játszó diákjainkat vontuk be. Olyan szerencsés helyzetbe kerültünk, hogy 4 igen jó hegedűsünk mellé még 9 hegedűst kaptunk az első osztályokból, akik közül heten részt vettek a szakkör heti egy alkalommal tartott két és félórás foglalkozásán. Csellista és nagybőgős is akadt az iskolánkban működő Fővárosi Zenetanfolyam növendékei közül. Így együtt volt egy teljes vonós zenekar. Tagjai:

Első hegedű: Solti Éva IV. A., Vajna Mikolt IV. A., Gál Andor I. D., Hegedűs Gyula I. D.

Második hegedű: Szidarovszky Ferenc II. C., Patkó Béla I. D., Suda Vilmos I. D.

Harmadik hegedű: Botár Borbála I. B., Vastag Ilona I. C., Boncza Gábor I. D.

Mélyhegedű: Berényi Mára III. A.

Cselló: Bakró Mária (zeneiskolai növendék).

Nagybőgő: Nyári József (zeneiskolai növendék).

Közülük a legtöbben most játszottak először zenekarban, így a legnagyobb gondot az együttes játékba való pontos beilleszkedés okozta.

Első szereplésünk november 5-én volt. A zenetanfolyam növendékeivel közösen hangversenyt rendeztünk a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 43. évfordulója alkalmából. A zenekar 3 népdalt játszott Bartók Gyermekeknek c. sorozatából Weiner Leó hangszerelésében. Április 4-i ünnepélyünkön, a német nyelvű klubesteken, valamint a KISZ tavaszi Kulturális Szemléjén egy Haydn menüettet és egy Schubert Impromptut játszottunk. Június 17-én, évzáró hangversenyünkön pedig 3 Bartók szám mellett Händel 3 tételes kis szvitjét adtuk elő. E hangversenyeken Beró Ágnes III. B. fáradhatatlan zongorakísérő volt.

A zenekar tagjai kamaraegyüttesekbe tömörülve Leopold Mozart, Bartók és Telemann hegedűduetteket, preklasszikus szerző zongorás trióit, hegedűszonátákat játszottak. Ezek közül nyilvánosan is bemutattuk Schubert D-dur hegedű-szonátáját Solti Éva és Beró Ágnes, Telemann két szóló hegedűre írt szonátáját Berényi Mária és Szidarovszky Ferenc, Corelli G-dur trió szonátáját pedig Hegedűs Gyula, Boncza Gábor és Gyócsi Vera előadásában.

A következő évben szeretnénk vonós zenekarunk létszámát, repertoárját bővíteni, az előadás színvonalát emelni, és végül szeretnénk több nyilvános szereplés-hez jutni.

Szücs Gergely Miklós,
szakkörvezető

A sportkör

A sportkör munkája szorosan kapcsolódik az iskola és azon belül a KISZ-szervezet nevelő munkájához.

A sportkör vezetősége az idei tanévben célul tűzte ki az iskola tanulóinak minél nagyobb mérvű bevonását a rendszeres sportolásba. A tömegesítés sikerének biztosítására egész évre kiterjedő verseny-sorozatot indított. (A házi, kerületi, budapesti és országos versenyeken résztvevő tanulók száma mintegy 220 volt.) Ugyanakkor nem hanyagolta el a minőségi munkát sem. A tervszerű irányítás és az ifjúság sportszeretete szép eredményekhez, sikerekhez vezetett. Csak aki jelen volt egy-egy sportversenyen, az mérheti le igazán a lelkesedésnek, az együttérzésnek azt a közösségformáló erejét, amely a diák szívét éppúgy megdobogtatja, mint a tanárét vagy az igazgatóét. S ugyanez a lelkesült hangulat futott végig az iskolán, valahányszor egy-egy verseny nyomán elhangzott az igazgatói dicséret. Diák és tanár — az egész iskola — együtt örvendett és büszkén gondolt arra, hogy a Fazekas Mihály Gimnázium közösségének tagja.

Az egyes szakosztályok munkáját és főbb eredményeit az alábbiakban foglalhatjuk össze.

A torna szakosztály, amely már dicsőséges múltra tekint vissza, az idén is jelentős erőket mozgósított.

1961. február 10-én rendezte meg szokásos háziversenyét az „A" osztályú (ifjúsági minőségi) és a „B" osztályú (serdülő és ifjúsági tömegtorna) előírt verseny-anyagával. A tömegtorna versenyen valamennyi leányosztály indított csapatot. Az eredmények a serdülők csoportjában (I—II. osztályos tanulók): 1. a II. A. osztály csapata 170,8 ponttal, 2. az I. C. osztály csapata 169,8 ponttal, 3. az I. B. osztály csapata 169,2 ponttal. Az ifjúsági csoportban: 1. a III. B. osztály csapata 175,5 ponttal. 2. a III. C. osztály csapata 175,5 ponttal, 3. a III. C. osztály csapata 171,6 ponttal, 4. a III. A. osztály csapata 170,9 ponttal. Az összetett egyéni verseny eredményei a serdülők csoportjában: 1. Hardy Ildikó I. A., 2. Takács Gabriella I. B., 3. Szentesi Anikó I. C. Az ifjúságiak csoportjában: 1. Beró Ágnes III. B., 2. Rohacsek Mária III. A., 3. Szennai Éva III. B. — Az ifjúsági minőségi versenyben, amely egyúttal a budapesti bajnokságra selejtező is volt, egy csapat indult. Összetett egyéni versenyben: 1. Vaskor Mária IV. C., 2. Herceghalmi Margit IV. A., 3. Tóth Márta I. B.

A Budapest tömegtorna selejtező versenyen ifjúsági csapatunk II. helyezést ért el. A csapat tagjai: Beró Ágnes III. B., Török Zsuzsa III. C., Ferencz Ilona III. C., Gergely Erzsébet III. C., Winkler Mária III. B., Tasnády Mária II. A. Serdülő csapatunk a VII. helyezett lett. Tagjai: Racsits Klementina I. A. Liebhart Éva II. B., Fülöp Éva I. C., Szakál Mária I. C., Szentesi Anikó I. C., Bach Klára I. B.

A selejtező versenyen elért eredménnyel a tömegtorna budapesti bajnokságára mindkét csapatunk bekerült. Ifjúsági csapatunk III., serdülő csapatunk V. helyezést ért el.

Ifjúsági minőségi válogatott csapatunk a Budapest bajnokságon I. helyezett lett, ezzel az 1960—61. évre elnyerte a Budapest bajnokságot. A csapat tagjai: Vaskor Mária IV. D., Herceghalmi Margit IV. A., Lukovics Éva IV. D., Szentirmai Éva III. B., Kiss Irén III. C., Tóth Márta I. B.

Az országos középiskolás bajnokságon csapatunk: Vaskor Mária IV. D., Herceghalmi Margit IV. A., Szentirmai Éva III. B., Lukovics Éva IV. D., Kisgyörgy Eszter III. B., Tóth Márta I. B. a II. helyezést érte el.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján rendezett sportünnepélyen iskolánk válogatott tornászcsapata szép sikerrel szerepelt. A csapat tagjai: Hidegkúti Jolán III. C., Zákonyi Júlia III. B., Simon Katalin III. B., Nagy Edit IV. C., Schmidt Gabriella IV. A., Kiss Irén III. C.

A KISZ és a TST által rendezett kerületi sportünnepélyen 16 I. osztályos tanulónk a virágfüzér-gyakorlatban vett részt, és jól megállta helyét.

Az atlétikai szakosztály munkáját és eredményeit erősen befolyásolják helyi adottságaink. A jövőre biztatást jelent a kerületi ifjúsági sporttelep használatbavételének lehetősége. Ennek helyreállításához iskolánk KISZ-szervezete is szép számú társadalmi munkaórával járult hozzá.

Házi atlétikai versenyünkön kiemelkedő eredményt a serdülők csoportjából a magasugrásban, a fiúknál Weglárz Bálint II. C. (egyéni csúcs 186 cm), a leányoknál Kiss Ilona I. C. (135 cm) ért el.

A Budapest bajnokságon Weglárz Bálint II. C. magasugrásban II., Istók Endre III. D. 800 m-en III. lett. Mindketten meghívást nyertek az országos középiskolás bajnokságra. Reméljük, hogy jó szereplésükkel öregbítik iskolánk sporthírnevét.

A házi mezei futóversenyt 160 résztvevővel 1961. május 12-én rendeztük meg a Józsefvárosi Sportiskola sporttelepén. A lányok között 1. Dóró Angyalka II. B., 2. Jákfalvi Melinda III. B., 3. Tasnády Mária II. A. A fiúk között 1. Istók Endre III. D., 2. Schuster Endre I. D., 3. Haller Tibor I. D.

A felszabadulási váltóversenyen iskolánk négy leánycsapattal (40 tanuló) vett részt.

A kosárlabda szakosztály által rendezett házi versenyen a fiúknál 1. a II. C. osztály csapata, 2. a III. D. osztály csapata, 3. az I. D. osztály csapata.

Fiú-csapatunk a középiskolás budapesti területi versenyen II. lett. A csapat tagjai: Istók Endre III. D., Benczúr András III. D., Zavadszky János III. D., Fekete István III. D., Dringó László III. D., Gálfi László III. D., Tarcsai György III. D., Weglárz Bálint II. C., Szabó László II. C., Schuster Endre I. D., Lugosi Emil I. D., Gonda László I. D.

Leány-csapatunk a középiskolás budapesti területi versenyen III. helyezést ért el. A csapat tagjai: Ródé Judit III. A., Jákfalvi Melinda III. B., Tasnády Ildikó III. B., Buzsáki Ilona II. A., Liebhart Éva II. B., Istók Katalin I. C., Gyimesi Gizella III. B., Hettmann Zsuzsa I. C.

Iskolák közötti barátságos kosárlabda mérkőzéseket is játszott iskolánk fiú- és leány-válogatottja. Fiú-csapatunk egy alkalommal a Madách Gimnáziummal, kétszer a Bem Gimnázium válogatottjával és egyszer a Kölcsey Gimnázium osztálycsapatával mérte össze erejét, leány-csapatunk egy alkalommal az Apáczai Csere János Gimnázium csapatával és kétszer a Lengyel Gyula Technikum serdülő és ifjúsági csapatával.

Kézilabda szakosztályunk az idei tanévben alakult, és kizárólag serdülő korosztályú I. osztályos tanulókból áll. Lehetőségeink egyelőre itt is korlátozottak, csak a

terem-kézilabdára terjednek. A szakosztály munkája az osztályok közötti versenyek megrendezésén túl minőségi eredményeket is hozott. Az osztályok közötti versenyben 1. az I. B., 2. az I. C., 3. az I. A.

A középiskolás terem-kézilabda területi versenyen iskolaválogatottunk III., a Budapest-bajnokságon V. helyezést ért el. A csapat tagjai: Bakondi Mária I. B., Ungváry Aliz I. B., Kovár Franciska I. A., Kontra Júlia II. B., Fülöp Éva I. C., Tóth Zsuzsa I. C., Kiss Ilona I. C., Sárdy Kinga I. B., Varga Magda I. C., Mátrai Erzsébet I. A., Székely Ágnes I. C., Árvai Ilona I. C., Tara Mária I. C.

A VIII. kerületi szpartakiád női (felnőtt) kézilabda bajnokságon II. helyezést ért el serdülő csapatunk.

Zibolen Endréné
testnevelő tanár

A foto-szakkör

Vezető tanár: Gál Mihály.

Titkár: Szabó Balázs II. C.

Tagok száma: 16 tanuló.

A fotó-szakkör ebben a tanévben kezdte meg tényleges munkáját. Az volt a célja, hogy a tagokat megismertesse a fényképezés elméleti és gyakorlati problémáival. Kezdő és haladó csoport alakult. A szakkör a régi, nem megfelelő helyiségből új helyiségbe költözött, és a fejlesztésre kapott 6000 Ft-ból komoly laboratóriumi munkára rendezkedett be. A kezdő csoport tagjai elsajátították az előhívás, a másolás, a nagyítás technikáját. Az elméleti tudnivalókat a szakkör tagjai által tartott előadásokon ismerték meg. Szabó Balázs II. C. két alkalommal a negatív eljárásról, Lellei György II. C. egy alkalommal a pozitív eljárásról beszélt, ezenkívül a fényképezés történetéről, a felvevőgép felépítéséről és a felvétel technikájáról tartottunk előadásokat.

A haladó csoport részt vett iskolánk és KISZ szervezetünk munkájában: a nemzetközi diáktalálkozón, idegennyelvi klubnapokon, osztály klubdélutánokon, gyakorlati foglalkozásokon, sportversenyeken stb. A sikerültebb felvételeket — melyek nagy része műfénynél készült — a „Fotóhíradó" faliújságon helyeztük el, és így tájékoztattuk az eseményekről az egész iskolát.

A téma helyes megválasztása érdekében „fotó-séta" és a lengyel fotókiállítás megtekintése szerepelt programunkban. A tanév végén a legjobban sikerült felvételekkel részt vettünk az iskola kiállításán. A felvételeken még látszik a tagok gyakorlatlansága, de a következő tanévben munkájukat tovább folytatják, hogy fejlődjenek mind a fotóesztétika, mind a pozitív technika terén.

Gál Mihály
szakkörvezető

A külföldi levelezés

Iskolánk növendékei igen kiterjedt levelezést folytatnak külföldi diákokkal, mint ezt az évvégi kiállítás is mutatja. A levelezés orosz, német, angol, francia, olasz és lengyel nyelven folyik. Levelek érkeznek a Föld minden tájáról tanulóink számára, de legfőképpen a következő országok szerepelnek: a Szovjetunió, az NDK, Nagy-Britannia, az Egyesült Államok, Kanada, Ausztrália, Kína, Japán, Francia-

ország, Lengyelország, Olaszország, Svájc, Algéria, Vietnam, Finnország stb. Több tanulónk már 1—2 éve levelez ugyanavval a külföldi barátjával. A címeket Magyarországon is megjelenő külföldi magazinokból vették, de több ízben kaptunk megválaszolásra váró levelet a Művelődésügyi Minisztériumtól is. A levelezést folytató tanulók számszerű megoszlása a következő: orosz nyelven levelez 120 növendékünk, németül 63, angolul 30, franciául 20, olaszul 20, lengyelül 1.

Az orosz nyelvű levelezés a legjelentősebb. Valamennyi tanulócsoportunkban vannak oroszul levelező növendékek. A levelek a Szovjetunió minden részéből érkeznek, a nagy városokból és apró kis ukrán falvakból egyaránt.

A német nyelvű levelezés is nagy lelkesedéssel folyik. Jóformán naponta hozzák a tanulók a kapott vagy megírt leveleket tanáraiknak megmutatni. Több tanuló olyan kapcsolatot teremtett az NDK-ban levő levelező partnerével, hogy az idén nyáron már kölcsönösen meg is látogatják egymást. Tanulóink leghőbb vágya teljesül ezzel, mert az NDK-t saját tapasztalataik alapján is szeretnék megismerni.

A franciául tanuló csoportok tanulóinak kétharmada levelez külföldi diákokkal, és nemcsak franciaországi, hanem olaszországi, svájci, algíri, vietnami fiatalokkal is. A vietnami címeket az idén kaptuk a Művelődésügyi Minisztériumtól. Bócsai Zsuzsa III. C. osztályos tanuló az „Heures Claires"-ben közzétett apróhirdetés alapján jelenleg 15 francia fiatallal folytat levelezést.

Az angol nyelvű levelezés is évek óta folyik iskolánkban. Az idén különösen sok érdekes levelet kaptunk. Nemcsak Angliából érkeznek levelek, hanem a gyarmati országokból is, de sok japán, kínai, lengyel kislány is az angol nyelvet választja, hogy külföldi diákokkal levelezni tudjon. Nagy segítségünkre volt a címek keresésében a „World Student News", a DIVSZ központi lapja, valamint egy lengyelországi angol nyelvű diáklap.

Az olaszul tanuló két csoportunkban is igen élénk a levelezés. Az I. B. osztály kollektíven levelez két padovai elemista kislánnyal. Ugyanitt egy másik tanuló egy padovai tanítóképzős leánnyal tart fenn írásban kapcsolatot. A II. B. osztály két növendéke a „Paese sera" c. olaszlap szerkesztőségébe írt, az közölte levelüket, a tanulók pedig sok válaszlevelet kaptak Rómából, Firenzéből, Nápolyból, Livornóból és Salernóból.

A külföldi diákokkal folytatott levelezés során tanulóink rengeteg képeslapot, fényképet cserélnek, apróbb ajándékokkal is meglepik egymást. A levelek témája elsősorban a diákélet, az iskoláztatási rendszer, az iskolában tanult tantárgyak ismertetése, továbbá hazájuk, városuk leírása. A külföldi diákok írnak kedvenc időtöltésükről, érdeklődési körükről (sport, zene, bélyeggyűjtés, mozi, nagy filmcsillagok képeinek gyűjtése stb). Többen kedvenc íróikról, zeneszerzőikről számolnak be. Kérdéseket intéznek hazánkra vonatkozóan. Ismertetik az ottani népszokásokat, ünnepeik eredetét, megünneplésének módját.

Az idegen nyelvű diáklevelezés három szempontból igen jelentős:

a) A nyelvtanulás szempontjából. A mindennapi beszélt nyelvet ismerik meg, és gyakorolják tanulóink. Olyan kifejezéseket használnak, amelyekre a gyakorlatban állandóan szükségük van. Sok tanulóra igen serkentőleg hat, és szívesebben tanulja a nyelvet.

b) Politikai szempontból. A tanulók megismerkedhetnek a gyarmati fiatalok életével, és összehasonlíthatják a szocialista országokban tanuló diákok sorsával.

c) Az ismeretterjesztés szempontjából. Földrajzi, néprajzi ismereteik bővülnek a levelezés során.

Helyesen járnak el azok a kartársak, akik hetenként az óra néhány percét arra fordítják, hogy felolvasnak egy-egy külföldről jött levelet, megbeszélik tartalmát. Tanáraink segítenek a válaszlevelek megírásában is. Olvastunk olyan külföldről jött levelet is, melynek írója hazánkat rosszul ismerte, helytelen, téves nézetei voltak. A tanárra vár az a feladat, hogy ennek okát megvilágítsa növendékei előtt.

Helyes lenne, ha a külföldi levelezést folytatók szakkörbe tömörülnének, a leveleket ott megbeszélnék, tervszerűen juttatnának új címeket más tanulóknak is, és az év végén a levelekből, valamint a képeslapokból kiállítást rendeznének.

Polgár Gizella
tanár

Rendkívüli tárgyak

Dr. Timár Magda két csoportban mint rendkívüli tárgyat tanította a latin nyelvet.

Iskolai ünnepélyek

Az iskolai ünnepségek a november 5-én felavatott iskolarádióban hangzottak el; az április 4-i ünnepélyt a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium dísztermében rendeztük.

November 5-én: *A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának megünneplése*

Műsor:

1. A szovjet himnusz, a magyar himnusz
2. Az igazgató ünnepi beszéde
3. Nyekrászov: Hajóvontatók (részlet). Szavalta: Gődér Judit III. A.
4. Fel, vörösök, proletárok. Előadta: az iskolánk vegyeskara
5. Gyemján Bednij: Fő utca (részlet). Szavalta: Muzsay András I. D.
6. Majakovszkij: Lenin (részlet). Szavalta: Rodé Judit III. A.
7. Zengjük a dalt. Előadta: iskolánk leánykara, zongorán kísért Beró Ágnes III. B.
8. Tóth Árpád: Az új isten. Szavalta: Mádi Szabó László I. D.
9. Juhász Gyula: Gorkij üzenete. Felolvasta Kaszab Piroska II. B.
10. Internacionálé

A műsort összeállította, és az összekötő szöveget írta: Szeewald Ferencné. Az énekkart vezényelte: Szűcs Gergely Miklós.

Január 21-én: *Lenin emlékünnepély*

Műsor:

1. Lenin dal. Előadta: iskolánk vegyeskara
2. Lenin haláláról. Részlet Osztrovszkij „Az acélt megedzik" c. regényéből. Felolvasta: Szegedi Péter I. D.
3. Beethoven III. Szimfóniájának II. tétele
4. Részlet Majakovszkij Lenin c. poémájából. Szavalta: Zsitvay Marianna II. B.

5. Majakovszkij: Beszélgetés Lenin elvtárssal. Szavalta: Muzsay András I. D.
6. Pásztor Árpád: Lenin. Szavalta Gődér Judit III. A.
7. Tulikov: A szovjet ifjúság indulója. Előadta az iskola vegyeskara.

A műsort összeállította: Balkovitz Lajos.
Az összekötő szöveget írta: Ferencz Ilona III. C.
Az énekkart vezényelte: Szűcs Gergely Miklós.

Február 13-án: *Ünnepség Budapest felszabadulásának és a Vörös Hadsereg megalakulásának évfordulóján*

Műsor:

1. Beethoven: Egmont nyitány
2. Darvas József: Város az ingoványon (részlet). Felolvasta: Mádi Szabó László I. D.
3. Szüdi György: Felszabadulás. Szavalta: Halász Aranka III. B.
4. Liszt: Ünnepi dal. Előadta az iskola leánykara
5. Fodor József: Piros fejfák. Szavalta: Mátrai Erzsébet I. A.
6. Ránki: Katonadal. Előadta az iskola vegyeskara
7. Heltai Jenő: Szabadság. Szavalta: Muzsay András I. D.
8. A Szovjet Hadsereg győzelmi indulója. Előadta a leánykar.

A műsort összeállította: Balkovitz Lajos.
Az összekötő szöveget írta: Ferencz Ilona III. C.
Az énekkart vezényelte: Szűcs Gergely Miklós.

Március 8-án: *Nemzetközi Nőnap*

Műsor:

1. Nagy Sándor III. D. osztályos tanuló köszöntője
2. Weöres Sándor: Anyámnak. Szavalta: Muzsay András I. D.

Március 15-i ünnepi műsor:

1. Himnusz
2. Petőfi Sándor: Nemzeti dal. Szavalta: Muzsay András I. D.
3. Marseillaise
4. Ünnepi beszédet mondott Alberti Gyöngyi IV. B. osztályos tanuló
5. Kossuth Lajos táborában. Előadta az iskola énekkara
6. Táncsics kiszabadítása a börtönből. Felolvasta: Mádi Szabó László I. D.
7. Kecskemét is kiállítja..., Most szép lenni... (énekkar)
8. Petőfi Sándor: Olaszország. Szavalta: Gődér Judit III. A.
9. Ránki: Katonadal. Előadta az iskola vegyeskara
10. Petőfi Sándor: Respublika. Szavalta: Major Katalin III. B.
11. A párttal, a néppel... (énekkar)
12. Leonid Pervomajszkij: Petőfi Sándorhoz. Szavalta: Halász Aranka III. B.
13. Szózat

A műsort összeállította: Balkovitz Lajos.
Az énekkart vezényelte: Szűcs Gergely Miklós.

Műsor:

1. A szovjet himnusz és a magyar himnusz
2. Rossa: Dal április 4-ről (az iskola leánykara)
3. Lakits Pál tanár ünnepi beszéde
4. Alekszandrov: A Szovjet Hadsereg jubileumi indulója (leánykar)
5. Részletek Majakovszkij „Csudajó" c. poémájából (Muzsay András I. D.)
6. Kodály: Békedal (az iskola leánykara)
   A Párttal, a néppel... (leánykar, zongorán kísér: Beró Ágnes III. B.)
7. Miczkiewicz: Óda az ifjúsághoz. (Gődér Judit III. A.)
8. Händel: Győzelmi kórus (az iskola vegyeskara és zenekara)
9. József Attila: Hazám (Halász Aranka III. B.)
10. Händel: Grobschmidt variációk. Zongorán előadta Beró Ágnes III. B.
    Mozart: A fonólányka, Schumann: A tavasz köszöntése. Énekelte: Domonkos Zsuzsa I. C., zongorán kísérte: Beró Ágnes III. B.
    Schubert: Impromptu, Haydn: Menuette (az iskola vonós zenekara)
    Schubert: D-dur szonatina. (Előadta: Solti Éva IV. A. hegedű; Beró Ágnes III. B. zongora)
11. Az iskola válogatott tornacsapatának díszbemutatója

    A csapat tagjai: Hidegkúti Jolán III. C., Zákonyi Júlia III. B., Vaskor Mára IV. D., Herceghalmi Margit IV. A., Tóth Márta I. B.

    Az ének- és zenekart vezényelte: Szűcs Gergely Miklós.

    A műsort összeállította: Lakits Pál.

ÜNNEPI BESZÉD

Elmondta: Lakits Pál

Ha hinnénk, mint a régi emberek, a természet életének és az emberi létnek rejtett, titkos összefüggéseiben, sokat sejtető sorozatban állíthatnánk egymás mellé népünk tavaszi ünnepeit. A magyar képzeletben a tavasz a forradalmak évszakává tüzesedett. Március 15-én kiáltotta először a „Rabok tovább nem leszünk"-öt a pesti nép, március 21-én hirdették meg a Tanácsmagyarországot 19 kommunistái, s ha távolabbi múltunkra tekintünk, Szent György napkor állt mezítlábas serege élére a székely Dózsa György.

Pedig a tavasznak nincs sok köze a történelmi sorsfordulókhoz. Párizs szegényei a nyár derekán rohanták meg a Bastille-t, s az orosz matrózok késő ősszel a Téli Palotát. A történelem ritmusát más erők szabályozzák, mint az évszakokét. De ezek az erők is éppen olyan győzelmesen törnek előre, mint a gyökerekben, csírákban feszülők. Lehet, hogy vad telek után egy-egy fűcsomó örökre eltaposva marad. De nem lehet eltaposni a világ minden mezejét. Meg lehet ölni a forradalmárt, de nem lehet megölni az emberiségben a jövőt.

Az ember nagyon későn ismerte fel a történelmet feszítő erőket. Legősibb ünnepei az évszakok ritmusához kapcsolódtak. Életét akkor még nem a másik emberrel folytatott harc töltötte ki. A természettel, az életet adó és halált osztó, simogató és megkínzó, kegyes és gyötrelmes anyával küzdött, s a változások mögött sejtett erőket igézte: a nap újjászületését télen, a föld megújulását tavasszal,

az idők teljességét nyáron s az érlelő csillagot ősszel. Életmódja változásával új és új hitek fonódtak a régibe, de sorsa könnyebbülését várta egyre még szent források tiszta vizénél vagy hófehér állatok piros vérét ontva. Csak lassan-lassan, ahogy emberi hatalmak épültek az ember fölé, távolodtak el az ünnepek a mindennapok munkájától, s váltak csodás történeteket idéző, megszentelt napokká, amelyeken irgalmas és bosszúálló égi hatalmakra kellett gondolni, erőt gyűjtvén a türelemre és az alázatra.

Hiábavaló erények! A birkák türelme nem csillapíthatja a farkasok étvágyát. Évezredek csalódásai és szenvedései során az ember felfedezte, hogy nyomorúságát társadalmi bajok okozzák. Új ünnepek születtek. Már nem a természet rejtelmes erőit próbálják megbabonázni, nem is a még rejtelmesebb égi lakók segítségét kérik. Az embert dicsérik, aki maga csinálja történelmét, aki felismeri sorsát és szabadulni akar béklyóitól.

Ebből fakad ünnepeink lelkes öröme és csendes keserűsége. Kétarcú ünnepek: szólnak az emberi bátorságról, a jövőért vívott csatákról, a hősiesség nagyszerű példáiról. De nem feledtetik a szolgaság és megalázottság képeit sem. A forradalmak fénye a zsarnokság sötétjéből világít felénk. Az ember felszabadulása, aminek munkásai vagyunk, végtelennek tűnő történelmi kort idéz, melyben az ember nemcsak a természetnek volt kiszolgáltatva, hanem embertársainak is.

Április 4-e is kétarcú ünnep. Múlt és jövő képe merül fel bennünk egyszerre, múltunk képe, az úri Magyarországé, amely 1945-ig az egyetlen valóság volt, s jelenünk és jövőnk képe, a népi Magyarországé, amely 45 nélkül nem válhatott volna mai valósággá. Honnan jövünk, és hova tartunk? — ezt kérdezzük egymástól, terveinktől, alkotásainktól, a történelem szédületes sodrától, amint a naptár újra meg újra elénk villantja sorsunk határköveit. Honnan jöttünk, és hova tartunk? — erre kell választ adnunk nyíltan, kertelés nélkül, legjobb tudásunk szerint az ünnep elhatározásoktól izzó, tisztult légkörében.

Mert tudnunk kell, hogy az ünnepeket nem mindig használták becsületes számvetésre Hunniában. Volt rá példa, hogy a nép eszmélésének napját úri elmefuttatások és díszelgések vásári napjává alacsonyították. Március 21-ét nem lehetett kisajátítani: túlságosan egyértelmű volt. De március 15-ét kisajátították: a költőzseni üres magasztalásával, a nemzet felsőbbrendűségének tanával, a lelkes nemzeti egység hamis meséjével nemcsak a múltat mázolták felismerhetetlenné, hanem a kor bajait is semmivé bűvészkedték.

A példa figyelmeztet! Szembe tudunk-e nézni mi, mai magyarok igazi múltunkkal és igazi jelenünkkel? Mert ez a feladat! Nem azért ment a halálba ötmillió vörös katona, hogy gyarló szónokok megható szóvirágokat dobáljanak sírjukra. Ünnepünk nem hagyományos társasjáték, hanem millió és millió ember várakozásának, eszmélésének, szenvedésének és halálának emléke. Az ünnep kötelez.

Kötelez először is minket, tanárokat, felnőtt nemzedéket arra, hogy számot adjunk a múltról. Tanúságot kell tennünk arról, amit a mai fiatalság nem ismerhetett, amit csak könyvből ismer, de aminek mi szemtanúi voltunk. A mi nemzedékünk az imperializmus fogalmát harcterek sarában, sebesültkórházak ágyán, szögesdrótok között vagy beomló épületek pincéjében kóstolgatta. Állástalan diplomásként, helyettes tanárként, kisfizetésű és lenézett emberként tanulta meg, mint teszi a burzsoázia fizetett rabszolgájává az értelmiséget. Ismerte a munkanélküliséget, s messziről megismerte öltözetéről a proletárt, de alig-alig ismerte a proletárok gyermekeit az iskola padjaiból — a gimnáziumok nem az ő számukra nyíltak. Mentés miniszterek és szép darutollas urak mosolyogtak rá a folyóiratok lapjairól és rongyos gyerekek minden utcasarokról. A magyar nemzet lovagiasságáról és

nemes erényeiről hallott szavalni gyerekkorában, de „Hunnia úri trágyadombját" látta maga körül, mihelyt kinyílott a szeme. Tejjel-mézzel folyó Kánaánról és büszkeboldog népről szólt minden bárgyú versike az iskolában, de hárommillió koldus remegett a betevő falatért az iskolán kívül. A világot megváltó szeretetről lelkendeztek előtte, s mire felnőtt, fényes fegyvert szegeztek a szívének. „Csonka-Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország" — hallotta rikoltozni az ország vezetőit, és sajnos, alig sejtette, miféle mennyországot adtak ők a nemzetiségeknek a nagy országban, s hogyan árusították ki apránként a megmaradt csonkát.

„Én láttam" — írta százötven évvel ezelőtt Goya egy vázlat alá, amely a háború borzalmait örökíti meg. A szemtanú kötelességével kell ismételnem: „Én láttam". Láttam istállószerű urasági cselédlakásokat és kalapot gyűrögető, riadt parasztokat. Láttam kézcsókra boruló ősz asszonyt és éhező gyereket. Láttam a szegénynegyedek szennyét és a reménytvesztettek üres tekintetét. És láttam a háborút. Német katonák bevonulását szülővárosom utcáin. Véres emberi roncsokat összebombázott családi házak törmeléke közt. Tankok ellen kiszekerező öreg bakákat. Halálraítéltek zsúfolt vonatjait. Hazugságokat rikoltó újságokat. Rettentő munkahelyeket s egy nagy meszesgödröt, ahová az elhullottakat dobálták. Frontról hazatérők megcsonkított testét. Az üldözöttek döbbenetes nyugalmát s az üldözők tajtékzó félelmét. És tanúságot kell tennem azokról is, akiket nem láttam, akiket soha többé nem láthattam: barátokról, osztálytársakról, szülőkről, ismerősökről — másokról is, mindenkiről, ha nem ismertem is őket: a fasiszta őrület és imperialista háború minden áldozatáról. Nélkülük nem érthető meg április 4-e.

De nem érthető meg azok nélkül sem, akik megfékezték a tomboló őrületet. Az áldozatok után idézzük most a hősöket, az egyszerű vörös katonákat, akiknek hős voltát nem az emberfelettiben, hanem az emberiben, a mélyen és teljesen emberiben keressük. Jöttek azokról a tájakról, ahol valamikor egy fiatal nép sodródott nyugat felé hazát keresni, s ahol azóta termővé tették a pusztát, és százezres városokat építettek. Fiatalok és öregek. Szerették a tréfát, a dalt, a munkát, a szerelmet. Szerették az életet. Hazájuk végtelen távlatokat nyitott meg előttük, s kétszázmillió felszabadult ember álmát érezhették minden mozdulatukban. Nem a háború volt az igazi kenyerük. Nem készültek hódítani, és az ölést nem tartották emberinek. Fájt nekik a szülőföld elhagyása, talán féltek is, de ismerték a kötelességet és teljesítették. Egyenként nem végeztek semmi csodálatosat, de együtt a világtörténelem egyik legnagyobb tettét hajtották végre. Megvédték a világ első szocialista országát, megmentették a kis népeket a teljes pusztulástól, Európát a barbárságtól, az egész világot a fasiszta rettenettől.

Április 4-e elsősorban az ő ünnepük. Nélkülük nem volna itt ma ünnep, talán iskola sem volna, talán magyar szó sem folyna. Sohasem feledhetjük, hogy azt a hazát, amit a Szondiak, Zrínyiek, Rákócziak, Kossuthok minden önfeláldozása sem tehetett tartósan szabaddá, s amelyet végképp elkótyavetyéltek rongy urai, a Vörös Hadsereg adta vissza a megfogyatkozott és bizony meg is tört magyar népnek. Nem kegyelemképp vagy ajándékul, hanem nemzetközi proletár kötelességből. A Vörös Hadsereg a Forradalom szülötte, és az a forradalom azért kezdődött ezelőtt 44 évvel, hogy minden elnyomott, gyarmati sorba taszított, becsapott és meggyalázott népnek visszaadja a hazáját. És a mi korunkban csak a proletárok forradalma adhatja vissza a hazát a népnek.

Április 4-e ezért hazafias ünnep: az uraitól megszabadult, megmentett és visszaszerzett haza ünnepe.

A hazát azonban nem elég ünnepelni. Az elmúlt 16 év tapasztalatai arra tanítanak, hogy a Vörös Hadsereg győzelme alapvetően új helyzetet teremtett a

Duna-medencében, s hogy a Szovjetunió léte és támogatása felbecsülhetetlen erő népünk szocialista jövője szempontjából, de ezért a jövőért nehéz harcokat kell vívnunk magunknak is. Mert összeomlott Hitler birodalma és vele a magyar uralkodó osztályok hatalma, de a Múlt nem tűnt el egyszer s mindenkorra. A történelem bonyolult szövedék, s benne az új sohasem váltja fel egyesapásra a régit. A múlt 16 éven át kísérte életünket, és itt él még ma is. Él körülöttünk. Él még a Háború: távoli földrészeken villan fel újra és újra fénye, de szítják parazsát Európa szívében is. Élnek a Fegyverek: mindennél pusztítóbb, mindennél kegyetlenebb fegyverek. Él a tőke hatalma: vesztét érző, korhadó, mindenre képes hatalom. És köztünk is él a Múlt. Él a megvert osztály maradványaiban, mely előbb pártokba szervezve, majd szabotálva, ijesztgetve, ellenforradalmat szítva, hazugságokat fröcskölve próbálta megakadályozni a szocialista Magyarország megszületését. Él a megtévesztett, tájékozatlan százezrekben, akik hol gyanakodva, hol fellelkesülve, hol lapulva, hol önző közönnyel keresik helyüket az új hazában. Él a győztes munkásosztályban: ott lappang tudása hézagaiban, keménysége ernyedéseiben vagy torzulásában, szervezési és taktikai botlásaiban. Él a paraszt évszázadok szokásaiban, a tulajdon szerelmében, a sokszor megcsúfolt ember megrögzött bizalmatlanságában. Él valamennyiünkben: vad ösztöneinkben és embertelen szokásainkban. A kapitalista rend kíméletlen versengése, anarchiája, hatalmi rendszere gyávává, képmutatóvá, önzővé, számítóvá, törtetővé torzította a létért küzdő embert, és mi akarva-akaratlan, így vagy úgy, erősebb vagy elhalványult formában, magunkkal cipeljük ezt a rettentő örökséget. És magunkkal cipeljük a múlt örökségét testünkben is, csontunk, vérünk, velőnk, idegünk hordozza tovább az ősök éhségét, az apák kimerültségét s az anyák rettegését.

És a múlt mégis el fog pusztulni. Éppen ez a testben-lélekben-erkölcsben elnyomorított nemzedék, a 45 áprilisában szégyenkezve és rettegve napfényre merészkedő nemzedék teremtette meg azt a Magyarországot, amelyről 45 előtt álmodni sem lehetett. Tévedések, csalódások és bűnök tengerén küzdötte magát előre, de vak, aki botlásaitól nem látja, mit alkotott. Tizenhat év után büszkén tekinthetünk vissza a megtett útra: a szocializmus küszöbéig jutottunk. Az egykori elmaradott és nagyhatalmak prédájául vetett haza ma fejlett ipari ország, amely megcsodált hatalmakat is felülmúl fejlődése ütemével, s ahol mindenkinek lehetősége van a munkára, joga a tanulásra és módja az emberi életre.

A Jövő erői mindig legyőzik a Múlt erőit. Erősebbeknek bizonyultak azoknak az életében is, akik a 45 előtti Magyarországból léptek át az újba. S még erősebbek lesznek abban az ifjúságban, amely az új Magyarországon érlelődik felnőtté. Mi bízunk ifjúságunkban. Bízunk benne, hogy megérti őszinte szavunkat, s abból a világból, amely itt forrong körülötte, nem a régit követi, hanem az újat. Nem áll halálra ítélt eszmék zsoldjába, hanem tudatos mukása lesz saját jövőjének. Nem alázza meg magát közönnyel, önzéssel, embertelenséggel, tunyasággal: az osztálytársadalmak korának szomorú bélyegeivel, hanem újra és újra önmaga fölé emelkedik. Bízunk benne, hogy soha nem látott alkotások felé feszíti vágyait, s olyan világot teremt, amelyben érdemes és öröm embernek lenni. Április 4-e, ez a nagy, jelképes határkő Múlt és Jövő között, figyelmeztesse minden esztendőben, melyik oldalra kell állnia.

Május 6-án: *Megemlékezés az Anyák napjáról*

1. Várnai Zseni: Ének az anyáról (Szavalta: Rodé Judit III. A.)
2. Rossa: Anyák napjára (Énekelte: Gyócsi Veronika I. B.)
3. Ünnepi beszéd. Elmondta: Berényi Mária III. A.

Köszöntünk Benneteket, Édesanyák!

Felétek szállnak első gondolataink e ragyogó májusi reggelen. Felétek, akik életünk első pillanata óta féltő gonddal vigyázzátok minden lépésünket. Felétek, kik megértő szívvel álltok mellettünk életünk legboldogabb, de legválságosabb óráiban is.

Lehet-e elfogulatlanul, könnyes mosoly nélkül kimondani neveteket — kik a föld legszebb, legjobb, legdrágább lényei vagytok?

Költők százai foglalták dalba alakotokat, írók tették mindörökre halhatatlanná cselekedeteiteket. Az édesanyák a történelem legválságosabb időszakaiban sem feledkeztek meg hivatásukról. Ők mutatták meg az utat, melyen gyermekeiknek haladniok kell, hogy hazájukat és embertársaikat szolgálják.

Édesanya volt az a spártai asszony, aki könnyeit visszafojtva, a pajzsra mutatva e szavakkal búcsúztatta harcba induló fiát: „Ezzel, vagy ezen!"

Édesanya volt az a Zrínyi Ilona, aki a harc hevében magával vitte a vár fokára, és így nevelte bátor harcossá: Rákóczi Ferencet.

Csak édesanya lehet képes olyan hőstettre, mint Baradlayné, aki az ellenség csatársorain áttörve ment fiaiért idegen országba, hogy tudtukra adja: itthon a helyük, a bajba jutott hazának szüksége van rájuk.

S van-e nagyobb hős, mint Pelagéja, az egyszerű orosz asszony, akit fia szenvedése nevelt öntudatos, küzdő proletárasszonnyá?

Folytathatnám a sort a történelem — vagy a történelmet hűen ábrázoló regényekben szereplő száz és száz hős édesanya felsorolásával, akik gyengédségben, emberiességben, jóságban és okosságban egyaránt példaképül szolgálhatnak.

De hősök a mi édesanyáink is, akik a mindennapok szürkeségében is nehéz gondokkal birkóznak. Hősök, akik helytállnak munkahelyükön, de ugyanakkor vállukon viselik családjuk minden gondját-baját. S milyen fáradhatatlanul, panasz és zokszó nélkül töltik be hivatásukat!

Hősök a mi édesanyáink, mert rendíthetetlenül harcolnak a béke megvalósításáért, mert nem akarják, hogy gyermekeik oktalan vérontás áldozatai legyenek.

Édesanyák! Hogyan is köszönhetnénk meg nektek mindazt, amit tőletek kaptunk? Azt hisszük, egy élet szakadatlan munkája is kevés lenne ahhoz, hogy annyit adhassunk vissza nektek, amennyit tőletek kaptunk.

Anyák napján hadd köszöntsük tanárnőinket is! Hiszen édesanyánk mellett ők fogták meg kezünket. Ők vezettek a tudás berkeibe, ők mutatták meg, hogyan kell szeretni az emberiséget. És tanulmányaink befejezte után is ők egyengetik utunkat. Hadd mondjunk most nekik is forró köszönetet szeretetükért, tanításukért.

Gondoljunk most azokra az édesanyákra is, akik ma is e szavakkal búcsúznak gyermekeiktől: „Ezzel, vagy ezen!" — mert tudják, hogy fiaik hazájuk felszabadulásáért, függetlenségéért harcolnak, azért, hogy szeretett népük szabad, emberi életet élhessen.

De ne feledkezzünk meg ezen a napon azokról az édesanyákról sem, akiket már nem köszönthetnek fiaik és leányaik, mert a háborúk borzalmaiban elvesztették gyermekeiket. Vessünk feléjük is egy-egy gyermekien szerető pillantást, ezzel enyhítve gyógyíthatatlan sebeiket.

Irányítsa minden lépésünket, cselekedetünket ez a gondolat: — akadályozzuk meg, hogy még egyszer ilyen fájdalmuk legyen az édesanyáknak!

A beszámolót összeállította:

Balkovitz Lajos
tanár

Tanulóink részvétele az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen

A versenyt a művelődésügyi miniszter 185/1960. (M. K. 24) M. M. sz. utasítása alapján bonyolítottuk le.

A versenyen résztvevő tanulók a választott tárgyból már eddig is az előírt középiskolai anyagon túlmenő érdeklődést mutattak. Többen közülük kiemelkedő szakköri munkát végeztek.

A verseny iránti érdeklődés változó volt.

Magyarból Szabó Csaba III. D. o. tanuló a „Technika az irodalomban" c. pályatételt választotta. A dolgozatot a magyar szakkör vezető tanárának bírálatával felterjesztettük.

Történelemből Kajári Mária III. B. o. tanuló „A technikusokról és a tudósokról" írt.

Földrajzból két tanuló adott be pályázatot. Az egyik Bócsai Zsuzsanna III. C. o. tanuló „Az új Afrika gazdaságföldrajzi jelentősége" c. tételt választotta. A másik, Bak Borbála III. C. o. tanuló „Az európai népi demokratikus államok új szocialista városai" c. pályatételt dolgozta ki. Mindkét dolgozatot véleményezéssel felterjesztettük. Bak Borbála III. C. oszt. tanuló a 10 legjobb közé kerülve dicséretben és könyvjutalomban részesült.

Kémiából Korchma Enikő, Sunarecz Mária III. A. o. t., Török Zsuzsanna III. C. o. t., Bucsy Cecilia IV. D. o. t. „A korrózióról", Hints Stefánia III. A. o. t. a nitrogén iparról írtak. Mindegyik dolgozatot a kémiai munkaközösség véleményével felterjesztettük.

Biológiából 9 szakköri tag pályázott. A szakkör vezető tanára irányelveket adott a bírálóknak. A fejlődés törvényei c. tételt Berényi Mária III. A. o. t., Major Katalin III. B. o. t., Kanosik Margit IV. A., Csánky Hajna IV. C. o. tanuló választották. „A fizikai és szellemi munka hatása az emberi szervezetre" c. tételt Ramocsay Gabriella III. A. o. t., Borza Éva, Kisgyörgy Eszter, Szentirmai Éva III. B. o. t. és Szendrői Ágnes IV. C. o. tanulók dolgozták ki. A biológiai munkaközösség véleményével mindegyik dolgozatot továbbítottuk. Az ország összes pályázói közül az első 10 közé került, dicséretet és könyvjutalmat kapott Szendrői Ágnes, aki 2 éven át igen buzgó tagja volt iskolánk embertani és általános biológiai szakkörének.

Az orosz nyelvből, matematikából és fizikából a verseny első fordulóját az iskolában tartottuk meg.

Oroszból Bellay Ágnes, Berényi Mária, Rodé Judit III. A. o. t., Fekete Olga IV. A. o. t., Alberti Gyöngyi, Kozma Lili, Lengyel Katalin, Podlussány Erzsébet IV. B. o. t., Csánky Hayna, Daxkobler Éva, Hajdók Márta, Nagy Edit, Polgár Erzsébet, Szaszik Edit IV. C. o. tanulók indultak. Továbbjutott Berényi Mária III. A. o. és Daxkobler Éva IV. C. o. tanuló.

Matematikából Bellay Ágnes III. A. o. t., Herman Gizella, Lakatos Mária III. B. o. t., Vári Anikó III. C. o. t., Benczúr András, Dringó László III. D. o. t., Podlussány Erzsébet, Gombás Mária IV. B. o. t., Bíró Erika IV. D. o. t. vettek részt.

Továbbjutott Benczur András III. D. o. t., és az első 10 közé kerülve dicséretben és könyvjutalomban részesült.

A fizikai versenyben Benczúr András és Szabó Csaba III. D. o. t. vettek részt.

Az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyen tehát összesen 43 tanuló vett részt.

Tárgyankénti sorrend: oroszból 14, (32,55%), biológiából 9 (20,93%), matematikából 9 (20,93%), kémiából 5 (11,52%), földrajzból 2 (4,64%), fizikából 2 (4,65%), magyarból 1 (2,32%), történelemből 1 (2,32%) tanuló pályázott.

Az osztályok részvétele alapján a:

IV. C-ből 9 (20,93%),
III. A-ból 9 (20,93%),
III. B-ből 7 (16,27%),
IV. B-ből 5 (11,62%),
III. D-ből 5 (11,62%),
III. C-ből 4 (9,30%),
IV. A-ból 2 (4,65%),
IV. D-ből 2 (4,65%) versenyeztek.

Minőségi értékelés alapján az első három helyre került tárgyak a biológia, az orosz és a matematika.

Osztályonként elért eredmény alapján az első helyre került a IV. C. o. biológiából (Szendrői Ágnes) és oroszból (Daxkobler Éva) helyezésével, a második a III. A. az oroszban (Berényi Mária), és a III. D. matematikában (Benczúr András) elért eredmény alapján.

Az Országos Tanulmányi Verseny még azok számára is hasznos volt, akik helyezést nem értek el. A forrásmunkák áttanulmányozása és a dolgozatok megírása közben a pályázók látóköre bővült, olyan ismeretanyaghoz jutottak, amelyet további tanulmányaik során hasznosítani tudnak.

Dr. Kovács Ilona
vezető tanár

A fizikai és szellemi munka hatása az emberi szervezetre

(Részlet Szendrői Ágnes IV. C. osztályos tanulónak az Országos Tanulmányi Versenyen dicséretben részesült pályamunkájából)

A munka élettana

A céltudatos emberi munka bonyolult kérdéseit a természetes környezetben végzett legegyszerűbb fizikai munkának élettani folyamatai értetik meg velünk.

A szervezet bizonyos szempontból hasonlít az erőgépekhez: a tápanyagokkal, melyek a májban glykogen formájában halmozódnak, energiát vesz fel, és ennek egy részét mechanikai munkává alakítja át. A fizikai munkát végző szervrendszer a harántcsíkolt izomzat. Működésekor bonyolult vegyi folyamat játszódik le, melyhez az energiát a májglykogen szolgáltatja a vér által szállított oxigén jelenlétében. A keletkező anyagcseretermékeket a vér szállítja el. Az izommunka folyamán tehát lényeges szerepe van a keringés által fenntartott körforgalomnak (6. ábra). Az izomban a kapott energia részben mozgássá, nagyobb részben hővé alakul. (Hamar cikke, Láng S.)

A vázolt anyagcserefolyamat izommunka végzésekor megnövekszik, nagyobb feladatot ró a keringésre, légzésre, és befolyásolja az egész szervezetet. Az izomzat véredényei — egyéb szervek ellátásának rovására — kitágulnak, és anyagcseréje megjavul. Ugyanekkor a lebomlásból származó széndioxid a vérbe kerülve, a légzőközpont izgatásával mélyebb, szaporább légzést vált ki, tehát nagyobb lesz a vér oxigén telítődése (Hamar). A leírt mechanizmus szervezője és irányítója az idegrendszer.

A munkát bizonyos idő után a fáradtság érzése kíséri. Oka az anyagcseretermékek felhalmozódása, melyeket az elégtelenné vált vérkeringés az izmokból

nem képes elszállítani. Az izomfáradtság mellett azonban létrejön idegrendszeri elfáradás is, melyben az egyes szervektől jövő, vagy a külső környezetből származó ingerek hatása szerepel (Láng). Az idegkimerültség, izomfáradtság és a kísérő légszomj együtt korlátozzák a munkaképességet, viszont a célszerű táplálkozás és edzés a szervezetet alkalmasabbá teszik a fizikai munkára.

Az akaratlagos izmok működését az idegrendszer szabályozza. Ez irányítja összehúzódásukat és elernyedésüket, az egyes izomrostok és csoportok összehangolt munkáját. A mozgás legfelsőbb idegrendszeri központja az agykéregben van: a tudatos mozgást, vagyis a cselekvést ezek a mozgató központok irányítják (7. ábra).

Nemcsak az izmok felé, hanem az izmokban levő végkészülékekből a központ felé is futnak ingerületek, melyek a munkavégzés szempontjából igen fontos mozgásérzékelést biztosítják (Bálint, Murányi). Az agykéreg mozgató központjaiban a mozgás — izomműködés — által keltett inger nyoma megmarad annak megszűnése után is, és az illető mozgás ismétlésekor az emléknyom elmélyül. Ez az oka annak, hogy a gyakorlás a mozgásokat könnyebbé teszi, mintegy automatikusakká alakítja.

Az egyszer végzett munka tehát csak múló változást hoz létre a szervezetben, míg az ismételt munka okozta változások maradandók. Megnagyobbodik, és megerősödik a résztvevő izomzat, vérellátása és anyagcseréje megjavul, működése gazdaságosabbá válik. Emellett a céltudatos munkavégzés szempontjából még fontosabb, hogy a kérgi mozgatóközpontok bonyolult kapcsolatban állnak egymással, és a több részletből álló mozdulatok ismétlésekor ezek a kapcsolatok kimélyülnek, a gyakorlás folyamán ennek következtében az összetett tudatos mozgások sorozata könnyűvé válik. Ez az alapja annak, hogy a munkavégzésre való készség kialakításában fontos szerepe van a tanulásnak és gyakorlásnak.

A munkavégzésben nagy jelentőségűek az érzékszervek, melyek által keltett ingerületek az agykéregben különböző érzékletek (látás, hallás, tapintás stb.) formájában tükröződnek vissza. Ezek együttműködve a mozgásérzéklettel, lehetővé teszik az összerendezett, bonyolult mozgásokat.

Érzékszerveink által közvetített ingerek és a mozgás létrejötte közti idegtevékenység alapja a reflex. Pavlov mutatta ki, hogy a külső környezet ingereire adott válaszok — reflexek — kisebb része veleszületett feltétlen (pl. az étel szájbavételére nyálelválasztás), nagy részük szerzett (az étel szagára létrejövő nyálelválasztás), amely a tapasztalaton alapul, az inger elsődleges jelzése — másképpen feltételes reflex (8. ábra). A külvilágból jövő ingerületek egy része az agykéregbe jutva az érzékelő központok működésének eredményeképpen bonyolult lelki működést vált ki: az érzékelés nyomaiként a tudatunkban megmaradó tapasztalatok, az emlékezet és képzelet a megismerés és gondolkodás alapjául szolgálnak, és mindez újabb lehetőséget biztosít mindig tökéletesebb és bonyolultabb munka tervezésére és kivitelére.

Az állatvilágban az elsődleges jelzőrendszer az idegtevékenység legmagasabb formája, amely lehetővé teszi, hogy az állatok környezetükhöz alkalmazkodjanak. Az embernél viszont emellett kialakult a magasabb fokú másodlagos jelzőrendszer is: a beszéd képessége, a szavak rendszeréből álló nyelv, melynek kifejlődésében az idegrendszer fejlettsége mellett az együttélésnek van döntő szerepe. A másodlagos jelzőrendszer egyúttal az emberi együttműködés megszervezője, a tudat kialakítója. Másképpen az emberi beszéd kifejlődése összefüggött a fogalmak kialakulásával. Szükséges hozzá egyrészt a hangképzés rendszere (gégefő, torok, nyelv és ajakizmok) és ennek kérgi mozgató központja, másrészt a szó és az általa jelölt fogalom társításához az agykérgi szenzoros beszédközpont. A hangképző szervek a megfelelő sorrendben érkező idegrendszeri ingerekre összehangoltan működnek, és az egyes

szavak kimondásakor az ismétlődő összetartozó ingerek a kéregben emléknyomot hagynak.

A beszéd eleinte valószínűleg csak konkrét dolgok, később elvont fogalmak kifejezésére szolgált. Jelentőségére az emberi fejlődésben legjobban Pavlov utal: „Az ember a valóságot mindenekelőtt az első jelzőrendszer útján fogja fel, azután a valóságnak urává válik, mégpedig a második jelzőrendszer... segítségével." A beszéd és gondolkodás az agy terméke, és a tudatos cselekvéshez hasonlóan visszahat magára az agyra, elősegíti annak fejlődését. Nagy jelentőségű az emberi együttélésben, a társadalmi munka megszervezésében.

Összefoglalásképpen megállapíthatjuk, hogy eljutottunk a reflexeken alapuló ösztönös tevékenységtől a tudatos, emberre jellemző cselekvés, a munka kialakulásáig. A fejlődés menetében, amint láttuk, igen lényeges az a kapcsolat, mely az idegrendszer és a cselekvést létrehozó szervek között kölcsönösen észlelhető. Az emberi faj elődeinek — az ősmajmoknak — a filogenetikai fejlődés folyamán különösen fejlett központi idegrendszerük volt, amely képessé tette őket a környezethez való alkalmazkodásra, életmódjuk megváltoztatására, a kétlábra emelkedésre. Ez a változás segítette elő a központi idegrendszer további fokozott fejlődését, az agytérfogat növekedését, az agyvelő differenciálódását. Ez ismét kihatott a felszabadult kezek fokozott igénybevételére, a célszerű mozgás létrejöttére. A kezekkel végzett munka viszont kihatással van a központi idegrendszerre, annak fejlődésére, és ez újabb lehetőséget nyújt összerendezettebb, bonyolultabb mozgások, végül a tudatos és célszerű cselekvés kialakulására.

A marxista filozófia szerint „a természetben az élet és a fejlődés felöleli a lassú evolúciót is, a gyors ugrásokat, a fokozatosság megszakadását is" (Lenin). Az ember fejlődése folyamán, ennek megfelelően, a lassú mennyiségi változások láncolatába iktatva hatalmas minőségi átalakulások is vannak. Ilyenek az emberi tudatnak létrejötte, az első szerszámok — termelő eszközök — megalkotása, az emberi beszéd, gondolkodás, a szellemi munka képességének kialakulása.

*

A szellemi munkával kapcsolatos élettani ismereteink még meglehetősen korlátozottak, és a szellemi tevékenység kihatása a szervezetre nem teljesen ismert. Élettani szempontból a szellemi és fizikai munka közti különbség elsősorban abban van, hogy előbbinek energiaigénye és felhasználása kisebb. Feltétele a központi idegrendszer, az agykéreg fejlett állapota és normális anyagcseréje. Az idegsejtekben egyéb sejtekhez hasonlóan bonyolult anyagcserefolyamatok zajlanak le, bár összehasonlíthatatlanul kisebb mértékben. Mai eszközeinkkel — az elektro-encephalograph segítségével — az agy működését bizonyos fokig már mérni is tudjuk, és meg tudjuk állapítani, hogy szellemi munka közben az agykéreg sejtjeinek anyagcseréje megnövekszik. A kéreg különböző pontjairól ugyanis elektromos feszültségkülönbségek vezethetők le, melyek megfelelően felerősítve görbével ábrázolhatók. Nyugalmi állapotban, pl. alvás közben ritka nagy hullámok, míg olvasás közben más típusú szapora kis hullámokat tartalmazó görbe látható.

A szellemi munka az agysejtek működésének terméke, és amint mondottuk, feltétele a központi idegrendszer sejtjeinek normális anyagcserefolyamata. Ezen az alapon érthető, hogy bizonyos ideig végzett szellemi tevékenység a testi munkához hasonló elfáradással jár, és ennek megszüntetésére hasonlóan szükség van célszerű pihenők beiktatására. A túlzott szellemi megterhelés az egész szervezetet érinti, és súlyos, a lélektanból ismert megbetegedésekhez vezethet.

Többször felmerült már az a kérdés, hogy vajon az ember mai állapota végstádiumot jelent-e, a fejlettség legmagasabb fokát, vagy pedig várható-e további haladás.

A tudósok véleménye erre vonatkozóan megoszlik. *Wallace* úgy véli, hogy az ember szellemi képességének birtokában megváltoztatta környezetét, így az alkalmazkodáshoz szervezetének további változására nincs szükség. Huxley „during typ"-nek, vagyis nem változó típusnak nevezte a ma emberét. Szerinte „az ember nem a legtökéletesebbek fennmaradását teszi lehetővé, hanem azon munkálkodik, hogy a lehető legtöbben legyenek alkalmasak a fennmaradásra".

A paleontológiai leletek szerint valóban mintegy 50 000 év óta lényegesen nem változott az ember szervezete. Az is igaz, hogy az emberi faj fejlődésében ma már nincs szerepe a létért való küzdelemnek. *Timirjazev* szavai szerint „a létért való küzdelem tana nem lépi át a kultúrtörténet küszöbét. Az ember tudatos tevékenysége... arra irányul, hogy növelje a létfenntartáshoz szükséges eszközöket, vagyis gyengítse a küzdelmet". A *természetes kiválasztódástól*, a létért való küzdelem nyers törvényétől tehát független a mai ember fejlődése. Új tényezők érvényesülnek ezek helyett: az ember tudatos cselekvése következtében megváltozott életkörülmények, melyek minden bizonnyal módot nyújtanak a további fejlődésre.

Az ember testi változása az utolsó nagy periódusban is alig vehető észre, de annál inkább a szellemi fejlődés, és ez a folyamat nincs lezárva. A marxista dialektika tanítása szerint a dolgok örök mozgásban vannak, és a természet és ember egymásra hatása következtében az emberi szervezet állandóan változik. Ezt az előrehaladó változást bizonyos szempontból a történelmi kor emberén is észlelhetjük.

Az egyik tényező, mely az emberiség további fejlődésére kihatással van, a fizikai és szellemi munka közti különbség elmosódása. A termelés gépesítése, automatizálása következtében az emberek egyrészt mindig fokozottabb szellemi tevékenységre kényszerülnek, másrészt a munkakörülmények megjavítása következtében szervezetük mindinkább mentesül a káros hatásoktól. A tudomány haladása eredményesebbé tette a betegségek elleni küzdelmet, előtérbe került a megelőzés, csökkent a csecsemőhalálozás, és az átlagos emberi életkor meghosszabbodott.

A termelő munka egyre kevésbé igényel fizikai erőkifejtést, testet formáló szerepe tehát a jövőben feltehetően mindinkább csökkenni fog. Ezt a feladatot átveszi a célszerű testkultúra, a tömegsport, melynek eredményeképpen a sportteljesítmények — napjaink tanúsága szerint is — állandóan emelkednek. Egészségesen fejlett nemzedékek követik tehát egymást, és a tudomány vívmányai minden bizonnyal nem elsorvasztják, hanem továbbfejlesztik az ember testi és szellemi tulajdonságait.

A filogenezis végtelenből jövő lépcsőjén felfelé haladó ember, a homo sapiens előtt tehát *úgy hisszük, tovább emelkednek a lépcsőfokok, melyek most még csak sejtett magasságokba emelik őt.*

Az európai népi demokratikus államok új szocialista városai

Részlet Bak Borbála III. C. osztályos tanulónak az Országos Középiskolai Versenyen dicséretben részesített pályamunkájából.

Az irodalomtörténet eposzról beszélve különbséget tesz naiv és műeposz között. A naiv eposzt kollektív műalkotásnak tartják, amelynek szerzője ismeretlen, és maga az eposz a nép mondavilágából állt össze egésszé még a prehisztorikus korokban. A várostörténet is különbséget tesz nőtt és tervezett városok között. És ha az irodalomtörténet a naiv eposzokat nevezi kollektív műalkotásoknak, akkor a városesztétikának is joga van a várost az egymást követő nemzedékek kollektív műalkotásának tekinteni.

A nőtt városok kis magból indultak ki, egy-egy vár, átkelőhely körül csoportosultak és terebélyesedtek nagy, jelentős városokká. A tervezett városok nem kifejezetten kollektív műalkotások, a városok tervezői azonban mégis sokat átvesznek a nőtt városok alaprendszeréből és tagozódásából.

Mindkét várostípusnak van központja, ahol a közélet folyik, és a legjelentősebb középületek megtalálhatók. A tervezett városokban is van belváros, és ezt veszik körül a külvárosok, lakó- és iparnegyedek. A tervezett városoknál a tervező arányosan tudja elosztani a lakó-, üzlet- és iparnegyedeket.

A mai városrendezésnek az ésszerűséget és a célszerűséget kell szem előtt tartania, de mindemellett nem szabad elvetnie a szépségre törekvő javaslatokat sem.

A tervezett város egyik formája a szocialista város. A szocialista város fogalma először a második világháború után azokban az országokban alakult ki, amelyek a szocializmus, majd a kommunizmus építését tűzték ki célul. A szocialista városok mindig valamilyen szocialista cél megvalósításáért jöttek létre, a gazdasági élet egy-egy feladatának megvalósítását, illetve a gyárakban dolgozó munkások jólétét voltak hivatva biztosítani. A szocialista városban nincs különbség a külváros és a belső területek között.

Magyarország szocialista városai

Sztálinváros közműveinek szénnel való ellátására Komló, Magyarország második szocialista városa hivatott.

Komlón 1892-ben nyitották az első szénbányát, s ez 1909-ben kincstári bánya lett. Az állam kezelésében volt egészen a felszabadulásig. A felszabadulás előtt 50 vagon szén termelésére volt méretezve. A két világháború alatt sem csökkent a bánya termelése, mivel katonai irányítás alatt állt. A bánya üzemében 1945-ig nem igen történt változás, csak a huszas évek elején kezdték meg az erőmű bővítését a falu villamosítása érdekében. A termelt szenet eleinte Pécsre szállították, majd 1897-ben bekapcsolták a vasúthálózatba.

1947-ig a bányát nem lehet a korszerű bányák közé sorolni. A felszabadulás utáni kutatások igazolták hogy a komlói szén kokszolható. Ez megnövelte jelentőségét és szükségessé vált a bánya korszerűsítése. 1947-ben indultak meg az előkészítő munkálatok a bánya további fejlesztésére, és 1948 tavaszán megindult az ország legnagyobb aknájának a létesítése. Egész Európában páratlan aknamélyítés folyt, a zobáni ikeraknát 1000 méterre mélyítették.

A bányászok munkájának megkönnyítésére hivatott a gépesítés. 17—22 kg súlyú, sűrített levegővel működtetett fúrókalapácsokat használnak, szénfejtő kombájnokat, kaparószalagokat, szállítószalagokat, önműködő elektromos szállítóvonatokat alkalmaznak. A külszínről a bányába csukott, kisvasúti „pulmann-

kocsik" szállítják a bányászokat. A kokszgyártás megköveteli, hogy a nyers szenet még előkészítsék. Ezt a munkát is gépek végzik, majd a kokszolásra előkészített szenet vasúton szállítják Sztálinvárosba.

A bányászok egészségvédelmét szolgálja a bányához tartozó 450 személyes világos, korszerű fürdő a régi sötét, szellőzetlen fürdő helyett. Ez négyemeletes épület, minden emeletén a fürdő három részből áll: fehéröltöző (az utcai ruhát veszik fel a munkások), fekete öltöző (munkaruha felvételére) és a zuhanyozó. 56 C°-os gyógyvizet használnak zuhanyozásra, fürdés után kvarclámpákkal pótolják a hiányzó napfénymennyiséget.

A kibővített bánya mellett új lakótelep épült, mely lényegében négy kis falut egyesít: Komlót, Kisbattyánt, Mecsekfalvát és Mecsekjánosit.

1936-ban 260 lakóházban 2200 lakos élt. 1937-ben a lakóházak száma 360-ra emelkedett, a lakosok száma pedig 2600-ra. 1948-ban kezdődött meg Komlónak mint szocialista városnak építése. Először a kökönyösi dombon épült hét kőhomlokzatú házban 150 lakás. 1949 óta állandóan nőtt a lakások száma.

A város átkarolja az iparnegyedet, és peremén helyezkednek el nyugati irányban az egyes aknák. A város 138—140 ha területen (az ipari területeken kívül) hét szomszédossági egységből áll: kettő Kökönyösön, kettő Kenderföldön, három az ősközségben, illetve attól északnyugatra helyezkedik el. Egy-egy szomszédossági egység kulturális, szociális és kereskedelmi létesítményekkel együtt épült. Egy-egy egységben 3500—4500 lakás van.

Kökönyösön 1951-ben Lux Kálmán tervei alapján épültek a típuslakóházak. Ezekből 1952-re 256 lakás készült el. A fejlesztési terv sokat változott, mivel a tervezett lélekszám 15 és 46 ezer fő között ingadozott. Végső elgondolás szerint a lakosok száma 30 ezer lesz. Éppen ezért még 7500—8000 lakás építésével kell számolni, melyben a bányászok saját lakóházai és földszintes sorházai is benne vannak. Minden lakóegységhez egy-egy nyolc tantermes iskola kerül, két-két 70 fős óvoda, két-két 40—50 fős bölcsőde és 6—8 üzlet. Az 1953. év Komló építésének történetében fordulópont volt. Előre hozták a város- és lakásépítés határidejét. 1420 lakást kellett ennek alapján megépíteni, ezt csak az előregyártott elemekre támaszkodva lehetett megvalósítani.

A kökönyösi és kenderföldi területen ezért egy-egy előregyártóüzem létesült. Itt gyártották az ún. „szimkár" födémelemeket, lyukas vasbetongerendákat, tálcás födémelemeket stb. A kivitelezés ciklusos módszerrel történt. Az egyes munkaszakaszok elvégzésére brigádok alakultak, és ezek épületenként körülbelül négynapos eltolódásokkal végezték munkájukat. 1954-ben több modellház építését kezdték meg.

Komló belvárosának főterén elkészült a 80 szobás szálloda, mellette a városi tanácsház, államrendőrség és irodaház, valamint az új helyre telepített vasútállomás.

A város energiaellátását a helyi erőművön kívül az országos hálózat is biztosítja. A várost ivóvízzel a budafai fúrt kutak látják el. Az építkezések befejezésével — sőt még azt megelőzve — létesültek az utcákat összekötő terek és virágos parkok.

Komlót 1951-ben az első bányásznap alkalmából emelték szocialista városi rangra. Az ezévi tízéves évforduló alkalmából, augusztus 20-án ünnepélyeket tartanak, jelvényt adnak ki, és megjutalmazzák azokat, akik az építésben kitűntek, a Fő téren leleplezik Lenin szobrát.

Kazincbarcika a felszabadulás előtt kis falu volt az Északi-hegyvidékben, nevét is alig ismerték. A falu az ötéves tervek folyamán már 40 ezer lakosú várossá fejlődött.

Barcikán már a felszabadulás előtt is működött erőmű, ez azonban csak a legjobb minőségű szenet tudta hasznosítani. Mivel a Borsodi-szénmedence szene miocén korú, elég gyenge fűtőértékű szén, az erőműben nem kerülhetett felhasználásra, pedig az északi iparvidék egyre több energiát követelt. Az itt épülő hőerőműnek az volt a feladata, hogy a gyenge minőségű szén felhasználásával ellássa az északi ipartelepeket és bányákat, a Borsodi Vegyi Kombinátot, valamint az új épülő várost is. Az építkezést 1951-ben kezdték meg, és 1955. február 11-én már megkezdte az üzem az áramtermelést. Az erőmű kapacitása ma a legnagyobb Magyarországon: 150—200 ezer kW, és Európában a hőerőművek sorában jelentős helyet foglal el. Az erőművet előregyártott elemekből építették fel. Az előregyártott elemek alkalmazása az építőiparban ekkor még egészen új módszer volt. Az eddig kialakult gyártípusokkal szemben újszerű technológiát is vezettek be, a szenet futószalaghíd szállítja egy kilométer hosszúságban. Ezen 500 tonna szén emelkedik egy időben a magasba. Az üzem teljesen automatizált, és az egészségre káros munkafolyamatokat teljesen kiküszöbölték. Az erőmű — melyet csak a második ötéves tervben fognak befejezni — Európa első barnaszén erőművei között is előkelő helyet foglal el. Az erőműbe a felhasználandó szén a berentei szénosztályozóból kerül. A berentei szénosztályozó öt elkészült gépegysége a Sajó két partján elhelyezkedő szénbányák szenét osztályozza.

A fejlett agrotechnika megkívánja, hogy megfelelő mennyiségű műtrágya álljon rendelkezésre. A mezőgazdaság továbbfejlesztését szolgálja a Borsodi Vegyi Kombinát is, amely barnaszénből és a levegő nitrogénjéből állítja elő a nitrogén tartalmú műtrágyát. A Kombinát vertikális üzem; minden egysége egyetlen termék gyártását segíti elő. Az egyes üzemekben csak részfolyamatok játszódnak le. Az üzem négy egységből áll. Ebből az egyik egység a teljesen külön működő gyár, a szintézis üzem. A műtrágyagyár 41 m magas. 1955. augusztus 20-ra gyártotta le az első műtrágya adagot. Jelenleg az ország műtrágya gyártásának több mint a felét ez a Vegyi Kombinát biztosítja. A gyár a nitrogén műtrágya mellett 52%-os salétromsavat is termel.

Az Erőmű, a Vegyi Kombinát és az új város egyaránt nagy mennyiségű vizet igényel. Komoly gondot okozott a nagy vízigény kielégítése, mivel a Sajó vizét az özörényi papírgyár fenollal szennyezte. Ez a víz hűtővíznek megfelelt volna, azonban majdnem a Sajó egész vízkészletére szükség lenne ahhoz, hogy kielégítse a vízigényeket. Végül a Sajó és a Bodva összefolyásánál elterülő réten — Borsodszirákon — 24 kút építését vették tervbe, amelyből 16 már működik is. Egy-egy kút percenként több mint 400 liter vizet ad. A víz nyomócsöveken jut el a tárolókig.

Kazincbarcika — az új város — a Sajó és a Tarodna völgyében épül. Lakóinak száma (az Óvárossal együtt) 18 ezer, amely 40 ezer főre fog emelkedni. A város a már egyesített Sajókazinc és Barcika községből és a Tarodna patak torkolati területéből áll. Az egészen új város a Tarodna patak völgyében épült. Az első lakóház 1951-ben készült el, a „C" egységben 48 lakással. A város építését megnehezítette az 1953 előtt beálló munkaanyaghiány, majd 1953-ban a tömeges munkaerő elvándorlás. 1954-ben az építkezés üteme fellendült: felépítették az ezredik lakást, sor került a középületek építésére is, valamint befejezték a nyolctantermes iskolát, óvodát és bölcsődét. 1954 nyarán az első utca mellett már álltak a házak, és a második utca vonala is kezdett kibontakozni. A város lakóépületei, aszfaltozott útjai és parkjai minden igényt kielégítenek. Hivatalosan Kazincbarcikát 1954-ben nyilvánították várossá. A második ötéves terv a szükségletnek megfelelően meggyorsítja a lakásépítés ütemét. A lakóházakkal egyidejűleg épülnek a szociális, kulturális, egészségügyi igényeket kielégítő intézmények, valamint a

közigazgatási épületek is: az irodaház, a rendőrkapitányság, a Szénbányászati Tröszt székháza. Kazincbarcika egyike az ország első és legszebb szocialista városainak.

Várpalota három település egyesítéséből keletkezett; a tulajdonképpeni Várpalotából, az ettől négy km-re fekvő Pétfürdőből és a móri-fehérvári út mentén fekvő Inotából. Inota néhány évvel ezelőtt 2,5 km-re feküdt Várpalotától, a mai új lakónegyed révén már mindössze 0,5 km a távolság. Ezzel ellenkező irányban épültek az Erőmű, az Alumíniumkohó, illetve az ehhez kapcsolódó új lakónegyed. Bár közigazgatásilag eggyé lett a három település, mégis Pét és Inota ellentétes irányban terjeszkednek.

Várpalota 80 éve bányászati központ. 1945 után legfőbb feladat a bányaművelés megindítása volt. Az itt termelt szén nélkülözhetetlen a Péti Vegyiművek, az Inotai Alumínium Kohó, az Erőművek számára. A bánya, az erőmű és a kötélpálya a felszabadulás után azonnal állami kezelésbe került, így elkerülte azt a zökkenőt, amit az ország többi bányájánál a később bekövetkezett államosítás okozott.

Az első ötéves tervben tűzték ki célul a három település egyesítését, Pétet azonban egyelőre nem lehetett összevonni Várpalotával, hiszen négy km-re feküdt tőle. Inota csak 2 km távolságra volt, mégis az Alumíniumkohó és Erőmű között alakult ki a modern lakótelep. Az első ötéves terv Várpalota fejlesztésére 180 milliót irányozott elő. A lakótelep építése mellett Péten és Inotán a gyárüzemek létesítése jutott túlsúlyba. Inota és Pét között főleg családi, illetve ikerházak épültek. A 8-as számú műúttól É-ra tömbházak alkotnak lakótelepet, bár a kertes házak építésére való törekvés itt is érvényre jut. Ez az építkezési mód azonban a város belső területén nem oldható meg. A műúttal párhuzamosan 1950-ben épült a lakónegyed, melynek 64 lakása erkélyes megoldással készült. Ezek az erkélyek sem esztétikai, sem gyakorlati szempontból nem kielégítők, pihenést nem nyújtanak, és ezért főleg tüzelőanyagot tárolnak rajtuk. Mindezek ellenére a tömbházak tervezése nem elvetendő, a cél azonban az, hogy minél több lakás épüljön, minél olcsóbban, de úgy, hogy az esztétikai igényeket is kielégítsék. A lakások közművesítése lényegesen olcsóbban oldható meg tömbházak esetében.

Az építkezések hatalmas arányait a következő számadatok szemléltetik:

1954-ben	3218 lakás,
1955-ben	3443 lakás,
1956-ban	3508 lakás,
1957-ben	3697 lakás és
1958-ban	3800 lakás

épült. A mai belváros területén a régi kis házsorokat lerombolták, és helyükre 460 lakást építettek, egy vájárintézetet és a Palota Szállót. Magának a vájárintézetnek központba helyezése — mivel egy egész háztömböt elfoglal — lehetetlenné tette az üzletnegyed kialakulását. A Palota Szálló a városkép szempontjából eddig legjobban sikerült alkotás, és a gyakorlati igényeket is kielégíti, mert központi elhelyezkedésű.

Várpalota építkezését a nemzetközi szakemberek is megismerhették az 1958. évi nemzetközi építész-kongresszuson Moszkvában, ahol a magyar részről bemutatott három új város között szerepel.

Várpalota mezőgazdasági jellege egyre csökken az ipar javára, az 1954. évi tervek alapján. Ipari létesítményei közül legjelentősebbek az Alumínium Kohó, az Erőmű és a Vegyiművek. Magyarország energiagazdálkodása szempontjából egyik legjelentősebb alkotás a November 7. Inotai Erőmű, 100—150 ezer kW kapacitással. Az alumíniumkohó megépítése is jelentős feladat volt, hiszen ezzel

sikerült elérni azt, hogy a bauxitot és timföldet nagy részben hazánkban dolgozzák fel. A várpalotai üzemeket egyre bővítik, és korszerűsítik.

Mindazok a dolgozók, akik ezekben az üzemekben dolgoznak, és az új városban laknak, még magukban hordják a régi tulajdonságokat. Ezeknek hatása kétségtelenül visszásságokat okoz, melyek azonban az idők folyamán megszűnnek. Rájönnek a lakosok, hogy nem lehet az emeletes házakban malacot tartani, és megbecsülik az új lakások szépségét és kényelmét is.

Oroszlány a fiatalabb szocialista városok közé tartozik. 1500—2000 lakosú, főleg mezőgazdasággal foglalkozó kisközség volt a Vértes északi peremén. A szén bányászása külszíni kibúvások alapján indult 20—30 évvel ezelőtt. A falu és a környékbeli falvak lakossága foglalkozott csak bányászattal. A legújabb bányászati feltárások azonban olyan szénvagyont mutattak ki, amelynek alapján érdemes volt nagyobb ütemben megindítani a bányászást. A kapacitás növelését szükségessé tette az energiaszükségletek növekedése. Ennek következtében szükségessé vált a város fejlesztése is, 40 ezer főre tervezték. A bányászok részére három-négyemeletes modern épületeket építettek, két szoba összkomfortos lakásokkal. Megépítették a bányászati iparitanuló-iskolát, amelyhez bentlakásos kollégium is csatlakozik. Itt is megvalósításra került a különálló kis épületek építése, amelyeket egymástól parkok választanak el. A tervezett lakásoknak jelenleg körülbelül a fele készült el.

Oroszlányban a szenet főleg külszíni fejtéssel nyerik. Az itt bányászott szén azonban oly alacsony fűtőértékű, hogy azt hasznosítani nem igen lehetett. Ezért Bokodon — Oroszlánytól 3—4 km távolságra — egy olyan erőmű építését kezdték meg, mely ezt a rossz minőségű szenet használja fel az energiaellátásra. Az oroszlányi szén osztályozására, a külszíni műhelyek, raktárak, előkészítők céljaira, a vasútállomás bővítésére, patakszabályozásra 300 millió forintos beruházást eszközöltek. Oroszlányból a szenet megfelelő osztályozás után függőpályán szállítják Bokodra. Az erőmű jelenleg kivitelezés alatt áll, és befejezése 1962 őszére van tervbe véve.

A felsorolt városokkal nem zárul le a magyarországi szocialista városok sora. Napjainkban is szemtanúi lehetünk újabb szocialista városok megszületésének és növekedésének. Ezek az új városok is ipari létesítményeink mellett a szocializmus építésének jegyében születnek.

A felsorolt városok kialakult városképükkel mintegy példaként állhatnak az újabb szocialista városok tervezői előtt. Az itt szerzett tapasztalatok hasznosításával a jövőben kialakítandó új városok még jobban és még tökéletesebben fogják szolgálni a dolgozók egészségét, kényelmét és kulturális igényeit.

A „Fazekas Mihály" tanulmányi versenyek az 1960/61-es tanévben

Iskolánk tanári munkaközösségei és KISZ-szervezete ismét meghirdette az immár hagyományossá vált „Fazekas Mihály" tanulmányi versenyt. Ebben az évben is, a múlt évihez hasonló, tudományos színvonalú versenyre szólítottuk növendékeinket. A versenyeken iskolánk bármelyik tanulója részt vehetett egy, de több dolgozattal is. Tanulóink az elmúlt évi érdeklődést messze túlszárnyalva nagy számban pályáztak az egyes tárgyakból, és színvonalas dolgozatokat adtak be. A különböző tárgyakban összesen 336 növendékünk vett részt a versenyen.

Az elkészített pályaműveket a munkaközösségekből alakult bizottságok alapos elemzések alapján értékelték. A jeligével benyújtott munkák elbírálásánál elsősorban a dolgozatok tudományos színvonala volt a döntő. A pályázatok külső alakja, minthogy mindegyik géppel készült, kifogástalan és szép volt.

Az egyes tárgyakban a következő tételek közül választhattak tanítványaink:

1. *Magyar:*

1. Fazekas Mihály és a mai ifjúság
2. A mai magyar ifjúság problémái irodalmunkban
3. Saját vers, elbeszélés vagy jelenet

2. *Földrajz:*

1. Osztályom életének földrajzi vonatkozásai
2. Földrajzi tanulmányi kirándulásunk. (Földrajzi leírás)
3. A szovjet kőolaj hazánkban. (Tervezés)

3. *Kémia:*

1. A korrózió és az ellene való védekezés
2. A levegő nitrogénjének ipari hasznosítása
3. A kén és vegyületeinek ipari előállításai, felhasználási területei
4. A szénhidrátok mint a kémiai ipar nyersanyagai
5. Zsírok, olajok előfordulása, kitermelésük és feldolgozásuk

4. *Biológia:*

1. Valamely, a tananyagban szereplő anatómiai falikép készítése valamely állattörzs vagy osztály típusáról vagy valamelyik tanult növényrend típusáról. Az elkészített falikép részletes magyarázata írásban. (Méret: íves műszaki rajzlap)
2. Tananyag típusgyűjtemény. 25 db növény felszerelve, meghatározva
3. Egy gerinces csontvázának elkészítése
4. Az anyagcsere és szervrendszerének törzsfejlődéstani áttekintése
5. A magyar föld gyógynövényeinek jelentősége és gyűjtése

5. *Történelem:*

1. A parasztság helyzete és osztályharca a XIV—XVI. században Magyarországon
2. Magyar-lengyel történelmi kapcsolatok
3. Kerületünk fejlődése a Felszabadulás óta
4. Egy budapesti nagyüzem története
5. Kerületünk művészettörténeti emlékei (saját felvételekkel)

6. *Fizika:*

1. Alacsony hőmérsékletek előállítása és ennek gyakorlati jelentősége
2. A fényelektromos jelenség és néhány alkalmazása az automatizálásban
3. A tranzisztor működése és felhasználása a rádiótechnikában. Egy tranzisztoros zsebrádió elkészítése
4. A közegellenállás nagyságának bemutatására szolgáló eszköz készítése és az eszköz működési elvének leírása

7. *Angol:*

1. Alexander Pope: Solitude
2. Sir Walter Scott: Native Land
3. Arthur Symons: Amends to Nature

8. Latin:

1. Vergilius: Aeneis, negyedik ének. A Fama leírása

9. Német:

1. Johann Wolfgang von Goethe: Mit einem gemalten Band
2. Johannes R. Becher: Es wird gefragt...

A magyar, a történelem, a földrajz, a biológia, a kémia, a fizika tételek közül a tanulók egy tételt kiválasztva és ezt kidolgozva pályázhattak. Latinból, angolból és németből a kitűzött versek műfordítását kellett elkészíteni, és ezenkívül ismertetni kellett a vers írójának irodalmi működésével kapcsolatos kutatásaik eredményét is megfelelő idegen nyelven.

10. Orosz:

Osztályonként kétórás versenydolgozatot készítettek a legjobb orosz tanítványaink a következő témákból:

I. osztály — Fordítás magyarról oroszra (18 gépelt sor)
II. osztály — Levél szovjet barátomnak (fogalmazás)
III. osztály — Egy színházi estém (fogalmazás)
IV. osztály — Fordítás oroszról magyarra (17 gépelt sor)

11. Matematika:

Kétféle versenyen vehettek részt tanulóink. Először az évfolyamonként megrendezett fejszámolási versenyen, majd az ugyancsak évfolyamonként lebonyolított példamegoldó otthoni és zárthelyi versenyeken.

A benyújtott pályatételek és dolgozatok elbírálása után a bizottság az egyes tárgyakból a következő díjakat és helyezéseket javasolta:

Magyar:

II. díj „Mexiko", Vári Anikó III. C.

Földrajz

II. díj „Lővérek", Papp Anna III. A.
III. díj „Irénke", Korchma Enikő III. A.
„Les Beaux" Bednarik Irén III. B.
Könyvjutalom „Hazám", Kapássy Györgyi III. B.

Kémia:

I. díj „14261", Török Zsuzsanna III. C.
„Arthur de la Rive", Korchma Enikő III. A.
II. díj „Texas", Lánczos Ferenc I. D.
Könyvjutalom „Faraday", Lengyel Katalin IV. B.

Biológia:

II. díj „Fiziológia", Major Katalin III. B.
„Nem retikül a pásztortáska", Papp Anna III. A.
III. díj „Papaver Somniferum", Mosonyi Gyula II. C.

Történelem:

II. díj „A néppel tűzön-vízen át", Major Katalin III. B.
„Wawel", Ferencz Ilona III. C.
Könyvjutalom „Omnibus omnes", Vári Anikó III. C.

Fizika:

I. díj „Tanulni, tanulni, tanulni", Altmann Judit IV. B.
„Eppur si muove", Klement Katalin IV. A.
III. díj „28", Sere Izabella IV. C.

Angol:

I. díj „Waverley", Magyari-Kossa Gyula II. C.
„Fortissimo", Berényi Mária III. A.
III. díj „Aurora", Kathona Judit IV. D.
Könyvjutalom „Ember küzdj és...", Polgár Erzsébet IV. C.

Latin:

I. díj „Fortes fortuna adiuvat", Szaszik Edit IV. C.
II. díj „Tanulni, tanulni, tanulni", Altmann Judit IV. B.
„Ubi multa laus, ibi multa fraus", Rodé Judit III. A.
III. díj „Karthago", Vég Katalin IV. B.
„Astra", Tódor Margit IV. B.
Könyvjutalom „13461", Hriadlovszky Anna IV. C.
„Amans Amens", Major Katalin III. B.
„Aeneis", Kisgyörgy Eszter III. B.

Német:

I. díj „Eknathon", Zdeborszky György II. C.
„Wer reitet...", Rodé Judit III. A.
II. díj „Expresszionizmus", Major Katalin III. B.
Könyvjutalom „Erlkönig, Papp Anna III. A.

Orosz:

I. osztály:

1. Fornádi Ferenc I. D.
   Lipovecz Iván I. D.
2. Lapsánszky Beatrix I. A.
3. Láng István I. D.
   Mátrai Erzsébet I. A.
   Szakál Mária I. C.

1. I. D. osztály 3,9
2. I. A. osztály 3,31
3. I. B. osztály 2,82
4. I. C. osztály 2,68

II. osztály:

1. Ablonczy Éva II. B.
2. Takács Jusztina II. B.
3. Gyarmati János II. C.
   Uzoni Katalin II. B.
   Kovács Eszter II. A.

1. II. B. osztály 3,92
2. II. C. osztály 3,7
3. II. A. osztály 2,73

III. osztály:

1. Rodé Judit III. A.
2. Berényi Mária III. A.
   Kántor Éva III. C.
   Vári Anikó III. C.
   Zólyomi Judit III. C.

1. III. A. osztály 3,36
2. III. C. osztály 3,12
3. III. D. osztály 2,52
4. III. B. osztály 2,—

IV. osztály:

1. Simkó Erzsébet IV. D.
2. Podlussány Erzsébet IV. B.
   Nagy Edit IV. C.
3. Kanosik Margit IV. A.
   Szücs Ilona IV. D.
   Mocsai Ilona IV. C.
   Bíró Erika IV. D.

1. IV. D. osztály 3,68
2. IV. C. osztály 3,38
3. IV. A. osztály 3,28
4. IV. B. osztály 2,58

Az osztályok átlageredményeinek figyelembevételével megállapíthatjuk, hogy iskolánk legjobb oroszos osztálya a II. B. (3,9), a második helyen pedig az I. D. (3,9) osztály áll. Az osztályok rangsorolása a következő:

1. II. B. osztály 3,92
2. I. D. osztály 3,9
3. II. C. osztály 3,7
4. IV. D. osztály 3,68
5. IV. C. osztály 3,38
6. III. A. osztály 3,36
7. I. A. osztály 3,31
8. IV. A. osztály 3,28
9. III. C. osztály 3,12
10. I. B. osztály 2,82
11. II. A. osztály 2,73
12. I. C. osztály 2,68
13. IV. B. osztály 2,58
14. III. D. osztály 2,52
15. III. B. osztály 2,—

A MATEMATIKAI VERSENYEK

A) *A fejszámolási verseny*

I. osztály: 1. Hanák Péter I. D.
Lipovecz Iván I. D.
2. Szakál Mária I. C.
Komor Tamás I. D.
3. Gál Andor I. D.
Szegedi Péter I. D.
Takács Gabriella I. B.
Varga Magdolna I. C.

II. osztály: 1. Szidarovszky Ferenc II. C.
2. Ablonczy Éva II. B.
3. Farkas György II. C.

III. osztály: 1. Bellay Ágnes III. A.
Sunavecz Mária III. A.
Benczúr András III. D.
Schödl Ervin III. D.
2. Szirmay Tamás III. D.
Vári Anikó III. C.
3. Winkler Hedvig III. B.
Ferencz Ilona III. C.

IV. osztály: 1. Podlussány Erzsébet IV. B.
Hriadlovszky Anna IV. C.
2. Németh Zsuzsanna IV. C.
3. Döbrönte Zsuzsa IV. A.

B) *Feladatmegoldó verseny (zárthelyi és otthoni feladatokkal)*

I. osztály: 1. Komor Tamás I. D.
2. Hanák Péter I. D.
3. Lipovecz Iván I. D.

II. osztály: 1. Szidarovszky Ferenc II. C.
2. Lellei György II. C.
3. Uzoni Katalin II. B.
Farkas György II. C.

III. osztály: 1. Benczúr András III. D.
2. Bellay Ágnes III. A.
3. Horányi Katalin III. A.

IV. osztály: 1. Bíró Erika IV. D.
2. Gombás Mária IV. B.

A fenti helyezett tanulókon kívül a következők szép teljesítményükért dicséretben részesülnek: Mihályi Ilona I. A., Marinovszky Katalin I. B., Szakál Mária I. C., Krenner Zsuzsa II. B., Fixek Péter II. C., Kapássy Györgyi III. B., Winkler Hedvig III. B., Winkler Mária III. B., Bucsy Cecilia IV. D., Szirbucz Éva IV. D. osztályú tanulók.

A matematikai tanári munkaközösség kiváló teljesítményük alapján különösen kiemeli a következő tanulókat:

Komor Tamás I. D.
Szidarovszky Ferenc II. C.
Benczúr Anrás III. D.
Bellay Ágnes III. A.
Bíró Erika IV. D.

Magyarból a beérkezett pályázatok közül figyelemre méltó pályaműa „Negyvennégyesek" c. vers. Őszinte, helyenként megrendítő vallomás az 1944-ben született fiatalokról. Jó verselési készség, határozott, erős, sőt néha túlzó stílus jellemzi. (Szerzője: Vári Anikó III. C.)

Történelemből a legtöbb pályázóa lengyel-magyar kapcsolatok c. témát dolgozta ki. A választott téma kidolgozásánál a tanulók főleg a régi történelmi kapcsolatokkal foglalkoztak, és kevéssé tértek ki a népi demokratikus Lengyelország és Magyarország kapcsolataira. A legjobban sikerült pályamű szerzője törekedett a közös felületek kidomborítására, és ebben szép eredményt ért el. Nála is hiányzik a felszabadulás utáni időszak elemzése. (Szerzője: Ferencz Ilona III. C.)

A kémiából beérkezett értékes dolgozat a korrózióval foglalkozik. Igen lelkiismeretes, gondos és a korrózió elméletébe igen részletesen behatoló pályamű. Sok jó ábrát, diagramot alkalmaz, ezzel az elméleti részeket szemléletessé teszi. A tárgy iránti szeretet, a kémiában való jártasság tükröződik a dolgozatból. (Szerzője: Korchma Enikő III. A.)

Biológiából az Anyagcsere szervrendszer c. téma kidolgozója gondos és alapos pályamunkát adott be. Mélysége megfelel egy pályázaton megkívánt mértéknek. Kár, hogy szemléltető anyagot nem közöl. (Szerzője: Major Katalin III. B.)

Fizikából említésre méltó a tranzisztoros rádió elkészítőjének pályaműve. A mellékelt dolgozat részletesen ismerteti a tranzisztor szerepét a rádiótechnikában. Mind az elkészített készülék, mind az elméleti dolgozat alapos és komoly munkát igényelt. (Szerzője: Altmann Judit IV. B.)

Földrajzból egy tanulmányi kirándulással foglalkozó pályamű a dicséretet érdemlő dolgozat. Egy nagy kirándulásnak földrajzi, történelmi és művészettörténelmi anyagát ismerteti. Értéke, hogy elénk tárja a vidéknek (Győr, Sopron, Kőszeg, Szombathely) gazdaságföldrajzi eredményeit. Egyéni megfigyelései kissé szűk körre korlátozódnak. (Szerzője: Papp Anna III. A.)

Angolból a három vers magyaros fordítása, valamint az életrajzi ismertetés igen alapos és jó nyelvtudást elárulópályamű. A műfordításokban a versek modanivalóját és hangulatát, valamint versmértékét tanulónk igen ügyesen tolmácsolja. Az életrajzi ismertetésben magyar vonatkozásokat is említ. (Szerzője: Berényi Mária III. A.)

Latinból a kitűzött pályatétel megoldása nagy próba elé állította a versenyzőket. A jutalmazott pályamű a középiskolát meghaladó fokon oldotta meg a feladatot. Igen nagy gondot fordított a szöveg klasszikus metrumba öntésére. A műfordítás egyformán tanúskodik a tanuló latin tudásáról, a magyar nyelv tudatos ismeretéről, s végül, de nem utolsósorban formakészségéről. Vergilius életművének ismertetésében több nagyobb (Némethy Géza, Hegedűs Géza stb.) és kisebb tanulmány szolgált forrásul. (Szerzője: Szaszik Edit IV. C.)

Oroszból a versenydolgozatok közül különösen kiemelkedő munka mind nyelvi, mind tartalmi szempontból dicséretet érdemel. Az orosz nyelvű fogalmazásban ügyesen alkalmazza a megtanult oroszos szólásokat és nyelvtani formákat.

A kidolgozásra engedélyezett rövid idő alatt igen részletes levélben ismerteti szovjet barátjával hazánk fővárosának látványosságait. (Szerzője: Ablonczy Éva II. B.)

Németből a Goethe és Becher versfordítások igen jól sikerültek. Különösen a Becher vers fordítása érdemel említést. A fordító nem tartja magát az eredeti versmértékhez, de a maga választotta versmértékben gördülékenyen, botlás nélkül versel. Még nagyobb érdeme, hogy jól visszaadja mind az eszmei mondanivalót, mind Becher sorainak nemes pátoszát. Elmélyült komoly munkáról tanúskodik a két életrajz is. (Szerzője: Rodé Judit III. A.)

Matematikából a versenyeken résztvevő tanulók nagy száma azt mutatja, hogy tanulóink erősen érdeklődnek a matematika iránt. A sok kitűnő dolgozat közül a példamegoldó készségével és számolási készségével kiemelkedő dolgozat készítője messze a középiskolai szint fölött oldotta meg feladatait. A rendelkezésre álló idő alatt a legkitűnőbb megoldási lehetőségek alkalmazásával bebizonyította, hogy iskolánk legjobb matematikusa. (Szerzője: Benczúr András III. D.)

Az egyes versenyeken részt vett tanulók szereplése alapján az egyes osztályokat rangsoroltuk. A rangsorolásban az I. díj vagy helyezés 4 pontot, a II. díj és helyezés 3 pontot, a III. díj vagy helyezés 2 pontot jelentett, a könyvjutalomért 1 pontot kaptak tanulóink. Az ilyen értékelés alapján az 1960—61. tanévben megrendezett „Fazekas Mihály" tanulmányi versenyeken a legszebb eredményt a III. A. osztály tanulói érték el. A versenyeken összesen 44 pontot szereztek. A versenyeken legeredményesebben szerepelt Rodé Judit III. A. osztályos tanuló, aki 11 pontot szerzett.

Az előbb vázolt pontozás alapján az osztályok rangsorolása a következő:

1. III. A. osztály 44 pont
2. I. D. osztály 37 pont
3. II. C. osztály 28 pont
4. III. C. osztály 25 pont
5. IV. B. osztály 22 pont
6. IV. C. osztály 22 pont
7. III. D. osztály 15 pont
8. II. B. osztály 15 pont
9. IV. D. osztály 14 pont
10. III. B. osztály 14 pont
11. IV. A. osztály 6 pont
12. I. A. osztály 5 pont
13. I. C. osztály 5 pont
14. I. B. osztály 4 pont
15. II. A. osztály 2 pont

A versenyek legeredményesebb egyéni versenyzői:

1.	Rodé Judit	11 pont
2.	Major Katalin	10 pont
	Vári Anikó	10 pont
	Lipovecz Iván	10 pont
3.	Bellay Ágnes	8 pont
	Benczúr András	8 pont
	Szidarovszky Ferenc	8 pont

A szakmai munkaközösségek a beadott versenydolgozatokkal kapcsolatban a legkiválóbb pályázatokat külön is értékelték. Ezek az értékelések szolgáljanak tanulságul, és buzdítsanak mindenkit további kiváló munkateljesítmények elérésére.

A „Fazekas Mihály" tanulmányi verseny ebben a tanévben mind a színvonal, mind a résztvevők számát tekintve igen sikeres. Tanulóink megértve tanáraik buzdítását és jól felhasználva útmutatásaikat, dicséretes eredményeket értek el. Az egyes tantárgyak versenyét irányító tanárok számára mindig tanulságos látni tanítványaik tanulás- és tudásvágyát. A magasabb tanulmányi színvonal elérését a tanulmányi versenyek mindig támogatták és megmutatták, hogy csak kis buzdítás kell, és tanulóink a komoly iskolai munka mellett magas színvonalú pályaművek elkészítésére is vállalkoznak. A következő tanévben ismét megrendezzük tanulmányi versenyeinket, mert jól tudjuk, hogy ezzel az ifjúságunk lelkében rejlő és vérmérsékletéből adódó természetes tényezőket használjuk fel: az elismerésnek, az erők összemérésének, a győzelemnek a vágyát. Tanulmányi versenyeink tanulóinkat elevenebb munkára, kötelességteljesítésre ösztönzik, előkészítik az életben rájuk váró keményebb versenyekre, amelyekben meg kell állniuk majd a helyüket, ezenkívül a közösségért való áldozatkészséget is fejleszti az együttes versenyzés. Erre ösztönzi őket a VIII. ker. Kézműipari Vállalat vándorzászlója is, amelyet a legjobban szereplő osztálynak, a III. A.-nak az évzárón ünnepélyesen adtunk át.

Dlustus Béla
vezető tanár

NEGYVENNÉGYESEK

Írta: *Vári Anikó* III. C.

Tombolt az Őrület. Belekóstolt a vérbe,
S mert ízlett néki, még és még ivott.
Kurjongatott, a port is rúgta hozzá,
S csontvázzal verte be az ablakot.
Agyvelőt kívánt s emberszívet hozzá,
S a kocsmáros félt tőle, hát hozott,
A Földgolyó rezgett a rémülettől,
Sikoltott, bömbölt mint elátkozott.

Anyánk méhében ott sarjadt az élet:
Új ember tört a lét felé utat.
Hordozta édes kínját szívszorongva,
Felénk a szél hozott bús hangokat:
„El kell ma menni vén kaszás elébe,
Nem divat jönni a világra ma.
Az Őrület ma csontvázakkal játszik;
Meghalni kell, születni ostoba."

És mégis, mégis a világra jöttünk,
Csak azért is, bús dacból, makacsul.
Bölcsődalunk az Őrület danája,
Testünk földrengés ringatta vadul.

De itt voltunk. Bár senkitől se várva,
Bár küldve, űzve, „non grata" személy,
Hirdettük messze: „Csakazértis élünk;
A negyvennégyesek bús hada él!"

Rengett tovább is a Világ dörögve,
S mi szétszóródtunk, árva kis csapat.
A Halál vonzott mágnesként magához,
Kapkodva sírtunk karmai alatt.
Körmét húsunkba vájta, be a csontig,
A szívünk százezer kín járta át.
S mi mégis győztünk — vergődve, pihegve, —
Mégis megnyertük ezt a rút csatát!

Fejünk felett otromba gépek szálltak,
Anyánk melléből elapadt a tej,
A rémület vicsorgott ránk morogva,
Kis koponyánkat száz kés tépte fel.
De egyszer véget ért a Téboly éje,
S még mindig éltünk, negyvennégyesek.
Átérezve egy emberélet kínját,
Kínban megedzve lettünk emberek.

Alig eszméltünk fájó rémületből,
A Pénz üzent most ellenünk hadat.
Millió bankjegy táncolt körülöttünk.
„Uradnak ismersz, vagy megfojtalak!"
Őrült rikácsa zúgatta fülünket,
Tombolt és rombolt, ölt és kínozott.
Gyenge gyomrunktól felette az ételt,
S télen a kályhából tüzet lopott.

Mi tűrtünk mindent néma szenvedéssel,
S bár ellenünk tört Élet és Halál,
Kemény acéllá edződött a lelkünk,
Mely millió ostromnak ellenáll.
A gyilkos Pénz nem törte meg szívünket;
Hiába küzdött örjöngőn velünk
Ember s Anyag. Romok felett daloltunk,
S nem tudták kioltani életünk.

Az Idő sorra állította őrként
Hű katonáit: a bús éveket.
Állván a vártán, csak a váltást várták:
Ha jön a másik, az egyik mehet.
Nyugalom, béke lengte be a tájat,
Csak az éj hozta meg a rémeket.
Lappangva, csendben vajúdott a Gazság,
S megszületett a Testvérgyűlölet.

Bús lázadók a Semmiért csatáztak,
Öltek és haltak gyáván, ostobán.
Fejünk szédült, fülünkbe átok zúgott,
És mi csak néztünk, félve, tétován.
Volt, akit messze elsodort a szélvész;
Volt, aki meghalt, nem tudván, miért;
Volt, aki fegyvert fogott vére ellen;
Öröm révébe egyikünk sem ért.

Megfogyva számban; hitben és reményben
Elszegényedve, újabb keserű
Tapasztalattal fiatal agyunkban,
Már nem is hittük, hogy van Szívderű —
Összeszorítva keményen fogunkat,
Nem vágyva, várva többé semmire,
Csak mentünk egyre megkezdett utunkon,
Huszadik század milljom gyermeke.

Itt vagyunk mégis! Százezer veszély közt
Megmenekülni: szinte már csoda.
Lelkünk erős lett. Ifjú életünket
Megvenni tőlünk nem fogják soha!
Öklünk, fogunk szilárdan összezárva,
Léptünktől messze döng a földgolyó.
És lassan újra van hitünk és álmunk,
Mert szép a Küzdés, küzdve élni jó!

A Múlt galád, de a Jövő miénk lesz,
Mi vívjuk azt ki, bátor ifjúság!
Sosem lesz többé nemzedék ilyen bús,
Ennyi kínt sohasem lát a Világ.
Gyermekei a Háborúnak, Rémnek,
Mi tesszük életté az életet;
Békét és boldogságot hintünk szerte,
Harcokban felnőtt negyvennégyesek!

IDEGEN NYELVŰ KLUBNAPOK

Orosz nyelvű klubnap

Az idegen nyelvű klubnapok közül elsőnek az orosz klubnapot rendeztük meg. A műsor összeállításakor az lebegett szemünk előtt, hogy minél több tanuló szerepeljen, és a műsor mindenki számára érthető, szórakoztató legyen. Az orosz nyelvet tanító tanárok nagy buzgalommal láttak hozzá a szereplők kiválogatásához. A tanulók lelkesen jelentkeztek a legkülönbözőbb szerepekre, és könnyű volt a legügyesebb tanulók közül a legjobbakat kiválogatni. A műsor első részét a nagy orosz író, Lev Tolsztoj halála 50 éves évfordulója megünneplésének szenteltük. A műsor másik részében arányosan zenei és prózai számok váltakoztak egymással. A hangulatot közös énekekkel emeltük.

A klubest műsora a következő volt:

1. Köszöntő
2. Lev Tolsztoj, a nagy orosz író. Megemlékezés Tolsztoj halálának 50 éves évfordulóján (Maxim Gorkij szavai). A megemlékezést tartotta: Rodé Judit III. A.
3. Lev Tolsztoj: A paraszt és a földesúr. A mesét elmondta: Lipovecz Iván I. D.
4. Bednij A méhecske c. versét szavalta: Pintér Edit II. B.
5. Csajkovszkij: Nápolyi tánc. Zongorán előadta: Várszegi Emőke II. B.
6. Puskin: Ön vagy te. Szavalta: Isaszegi Ilona II. B., Sadovszky Olga II. B.
7. Moszkvai esték. Közös ének
8. Puskin: Annához. Szavalta: Tóth Mária III. A., Gődér Judit III. A.
9. Szolovjev: Moszkvai esték. Énekelte: Máté Erika I. A. Zongorázott: Kontra Ildikó I. A.
10. Majakovszkij: Vers a szovjet útlevélről. Szavalta: Vaskor Mária IV. D., Bucsy Cecilia IV. D.
11. Kabalevszkij: Kis keringő. A bohóc. Hegedűn játszotta: Berényi Mária III. A. Zongorázott: Eisler Annamária III. A.
12. Iszakovszkij: Szolgálatból a határőr. Szavalta: Podlussány Erzsébet IV. B., Kamocsay Ildikó II. A.
13. Blanter: Szállnak a vándormadarak (Iszakovszkij verse). Közös ének
14. Szimonov: Várj rám. Szavalta: Csonka Erzsébet IV. C., Hiba Erzsébet IV. A.
15. V. Szedoj: Este a Parton. Énekelte: Kamocsay Ildikó II. A., Domonkos Zsuzsa I. C., Botond Katalin II. A. Zongorázott: Rédey Györgyné
16. M. Levitin: Így szokott lenni... vidám jelenet. Előadta: Kaszab Piroska II. B., Mádi Szabó László I. D., Láng István I. D.
17. Az igazgató zárószavai

A műsort ismertette Rodé Judit III. A.

A műsoron szereplő verseket először oroszul, majd pedig magyar műfordításban adták elő tanulóink. A műfordítások között szerepelt tanulóink munkája is. (Pl.: Sadovszky Olga II. B.)

Az orosz klubdélután műsora igen nagy hatást tett tanulóinkra. Egyrészt a szereplő tanulók bátorságot, önbizalmat merítettek abból, hogy orosz nyelven a nagy nyilvánosság előtt szerepelhettek, másrészt a klubdélutánon megjelent tanulók meggyőződhettek saját nyelvtudásuk minőségéről abból, hogy mennyit értettek meg az előadott orosz számokból. A tanároknak pedig ez a műsor megmutatta, hogy tanítványaik igen sokra képesek, csak bízni kell bennük.

Dlustus Béla
vezető tanár

A klubdélután mint a nyelvtanítás egyik eszköze

Az iskolai tanulás és az élet kapcsolatának megteremtése oktatásügyünk egyik középponti problémája, amiről bizonyára fölösleges volna általánosságban beszélnem. Ha az iskola, az elmélet elszakad az élettől, a gyakorlattól, akkor az élet s a gyakorlat szempontjából fölöslegessé, céltalanná válik, hiszen a gyakorlatnak olyan iskolára van szüksége, amely az életre, az elvégzendő feladatokra készíti elő, teszi képessé a fiatal nemzedéket.

Az iskola és a gyakorlati élet közötti kapcsolat jelentősége nem kisebb akkor sem, ha a tanulóifjúság szemszögéből vizsgáljuk. A gyermek és az ifjú már öntudatlanul is, később tudatosan is arra készül, hogy majd mint felnőtt megállja a helyét az életben, a társadalomban. A kislányok játéka a babával, a fiúk barkácsolása, katonásdija ennek a törekvésnek első megnyilvánulása. Az ifjúsági szervezetben való részvétel, a táborozás romantikája azért ragadja meg a serdülő ifjúságot, mert ott már kicsiben társadalmat építhetnek, amely többé-kevésbé hasonlít a nagyok társadalmához, s ebben a gyermek-társadalomban felelős funkciókat látnak el. Elgondolkoztató minden pedagógus számára, hogy milyen lelkesedéssel, fáradhatatlan bugalommal igyekeznek elsajátítani a fiatalok azokat az ismereteket, amelyek az ő kis társadalmukban betöltött funkció jobb ellátására képesítik őket. Az ifjúság lelkesen, szorgalmasan tanul, ha úgy érzi, hogy az életben szükséges tudást, ismereteket szerez, de nem lendül bele szívvel-lélekkel a tanulásba, ha úgy érzi, hogy az csupán iskolai kötelesség. A tanuló fiatalságnak ezt a beállítottságát már a rómaiak felismerték, amikor nyomatékosan leszögezték a tanuló ifjúság számára: „Non scholae, sed vitae discimus."

Más dolog azonban valamit elméletileg kijelenteni, és más ugyanezt az igazságot tapasztalattá, élménnyé tenni a tanulóifjúság körében. Minden tudományszak lehetőségeinek keretei között törekszik arra, hogy ezt az élményt biztosítsa a tanulóknak. A növény- és lepkegyűjtés csak úgy, mint az irodalmi önképzőkör, színjátszó együttes, énekkar, zenekar vagy a földrajzi-történeti tanulmányi kirándulás azt a célt szolgálja, hogy megteremtse a tanuló számára a kapcsolatot a tananyag és az élet valósága között. Ezen a régóta helyesnek ismert úton jelent korszakalkotó lépést napjaink legjelentősebb oktatásügyi kezdeményezése, a politechnikai oktatás is, amely a mai nagyüzemi termelés és az iskolai oktatás között akar egészen újszerű módszerrel élő kapcsolatot teremteni.

Hogyan viszonylanak ezek a problémák és igazságok a nyelvtanításhoz, különösen a kezdő fokon történő nyelvtanításhoz? Bizonyára minden nyelvszakos kolléga tapasztalta már, aki felnőttek nyelvoktatásával is foglalkozott, hogy milyen más szorgalommal és energiával készül a felnőtt a nyelvpótlékkal járó középfokú vagy felsőfokú nyelvvizsgára, mint az első vagy másodikos gimnazista az iskolai nyelvórára. Valljuk be, pedagógusok, hogy az iskolai nyelvtanulásban résztvevő tanulók nagy többségénél nem tapasztalhatunk olyan érdeklődést, szorgalmat, ami az illető átlagos és általános iskolai kötelességérzetét meghaladná. Pedig idegen nyelvet belföldön csak az fog megtanulni, akinek ez szenvedélyévé válik. Hogyan lehetne ezt a szenvedélyt, ezt a személyes ambíciót felkelteni a tanuló ifjúságban? Hogyan lehetne elérni azt, hogy tanulóink elgondolják magukban, milyen jó is volna folyékonyan beszélni németül? És utána hogyan lehet beléjük szuggerálni a második fontos gondolatot: „De hiszen ez nem is lehetetlen." S végül a harmadikat: „Ehhez azonban nagyobb energiát kell a nyelvtanulásra fordítanom."

A pedagógia mindenkor igyekezett ezt a gondolatot sugalmazni a tanulóknak. Maga a tananyag, annak érdekessége, az irodalmi alkotások és szemelvények tanítása mind ezt a célt kívánja szolgálni, s a pedagógus még fokozza erőfeszítéseit képek, esetleg vetített képek vagy filmek bemutatásával, magnetofon-szalagok lejátszásával, stb. Mindez igen fontos és hasznos, de tapasztalatom szerint a tanulóifjúság nagy többségénél nem elegendő ahhoz, hogy a nyelvtanulást személyes üggyé, egyéni törekvésévé tegye. A személyes élményhez az kell, hogy a tanuló a való életben lássa a kérdéses ismeret alkalmazását olyan fokon, ami számára vonzó, de nem reménytelenül távoli, elérhetetlen. Nyelvtanulásnál ezt az élményt az jelenti, ha a tanuló az életben (nem tantermi feltételek és tankönyvi anyag keretében)

részesévé válik az idegen nyelv megértésének és aktív kifejezésének, röviden: ha németek társaságába kerül, ahol csak saját nyelvismerete segítségével és annak szűkebb vagy tágabb határain belül tudja megértetni magát. Sajnos, a pedagógus kezében nincsenek olyan eszközök, melyekkel ezt a helyzetet tanítványainak biztosíthatná (pl. egy németországi utazás keretében). Ezt igyekszik pótolni a német klubdélután, ami lényegében nem más, mint mesterségesen előállított német atmoszféra. Amilyen mértékben sikerül a pedagógusnak a klubdélután atmoszféráját németté tenni, olyan mértékben váltja ki a klubnap a résztvevőkből az említett élményszerű hatást. Ennek egyik eszköze a tanulók minél nagyobb részének aktív szerepeltetése.

Az előttünk lefolyt klubdélután keretében az életszerűség és németnyelvűség kívánalmát azzal sikerült a szokottnál nagyobb mértékben biztosítani, hogy egy élő, magyarul nem tudó német lány is szerepelt a műsorban, éspedig a legvalószínűbb minőségben: mint német turista, aki Budapestre érkezik. Vendégszereplőnk részt vett a próbákon, ismételten több órát töltött tanítványaimmal. Így sokaknak volt alkalmuk német tudásukat a gyakorlatban kipróbálni, azok pedig, akiknek a tudásuk és a merszük nem volt elegendő, egészséges és jóhatású irigységgel nézték az ügyesebbek, tehetségesebbek beszélgetését.

Most néhány szót szeretnék szólni a klubdélután szervezéséről és kivitelezéséről. Amikor januárban megkaptam a feladatot, hogy német klubdélutánt kell tartanom, komoly probléma előtt állottam: hogyan is állítsam össze a műsort. Legelőször a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium német nyelvű tanszékének vezetője, Kaszab Andor elvtárs sietett segítségemre, rendelkezésemre bocsátotta a németországi diapozitíveket és Grimm mesét gramofon-lemezen. Ez utóbbi igen jelentős szerepet töltött be, ugyanis a tanulókkal először ismételten meghallgattuk a lemezt, hogy a helyes kiejtés beléjük rögződjék. Így a szövegmondás állandó kontrolljára is volt lehetőség. Ezután a tanulók öntevékeny közreműködése következtében alakultak ki az egyes műsorszámok. Az összes osztályokban versenyt hirdettem annak érdekében, hogy ki tud valami szép verset, műfordítást találni. Ez a fogás nagyon jónak bizonyult, mert a tanulók egyre-másra jelentkeztek, hogy ezt is meg azt is adjuk elő, szinte versengtek érte, hogy minél többen szavalhassanak. Itt nagy pedagógiai tapintatra volt szükség. Ügyelni kellett arra, hogy minden osztályból szerepeljenek tanulók, ahol csak német nyelvtanítás folyik. Legyenek leány és fiú szereplők, mert két fiúosztályban is folyik német tanítás. Miután a válogatás nehéz munkája megtörtént, következett a begyakorlás komoly feladata. Itt azt a tanácsot adtam tanítványaimnak, hogy a szerepeket, verseket olyan jól kell tudniuk, hogy még álmukban is el tudják mondani. Ez, úgy látszik, szintén mély nyomot hagyott lelkükben, mert volt olyan tanuló, aki éjjel 2-re felhúzta óráját, és akkor is elmondta a szöveget. Az első előadás alkalmával sikerült olyan lelkiállapotba hozni a tanulókat és velük együtt magamat is, hogy szinte nem is tudtunk a megelőző napokban másra gondolni, mint a német klubnapra. Hogy a kiválogatásnak milyen nagy jelentősége volt, azt az bizonyítja, hogy olyan tanuló, aki németből bukásra állt, de neki tetsző szerephez jutott, azóta lelkesülten tanulja a német nyelvet. Volt, aki bár elég jól haladt, de érdeklődését nem sikerült még megfelelő mértékben felkelteni; mióta a német klubnapon szerephez jutott, szinte kicserélték: az órákon felmutat, figyel és érdeklődik.

A szövegek, szerepek betanulása sok-sok gyakorlást igényelt, szinte azt lehet mondani, hogy heteken át minden szünetben valamelyik tanulót tanítottam és kikérdeztem. A legnagyobb gond a lelki összeszedettség és fegyelem elérése volt. Szinte reménytelen erőfeszítésnek látszott, hogy megtanítsam őket helyesen,

egyenesen állni, rendesen meghajolni, és főleg hangosan beszélni. Ezen a téren már olyan messze kellett mennem, hogy kijelentettem, aki halkan beszél vagy felel az órákon, az egy jeggyel rosszabb osztályzatot kap.

Befejezésül és összefoglalóan szeretném megállapítani, hogy a klubdélután előkészítésével járó nem csekély munka, tapasztalatom szerint, bőségesen meghozta gyümölcsét. Ezt az időt és energiát a tananyag elmélyítésére nem lehetett volna fordíttatni a tanulók érdeklődésének hiánya miatt. De a klubdélután segítségével sikerült a német nyelvtanulást a tanulók érdeklődésének középpontjába állítani, személyes élménnyé és személyes ambícióvá tenni. Természetesen ez nem pótolhatja, nem helyettesítheti a klasszikus iskolai módszerekkel történő nyelvtanulást, amit nagy hiba volna lebecsülni. Ahhoz azonban, hogy az iskolai nyelvtanítás a tanulók szívügyévé váljék, a klubdélután és más hasonló kísérletek döntően hozzásegíthetnek. Ezért úgy vélem, hogy a kérdéssel metodikai szempontból is érdemes volna behatóbban foglalkozni.

Valló Józsefné
tanárnő
a német klubnap rendezője

A német klubdélutánt először 1961. március 22-én rendeztük meg a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium dísztermében. Az előadás jól sikerült, úgyhogy 1961. április 26-án megismételtük nagyobb, meghívott közönség jelenlétében. Német részről jelen volt Hans Schober, a Német Kulturális és Tájékoztató Iroda vezetője, Genosse Hess, a Budapesten tanuló német diákok intézetének vezetője, valamint a német követség egy képviselője.

A műsor a következő volt:

1. Haydn: Menuette; Schubert: Impromptu. Előadta az iskola vonós zenekara.
2. Találkozás egy német kislánnyal, Annemarie Graf Studentin, Major Katalin III. B.
3. Bertold Brecht: Die Häuser... Zavagyák Edit, Hettmann Zsuzsa, Takács Gabi és Márton Katalin I. B.
4. A német nép nagy mesterei szóban és zenében.
   a) Beethoven:
   Egy anekdota ..... Hardy Ildikó I. A.
   Für Elise ..... Várszegi Emőke II. B.
   b) Goethe:
   Mailied ..... Halász Aranka III. B.
   Egy anekdota ..... Erődi Mariann I. B.
   Nähe des Geliebten .... Takács Éva és Munkácsy Ágnes I. B.
   Meister des Aphorismus . Csánky Hajnal és Katona Vali IV. C.
   c) Mozart: Alla turka
   Schubert: Es- dur impromptu. Gyócsi Vera I. B.
   d) Schiller: Die Teilung der Erde. Mádi Szabó Gábor I. D. és Bende Katalin II. A.
5. Német népdalok: Zwischen Berg... Sandmännchen... Jagdruf... előadta az I. B. osztály
6. Vetített képek Németországból. Annemarie Graf, Szabó Piroska I. B. Daxkobler Éva IV. C.

7. Es kommt der Mai... dal. Máté Erika és Konta Ildikó I. A.
8. Johannes Becher: Das alles... Kurunczi Vera és Bodor Klári II. A.
9. Grimm: König Drosselbart (színdarab). Királylány: Szatmári Judit II. B. Rigócsőr király: Szabó Csaba III. D. Király: Muzsay András I. D. Szakácsnő: Bakó Zsuzsa II. B. Mesélő: Gyócsi Vera I. B.
10. Búcsú a német lánytól: Annemarie Graf és Major Katalin III. B.
11. Händl: Győzelmi kórus. Előadja az iskola leánykara, vegyeskara és zenekara.

1960. december 21-én tartottuk az *angol klubestet*. Műsorát már két hónappal előbb Dlustus Béla és Polgár Gizella angol tanárok állították össze. Az I. osztályosok kivételével valamennyi angolul tanuló csoportunk növendékei szerepeltek. Szívesen vettek részt ebben a munkában, és nekik is örömet okozott a műsor sikere. Különösen jól sikerült a színdarabrészletek, illetve jelenetek előadása. Ezek közül is kiemelkedik a II. C. osztály angolul tanuló csoportjainak teljesítménye, akik a „Szentiványéji álom"-ból adtak elő egy részletet igen ügyesen, határozott színészi tehetséggel és jó angol kiejtéssel. Fokozta a hatást, hogy a szereplők színpadi ruhát viseltek. Hasonlóan ügyes volt a III. D. fiúosztály is; a szereplők maguk dramatizálták tankönyvük egy részletét: Dickens Copperfield Dávidjának egyik jelenetét. A harmadik rövid tréfás jelenet szintén jól sikerült, de a benne levő sok ismeretlen kifejezés miatt már csak azok számára volt érthető, akik az angol nyelvet régebben tanulják. Értelmesen és jó kiejtéssel mondta el Katona Valéria IV C. osztályos tanuló az összekötő szöveget, melyben az egyes írókra vonatkozó leglényegesebb tudnivalókat foglalta össze. Szavalóink közül igaz átéléssel, sok melegséggel és szép kiejtéssel adott elő Hiba Erzsébet IV. A. osztályos és Szalai Mária III. A. osztályos tanuló. Kevésbé sikerültek a klubest résztvevőinek közösen előadott énekszámai, mert azokat mindössze egyszer gyakorolták az énektanár jelenlétében. A műsor végig változatos volt, és lekötötte a hallgatóság figyelmét. Több, hazánkban tanuló külföldi diák is megjelent klubestünkön, főképpen egyiptomiak. A műsort tánc követte, de az a kis tanterem, melyet a Fővárosi Szeminárium rendelkelkezésünkre bocsátott, erre a célra kicsinek bizonyult. Kár, hogy a Fővárosi Szeminárum nem adta át nekünk a dísztermét, így ugyanis nem volt színpadunk, és a jelenetek rendezése sok problémát okozott.

Műsor

1. Üdvözlés
2. Irodalmi bevezető. Az angol reneszánsz (Katona Valéria IV. C.)
3. Shakespeare: 116. szonett „Love and Time" (Daxkobler Éva IV. C.)
4. Shakespeare: 75. szonett „So are you to my thoughts" (Hiba Erzsébet IV. A.)
5. Gerschwin egy darabját zongorán előadja Windisch István
6. Részlet a Szentiványéji álomból. Előadja a II. C. fiúosztály
7. Közös éneklés. Burns: Should auld Acquintance...
8. Burns: John Anderson (Lenti Eszter III. C.)
9. Burns: My Heart is in the Highlands (Szalai Mária III. A.)
10. Közös ének: Tarpaulin Jacket
11. P. B. Shelley. Összekötő szöveg: Katona Valéria IV. C.
12. Shelley: Song (Csohány Katalin IV. A.)
13. Fiúosztályok közös éneke

14. Az angol realizmus kora. Összekötő szöveg: Katona Valéria IV. C.
15. Dramatizált részlet a Copperfield Dávidból. Előadja a III. D. fiúosztály.
16. Közös ének „There is a tavern in the town".
17. Longfellow és E. B. Browning versek (Gyarmati János II. C.)
18. Tréfás jelenet „The never-never nest" (by Cedric Mount) Előadja: a IV. D. leányosztály.

Francia klubdélután

Az iskola francia nyelvet tanuló növendékei (az I. C., II. C. és III. C. osztály tanulói) 1961. május 9-én tartották francia nyelvű klubdélutánukat. A kulturális program két részből állt:

1. Franciaországot és a francia életet, műveltséget nagy vonalakban bemutató kiállításból (ennek értékes képanyagát a Magyarországi Francia Intézettől kaptuk kölcsön).

2. Francia nyelvű műsoros előadásból.

Az egyórás műsorban az aránylag kis létszámú tanulócsoportok csaknem minden tagja szerepelt. Az előadásra Lux Lászlóné, az iskola franciát tanító tanára készítette elő a tanulókat; de alkalmat adott a diákok önálló kezdeményezésére még a műsor összeállításában is. A tanulók a klubnapra nagyon lelkesen készültek, és mind az előadás, mind a kiállítás megérdemelt sikert aratott.

Műsor

1. Köszöntő. Ferencz Ilona III. C.
2. Marseillaise, Carmagnole } (karének)
3. Molière: Le bourgeois gentilhomme (részlet). Bevezető: Mosonyi Gyula II. C. M. Jourdain: Magyari-Kossa Gyula II. C. M. le Philosophe: Szmrecsányi Miklós II. C.
4. Francia népdalok. Szólót énekelt: Szecsey Margit I. C., Domonkos Zsuzsa I. C. és az I. C. osztály tanulói.
5. Chopin: A- moll etüd. Vető István II. C.
6. Victor Hugo: Automne.
   Jacques Prévert: Familiale.
   Eredetiben és saját fordításában: Vári Anikó III. C.
   Verlaine: Chanson d'automne. Vári Anikó III. C.
   Tóth Árpád: Őszi chanson. Krén Sarolta III. C.
   Szabó Lőrinc: Őszi dal. Sántha Anikó III. C.
7. Rostand: Cyrano de Bergerac (részlet). Cyrano: Fehérvári Laura III. C. Roxane: Nagy Erzsébet III. C. Bevezető: Zólyomi Judit III. C.
8. Trois jeunes tambours: Kántor Éva III. C., Szmrecsányi Miklós II. C., Magyari-Kossa Gyula II. C.
9. Apollinaire: Le Bestiaire ou le Cortége d'Orphée. Franciául: Dérer Miklós II. C. Magyarul: Vlasits Ernő II. C.
10. Paul Fort: La ronde. Szavalókórus. (A III. C. és II. C. osztály növendékei.)

Tanulóink iskolán kívüli kulturális szereplése

1. Az idei Bartók-év zenei ünnepségei keretében rendezte meg a VIII. kerületben szemléjét a Nagybudapesti KISZ-bizottság. Iskolánkra a tavaszi szünet első napján, április 2-án került sor. Tizenkét számból álló műsorunknak a „Mi dalaink" címet adtuk. A bevezető szöveget Major Katalin III. B. o. tanuló írta és mondta el, valamint ő szavalta Juhász Gyula: „Új vallomás" c. versét is. A műsor többi számát az énekkar, a vonós zenekar, zongora-, ének-, és hegedűszólistáink játszották. A műsor összeállításának újszerűsége, valamint az előadás minősége igen megnyerte a szakbizottság tetszését, és munkánkat egy szép nagyméretű porcelánvázával jutalmazta.

2. Június 7-én a VIII. kerületi Szemle legjobb együtteseinek díszhangversenyén iskolánk kórusa 4 önálló számmal vett részt, azonkívül a Ságvári Endre és Zrínyi Ilona gimnázium énekkarával közösen szólaltatta meg Händel Győzelmi kórusát, az egyesített Zrínyi—Fazekas zenekar kíséretével.

3. Május 28-án tartotta jubileumi csapatösszejövetelét a Bacsó Béla úti általános fiúiskola 626-os sz. Esze Tamás Úttörő csapata. Ezen Bakó Ágnes elvtársnő, MSZMP Központi Vezetőségének és Budapesti Bizottságának tagja, a VIII. ker. pártbizottság első titkára adta át a Budapesti Pártbizottság vándorzászlaját a kiváló úttörőcsapatnak. Az ünnepi műsort — az úttörők felkérésére — iskolánk leánykórusa szolgáltatta 7 műsorszámával.

4. Május 9-én a Vörösmarty Gimnázium dísztermében rendezett „Szellemi vetélkedőn" iskolánkat egy öttagú csoport képviselte Clauser Zuzsa III. A. vezetésével. A résztvevő 7 csoport közül a mienk a II. helyen végzett. A versenyző csoport tagjai: Clauser Zsuzsa III. A., Tarr Gábor II. C., Lipovecz Iván I. D., Muzsay András I. D., és Zahumenszky István I. D. Jutalmul oklevelet és egy-egy golyóstollat kaptak. A vetélkedő kérdései a békeharccal voltak kapcsolatosak. A játékot Kovács Barna, a Magyar Rádió és Televízió Ifjúsági Osztályának szerkesztője vezette.

Szücs Gergely Miklós
tanár

A bábcsoport

Már az 1955-56-os tanévben megalakult bábcsoportunk a Homok utcai általános iskola tanulóiból.

A bábszakköri órákon bábtörténetet, tervezést, festést, szabás-varrást, díszletkészítést, mozgástechnikát és értelmes, szép beszédet tanultak a csoport tagjai a betanult és előadott színdarabokból. Ezek: A cica és a nyúl, Muzsikáló Mackó, Maki majmot megnevelik, Jancsi és Juliska, Okos Kata, Kettőt egy csapásra, Csizmás Kandur, Zuzu, a csokoládébaba, Tapsika és a Ravaszdi, Mókaiskola, A katicabogár meséi.

Előadásaink célja a szórakoztatáson kívül az oktatás, a nevelés. Darabjaink témája: a munka megbecsülése, a szorgalom, az igazság, a higiéne, a helyes közlekedés, a jó magatartás, a jó modor stb.

1959-ben az Állami Bábszínház meghívására látogatást tettünk a színházban főpróbán és a műhelyekben. 1960-ban részt vettünk az országos bábfesztiválon, a VII. kerületi versenyen, és ott első helyezést értünk el. A kerületi versenyen szintén az első, az országos versenyen a III. helyre kerültünk. Ezt igen szép eredménynek

kell tekintenünk, mert olyan csoportokkal kellett felvennünk a versenyt, mint a békéscsabai „Napsugárka" felnőtt bábcsoport vagy a miskolci „Csiri Biri" vegyescsoport.

1960 szeptemberében döntő jelentőségű fordulat következett be a csoport tagjainak életében. Középiskolások lettek a Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziumban. Az együtt eltöltött évek sok munkája, szép emlékei összekovácsolták a csoportot. Három derék munkatársunk más iskolába került, csak öten maradtunk. Jött a szünidő, és jelentkeztek az üzemek, jöttek a gyerekek, mikor tartunk ismét előadást? Elhatároztam, hogy beszélek az igazgató elvtárssal, Radó Jánossal, és az iskola pártfogását kérem a bábcsoport működéséhez. Radó elvtárs örömmel fogadta, magáévá tette az ötletet, azonnal intézkedett, és megszerezte az iskola KISZ-szervezetének támogatását.

A szülői munkaközösség bábfalat, az iskola KISZ alapszerve sok szép művészi bábut, díszletet, kelléket adott a Katicabogár bábcsoportnak. Nehéz volt ismét előlről kezdeni, de most már teljes erővel hozzáláttunk a munkához, a csoportot két taggal kiegészítettem. A bábcsoport létszáma hét: Raáb Veronika, Ginesai Ilona, Istenes Magdi, Fülöp Éva, Tóth Zsuzsa I. C. és Kubinyi György, Mádi Szabó László I. D. osztályos tanulók.

A tavaszi szünidőben az 1961-es budapesti bábfesztiválra készültünk. Heindrich Klára írónő darabot írt számunkra, az Állami Bábszínháztól faanyagot kaptunk a díszletekhez, Hordósiné Gál Judit gyönyörű bábukat, kellékeket készített. A csoport tagjai fáradhatatlanok voltak, s ami lényeges, rendkívüli elfoglaltságuk nem ment a tanulás rovására. Az ifjúsági seregszemlén, 1961. március 20-án oklevelet kapott a csoport. A budapesti fesztiválon emléklapot, két bábura való anyagot és dicséretet kaptunk játékunkért, a jó rendezői munkáért, a darab témájáért és a szép bábukért. A záróünnepélyen példaként állították csoportunkat a fesztiválon részt vett csoportok elé.

Zavartalan próbákkal szeretnénk a csoport művészi játékát tökéletesíteni. Azt is tervezzük, hogy részt veszünk az 1962-ben rendezendő országos fesztiválon, külföldre megyünk vendégszerepelni cserecsoport útján, a televízióban is szívesen fellépnénk, közlekedési témájú darabokat fogunk előadni a gyermekbalesetek számának csökkentése céljából, és igyekszünk minél több előadást tartani üzemekben és iskolákban, örömet okozni a gyermekeknek és nevelni az ifjúságot.

Raáb Lászlóné,
az SZMK részéről a csoport vezetője

Mozi-, színház-, opera- és múzeumlátogatások

Ifjúságunk a tanév folyamán két alkalommal vett részt közös mozielőadáson. Az első alkalommal a „Hosszú menetelés" c. kínai filmet tekintették meg tanulóink, akikkel előre megismertettük a film történelmi előzményeit. A Kínai Vörös Hadsereg 1934-ben ámulatba ejtette az egész világot, amikor több mint nyolcezer mérföldes utat tett meg. Ez a hadsereg, amelynek katonáit szinte csak egy pamuting, meg egy szalmakalap védte az időjárás viszontagságaitól, és amelynek szállítóeszközei sem voltak, megmutatta azt, hogy mire képes az ember, ha hazáját kell megvédenie a betolakodó ellenségtől. „A Hosszú menetelés" része volt annak a heroikus küzdelemnek, amelyet a kínai nép vívott felszabadulásáért. A film a megrázó történelmi valóság hitelességével mutatta be tanítványainknak a kínai nép felmérhetetlen áldozat-

készségét és kitartását. Minden kockája pontosan reprodukálta a negyedszázada lejátszódott valóságos eseményeket. A filmnek nem volt megszokott értelemben vett köznapi hőse, akinek akciói és érzései köré építené fel a történést az alkotóművész, nem volt különleges egyéni sorsa senkinek. A filmnek hőse, központi alakja a névtelen katona, a Vörös Hadserg harcosa, tíz- és tízezer alakban, amint a legszörnyűbb nélkülözések közepette, a legkilátástalanabb helyzetekben a kötelességét teljesíti. Gyermekeinkre igen nagy hatást tett az emberi akarat erejének, a meggyőződés, s a hazaszeretet erejének ez a nagyszerű eposza. A tragikus keleti dallamok, az exotikus hangulatot árasztó kísérőzene jól szolgálta a film nagyszerű mondanivalóját.

A másik film, amelyet együttesen néztünk meg, az Afrikában jártunk c. útirajzfilm volt. Ez a kitűnően sikerült film nagy tetszést aratott. Afrikában még sohasem jártak felvevőgéppel magyar filmesek. Most az elmúlt évben a Tanganyikában járt magyar vadász expedíció tagjaként egy operatőrnek nagyszerű alkalma volt, hogy mélyebb bepillantást adjon ennek az exotikus, vajúdó földrésznek érdekes életébe. Csodálatosan szép színes felvételek mutatják be a civilizálódó Afrika nagyvárosainak kavargó forgatagát. A film készítőjének leleményessége elvezet az európai mintára épült modern városrészbe és a bennszülöttek lakta külvárosba. A négy nagy afrikai rezervátumban tett látogatás, az itt háborítatlan környezetben élő vadállatok: oroszlánok, elefántok, zebrák, majmok életéről nem kis veszéllyel készített felvételek és az izgalmas vadászatokon ellesett pillanatok szinte egy Afrikában tett utazás élményét nyújtották.

A két közös filmlátogatáson kívül több osztály külön is elment moziba. Így a III. C. osztály megtekintette Schiller Ármány és szerelem c. művét, a II. A. Tolsztoj Háború és béke c. regénye alapján készült filmet.

A színházlátogatások elsősorban azt a célt szolgálták, hogy a tanulóifjúság megismerkedjék az értékes klasszikus és modern darabokkal. Szem előtt tartottuk, hogy főleg olyan darabokat tekintsünk meg, amelyek összefüggésben vannak a tananyaggal, vagy éppen abba tartoznak. Természetesen fejleszteni akartuk a tanulók esztétikai ízlését is, valamint meg akartuk ismertetni őket a modern színpadtechnika és rendezés újításaival, sajátosságaival.

E szempontok figyelembevételével három színházzal volt az év folyamán kapcsolatunk: A Nemzeti Színházzal, a Vígszínházzal és a Madách Színházzal.

Már a tanév elején megtekintettük Katona József Bánk bán és Shakespeare Szentivánéji álom c. darabját, a Molière darabok közül „Az úrhatnám polgár"-t, (január 28.) és a „Tartuffe-"öt (február 7.).

Ugyancsak a Nemzeti Színházban láttunk két modern orosz darabot. Úgyszólván az iskola egész tanulóifjúsága megtekintette Arbuzov: „Irkucki történet" című drámáját, KISZ tagjaink pedig a „Tánya" című darabot (március 1.).

Nemrég került színre Madách „Az ember tragédiája" című műve új rendezésben. Erre a darabra nem tudtunk elég jegyet szerezni, olyan nagy volt az érdeklődés (április 25.).

A Vígszínházban megtekintettük Rostand Cyrano de Bergerac c. darabját (február 3.), a Háború és Béke c. Tolsztoj művet. Nagy érdeklődés kísérte az Országos Rendező Iroda előadásait; „Különös tárgyalás" vagy a „Mikszáth ügy" (március 19.), Calderon: Huncut kísértet (február 27.).

A Madách Színházban láttuk Arthur Millernek, a modern amerikai írónak „Pillantás a hídról" című drámáját (április 19.), és a német Brecht: „Kaukázusi krétakör" (április 21.) c. darabját és egy vígjátékot „Különleges világnap" címmel.

Az év utolsó darabjaként megnéztük Németh László Két Bolyai című drámáját.

A Fazekas Mihály Gimnázium az operai előadások látogatásában immár két éve első helyen áll Budapesten. Havonta több ezer Ft értékű jegyet vásárolnak tanulóink. Első helyen áll a II. A. osztály, az I. B., a II. B., III. C. és a IV. A. Tanulóink főleg az olasz operákat kedvelik, de vannak szép számmal olyanok is, akik Mozartért és Wagnerért rajonganak. Sokan kedvelik a balettet is. Munkás- és értelmiségi származású gyermekeink egyaránt fogékonyak a szép zene iránt. A többség itt az iskolában kedvelte meg, és a sok operai előadás tovább fejlesztette hallásukat, zenei kultúrájukat.

A tanulók előadás előtt áttanulmányozzák a mű eredetét, zeneszerzőjének életét, sőt sokan hanglemezről is meghallgatják, hogy a helyszínen jobban megérthessék, és megjegyezhessék az operákat.

Irodalmi előadásokra is szívesen jártak tanítványaink, különösen az Egyetemi Színpad (a II. A. osztály teljes létszámban részt vett a Berzsenyi-előadáson) és a TIT előadásaira (ugyancsak a II. A. osztály valamennyi tanulója az Arany János balladái irodalmi matinén.)

Tanulóink több kiállítást tekintettek meg részben az osztályfőnökök, részben a szaktanárok vezetésével.

A Vármúzeumban Budapest középkori történetének emléktárgyait és a magyar középkori művészetre jellemző sírkőmaradványokat, a Hadtörténeti Múzeumban fegyvereket, 1848-as ruhákat, csaták térképeit és Tanácsköztársaság korabeli emlékeket tekintettek meg. Az Országos Levéltárban egy kiállítást láttak középkori anyagból, fontos okmányokból, és itt megismerkedtek az anyag tárolásának és kezelésének módjaival is.

A Nemzeti Galériában az állandó és időszakos kiállításokat látogatták, a Szépművészeti Múzeumban az egyiptomi kiállítást és a görög-rómait nézték meg.

Kovács Lászlóné
tanár

Kirándulások

A tanítási órákon az iskola csak egy részét oldhatja meg a maga nevelő feladatának. Igen maradandó hatása van a gyermeki lélekre az eleven történés, az élő példa, a közvetlen megismerés, az egyéni tapasztalás. Ezt leginkább az iskolán kívül kaphatja meg a gyermek. Az iskola külső életében sokféleképpen megnyilvánuló nevelőmunkának legértékesebb része az iskolai kirándulások keretében végezhető el. E kirándulásokon a nevelői munkára igen nagy lehetőség adódik. Alkalom kínálkozik rajzolásra, fényképezésre és útleírásra, továbbá történelmi, néprajzi, gazdasági, természetrajzi és geológiai ismeretek elhintegetésére vagy a már meglevő ismeretek erősítésére, felfrissítésére és szemléltetésére.

Tanulmányi kirándulásaink ebben a tanévben is szervezetten és tervszerűen mentek végbe. A kirándulásokat vezető tanárok éltek a kirándulásokból adódó összes lehetőségekkel. Az osztályok minden kiránduláson sok ismerettel gazdagodtak, különböző élményeket szereztek, és összekovácsolódott erős kollektívaként tértek vissza.

A kirándulások helyét, időtartamát és célját tekintve rendezvényeink igen változatosak voltak. A közeli Pilistől a legtávolabbi soproni hegyekig jártak kiránduló osztályaink, 1—2—3—4 napos túrákon, gyarapították földrajzi, biológiai, történelmi, művészettörténeti, gazdasági, néprajzi ismereteiket. A hosszabb kirándulásokon autóbuszt, a közelebbi utakon pedig vasutat vettünk igénybe.

Az egynapos kirándulások közt céljukat tekintve volt földrajzi (Börzsöny I. A., és I. C. osztályok, Velencei-tó, Hármashatárhegy III. C., Pilis I. D. osztály), biológiai (Gödöllő, I. C. osztály), történelmi (I. A. osztály, Aquincum), irodalmi (Kápolnásnyék, III. B. osztály) és művészeti (Martonvásár, III. B. osztály). Külön említést érdemel a III. C. osztály két kirándulása, amelyekre a tanulók maguk készültek fel kisebb előadásokkal, ismertetésekkel. Különféle tudományos folyóiratokból és könyvekből állították össze beszámolójukat, és a szaktanár irányításával maguk is buzgólkodtak, hogy e kirándulások ismereteket nyújtsanak. Ugyancsak meg kell említenünk az I. D. osztály akadályversenyekkel egybekötött kirándulását. Két osztály — a II. C. és a III. D. (Dobogókő) a jó osztálykollektíva megteremtéséért rendezte meg túráját. Mind a két osztály közösségi szelleme nagyot fejlődött.

A két- és háromnapos kirándulások közül legfigyelemreméltóbb a IV. A. osztály Klastrompuszta—Dobogókő útvonalú történelmi és természetismereti céllal megrendezett, valamint a IV. D. osztály Eger—Szilvásvárad—Síkfőkút útvonalú földrajzi és történelmi kirándulása.

A négynapos kirándulások (számszerint három) voltak a legtartalmasabb, a tanulmányi kirándulások összes nevelési és ismeretnyújtó lehetőségeit a legjobban kihasználó országjárások. Mintegy 700 km-es utat megtéve, az ország legszebb tájait bejárva ismerkedtek tanítványaink hazánk történelmi és földrajzi nevezetességeivel, ipari és mezőgazdasági fejlődésével, a legkülönbözőbb emberekkel.

A legszebb kirándulásunk főcélja Sopron megismerése volt. Az 1-es számú műúton haladva érintettük Pilisvörösvár, Piliscsaba, Dorog, Tokod, Nyergesújfalu, Lábatlan, Süttő, Neszmély, Dunaalmás, Almásfüzitő, Szőny helységeket, majd megérkeztünk Komáromba. Az érintett állomásokról útközben részletesen tájékoztattuk tanítványainkat, rámutatva a látott ipari telepek hatalmas fejlődésére és jelentőségére. Komáromnál a város irodalmi és történelmi nevezetességeire hívtuk fel a figyelmet. Megemlítettük, hogy Komárom az 1848—49-es szabadságharc idején Klapka György parancsnoksága alatt megállásra késztette a sokszoros osztrák túlerőt. Irodalmi vonatkozása is van: Komáromban született Jókai Mór. Külön megmutattuk tanulóinknak a Béke és Barátság hídját. Ez köt össze bennünket Csehszlovákiával és rajta keresztül Észak-Európával. Győr és Komárom között Ács ipari községet említettük, amely nagy teljesítményű cukorgyárával fontos szerepet tölt be hazánk gazdasági életében. A Kisalföld fővárosában, Győrött legelőször is a korszerűsített Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárat tekintettük meg. Ezután megismerkedtünk a város történelmi és művészettörténeti nevezetességeivel. Délután Pannonhalmán jártunk. A második napon Fertődre rándultunk ki. A részben helyreállított kastély tekintése után a Fertődi Kutatóintézet gazdaságába érkeztünk. Az országos hírű fertődi kutató intézet az általános tudományos feladatokon kívül a jellegzetes kisalföldi növény- és gyümölcsfajták kitenyésztésével, kísérleti termelésével foglalkozik. Tanítványainknak itt tartós élményben volt részük. Megismerkedhettek Kovács Sándor bácsival, aki az Eszterházy uradalomban cseléd volt, most pedig a gazdaság egyik vezetője. Elmesélte, hogyan éltek akkor az uradalmi cselédek; a kastélynak, ahol most tanulóink tartózkodnak, ők még a közelébe sem mehettek. Megmutatta a gyerekeknek azt a gyönyörű kultúrotthont, amelynek a legapróbb kis berendezési tárgyát is a gazdaság egyszerű dolgozói társadalmi munkában készítették. A Győri Színház állandó vendége ennek a kultúrotthonnak, és a terem mindig zsúfolásig megtelik, amikor valamilyen rendezvény van. Azután autóbuszunk Sopron felé közeledett. A város határán látható, a XIII. században felállított Pihenőkereszt jelezte, hogy megérkeztünk hazánk műemlék városába, Sopronba. Először a város környékével ismerkedtek meg tanulóink (Sopronkőhida, Fertőrákos [Kőfejtő],

Fertő tó, Balf, Lővérek, Károlymagaslat, Áfgalva). Utunk harmadik napján délelőtt a várost tekintettük meg, délután pedig kirándultunk Nagycenkre, ahol Széchenyi István sírjánál bensőséges kis ünnepségen emlékeztünk meg a „legnagyobb magyarról". A negyedik napon ismét nagy élményekkel gazdagodtak tanulóink. Kőszeg—Szombathely—Ják voltak utunk főállomásai. Kőszegen megtekintettük a várat, amely Jurisich Miklós vezetésével hősiesen állta a törökök ostromát. A kőszegiek négy évszázad múltán is ápolják a bátorság és a küzdelem e nagyszerű példájából sugárzó hagyományokat. Szombathelyen az egykori iseum feltárt maradványait és a romkertet tekintettük meg. A Szombathelyről Jákra vezető utat így is nevezhetnénk: „Kirándulás a magyar középkorba". A dombtetőn áll a templomban a megkövesedett középkor. A befelé hét rétegben mélyülő kapu a fölötte épült háromszögű oromzattal és a szobrokkal még a templomba lépés előtt lenyűgözi a látogatót. A jáki templom megtekintése után autóbuszunk a 8-as útra tért, és megindultunk hazafelé. Most már csak egy helyen álltunk meg hosszabb időre: Veszprémben. A városi séta után Székesfehérváron keresztül négynapos út után szerencsésen befutottunk Budapestre. A kiránduláson részt vett két osztály, a III. A. és a II. B. osztály növendékei nagyon sokat tanultak, és élményeik még sokáig segítik őket munkájukban, tanulmányaikban.

A másik nagy kiránduláson a III. A. osztály tanulói vettek részt. Ennek célja Pécs és környékének megismerése volt. Útközben természetesen megtekintettük Sztálinvárost is. Pécsről kirándulásokat tettünk Abaligetre, Siklósra, Harkányfürdőre. Voltunk a Mecsekben (Dömörkapu, Misinatető). Megtekintettük a város történelmi és művészettörténeti emlékeit. A harmadik napon megálltunk Kaposvárott, s röviden ismerkedtünk a város nevezetességeivel. Balatonboglár volt a következő állomásunk. Az utolsó napon a Balatonon tettünk rövid hajókirándulást, majd a part mentén haladva és Székesfehérvárt érintve egy élményekben igen gazdag kirándulás emlékeivel hazatértünk.

A fentebb ismertetett osztálykirándulásokon kívül az iskola jó kollektívájának kialakítását szolgáló iskola-kirándulást is rendeztünk. Az egész iskola egynapos hajókiránduláson volt Visegrádon. Ezenkívül az egész iskola tanulmányi kirándulás formájában tekintette meg az Ipari Vásárt.

Dlustus Béla,
a tanulmányi kirándulások szervezője

Iskolabál

Iskolánk Szülői Munkaközössége és KISZ-szervezete elhatározta, hogy tanuló-ifjúságunk szórakoztatására, a régi diákjainkkal való kapcsolatok ébrentartására és a jó közösségi szellem elmélyítésére évente egyszer nagyszabású „Iskolabált" rendez.

Ifjúságunk körében gyorsan terjedt a hír: „Bál lesz!" Izgatottan kérdezték, hol lesz, melyik zenekar fog játszani — és vége-hossza nem volt a ruhaproblémáknak! Az egyik fehérben, a másik kékben akart jönni, hogy minél szebb legyen. A rendezőség megengedte a szolid, diszkrét leányoknak való öltözetet, a fiúknak sötét ruhát írt elő. A szervezés öt hetet vett igénybe, ez alatt az idő alatt mindenre kiterjedő figyelemmel kívántuk valóban felejthetetlenné tenni ezt a kedves estét.

A József Attila Gimnázium rendelkezésünkre bocsátotta csodálatosan szép dísztermét és mindenki megelégedésére régi diákjaikból alakult zenekar szolgáltatta a modern tánczenét.

Végre elérkezett a nagy nap: március 25-e. Este ½8-kor lampionokkal és konfettivel feldíszített gyönyörű terem várta ifjúságunkat. Radó János igazgató

üdvözölte a szülőket, a vendégeket és az ifjúságot, majd engedélyt adott a bál megnyitására. Lányokból-fiúkból összeállított sorfal között bevonult a 12 nyitópár, és a „Vén budai hársfák" című angolkeringő hangjaira táncolva megnyitották az estét. Felejthetetlenül szépek voltak lányaink földig érő fehér ruháikban és a III. osztályos partnereik sötétkékben.

Megkezdődött az ismerkedés és a mindannyiuk által annyira várt tánc. Öröm volt végignézni ezen a színpompás fiatal kavargó tömegen. Báli esténk egyik kellemes meglepetése volt a „Vidám fiúk" együttesének fellépése: humortól szikrázó vidám számokkal emelték fiatalságunk hangulatát. A „Vidám fiúk" együttesének egyik tagja — volt Fazekas diák — így mutatta meg, hogy szereti régi iskoláját. Műsoruk után tombolával szórakoztattuk ifjúságunkat. Kipirult arcok, csillogó szemek izgatottan várták, hogy kik lesznek az értékes díjak nyertesei. A szerencsés tulajdonosok boldogan vitték haza a csokoládétojásokat, rumos bonbonokat és nyuszikat. Újra megszólalt a zene, és fiataljaink éjjel egy óráig ropták a táncot.

Éhségüket is csillapíthatták Horváth mama kitűnő büféjében: mamák és diáklányaink nyújtották át a jó falatokat.

A rendezésből fiaink is kivették részüket és jelesre vizsgáztak.

Igen kellemes hangulatban telt el az este, semmi sem zavarta a gondtalan szórakozást, és végül így búcsúztunk egymástól: Viszontlátásra 1962. március 25-én ugyanitt, bálunk egyéves jubileumán.

Major Jenőné
főrendező

A takarékossági mozgalom

Az iskolai takarékossági mozgalom célja a tanulóifjúság takarékosságra való nevelése. Iskolánk valamennyi tanára — oktató-nevelő munkája során — rendszeresen foglalkozott e feladat megoldásával. Előre megszerveztük a tanévközi és a tanévvégi kirándulásokat. Így lehetővé vált, hogy tanulóink apránként összegyűjtsék a kirándulások költségeit. Tervszerűen folyt a IV. osztályokban a ballagással és az érettségi vizsgákkal kapcsolatos kiadások költségeinek biztosítása is. Ezáltal megkönnyítettük a szülők helyzetét, mert nem kellett máról holnapra nagyobb összeget gyermekeik részére előteremteniük.

A tanulók többsége örvendetes lelkesedéssel fogadta a takarékossági mozgalmat. Különösen kiemelkedtek az alábbi osztályok: IV. B., IV. D., II. B., II. C., I. D. Egyes tanulók a takarékossági mozgalom lelkes agitátoraivá lettek: Tódor Margit IV. B., Négyesi Anikó III. B., Szücs Gizella II. A., Blahó Valéria II. B., Schuster Endre I. D.

A kedves és megható esetek egész sorával találkoztunk a tanulók buzgó gyűjtögetése közben. Több tanuló a tízóraira kapott forintjainak egy részét nap mint nap takarékba tette. Mások a heti zsebpénzük felét rendszeresen beváltották takarékbélyegre. Közben a tanulók közölték tervszerű takarékoskodásuk célját is. Nemcsak a kirándulásokra gondoltak. Az apránként megtakarított forintokból kellemes meglepetéseket akartak szerezni szüleiknek, testvéreiknek, egy-egy születésnap vagy névnap alkalmából. Sokan már a nyári szünetre gondoltak takarékoskodás közben. A fáradságos, de eredményes tanulás után a tanév folyamán megtakarított összeg révén előre biztosították maguknak a gondtalan s vidám táborozást, az országjárás lehetőségét, a kellemes üdülést. Mások viszont azzal büszkélkedtek, hogy a megtakarított pénzükből egy-egy jó könyvet, a jövő évi tanszereket és tankönyveket fogják megvenni.

Még tovább sorolhatnánk a példákat, amelyek tanulóink buzgó részvételét bizonyítják a takarékossági mozgalomban. A megemlített esetek azonban már híven kifejezik azt az örvendetes tényt, hogy ifjúságunk megértette a tervszerű takarékoskodás jelentőségét. Reméljük, hogy a mostani tanévben megtakarított 13 425 forint az új iskolai évben az ifjúság még fokozódó lelkesedése következtében sokszorosára fog növekedni.

Szanyi István
tanár

Iskolánk kiállítása

Az egyik földszinti osztályteremben megnyílt iskolánk kiállítása, amely elénk tárja az új magyar tanuló ifjúság életét.

A „Fazekas Mihály tanulmányi verseny" díjnyertes történelem, orosz, angol, német, matematika, fizika, biológia versenydolgozatai és munkái mellett ott láthatjuk a Kandó Kálmán Híradásipari és Műszeripari Technikum tanműhelyének mintadarabjait; az atlétikai, tenisz- és tornaverseny érmei és serlegeivel szemben kaptak helyet a művészi kidolgozással elkészített földrajzfüzetek; az ének- és zenekar díjai mellett láthatók a hurkolás, a szövés mintadarabjai; a kávé-, cukor-, rizs-, gyapot-, burgonya-, kukoricatermelés világviszonylatát bemutató szemléletes táblázatok, szép ötvösmunkákra, gyöngyökre, blúzokra, szoknyákra és ízlésesen bekötött könyvekre tekintenek le.

Önkéntelenül vissza kell gondolnunk saját ifjúságunkra, ahol „Hunnia sivár szakadéka, Ez a mindennél szomorúbb" választotta el egymástól a munkásosztályt és az értelmiséget, a fizikai és a szellemi munkát. A mi növendékeink már másképpen látják a világot, nem idegen számukra egyetlen munkaterület sem; természetesnek találják, hogy nincs különbség ember és ember között. Az élet teljességét ismerik meg, egyformán becsülnek minden munkát, hiszen leomlott a válaszfal a fizikai és a szellemi munka között.

A kiállítás valósággal oktató-nevelőmunkánk célkitűzésének, a sokoldalúan képzett embernek a szemléltető bemutatása.

De népünknek és a világ népeinek olyan ifjúságra van szüksége — ahogy Vörösmarty mondja —, amelynél „áldozni tudó szív nemesíti az észt". A sokoldalúan képzett embernek az a kötelessége, hogy tudását, munkaszeretetét a közösség szolgálatába állítsa. A KISZ életéről, a dolgos mindennapokról, a „Tavaszi napok — békenapok" járőrversenyéről, a KISZ-táborozásokról és a vidám klubnapokról készített felvételek arról tesznek tanúságot, hogy új, közösségi ember kovácsolódik a Fazekas Gimnáziumban, aki tudja, hogy „mi dolgunk a világon!"

Az „Ismerd meg hazádat" mozgalom képei az ország legkülönbözőbb területeiről azt bizonyítják, hogy a tanítási órákon kívül a kirándulásokon is ébresztjük az igaz hazaszeretet lángját tanítványainkban, s a nagyszámú külföldi levelezés megnyugtatja a sok vihart végigélt felnőttet: a világ ifjúságának összefogása szebb jövőt készít mindnyájunk számára.

A kiállítás valóban az „új emberű új világ" életét mutatja be. A fényképekről, mint a valóságban, boldog, vidám, mosolygó ifjú arcok — és a ballagók könnyes szeme tekint ránk. Gyermekeink szeretik ezt az iskolát, ragaszkodnak hozzá, hiszen ez készíti elő őket a boldog, megelégedett, békés életre.

Dr. Kamocsay Dezsőné
vezető tanár

STATISZTIKAI ADATOK

Létszámalakulás	I.	II.	III.	IV.	I—IV.	%
	osztályok					
Beiratkozott a tanév elején ..	158	128	134	129	549	
Más középiskolából ide iratkozott	2	5	5	2	14	
Beiratkozott összesen	160	133	139	131	563	
Más középiskolába átiratkozott	1	3	2	—	6	
Egyéb ok miatt kimaradt .	3	3	4	—	10	
Létszámcsökkenés összesen.	4	6	6	—	16	
Létszám	156	127	133	131	547	
2. A tanulók származása						
Munkás	63	43	37	34	177	32,35
Dolgozó paraszt	1	3	—	—	4	0,73
Értelmiségi	40	39	22	31	132	24,13
Alkalmazott	36	33	56	55	180	32,9
Egyéb	16	9	17	11	53	9,6
Osztályidegen			1		1	0,18
3. Magatartás						
Példás	101	67	77	113	358	65,45
Jó.....	53	51	55	18	177	32,35
Kifogásolható	2	8	1	—	11	2,01
Tűrhető.....		1			1	0,18
4. Általános tanulmányi eredmény						
Kitűnő	13	7	12	11	43	7,8
Jeles	19	14	14	18	65	11,8
Jó.....	63	40	41	45	189	34,5
Közepes	38	33	41	38	150	27,4
Elégséges	8	17	17	16	58	10,6
Elégtelen javít	14	10	8	3	35	
ismétel	1	6	—	—	—	7,6
Összesen osztályozott	156	127	133	131	547	
			Rendűségi átlag: 3,48			

5. Tantárgyanként elért tanulmányi előmenetel

	I—IV. osztály összesen					
	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges	Elégtelen	Átlag
Magyar nyelv és irodalom	139	156	144	99	9	3,57
Történelem	171	176	131	68	1	3,81
Orosz nyelv és irodalom	126	134	145	125	17	3,23
Angol nyelv és irodalom	33	36	31	25	4	3,53
Francia nyelv és irodalom	24	10	19	17	3	3,47
Olasz nyelv és irodalom	2	6	8	2	—	3,44
Latin nyelv és irodalom	64	52	58	12	1	3,88
Német nyelv és irodalom	39	31	42	25	3	3,55
Matematika	94	121	176	137	19	3,24
Ábrázoló geometria	23	18	30	16	—	3,55
Fizika	73	87	114	105	12	3,26
Biológia	201	178	119	49	—	3,97
Kémia	99	146	111	56	4	3,67
Földrajz	118	148	112	38	—	3,83
Művészettörténet	53	30	19	3	—	3,76
Testnevelés	287	127	53	7	—	4,47
Lélektan-Logika	72	59	32	1	—	4,23
Ének	108	37	11	—	—	4,62
Gyakorlati foglalkozás	150	92	28	13	—	4,33
Ipari rajz	71	58	20	7	—	4,23
Összesen:	1947	1702	1403	805	73	3,78

Szeewald Ferencné
igazgatóhelyettes

1960/61-ben kitűnő tanuló érdemérmet kaptak:

IV. A. Döbrönte Zsuzsa
Fekete Olga
Kanosik Margit
Nagymihály Valéria
Solti Éva

IV. B. Alberti Gyöngyi
Gombás Mária
Kozma Lilly
Podlussány Erzsébet
Tódor Margit
Vég Katalin

IV. C. Csánky Hajna
Daxkobler Éva
Mocsai Júlianna
Nagy Edit

IV. D. Fesler Erzsébet

AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK EREDMÉNYEI

Érettségi vizsgára az A) csoportban 37, a B) csoportban 30, a C) csoportban **35**, a D) csoportban 26 jelölt jelentkezett. Összesen 128 jelölt.

Az A) csoport érettségi vizsgáin Ökrös Nagy Zoltánné, a Fővárosi Tanács főelőadója, a B) csoportén Cser Sándorné M. M. előadó, a C) csoportén dr. Ibos Ferenc felelős szerkesztő, a D) csoportén Hadik Béláné szakfelügyelő elnökölt.

A) **csoport :**

Bánáty Ágnes (2), Csohány Katalin (5), Deák Krisztina (4), **Döbrönte Zzsuzsa** (kitűnő), **Fekete Olga** (kitűnő), Filkóházy Éva (3), Geöcz Nóra (4), Géró Mária (2), Hegedűs Júlia (2), Herceghalmi Margit (3), Hiba Erzsébet (4), **Hollósi Mária** (kitűnő), Indra Erika (3), **Kanosik Margit** (kitűnő), Karácsonyi Etelka (3), Klement Katalin (5), Kozik Mária (3), Krénusz Franciska (5), **Latky Mária** (kitűnő), **Markos Vera** (kitűnő), **Nagymihály Valéria** (kitűnő), Pap Imola (5), Rieger Zsófia (4), Rimóczy Piroska (5), Schmidt Gabriella (4), Smuk Anna (3) **Solti Éva** (kitűnő), Szabó Mária (3), Szivák Alice (3), Szőnyi Alice (4), Tóth Ildikó (5), Urbán Szilvia (3), Vajna Mikolt (2), Varsányi Anna (3), Várkonyi Katalin (5), Vida Emma (3), Vörös Ágnes (4).

B) **csoport :**

Alberti Gyöngyi (kitűnő), **Altmann Judit** (kitűnő), Ángyán Zsuzsa (3), Baksa Zsuzsa (5), Deák Zsuzsa (4), **Gombás Mária** (kitűnő), Hudi Anna (4), Konrád Éva (3), Kampós Erzsébet (3), **Kozma Lilly** (kitűnő), Lengyel Katalin (5), Lubinszky Judit (5), Markos Ágota (4), Mátra Edit (2), Mátyás Ottilia (3), Medzihradszky Éva (3), Merkl Ágnes (5), Oláh Zsuzsa (2), Pados Irén (3), Pauk Judit (2) **Podlussány Erzsébet** (kitűnő), Sebes Erzsébet (3), Schoedl Júlia (5), Sipos Margit (1 tárgyból javít), Szentgyörgyi Éva (3), Szepesi Anna (3), Szűcs Irma (5), **Tódor Margit** (kitűnő), **Vég Katalin** (kitűnő), Visehradszky Zsuzsa (5).

C) **csoport :**

Bartucz Edit (4), **Csánky Hayna** (kitűnő), Csonka Erzsébet (4) Daxkobler, Éva (5), Erdélyi Eszter (3), Evinger Judit (3), Fekete Mária (4), Hajdók Márta (4), Hansági Ildikó (2), Horváth Éva (2), Hriadlovszky Anna (5), Joó Erika (2), Kaszás Annamária (4), Katona Valéria (4), Kenderes Éva (4), Kerényi Mária (4), Kurunczy Erika (4), Mariházi Katalin (3), Mariházi Mária (3), Marosi Eleonóra (2), Martos Marietta (2), **Mocsai Júlia** (kitűnő), Nagy Ágnes (4), **Nagy Edit** (kitűnő), Németh Viktória (3), Németh Zsuzsa (4), Polgár Erzsébet (3), Sere Izabella (4), Solymári Emőke (5), Steidl Rózsa (4), Süle Mária (5), Szaszik Edit (5), Szendrői Ágnes (5), Varga Aranka (4), Wildburg Ágnes (2).

D) **csoport :**

Ágh Márta (2 tárgyból javít), Bánlaki Zsuzsa (2), Berta Katalin (2), Bíró Erika (5), Bucsy Cecilia (4), **Fesler Erzsébet** (kitűnő), Friedrich Magda (4), Füri Margit (4), Hermann Mária (3), Horváth Anikó (4), Kathona Judit (5), Kolcza Júlia (2), Koppány Katalin (2), Kós Erzsébet (3), Kovács Edit (4), Kőrösmezei Mária (4), Lőrincz Zsuzsa (2), Lukovics Éva (5), Nagy Katalin (3), Pintér Annamária (3), Réz Emma (3), Sárközy Márta (2), **Simkó Erzsébet** (kitűnő), Szirbucz Éva (4), **Szűcs Ilona** (kitűnő), Vaskor Mária (3).

Szeewald Ferencné
igazgatóhelyettes

I. A. osztály (5+1-es, ötvös, humán) Osztályfőnök: KASZAB ANDORNÉ

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar nyelv	Történelem	Orosz	Latin	Német	Matematika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Ének	Gyakorló fogl.	Ipari rajz	Általános tanulmányi eredmény
	Alföldi Judit	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	4	közepes
	Balogh Katalin	5	3	3	3	3	—	3	3	4	3	3	4	5	4	közepes
	Bánkuti Piroska ...	3	3	3	3	—	1	2	2	3	3	3	3	4	2	elégtelen
	Benczúr Erzsébet ..	5	5	5	5	4	—	4	5	4	5	4	5	5	4	jó
5	Bodrogi Antónia ...	4	2	3	2	2	—	2	2	2	3	4	3	5	3	elégséges
	Budai Klára	5	3	4	3	—	5	3	3	3	3	4	3	5	4	közepes
	Czagány Ibolya.....	5	4	5	5	5	—	4	5	5	4	4	5	5	5	jó
	Druszka Ildikó	5	3	4	2	—	3	3	3	3	3	5	5	5	4	közepes
	Endrődi Emilia	4	4	4	3	3	—	3	3	4	4	fm	5	4	4	jó
10	Englerth Anna	5	3	5	4	—	4	3	3	4	3	4	4	5	4	jó
	Gaal Judit	5	4	4	4	—	4	3	3	4	4	5	4	5	4	jó
	Gonda Klára	5	4	4	4	4	—	4	5	5	4	5	5	5	5	jó
	Hardy Ildikó	5	5	5	4	—	5	3	5	4	5	fm	5	5	4	jó
	Harkai Mária	4	3	3	2	—	4	2	3	3	3	3	5	5	4	közepes
15	Heténvi Angéla.....	3	2	2	2	—	2	2	2	1	2	4	3	5	2	elégtelen
	Kardos Mária	5	3	4	4	4	—	3	3	4	4	4	4	5	3	jó
	Kellner Katalin	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Kiss Mária	5	3	4	4	4	—	3	4	4	4	4	5	4	4	jó
	Konfár Mária	4	3	4	3	—	2	3	3	3	3	4	5	5	5	közepes
20	**Konta Ildikó**	**5**	4	**5**	**5**	—	**5**	**5**	4	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	jeles
	Koppány Judit	4	4	4	4	3	—	3	3	3	3	4	5	5	4	jó
	Kovár Franciska ...	5	4	4	5	4	—	4	4	4	4	5	5	5	5	jó
	Kubesch Erika	4	3	3	2	2	—	3	3	3	3	3	5	4	4	közepes
	Lapsánszky Zsuzsa..	5	4	5	5	5	—	4	4	4	5	5	5	5	3	jó
25	Láng Zsuzsa	5	3	3	2	—	2	3	4	3	3	fm	5	4	4	közepes
	Marczy Franciska ..	4	2	3	2	—	2	1	3	2	3	fm	3	5	3	elégtelen
	Máté Erika	4	3	2	2	—	4	2	2	2	2	3	3	5	2	elégséges
	Mátrai Erzsébet	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	4	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Menyhárt Katalin ..	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	4	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	4	**jeles**
30	**Mihály Ilona**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	4	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Nagy Ágnes	5	3	3	3	3	—	3	3	4	4	fm	5	4	4	közepes
	Racsits Klementina ismétlő	4	3	3	2	—	3	3	2	3	2	5	4	5	4	közepes
	Ráduly Rózsa	5	4	4	4	4	—	4	3	4	4	4	5	5	4	jó
	Teleky V. Gyöngyi ..	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
35	Temesvári Etelka ..	5	3	3	3	—	3	2	3	4	3	5	5	5	4	közepes
	Tschürtz Anna	5	4	5	4	—	5	3	4	4	4	4	5	5	4	jó
	Zinniel Emilia	4	2	3	2	—	2	2	2	3	3	4	5	5	4	elégséges

Kimaradt: Detre Annamária.

I. B. osztály (5+1-es, köt- szövő, humán) Osztályfőnök: Dr. TIMÁR MAGDA

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Német	Olasz	Matematika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Ének	Gyakorló foglal.	Ipari rajz	Általános tanulmányi eredmény
	Antal Borbála	5	4	4	4	3	—	3	4	4	5	4	5	4	4	jó
	Bach Klára	5	4	5	4	—	3	4	4	4	5	5	5	5	5	jó
	Bakondi Mária	5	5	4	5	—	4	3	2	3	3	5	5	2	4	közepes
	Botár Borbála	4	4	5	5	—	4	4	4	5	4	fm	5	4	4	jó
5	Deák Gyöngyi	4	3	2	2	1	—	1	2	2	3	4	4	3	4	elégtelen
	Duday Melinda	4	5	5	4	4	—	3	4	4	5	5	5	5	4	jó
	Erődi Marianne.....	4	4	4	4	4	—	3	3	4	4	fm	5	4	4	jó
	Fok Ibolya	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	fm	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Gyócsi Veronika	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	fm	**5**	**5**	**5**	**jeles**
10	Halász Teréz	5	5	5	5	4	—	3	4	4	5	4	5	5	5	jó
	Hertelendy Magdolna	5	4	3	3	2	—	2	2	2	2	2	5	3	5	közepes
	Hettmann Zsuzsa ..	4	4	3	3	2	—	2	4	3	3	5	5	5	4	közepes
	Horváth Anna	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**4**	**5**	**jeles**
	Istenes Magdolna ...	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	—	**4**	**5**	**4**	**5**	fm	**5**	**5**	**5**	**jeles**
15	Jankovics Zsuzsanna	4	4	4	4	3	—	3	4	3	4	5	5	4	5	jó
	Kapitány Éva	4	4	5	3	—	3	2	3	2	4	2	5	3	3	közepes
	Kárpáti Ilona	5	5	3	4	—	3	4	4	3	4	3	5	5	5	jó
	Kozma Annamária	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Lehoczky Márta	4	4	4	4	4	—	3	3	4	4	fm	5	4	5	jó
20	**Marinovszky Katalin**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Márton Katalin.....	4	4	4	4	4	—	2	4	3	3	2	5	4	4	közepes
	Móczár Anna	4	5	4	4	3	—	3	3	3	3	2	5	4	4	közepes
	Munkácsy Ágnes....	5	4	4	4	3	—	2	4	3	3	4	5	4	5	jó
	Raksányi Zsuzsanna	5	4	4	3	—	2	2	4	2	4	3	5	3	3	közepes
25	Sárdy Kinga	5	5	4	4	3	—	3	3	4	5	5	5	4	4	jó
	Siba Margit	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szabó Piroska	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Szücs Erzsébet	5	5	4	4	—	4	4	5	4	5	3	5	4	5	jó
	Takács Éva	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	—	**5**	**5**	**5**	**4**	fm	**5**	**5**	**5**	**jeles**
30	Takács Gabriella....	5	5	4	5	5	—	4	5	4	4	5	5	5	5	jó
	Torday Hajnalka ...	4	4	4	3	3	—	2	2	2	4	3	5	3	3	közepes
	Tóth Márta	5	5	5	4	3	—	3	4	4	4	5	5	4	4	jó
	Újházi Erzsébet	5	4	4	4	4	—	3	5	4	4	fm	5	5	5	jó
	Ungvári Alice	5	5	4	4	—	4	4	4	3	4	5	5	4	5	jó
35	**Zavagyák Edit**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Vaskó Zsuzsanna ...	5	4	5	4	—	4	3	3	3	5	fm	5	4	4	jó
	Kovács Judit	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**

I. C. osztály (5+1-es, ötvös, reál)

Osztályfőnök: KOMLÓS GYULÁNÉ

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Francia	Matematika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Ének	Gyakorló fogl.	Ipari rajz	Általános tanulmányi eredmény
	Árvai Ilona	4	3	4	4	2	3	4	4	3	4	5	5	4	jó
	Bachó Piroska	4	4	4	3	4	3	4	4	3	4	4	4	4	jó
	Bakó Erzsébet	5	3	4	4	3	4	4	4	3	4	5	4	4	jó
	Bocskay Róza	5	3	4	4	3	5	5	4	4	fm	5	5	5	jó
5	**Domonkos Zsuzsanna**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Éltető Mária	4	3	4	2	2	3	4	3	3	5	5	4	5	közepes
	Flaschner Györgyi	4	4	4	2	5	2	3	3	4	5	5	4	3	közepes
	Fülöp Éva	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Galabics Klára	4	2	2	1	1	2	3	2	2	4	3	4	3	elégtelen
10	Galambos Éva	4	2	3	2	1	1	3	2	2	2	5	4	3	elégtelen
	Ginesai Ilona	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Gold Anna	5	4	5	5	5	3	5	3	4	3	5	5	4	jó
	Hajnal Franciska	5	3	4	2	2	2	4	3	3	fm	5	5	4	közepes
	Imre Gizella	5	4	3	3	3	3	3	3	3	4	4	5	3	közepes
15	Istók Katalin	5	2	4	2	3	5	4	3	3	5	5	5	4	jó
	Kalocsa Krisztina	4	1	3	2	2	2	3	2	2	3	3	5	3	elégtelen
	Király Anna	5	4	4	4	3	4	5	4	4	4	5	5	5	jó
	Kiss Ilona	4	3	3	2	3	2	4	2	2	5	5	4	3	elégséges
	Kukucska Ágnes	5	4	4	3	2	3	4	4	3	4	5	5	4	jó
20	**Mikola Zsuzsanna**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Muladi Mária	4	2	3	2	2	1	4	2	2	3	5	4	5	elégtelen
	Murcsián Mária	5	4	5	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	jó
	Parniczky Judit	4	3	4	3	3	3	5	4	3	fm	5	4	5	jó
	Pataki Judit	5	5	5	3	3	4	5	4	5	fm	5	5	5	jó
	Raáb Veronika	5	4	3	4	3	2	5	4	3	4	5	4	4	jó
25	Schrettner Judit	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	5	4	3	közepes
	Somogyi Judit	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	4	5	jó
	Szakál Mária	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Szentesi Anikó	4	4	4	4	3	5	5	5	5	5	5	5	4	jó
	Szecsei Margit	5	4	3	3	3	3	4	4	4	3	5	5	4	jó
30	**Székely Ágnes**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Tara Mária	5	3	4	3	4	4	5	4	4	4	5	5	5	jó
	H. Tóth Zsuzsanna	5	4	4	5	5	3	5	5	4	5	5	4	5	jó
	B. Varga Magdolna	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Varga Márta	5	2	3	2	2	2	4	2	2	2	4	4	5	elégséges
35	Vastag Ilona	4	3	4	2	1	3	4	3	3	5	5	4	5	elégtelen

Kimaradt: Szabó Etelka.

I. D. osztály (5+1-es, műszerész-lakatos, humán) Osztályfőnök: KOTTAY FERENC

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Német	Angol	Matematika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Ének	Gyakorló fogl.	Ipari rajz	Általános tanulmányi eredmény
	Bárász András	5	2	4	3	—	2	5	4	4	4	3	5	3	2	közepes
	Bártfay Pál	5	3	5	3	5	—	4	4	4	5	5	5	4	4	jó
	Boneza Gábor	5	3	3	3	3	—	4	3	3	3	5	5	4	5	közepes
5	Brenner György	4	2	2	3	3	—	3	3	3	3	4	5	3	4	közepes
	Cserna Gábor	4	3	2	2	3	—	4	4	3	3	4	4	3	5	közepes
	Einőder Antal	4	3	3	3	—	2	3	4	3	4	5	4	4	5	közepes
	Fornádi Ferenc	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Gál Andor	5	4	5	5	—	5	5	5	5	4	5	5	3	4	jó
	Gergely Lajos ism.	4	2	2	1	—	2	2	2	2	2	5	4	4	4	elégtelen
10	Gonda László	5	5	5	5	5	—	4	4	4	4	5	4	3	5	jó
	Haller Tibor	4	1	2	1	1	—	1	2	1	2	5	3	5	4	elégtelen
	Hanák Péter	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Hegedűs Gyula	4	2	2	1	—	2	3	4	4	3	5	5	5	4	elégtelen
	Kis Árpád	5	4	4	3	—	3	4	3	4	4	4	4	3	2	közepes
15	**Komor Tamás**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**jeles**
	Kovács Attila	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Kubinyi György	4	2	2	2	1	—	2	3	2	2	5	3	4	3	elégtelen
	Lakos Géza	5	4	4	4	5	—	4	4	5	5	5	4	5	5	jó
	Lánczos Ferenc	4	3	4	3	—	4	4	4	4	4	5	5	4	5	jó
20	**Láng István**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	László Ferenc	5	2	3	2	3	—	2	2	2	3	4	4	3	4	elégséges
	Ledniczky Béla	5	2	4	3	3	—	4	4	5	3	5	4	4	3	közepes
	Lipovecz Iván	5	5	5	5	—	5	5	5	4	4	3	5	4	4	jó
	Lugosi Emil	4	3	2	2	3	—	3	3	2	3	5	4	3	5	közepes
25	Mádi Szabó László	4	4	4	4	—	5	2	4	3	3	5	4	5	3	jó
	Muzsay András	5	5	5	4	5	—	5	4	4	4	4	5	4	5	jó
	Patkó Béla	4	2	2	2	3	—	2	2	2	3	5	5	2	2	elégséges
	Petri Sándor	4	2	4	2	—	2	1	2	2	4	3	5	2	3	elégtelen
	Pohl Ödön	5	4	3	3	5	—	4	4	4	3	5	5	5	5	jó
30	Rettich Béla	5	3	5	4	5	—	3	4	3	4	5	4	3	4	jó
	Rébay Péter	5	4	4	3	—	4	4	3	3	4	5	4	4	4	jó
	Rucz Ervin	5	2	3	2	2	—	2	4	2	4	fm	3	3	4	elégséges
	Schuster Endre	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**jeles**
	Simonyi Viktor	4	3	4	4	4	—	4	4	4	4	5	4	3	3	jó
35	Sipos János	5	3	4	4	—	4	4	4	3	4	5	5	4	5	jó
	Suda Vilmos	5	4	4	4	—	4	5	5	4	5	5	5	5	5	jó
	Szakács László	5	2	3	3	—	2	3	3	4	3	4	4	4	4	közepes
	Szegedi Péter	4	3	3	2	—	2	4	4	4	4	5	4	5	5	jó
	Szerdahelyi László	4	3	3	3	—	3	5	4	4	4	4	4	4	5	jó
40	Székelyhídi János	4	4	4	3	—	3	5	5	5	4	4	5	4	5	jó
	Szőnyi Zsolt	4	2	3	1	—	2	3	4	3	2	3	4	5	4	elégtelen
	Teller József	5	2	3	2	3	—	2	3	2	4	5	4	2	2	elégséges
	K. Tóth András	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Vancsik Géza	5	4	4	2	—	2	4	3	3	4	5	4	4	3	közepes
45	**Zahumenszky István**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**4**	**4**	**jeles**
	Zubán Dénes	4	3	3	2	2	—	2	3	2	4	5	3	5	5	elégséges

II. A. osztály (humán, 2 órás gyakorlattal) Osztályfőnök: SZÁNTÓ LÁSZLÓNÉ

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Német	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Gyakorló fogl.	Ének	Általános tanulmányi eredmény
	Acsádi Ilona	4	1	2	3	3	—	1	2	4	3	2	fm	2	5	elégtelen
	Bálint Zsuzsanna ...	4	3	3	3	4	—	3	2	3	3	3	4	4	5	közepes
	Bende Katalin	4	4	3	3	—	2	2	2	4	2	3	3	5	5	elégséges
	Bodor Klára	4	5	3	2	2	—	3	2	3	3	3	fm	3	5	közepes
5	**Botond Katalin**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Buzsáki Ilona	5	4	4	5	4	—	4	4	5	4	5	5	5	5	jó
	Csikós Edit	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**jeles**
	Damján Gizella	5	3	4	4	—	3	4	4	4	4	4	5	4	5	jó
	Dávid Piroska	5	3	4	3	—	3	3	3	5	3	4	5	4	5	közepes
10	Dobránszky Tünde..	3	2	2	2	1	—	1	2	2	2	2	3	3	5	elégtelen
	Dömölki Mária	5	2	2	4	2	—	2	2	4	2	4	5	5	5	elégséges
	Földényi Ágnes	5	4	4	5	4	—	3	3	4	3	4	4	4	5	jó
	Fürész Klára	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**fm**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Gombkötő Magdolna .	4	2	3	3	3	—	3	3	4	3	4	4	5	5	közepes
15	Gőbel Mária.....	5	2	4	3	—	3	3	2	4	3	3	4	5	5	közepes
	Hartyáni Éva	4	4	3	3	4	—	5	5	4	4	2	5	4	5	jó
	Hidasi Júlia	4	3	4	3	4	—	3	3	5	4	4	4	5	5	jó
	Horváth Margit	5	4	4	3	3	—	3	4	5	4	5	5	5	5	jó
	Jancsovics Ilona ...	5	4	4	5	5	—	4	4	5	4	4	4	5	5	jó
20	**Kamocsay Ildikó** ...	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Kilényi Katalin	4	4	5	5	5	—	3	3	4	4	4	5	4	5	jó
	Kispéter Erzsébet...	5	3	4	4	3	—	3	2	4	3	4	3	5	5	közepes
	Kiss Csilla	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**3**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Kocsis Irén	5	3	3	3	—	4	3	3	4	4	3	fm	5	5	közepes
25	Koronkai Ildikó	5	4	5	4	4	—	3	4	5	4	5	5	4	5	jó
	Kovách Annamária .	osztályozatlan														
	Kovács Eszter.....	4	3	3	5	—	4	3	2	4	4	3	3	3	5	közepes
	Kozelka Zsuzsanna .	5	4	3	4	—	4	2	2	5	4	4	fm	5	5	közepes
	Kőhalmi Dorottya ..	4	3	3	3	3	—	3	3	4	3	4	4	5	5	közepes
30	Kurunczi Veronika..	4	3	5	5	—	5	2	2	4	3	3	4	4	5	közepes
	Magyar Julianna....	4	3	3	2	2	—	1	1	4	2	2	fm	5	5	elégtelen
	Mácsik Margit	5	4	5	5	4	—	4	4	5	4	5	5	5	5	jó
	Nyitrai Éva	5	3	4	5	4	—	2	3	4	4	4	5	5	5	jó
	Pásztor Erzsébet ...	5	2	2	2	—	3	3	3	4	2	3	3	5	5	elégséges
31	Pozsonyi Zsuzsanna	5	4	4	5	5	—	4	5	5	4	5	4	5	5	jó
	Spányi Ilona	5	3	4	3	4	—	3	4	5	4	4	4	5	5	jó
	Szalontai Veronika ..	4	5	5	5	5	—	4	5	4	5	4	fm	5	5	jó
	Szentesi Mária	4	4	5	4	—	3	3	3	4	4	5	5	5	5	jó
	Szondi Erzsébet	5	3	3	3	—	4	3	3	4	3	4	fm	4	5	közepes
40	**Szücs Gizella**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**4**	**5**	**fm**	**5**	**5**	**jeles**
	Takáts Edit	5	4	4	3	—	4	2	2	4	2	4	4	4	5	közepes
	Tasnády Mária.....	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Török Gyöngyi.....	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Török Ilona	5	3	4	4	4	—	2	3	5	4	4	5	5	5	jó
45	Varga Mária	5	4	4	4	—	5	5	4	5	4	5	5	5	5	jó
	Virányi Katalin	5	4	5	4	—	5	3	4	5	4	4	5	5	5	jó
	Zsitvay Margit	3	2	5	1	2	—	2	2	3	3	3	5	3	5	elégtelen

Kimaradt: Kovách Annamária, Silber Judit, Upor Anna

II. B. osztály (2 órás gyakorlattal, reál) Osztályfőnök: Dr KAMOCSAY DEZSŐNÉ

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Német	Olasz	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Gyakorló fogl.	Általános tanulmányi eredmény
	Ablonczy Éva	5	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	fm	5	**kitűnő**
	Antóny Márta	5	2	4	2	—	2	—	2	2	2	2	4	3	5	elégséges
	Bakó Zsuzsanna	4	5	3	2	—	3	—	2	2	3	3	2	2	5	elégséges
	Barta Judit	4	4	4	2	—	2	—	2	2	4	3	3	3	5	elégséges
5	Bányai Ilona	5	5	5	4	—	3	—	3	3	4	4	4	5	5	jó
	Sz. Becz Ilona	5	4	4	3	—	4	—	3	4	4	4	4	3	4	jó
	Blahó Valéria	4	3	3	5	4	—	—	3	3	4	3	3	3	5	közepes
	Czintner Márta	4	5	4	3	—	—	3	2	2	2	2	3	4	5	elégséges
	Domonkos Judit ...	5	4	4	2	—	3	—	2	2	3	3	4	4	5	közepes
10	Dóró Angyalka	4	3	4	3	—	—	3	3	3	4	3	4	5	5	közepes
	Döme Katalin	4	3	3	3	3	—	—	2	2	3	3	3	4	5	közepes
	Farkas Éva Katalin	4	2	3	2	—	2	—	2	2	2	2	3	2	4	eléséges
	Gugora Erzsébet ...	5	5	4	2	—	—	3	2	3	3	2	3	4	5	közepes
	Herczeg Matild	3	4	3	3	3	—	—	3	2	3	3	3	3	4	közepes
15	Isaszegi Ilona	5	4	4	2	—	3	—	3	2	4	3	3	5	5	közepes
	Kassai Zsuzsa	5	3	4	2	—	2	—	3	2	3	4	3	5	5	közepes
	Kaszab Piroska.....	5	4	5	5	—	—	5	4	3	5	4	5	5	5	jó
	Kántor Erzsébet	5	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Kempelen Éva	3	2	2	1	—	—	3	2	1	3	2	3	5	4	elégtelen
	Keresztényi Erzsébet	4	1	2	2	3	—	—	2	1	3	2	3	5	5	elégtelen
	Kondri Mária	2	4	3	2	—	—	3	2	2	3	3	3	5	4	közepes
	Kontra Júlia	5	5	5	4	—	5	—	4	5	4	5	5	5	5	**jeles**
	Kotra Ildikó	4	4	3	4	4	—	—	4	2	4	3	3	5	4	közepes
	Krenner Zsuzsanna .	5	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	fm	5	**kitűnő**
25	Légrády Ilona	4	5	2	2	—	—	4	2	2	3	2	2	3	4	elégséges
	Licsájer Mária	4	1	2	1	—	—	1	2	1	2	1	2	4	5	elégtelen
	Liebhárt Éva	3	3	2	2	—	2	3	3	2	3	2	2	5	5	elégséges
	Mátéffy Erzsébet ...	4	4	3	4	—	3	4	4	4	4	3	4	4	5	jó
	Orbán Mária	5	3	3	2	—	2	—	2	2	3	3	3	3	4	elégséges
30	Pajor Piroska	4	2	4	4	—	4	—	2	2	3	2	4	fm	4	elégséges
	Perlaki Magda.....	5	2	2	2	—	2	—	2	2	3	3	3	3	5	elégséges
	Puka Éva	5	4	4	3	4	—	—	3	2	3	3	3	4	4	közepes
	Radóczy Edit	5	5	4	5	—	5	—	4	5	5	5	5	5	5	**jeles**
	Rajháthy Erika	5	5	5	4	—	5	—	5	4	5	4	5	5	5	**jeles**
35	**Sadovszky Olga**	5	5	5	4	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	**jeles**
	Suda Annamária ...	5	5	4	2	3	—	—	2	2	4	4	4	4	5	közepes
	Scholtz Magdolna ..	5	3	4	3	3	—	—	3	3	4	3	3	fm	5	közepes
	Szathmári Judit	5	4	4	3	—	4	—	2	4	4	4	5	fm	4	jó
	Szentirmay Zsuzsa ..	4	4	4	4	—	3	—	2	2	3	3	4	4	4	közepes
40	**Takács Jusztina**.....	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Timár Éva	5	4	5	4	4	—	—	3	3	4	4	4	fm	5	jó
	Uzoni Katalin	5	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Vanek (Kovács) Mária	4	2	3	2	—	2	—	2	2	2	3	2	5	5	elégséges
	Várszegi Emőke	5	4	5	4	—	4	—	4	2	4	4	4	4	4	jó
45	Zsitvay Marianna ..	osztályozatlan														

Kimaradt: Pintér Edit

II. C. osztály (5+1-es, reál) Osztályfőnök: Gál Mihály

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Angol	Francia	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Gyakorló fogl.	Általános tanulmányi eredmény
	Bakoss Gergely	4	2	3	1	1	—	1	2	3	4	3	3	2	elégtelen
	Balogh Sándor	4	2	2	2	—	2	3	3	4	5	4	5	2	elégséges
	Bánkuti János	4	1	2	2	—	2	2	2	2	3	2	4	2	elégtelen
	Bölcskei Tamás	5	5	4	4	4	—	3	4	4	4	5	5	4	jó
	Csohány Antal	4	3	4	3	2	—	4	4	4	4	5	5	4	jó
5	Dénes János	4	2	2	1	1	—	2	2	2	3	4	fm	2	elégtelen
	Dérer Miklós	3	5	5	4	4	—	3	4	4	4	3	4	3	jó
	Erdélyi Attila	4	2	3	3	2	—	3	3	3	4	3	4	4	közepes
	Farkas György	3	4	3	3	3	—	5	5	4	3	4	4	4	jó
	Fixek Péter	5	3	4	3	2	—	5	5	3	4	4	4	5	jó
10	Göböl László	3	4	5	3	3	—	4	4	4	4	5	4	4	jó
	Gyarmati János	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Halmay Péter	4	2	2	1	2	—	3	3	4	4	4	5	3	elégtelen
	Hanga Lajos	5	2	3	3	—	2	3	3	3	2	4	5	3	közepes
	Hullai István	4	3	4	4	3	—	3	4	4	3	4	5	4	jó
15	Kopányi Tivadar	4	2	2	1	1	—	1	2	3	2	3	3	3	elégtelen
	Lellei György	5	4	4	4	—	5	5	5	4	5	5	5	4	jó
	Magyari-Kossa Gyula	5	5	4	5	—	5	4	4	4	3	5	4	5	jó
	Majoros Árpád	4	2	4	2	2	—	3	3	3	3	3	4	4	közepes
	Mosonyi Gyula	**5**	**4**	**5**	**4**	—	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
20	Ridly István	4	2	2	2	—	2	2	2	2	3	3	fm	2	elégséges
	Rudas Ferenc	4	1	2	2	2	—	2	2	3	2	3	4	3	elégtelen
	Ruzicska Károly	4	3	3	3	4	—	3	3	3	2	4	4	3	közepes
	Sági György	4	1	2	1	—	2	1	2	3	2	3	5	2	elégtelen
	Szabó Balázs	5	4	4	2	—	3	3	3	4	3	4	4	4	közepes
25	Szabó László	5	3	4	4	—	4	4	4	4	4	4	5	5	jó
	Szidarovszky Ferenc	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szmrecsányi Miklós	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szokolszky Péter	4	4	4	3	3	—	4	3	4	4	4	5	4	jó
	Tarr Gábor	5	4	4	4	5	—	3	4	3	4	4	5	4	jó
30	Tálas László	4	3	2	1	1	—	2	1	2	4	2	5	2	elégtelen
	D. Tóth Attila	5	4	4	4	—	4	4	4	4	4	4	fm	3	jó
	Vető István	4	2	3	2	—	2	2	2	3	4	3	3	2	elégséges
	Walkó István	4	3	3	3	—	4	3	3	4	5	4	4	4	közepes
	Weglárz Bálint	5	4	4	3	3	—	3	4	5	4	4	5	3	jó
35	Zdeborszky György	5	4	4	5	—	5	4	4	4	5	5	5	4	jó
	Vlasits Ernő	4	3	3	1	—	2	1	2	3	1	3	5	2	elégtelen

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Angol	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Pszichológia	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Balla Ilona	5	4	4	4	—	4	3	3	5	4	4	4	fm	jó
	Becker Margit	5	2	3	2	3	—	3	3	3	3	3	3	5	közepes
	Bellay Ágnes	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Berényi Mária	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
5	Bérczes Magdolna	4	4	5	4	5	—	2	4	4	4	5	4	5	jó
	Clauser Zsuzsa	5	4	4	3	—	3	3	2	4	3	3	4	4	közepes
	Demes Margit	4	2	2	2	3	—	4	2	2	2	2	3	5	elégséges
	Eisler Annamária	5	5	5	3	—	4	4	4	4	4	4	5	5	jó
	Gödér Judit	4	3	4	2	3	—	3	2	4	3	3	4	3	közepes
10	Hints Stefánia	4	4	4	3	4	—	4	3	5	5	4	4	5	jó
	Horányi Katalin	**5**	**4**	**5**	**4**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Horváth Anna	5	2	3	2	2	—	2	2	2	3	3	3	4	elégséges
	Hradeczky Judit	5	3	3	4	4	—	3	3	5	4	4	4	fm	közepes
	John Beatrix	4	3	3	3	4	—	2	4	4	4	4	4	4	közepes
15	Kaczur Éva ism.	4	2	3	2	2	—	2	2	2	3	3	3	5	elégséges
	Kemecsei Mária	4	3	4	2	3	—	2	3	3	3	3	3	fm	közepes
	Korchma Enikő	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Nagy Éva	5	3	3	2	—	3	2	3	3	3	3	3	4	közepes
	Papp Anna	4	3	3	4	3	—	5	4	4	4	4	4	4	jó
20	**Pálmai Éva**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Ramocsay Gabriella	4	4	4	3	5	—	4	4	5	4	4	5	4	jó
	Révai Judit	**5**	**5**	**5**	**4**	**4**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Rodé Judit	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**3**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Rohacsek Mária	4	2	3	1	3	—	4	3	4	2	3	4	5	elégtelen
25	Sunavecz Mária	5	4	5	4	4	—	5	5	5	5	4	4	fm	jó
	Sunavecz Zsuzsa	4	3	3	2	3	—	3	3	3	3	4	3	5	közepes
	Szalay Katalin	5	5	5	4	5	—	4	4	5	4	4	5	5	jó
	Szalai Mária	4	3	4	2	—	3	2	2	3	4	3	4	fm	közepes
	Tóth Mária	5	4	4	3	4	—	3	3	5	5	4	5	fm	jó
30	Varga Terézia	4	3	4	2	3	—	3	3	3	3	3	3	5	közepes
	Vastag Rozália	5	4	5	3	4	—	4	5	4	4	4	4	5	jó
	Zsedényi Éva	5	4	5	4	5	—	4	5	5	4	4	5	5	jó
	Zsenits Mária	4	3	4	3	4	—	2	3	5	3	3	4	5	közepes

Kimaradt: Dombovári Emőke

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Német	Latin	Angol	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Bednarik Irén	5	3	5	3	3	—	—	4	4	4	4	5	4	jó
	Bencze Mária	4	1	2	3	—	3	—	2	3	2	2	3	3	elégtelen
	Beró Ágnes	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Borza Éva	4	3	3	4	—	3	—	3	3	4	3	3	3	közepes
5	Csiba Mária	5	3	4	5	—	3	—	3	3	3	2	2	5	közepes
	Czuczor Mária	4	3	4	4	—	3	—	1	1	4	4	4	fm	elégtelen
	Felek Magdolna	4	3	4	2	2	—	—	1	1	3	3	3	4	elégtelen
	Gadácsi Erzsébet	4	2	3	3	—	—	2	3	2	2	3	3	3	elégséges
	Gyimesi Gizella	5	3	4	3	2	—	—	2	3	4	3	4	5	közepes
10	Gyürki Anna ism.	3	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2	5	elégséges
	Halász Klotild	5	3	3	4	3	—	—	2	2	3	2	3	5	közepes
	Hangos Mária ism.	5	4	5	5	—	—	4	3	4	5	4	4	4	jó
	Herman Gizella	5	3	4	3	—	—	3	5	5	4	4	5	fm	jó
	Hriadlovszky Zsuzsa	4	2	2	3	3	—	—	3	2	3	2	3	5	elégséges
15	Jákfalvi Melinda	4	2	2	2	—	3	—	2	2	3	2	2	5	elégséges
	Kajári Mária	4	4	4	4	—	4	—	3	3	4	4	4	4	jó
	Kapássy Györgyi	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	—	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Kapássy Márta	5	2	3	4	4	—	—	2	3	3	3	3	4	közepes
	Kisgyörgy Eszter	5	3	4	4	—	4	—	3	3	5	3	4	5	jó
20	Lakatos Mária	5	4	4	5	4	—	—	4	4	5	5	4	fm	jó
	Major Katalin	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Négyesi Anikó	5	5	5	5	—	—	5	3	4	4	4	4	fm	jó
	Renczes Éva	4	2	2	3	2	—	—	3	2	3	2	3	3	elégséges
	Régeni Anna	4	3	5	4	—	4	—	3	3	4	4	4	4	jó
25	Safarik Valéria	5	4	4	4	3	—	—	3	4	4	4	3	5	jó
	Simon Katalin	4	3	3	5	2	—	—	2	2	4	4	3	5	közepes
	Solymossy Klára	4	2	2	4	—	3	—	2	2	3	2	3	2	elégséges
	Szennai Éva	5	3	3	4	—	4	—	3	4	4	4	4	5	jó
	Szentirmai Éva	5	3	4	5	—	4	—	4	4	4	4	4	5	jó
30	Szunomár Piroska	4	3	3	3	—	3	—	3	2	4	2	3	4	közepes
	Takáts Ilona	5	4	5	4	3	—	—	3	4	5	4	5	4	jó
	Tasnády Ildikó	4	3	3	3	2	—	—	2	2	4	3	4	4	közepes
	Thamó Gabriella	5	3	3	4	3	—	—	3	4	4	4	3	5	közepes
	Tóth Judit	5	3	3	4	—	3	—	2	2	4	4	4	fm	közepes
35	Tuma Ágota	5	3	3	3	3	—	—	3	2	4	3	4	5	közepes
	Valter Gizella	5	4	4	4	—	3	—	4	3	5	4	5	5	jó
	Winkler Hedvig	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Winkler Mária	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Zákonyi Julianna	5	3	4	3	3	—	—	3	3	5	3	4	5	közepes

Kimaradt: Kárpáti Kornélia
Nem osztályoztuk: Ökrös Teréziát

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Angol	Francia	Matematika	Ábrázoló geom.	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Bak Borbála	5	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Blahó Klára	4	2	2	2	—	2	—	1	2	1	4	2	4	3	elégtelen
	Boár Judit	5	2	3	2	—	3	—	2	2	2	3	2	3	3	elégséges
	Bócsai Zsuzsa	4	3	3	2	—	—	3	2	4	3	4	3	4	5	közepes
5	Erm Zsuzsanna	4	2	3	2	—	—	3	2	3	3	4	4	4	4	közepes
	Fehérvári Laura	5	4	4	4	—	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**jeles**
	Ferencz Ilona	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Fodor Klára	4	2	3	2	—	4	—	2	4	3	3	3	3	5	közepes
	Gergely Erzsébet	4	2	3	3	—	3	—	3	3	3	4	4	4	5	közepes
10	**Haid Katalin**	5	5	4	5	5	—	—	4	5	5	5	5	5	5	**jeles**
	Hidegkúti Jolán	5	4	5	5	—	5	—	4	4	5	5	5	5	5	**jeles**
	Horváth Ildikó	4	2	3	2	—	3	—	1	2	2	3	3	4	3	elégtelen
	Kántor Éva	5	4	4	5	—	—	5	3	3	4	5	4	4	4	jó
	Kerekes Margit	5	3	4	2	3	—	—	3	3	2	4	3	5	fm	közepes
15	Kiss Éva	5	5	5	2	4	—	—	3	4	4	5	5	5	3	jó
	Kiss Irén	5	4	5	3	—	—	3	3	4	3	5	4	5	5	jó
	Kiss Mária	5	4	4	5	5	—	—	4	3	4	5	5	5	4	jó
	Kocsis Ilona	5	3	4	3	4	—	—	4	5	4	5	5	5	5	jó
	Kovács Ildikó	5	4	4	4	5	—	—	3	3	3	4	5	5	5	jó
20	Kováts Magdolna	4	2	2	2	3	—	—	2	2	2	4	3	4	4	eléséges
	Krén Sarolta	4	4	3	2	—	—	2	2	3	3	3	3	4	fm	közepes
	Kurucz Teréz	5	4	4	3	—	3	—	3	4	3	5	5	5	3	jó
	Lenti Eszter	5	3	3	4	—	4	—	3	3	3	5	4	5	5	jó
	Lóránd Antónia	4	3	3	2	—	4	—	1	2	2	4	4	4	5	elégtelen
25	Mészáros Ágnes	4	3	3	2	—	2	—	2	3	3	4	4	4	4	közepes
	Nagy Erzsébet	5	5	5	5	—	—	5	4	4	5	5	5	5	5	**jeles**
	Oláh Piroska	4	2	3	2	—	2	—	2	3	2	4	3	4	5	elégséges
	Romsits Sára	4	2	2	2	3	—	—	2	2	2	3	3	4	3	eléséges
	Sántha Anikó	4	2	3	3	—	—	3	3	2	3	3	4	4	3	közepes
30	Sipos Gizella	4	3	3	2	3	—	—	3	4	3	4	4	4	5	közepes
	Soltész Mária	4	2	3	3	4	—	—	3	3	3	4	4	4	5	közepes
	Tóth Katalin	5	4	4	4	—	5	—	4	5	4	4	4	5	fm	jó
	Török Zsuzsanna	5	5	5	5	—	5	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Urheggi Katalin	4	3	3	3	—	3	—	2	4	2	4	3	4	3	közepes
	Vári Anikó	5	5	5	5	—	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
35	**Zólyomi Judit**	5	5	5	5	—	—	5	4	5	4	5	5	5	5	**jeles**

III. D. osztály (reál) Osztályfőnök: SZANYI ISTVÁN

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Német	Angol	Matematika	Ábrázoló geom	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Testnevelés	Általános tanulmány eredmény
	Balla Tamás	5	3	3	4	4	—	4	4	4	4	4	5	5	jó
	Beneczúr András	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Busa Géza	5	3	3	4	4	—	4	3	3	4	4	5	5	jó
	Cselényi József	5	3	3	3	3	—	3	4	3	3	4	4	fm	közepes
5	Csikós Gyula	4	2	3	3	—	4	2	3	2	3	4	4	4	közepes
	Denkey Ágoston	4	2	3	1	—	2	2	2	1	2	2	4	5	elégtelen
	Dringó László	5	4	4	4	4	—	5	4	3	4	4	3	5	jó
	Fekete István	5	5	4	4	4	—	5	4	4	3	5	4	5	jó
	Földi Tibor	5	2	2	2	3	—	2	2	3	3	3	4	fm	elégséges
10	Hodászi János	4	2	4	3	3	—	3	3	3	3	4	3	5	közepes
	Horváth József	5	3	5	3	—	4	3	4	3	5	5	5	fm	jó
	Hubert Tibor	4	2	3	3	3	—	3	3	2	2	3	2	5	elégséges
	Istók Endre	4	3	2	3	3	—	4	4	3	3	4	3	5	közepes
	Kazatsay György	5	3	3	3	3	—	3	3	3	4	4	4	fm	közepes
15	Kocsy János	5	2	3	3	3	—	3	3	2	3	3	4	5	közepes
	Kozma Dezső	5	2	3	3	3	—	3	3	2	3	3	4	5	közepes
	Lajosi Jenő	**4**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Nagy Sándor	5	3	4	3	4	—	4	3	3	4	5	4	5	jó
	Schödl Ervin	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
20	**Szabó Csaba**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Szentiványi Zsolt	4	4	5	4	—	5	5	5	4	5	5	4	5	jó
	Szirmay Tamás	4	4	4	4	—	5	4	4	4	5	4	4	5	jó
	Szöllős László	4	3	3	2	—	4	2	3	2	2	3	3	3	elégséges
	Tarcsai György	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
25	Zavadszky János	4	2	2	2	2	—	2	2	2	2	3	4	5	elégséges

IV. A. osztály (humán) Osztályfőnök: LUX LÁSZLÓNÉ

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Angol	Matematika	Fizika	Biológia	Műv. történet	Pszichológia	Logika	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Bánáty Ágnes	4	3	2	2	3	—	2	2	2	5	3	3	3	elégséges
	Csohány Katalin	5	4	5	3	—	4	3	4	3	3	5	4	4	jó
	Deák Krisztina	5	4	3	3	3	—	4	4	3	5	4	4	4	jó
	Döbrönte Zsuzsanna	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	jeles
5	**Fekete Olga**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Filkóházy Éva	4	3	3	2	—	3	2	3	3	4	4	4	5	közepes
	Geöcz Nóra	5	4	5	3	—	4	2	3	3	5	5	5	4	jó
	Géró Mária	5	2	2	2	—	2	2	2	2	3	2	4	fm	elégséges
	Hegedűs Julianna	5	3	2	2	3	—	2	2	2	4	2	4	fm	elégséges
10	Herczegh Anna	4	2	1	2	2	—	2	1	3	4	3	3	3	elégtelen
	Herceghalmi Margit	5	4	3	4	3	—	3	3	5	4	5	5	5	jó
	Hiba Erzsébet	5	5	5	4	—	4	3	4	5	5	5	5	fm	jó
	Hollósi Mária	**5**	**5**	**5**	**4**	—	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Indra Erika	5	4	4	3	—	4	2	2	3	5	5	5	4	jó
15	**Kanosik Margit**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**kitűnő**
	Karácsonyi Etelka	5	4	3	4	—	3	3	2	5	5	4	5	5	jó
	Klement Katalin	**5**	**5**	**4**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**jeles**
	Kozik Mária	5	4	3	2	4	—	3	3	5	5	4	5	4	jó
	Krénusz Franciska	5	4	5	4	4	—	3	4	5	5	5	5	4	jó
20	**Latky Mária**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Markos Vera	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Nagymihály Valéria	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Pap Imola	5	4	4	4	—	4	3	4	4	4	4	4	4	jó
	Rieger Zósfia	4	3	2	3	3	—	3	2	5	4	4	4	4	közepes
25	Rimóczi Piroska	5	4	4	3	5	—	3	4	5	5	5	5	5	jó
	Schmidt Gabriella	5	4	3	3	—	3	4	4	4	5	4	5	5	jó
	Smuk Anna	5	3	3	3	3	—	3	3	4	3	4	4	5	közepes
	Solti Éva	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szabó Mária	5	3	2	2	—	3	2	3	3	3	4	4	5	közepes
30	Szivák Alice	5	3	2	2	—	3	4	3	3	3	4	4	4	közepes
	Szőnyi Alice	5	4	4	3	5	—	2	4	4	5	4	4	4	jó
	Tóth Ildikó	5	4	4	4	4	—	3	4	4	4	4	4	5	jó
	Urbán Szilvia	5	3	2	3	3	—	2	2	2	4	4	3	4	elégséges
	Vajna Mikolt	5	3	2	2	2	—	2	2	2	3	3	4	3	elégséges
35	**Várkonyi Katalin**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**jeles**
	Varsányi Anna	5	2	4	2	3	—	3	3	3	5	3	4	fm	közepes
	Vida Emma	5	3	2	3	—	3	3	2	2	3	3	4	3	közepes
	Vörös Ágnes	5	4	3	4	3	—	3	3	4	4	3	4	fm	közepes

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Francia	Matematika	Fizika	Biológia	Műv. történet	Pszichológia	Logika	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Alberti Gyöngyi	5	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Altmann Judit	5	5	5	4	5	—	5	5	5	5	5	5	fm	**jeles**
	Ángyán Zsuzsanna	5	3	4	2	—	4	3	3	4	3	4	5	fm	közepes
	Baksa Zsuzsanna	5	5	5	3	4	—	4	4	4	5	5	5	5	jó
5	Deák Zsuzsanna	5	5	3	2	—	3	3	3	4	3	4	3	5	közepes
	Gombás Mária	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Hudi Anna	4	4	2	3	3	—	4	3	5	3	3	3	5	közepes
	Konrád Éva	5	5	3	2	3	—	4	3	3	5	3	4	5	közepes
	Kampós Erzsébet	5	4	4	2	—	3	2	2	4	4	4	4	4	közepes
10	**Kozma Lilly**	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Kotsis Éva	4	4	2	2	2	—	3	1	3	2	4	3	3	elégtelen
	Lengyel Katalin	5	5	4	4	4	—	4	4	5	5	4	5	4	jó
	Lubinszky Judit	5	5	5	2	—	3	4	4	5	4	4	5	4	jó
15	Markos Ágota	5	4	4	4	4	—	3	3	5	5	5	4	4	jó
	Mátra Edit	5	3	3	2	3	—	3	2	3	2	3	3	5	közepes
	Mátyás Ottilia	4	4	4	2	3	—	2	3	3	4	3	3	5	közepes
	Medzihradszky Éva	5	4	5	4	5	—	2	3	4	4	3	4	5	jó
	Merkl Ágnes	5	5	5	4	—	4	5	4	5	5	4	4	fm	jó
	Oláh Zsuzsanna	4	3	2	2	—	2	3	2	3	2	2	3	3	elégséges
20	Pados Irén	4	5	3	2	—	5	3	2	4	3	4	3	4	közepes
	Pauk Judit	4	2	3	2	—	2	2	3	3	3	2	3	fm	elégséges
	Podlussány Erzsébet	5	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Sebes Erzsébet	5	5	4	3	3	—	2	3	4	5	4	4	5	jó
	Schoedl Júlia	5	4	4	3	5	—	4	4	4	5	4	4	5	jó
25	Sipos Margit	5	2	2	2	3	—	2	2	3	3	3	3	4	elégséges
	Szentgyörgyi Éva	5	4	3	2	4	—	2	3	5	5	4	3	fm	közepes
	Szepesi Anna	5	3	3	2	3	—	2	2	3	4	3	3	4	közepes
	Szűcs Irma	5	5	4	2	4	—	3	4	5	5	5	4	5	jó
	Tódor Margit	5	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
30	**Vég Katalin**	5	5	5	5	5	—	5	5	5	5	5	5	5	**kitűnő**
	Visehradszky Zsuzsanna	5	4	4	3	5	—	3	4	5	4	5	5	fm	jó

IV. C. osztály (humán) Osztályfőnök: EGEDY MÁRIA

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Latin	Angol	Matematika	Fizika	Biológia	Művészettörténet	Pszichológia	Logika	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Bartucz Edit	5	3	4	4	5	—	4	3	5	4	4	4	4	jó
	Csánky Hayna	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Csonka Erzsébet	5	5	5	4	5	—	3	4	4	5	4	4	4	jó
	Daxkobler Éva	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
5	Erdélyi Eszter	5	3	4	3	4	—	2	3	4	4	4	4	4	közepes
	Évinger Judit	5	3	4	3	—	4	2	3	5	4	4	4	fm	közepes
	Fekete Mária	5	5	5	5	5	—	3	3	5	5	4	5	5	jó
	Hajdók Márta	5	5	5	5	5	—	3	4	5	4	5	4	fm	jó
	Hansági Ildikó	4	2	4	3	3	—	2	2	4	3	3	3	fm	közepes
10	Horváth Éva	4	3	3	2	4	—	2	3	4	4	4	3	3	közepes
	Hriadlovszky Annamária	5	5	4	4	5	—	4	4	5	4	5	4	4	jó
	Joó Erika Zsuzsanna	5	2	3	2	3	—	2	2	4	3	3	3	4	elégséges
	Kaszás Annamária	5	3	4	2	3	—	3	3	5	5	3	3	5	közepes
	Katona Valéria	5	4	5	3	—	5	3	3	5	5	4	4	5	jó
15	Kenderes Éva	5	4	3	2	3	—	4	4	4	3	3	3	4	közepes
	Kerényi Mária	5	4	5	4	—	5	2	2	5	4	4	5	4	jó
	Kuruncz Erika	5	4	4	4	3	—	2	3	4	3	4	5	4	közepes
	Mariházi Katalin	5	3	4	2	4	—	2	3	4	4	3	3	4	közepes
	Mariházi Mária	5	4	4	2	4	—	2	2	4	4	3	4	4	közepes
20	Marosi Eleonóra	5	2	3	2	—	4	2	2	4	4	4	4	4	elégséges
	Martos Marietta	5	4	4	4	4	—	2	2	4	4	4	4	fm	közepes
	Mocsai Julianna	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Nagy Ágnes	5	4	5	4	4	—	4	4	5	5	4	4	4	jó
	Nagy Edit	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
25	Németh Viktória	5	4	4	3	4	—	2	3	5	4	4	4	5	jó
	Németh Zsuzsanna	5	5	5	3	—	4	3	3	5	5	4	4	4	jó
	Polgár Erzsébet	5	3	3	4	—	4	2	3	5	5	5	4	5	jó
	Sere Izabella	5	4	4	3	3	—	4	4	5	5	4	5	fm	jó
	Solymári Emőke	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	**5**	**jeles**
30	Steidl Rózsa	5	3	4	4	5	—	4	3	5	4	3	4	4	jó
	Süle Mária	**5**	**5**	**5**	**4**	**5**	—	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szaszik Edit	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**jeles**
	Szendrői Ágnes	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	—	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	fm	**jeles**
	Szlány Györgyi	4	2	2	2	2	—	1	1	3	3	3	2	fm	elégtelen
35	Varga Aranka	5	4	5	4	4	—	3	4	5	4	5	4	4	jó
	Wildburg Ágnes	5	2	3	2	—	3	2	3	4	3	3	4	3	közepes

IV. D. osztály (reál) Osztályfőnök: POLGÁR GIZELLA

Sorszám	A tanuló neve	Magatartás	Magyar	Történelem	Orosz	Angol	Matematika	Ábrázoló geom.	Fizika	Biológia	Filozófia	Testnevelés	Általános tanulmányi eredmény
	Ágh Márta	4	2	2	2	2	2	2	2	2	3	5	elégséges
	Bánlaki Zsuzsanna	5	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	elégséges
	Berta Katalin	4	2	2	2	4	2	2	2	2	3	4	elégséges
	Berta Katalin	4	2	2	2	4	2	2	2	2	3	4	elégséges
	Biró Erika	**5**	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
5	Bucsy Cecilia	5	4	4	4	4	4	5	3	5	5	5	jó
	Fesler Erzsébet	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**kitűnő**
	Friedrich Magda	5	3	4	4	4	4	5	4	5	5	5	jó
	Füri Margit	5	4	5	4	4	3	4	5	5	5	5	jó
	Hermann Mária	5	2	3	2	2	2	3	4	2	4	fm	elégséges
10	Horváth Anikó	5	4	4	3	4	3	4	2	5	5	5	jó
	Kathona Judit	5	4	4	5	5	3	3	3	5	5	5	jó
	Kolcza Julia	4	2	3	2	3	2	2	2	3	3	fm	elégséges
	Koppány Katalin	5	2	3	3	3	2	3	3	3	4	5	közepes
	Kós Erzsébet	5	2	3	3	4	3	3	3	3	5	4	közepes
15	Kovács Edit	5	4	4	3	3	3	4	4	5	5	4	hó
	Kőrösmezei Mária	5	3	4	4	5	3	3	3	3	4	4	közepes
	Lőrincz Zsuzsanna	4	2	2	2	5	2	2	2	2	4	5	elégséges
	Lukovics Éva	5	3	5	3	4	5	5	5	5	5	5	jó
	Nagy Katalin	4	2	2	3	3	3	3	3	4	5	5	közepes
20	Pintér Annamária	5	2	3	3	3	2	3	2	2	4	5	elégséges
	Réz Emma	5	3	2	3	4	3	2	2	4	5	5	közepes
	Sárközy Márta	5	3	2	2	3	2	3	3	3	4	4	közepes
	Simkó Erzsébet	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Szirbucz Éva	5	3	2	3	4	4	5	3	4	5	fm	közepes
25	**Szűcs Ilona**	**5**	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**jeles**
	Vaskor Mária	5	2	2	3	3	3	3	2	2	3	5	elégséges

TARTALOM

Oldal

A gyakorlati szemináriumokról (Kovács József) 3
Az 1960-61-es tanév tapasztalatai (Radó János) 6
A tanári testület 8
Személyi változások a tanári testületben 11
A tanév fontosabb eseményei 11
Látogatások 13
A MSzMP iskolai pártszervezete 13
A szakszervezeti munka (Dr. Besnyő Miklós) 13
A Szülői Munkaközösség (Dr. Kovács Ilona) 14
A tanulószoba (Balkovitz Lajos) 16
Iskolánk egészségügye (Dr. Palik Ibolya) 16
Könyvtáraink (Lakits Pál) 18
Gazdasági ügyek (Dr. Magyar Lajos) 19
A tanári testület szakmai, pedagógiai és ideológiai továbbképzése (Dr. Besnyő Miklós) 20
A szakmai munkaközösségek 21
Az osztályfőnöki munkaközösség (Kottay Ferenc) 21
Beszámoló az osztályfőnöki munkáról (Kottay Ferenc) 24
A magyar szakmai munkaközösség (Dr. Lelkes István) 30
A történelmi munkaközösség (Dr. Besnyő Miklós) 32
Az idegen nyelvi munkaközösség (Dlustus Béla) 33
A matematikai munkaközösség (Kokits Zsigmondné) 37
A fizikai szakmai munkaközösség (Bellay Lászlóné) 39
A biológiai szakmai munkaközösség (Dr. Kovács Ilona) 40
A kémiai szakmai munkaközösség (Dr. Zsombor László) 42
A földrajzi szakmai munkaközösség (Bolyó László) 42
A politechnikai oktatás helyzete iskolánkban (Dr. Nyárády Zoltán) 43
Az iskolai KISZ-szervezet története (Rábai Imre) 47
Az iskolarádió (Szücs Gergely Miklós) 52
A faliújság (Kaszab Andorné) 53
Szakkörök 54
Az irodalmi szakkör (Lakits Pál) 54
A történelmi szakkör (Dr. Besnyő Miklós) 55
Az orosz szakkörök (Dlustus Béla) 55
A matematikai szakkör (Rábai Imre) 56
A fizikai szakkör (Dr. Deutsch Sándorné) 58
Az alsós biológiai szakkör (Dr. Nyárády Zoltán) 59

Oldal

A felsős (III., IV.) osztályos tanulók biológiai szakköre (Dr. Kovács Ilona)... 59
A zenei szakkör (Szücs Gergely) 60
A sportkör (Zibolen Endréné) 61
A fotó-szakkör (Gál Mihály) 63
A külföldi levelezés (Polgár Gizella)..... 63
Rendkívüli tárgyak..... 65
Iskolai ünnepélyek (Balkovitz Lajos) 65
Tanulóink részvétele az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyen (Dr. Kovács Ilona) 72
A fizikai és szellemi munka hatása az emberi szervezetre (Szendrői Ágnes IV. C.) 73
Az európai népi demokratikus államok új szocialista városai (Bak Borbála III. 77
A „Fazekas Mihály" tanulmányi versenyek (Dlustus Béla) 81
Negyvennégyesek (Vári Anikó III. C.)..... 89
Idegen nyelvű klubnapok (Dlustus Béla, Lux Lászlóné, Polgár Gizella, Valló Józsefné) 91
Tanulóink iskolán kívüli kulturális szereplése (Szücs Gergely)..... 98
A bábcsoport (Raáb Lászlóné) 98
Mozi-, színház-, opera- és múzeumlátogatások (Kovács Lászlóné) 99
Kirándulások (Dlustus Béla) 101
Iskolabál (Major Jenőné)..... 103
A takarékossági mozgalom (Szanyi István) 104
Iskolánk kiállítása (Dr. Kamocsay Dezsőné) 105
Statisztikai adatok (Szeewald Ferencné) 106
Az érettségi vizsgák eredményei (Szeewald Ferencné) 108
A tanulók osztályzatai..... 109

Kiadja: a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziuma, VIII., Baross utca 62.

Kiadásért felelős: Radó János gyak. gimnáziumi igazgató

61.13840 Egyetemi Nyomda, Budapest — F. v.: Janka Gyula igazgató